

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEČ

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Zdravje iz narave

Nemški mislec Werner Sombart se pritožuje nad sedanjim človeškim rodom in pravi, da današnji ljudje ne znajo več živeti z naravo in v njej ne najdejo več pravega veselja. Kdo od našega rodu, piše omenjeni pisatelj, se še raduje nad vzhajajočim soncem in ga pozdravlja, kdo je še zasanjan ob pogledu na nočno nebo, posuto z zvezdami, kdo še pozna glasove ptičjih pevčev in je omamljen od krasote zimskih belih noči, ko trepeče mesečni soj na snežnih poljanah? Dorašča rod z žepno uro, dežnikom, gumijastimi čevlji in električno svetilko. Umeten rod. In tudi v tistih štirih tednih, ko se v množicah zavale iz svojega kamnitenega groblja v »prosto naravo«, so zadovoljni in srečni šele tedaj, če jih korak za korakom spremlja »moderne pridobitve« in če čutijo ob robu alpskih vrhov in gorskih jezer pod nogami asfaltirano cesto...

Zgoča je sodba W. Sombarta, le da žal tudi zelo resnična. Saj kar piše, velja tudi za nas. Premalo mislimo na mater naravo, ki je kakor prava mati opremljena z vsemi pripomočki, da nas svoje otroke sprejme v svoje naročje in nas vzgaja in vodi sedaj s kaznimi, ki smo jih zaslužili, sedaj z radostmi, z veseljem, besedami in glasovi, da kakor ljubeča mati vpliva na svoje človeške otroke. Kjer njen vzgojni vpliv odpove, pa naj bo to pri edincih ali pri celih narodih, tam nekaj manjka, ker pač manjka matere. Naravni narodi imajo svoje zdravje od življenja po zakonih matere narave, civiliziran in meščanski človek, katerega ves način življenja oddaljuje od narave, pa se mora vsaj od časa do časa ob njej učiti, da hodi pravo pot in si ohrani dušni in telesno zdravje.

Škof Keppler je v eni svojih knjig (»Več veselja«) posvetil posebno poglavje mislečemu človeku. Pisatelj pravi, da nam dobra mati narava prireja v vseh letnih časih prave vzgojne tečaje, v katerih moremo dobiti najboljše vzgojni poduk, ki ne postane nikdar dolgočasen. Spomladi nam s svojim zelenjem in cvetjem, s svojim zmagošnjavim nad ledenim carstvom zime in s svojo čudovito stvariteljsko silo vliva v zapuščeno srce tolažbo in poguma, da bo tudi najhujše trpljenje prešlo in naj potrpežljivo pričakujemo lepših dni. Poletje se s svojo plametečo vročino in težečo soparo moreče vlega na razbolelo živčevje bolnikov. Toda neprestana rast, dozorevanje v molku, zoreča polja in močni vonj zemlje prinaša vendar mnogo uteha zdvajajočim dušam. Vsak polni klas ti kliče: ne pozabi; ako zrno ne bo padlo v zemljo in umrlo, ostane samo; ako pa umrje, donaja obilen sad (Jan. 12. 24). Po trpljenju in umiranju nas vodi pot k zorenju in življenju. Otožna jesen in zima moreta trpljenje pomnožiti, pa ga tudi olajšati. Po vsej naravi trepetajo bolečina slovesa, odmeva pesem smrti. Potem se tiho počnejo po poljani, gole se dviga drevesje in tožeče steza svoje veje. Polagoma vse zamre v ledu in mrazu. V naravi ni veliko veselja. Toda ostrta mrazota jekleni naše živce in nam vliva poguma do življenja. Tako škof Keppler.

Dan danes, ko so ljudje nervozni in sami sebi napoti, ni za različna čustva nič bolj hladnega kakor mirna samota temnega gozda. Kdo že ni sam tega izkusil! Ranjena srca, ki beži v najtemnejšo goščo, kaže ranjeni duši pot. Tam si sam in vendar v najboljši družbi. Gozdni velikani, preizkušeni v viharjih, sprejemajo valanga človeka med se in mu v močnem zboru pojejo pesem življenja. To olajša človeku bol, da preneha z nemožnimi tožbami. Dvigne ga nad njega samega in njegovo bolečino in ga očvrsti v kopeli naravnega optimizma. Modri Sirah pravi: »Najvišji je iz zemlje zdravila ustvaril in razumen človek jih ne bo odvrčal od sebe.« (Sir 38, 4). Narava v svoji tihi veličini često razbije ona mala, malenkostna in drobnica merila, ki smo si jih ustvarili in prikrojili za življenje ter nam ponudi svoja. Potem se nam mnoge skrbi in težave naenkrat zazde otroške igrice. Narava nam razširi miselni krog, izziva vse naše moči k pogumnemu delu, k trdni odpornosti. In nam zopet kakor mati položi roko na glavo in srce in nam vliva mir, vdanost in zaupanje.

Toliko se mučimo, kaj bo z nami in nam izročeni jutrajšnji dan. Stvarnik, v čigar rokah je vendar naše življenje, pa nas je opozoril na mirno rast lilij na polju in življenje ptic pod nebom. (Mt. 6, 26). Tako smo nestrpni glede sadov svojega dela. V sv. pismu pa beremo primer: »Tako je z božjim kraljestvom, kakor če človek vrže seme v zemljo: on spi in vstaja ponoči in podnevi, in seme poganja in raste, in on ne ve, kako. Sama od sebe namreč zemlja rodi: najprej bilko, potem klas, nato polno žito v klasu. (Mk. 4, 26 sl.). To vse gre namreč v gospodarstvu narave samo od sebe, brez strahu in skrbi, brez prehitavanja in nasilja. Samo da je zrno zdravo. Tako bo tudi človeško življenje, ki je polno težav in bridkosti obrodilo svoj sad. Zato ne bodimo tako malodušni in zaskrbljeni. Učimo se od narave mirnega, tihega dela. Čakanja in potrpljenja.

K nečemu nas še navaja narava: v njenem kraljestvu dobi človek smisel tudi za male stvari, razvije se po sposobnost, da se raduje tudi na prav neznatnih, malenkostnih rečeh. Marsikdo je vse življenje nesrečen, ker se v mladosti tega ni naučil. Vedno hlata po velikih rečeh, poganja se za velikimi užitki, ki pa jih ne doseže. Zato čuti praznino v svojem življenju. Radi tega je treba že otroka učiti, da dobi smisel za naravne malenkosti, da jih spoštuje in varuje. Da ima veselje in nežno pozornost do cvetlice, do drevesa, do studenčka in do ptice. Vzgojitelj so dolžni, da ga z rastočimi zmognostmi polagoma vpeljejo v modrost, smiselnost in lepoto stvarstva, v njegove globine in skrivnosti. Nekateri otroci imajo toliko umetnih igrac. Toda njihove igrice naj bi bile sonce, zvezde, cvetlice, kamni in potoki. Z njimi naj bi se pogovarjali, postali naj bi jim domači kot stalni spremljevalci življenja. Tako bodo ostali preproste, naravnega duha in se bodo v poznejšem življenju počutili v naravi kakor pri svoji drugi materi.

Za vernega človeka je narava odprta božja knjiga, polna slik, parabol, prispodob in globokih nauk. Ves stari in novi zakon sta pre-

Zemlja se trese v Šangaju

Silno krvava bitka med Kitajci in Japonci

Japonci napovedujejo konec Čankajškovega režima

Šangaj, 14. avgusta. AA. (DNB.) Boji v severnem delu Šangaja zavzemajo čedalje resnejši obseg. Posebni dopisnik DNB-ja spremlja te boje s posebno ugodno opazovalnico. Ta dopisnik je ugotovil, da sodelujejo v boju tudi ladijski topovi kalibra 14 cm; to potrjujejo tudi razni topničarski strokovnjaki.

Med tem ko se je davi slišalo samo posamično streljanje, se zdaj zemlja kar trese od baterijskega ognja. Pogosto se slišijo tudi detonacije letalskih min. Vse to spremlja silno srdit ogenj iz pušk in strojnic. Na kitajski strani trdijo, da Kitajci še nadalje prodirajo in da Japonci zato mrzlično pomnožujejo svoje topništvo. Po njihovih trditvah so Japonci imeli že do zdaj silno velike izgube. Kako srditi so ponekod boji, dokazuje tudi to, da sta si nasprotnika v nekaterih delih bojišča komaj 200 m vsakebi. Severna železniška postaja je od davi pod strahovitim japonskim ognjem. V odseku Hongkija se boji slej ko prej razvijajo ugodno za Kitajce. V tem odseku se je Kitajcem posrečilo odkriti slab neke japonske divizije in ga obsuti z ognjem.

V vzhodnem odseku Jangcypua so Kitajci napadli več predlinic in milinov. Japonci so bili ta blok industrijskih podjetij spremenili v pravo trdnjavo.

Na šangajskih ulicah so strahoviti prizori. Kljub hudemu dežju, ki je lil vso noč, labore po ulicah nešteli tisoči beguncev.

Na nankinški cesti v predmestju Šangaja so ubili nekega Britanca in nekega državljana USA ter več Evropejcev. Dva Amerikana so našli mrtva v avtomobilu na aveniiji Edvarda VII., dva Kanadčana so pa našli mrtva v nekem ameriškem avtomobilu.

Bitke v zraku

Topniški ogenj je trajal vse jutro in še opoldne ni prenehal. Tudi letalski napadi se neprestano menjavajo zdaj z japonske, zdaj s kitajske strani. Japonci merijo pri teh napadih na kitajsko letališča in na severno železniško postajo. Kitajci pa ogražajo z letali Vangpu, nova japonska letališča in japonske vojašnice. Letala obeh sorožnikov letajo neprestano nad mednarodno koncesijo. Neki šrapnel z japonske vojnne ladje je napravil veliko škodo v neposredni bližini postojane, kjer ima pisarno DNB. Neke kitajske letalske bombe je pa priletela na glavno ulico mednarodne koncesije in več ljudi ubila.

Bombe na sredo ulic

O letalskem bombardiranju kitajskih letal poroča poseben poročevalec DNB-ja, da je sam videl z okna svoje pisarne, kako so se kitajska letala, hoteč napasti japonsko vojno ladjo in japonski konzulat, zaradi preslabo postavljenih japonskih protiletalskih baterij, namesto da bi se vrnila v svoje izhodišče, na lepem obrnila in vrgla štiri bombe. Tri so padle v Vangpu, ena pa na nankinško cesto. Prar takrat je bila na ulicah velika množica ljudi. Najmanj 60 jih je obležalo na mestu mrtvih, več ko 100 jih je ranjenih. »Palace Hotel« je nekoliko poškodovan, na okoliških poslopih so pa razbita vsa okna. Streha hotela je vsa porušena. V hotelu »Kataj« je pa nastal ogenj, vendar so ga kmalu udušili. Ulica je bila polna mrtvih in ranjenih, ki so obupno vpili na pomoč. Kosi bombe so hudo poškodovali tudi neki tramvaj in neki avtobus. Na drugi strani Vangpua se je vzdigoval visok stebel dima. Tam so japonske granate zadele skladišče bencina. S severa se sliši bombardiranje, po vsej priliki gre za japonske vojnne ladje, ki od danes opoldne neprestano obstreljujejo vzhodni del Šangaja.

V boju v severnem delu Šangaja so se japonske čete, kakor Japonci sami priznavajo, morale umakniti pred premočnimi kitajskimi oddelki. Japonci so zahtevali nujno pomoč in so davi zarana prešli v napad. Okoli sedmih je japonsko topništvo začelo srdito obstreljevati severno železniško postajo.

Izvedelo se je, da so Kitajci imeli preteklo noč lepe uspehe. Njihove čete so prodrle v pokrajino Hankeu in so začele obstreljevati glavni stan japonske divizije.

Na vogalu aveniije Edvarda VII. in ceste ime-

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, vdor severozapadnega vala, močan padec temperature.

Zagrebska vremenska napoved: Stalno, vendar pa je še vedno pričakovati lokalnih neviht.

Zemunska vremenska napoved: Jasno na večji vzhodni polovici, pooblaščen v zahodnih predelih, kjer utegne biti tudi dežja. Možne so krajevne nevihte v zahodnih predelih in v sredi države. Toplota bo nekoliko padla v severozahodnih predelih. Poskočila bo pa še v večji vzhodni polovici.

pletena z verskim opazovanjem narave. Zdrava religioznost goji tudi ljubezen do narave in v njej najde polno nagibov za povzdigovanje srca k Bogu. Kako bi se človek ne veselil, ko poje vse stvarstvo visoko pesem svojemu Stvarniku! Vendar pa narava ne prenese oboževanja; kdor bi jo hotel pobožniti, se bo na njej razočaral, ker končno tudi narava z nami vred trpi v sedanjem stanju, kakor lepo pravi apostol narodov. Ona sama sebi ne zadostuje (Rim. 8, 19-22) in je včasih najboljša tolažba človeku v tem, da mu ne nudi nobene uteha, ampak mu kaže kvisku: višje, k Njemu, ki je tebe in mene ustvaril!

Čudovito lepo nam je svoj dvogovor z naravo popisal sv. Avguštin v »Izpovedih«: »Vpra-

šal sem zemljo, pa je rekla: »Jaz nisem.« In kar koli je na njej, mi je isto izjavilo. Vprašal sem morje in njegove globine in plazilce med živalmi, ki le — ondi žive, in odvrnili so mi: »Mi nismo tvoj Bog: nad nami išči!« Vprašal sem večje vetrove, in vesoljno ozračje s svojimi prebivalci in je dejalo: »Anaximenes (filozof, ki je smatral za prasnovesem stvarstvu) se moti; jaz nisem Bog.« Vprašal sem nebes in sonce, mesec in zvezde. »Tudi mi nismo Bog, ki ga iščeš,« so odgovorili. Pa sem rekel vsemu, kar stoji zunaj okoli vrat mojega mesa: »Povejte mi o mojem Bogu, ki (pravite da) vi niste, povejte mi kaj o njem!« In zaklicalo je z močnim glasom: »On nas je vstvaril!« (Izp. X. knjiga, VI. pogl.).

Blizu Hongkija je letalska bomba hudo poškodovala neko poslopje polno pisarn. Več Kitajcev je ubitih, neki Španec in neki Portugalcec sta pa nevarno ranjena. Druga bomba je priletela blizu obrežja in je ubila dva kitajska ribiča.

Osrednja vlada je proglasila obsedno stanje med vso pokrajino ob železniški progi Šangaj-Nanking in ob železniški progi Hangao-Ningpo.

Japonske grožnje:

„Vojna bo dolga — konec potrpežljivosti“

Tokio, 14. avgusta. AA. (Havas.) Dopoldanski seji ministrskega sveta pripisujejo velik pomen. Mislijo, da so na tej seji sklenili izdati nove odločne ukrepe za povečanje obrambe na kopnem v Šangaju in da preprečijo akcijo več kitajskih divizij. Ministrski svet je izglasoval izredne kredite,

Japonci iznenadeni nad odporom Kitajcev

Šangaj, 14. avgusta. b. Davi ob 3. so se pričele ponovno ogorčene borbe severno od Šangaja med Čapejem in Kiangvonom. Japonske in kitajske čete se ogorčeno naskakujejo med seboj ter se položaji neprestano menjajo. Po zadnjih vesteh ni mogoče dobiti pravega pregleda in se tudi ne da ugotoviti, da bi ena ali druga stran dosegla kakšne uspehe.

Na kitajski strani se bori glasovita 19. armada, ki se je leta 1932 polnih šest tednov uspešno upirala Japoncem. Japonci so nad odporom kitajskih čet tako iznenadeni, da sami priznavajo, da občudujejo disciplino kitajskih čet, ki so odlično opremljene in oborožene. Predvsem pa je izvrstno kitajsko topništvo, ki ga Japonci močno občudijo.

Japonske vojnne ladje so otvorile ogenj na trdnjavo Vusun. Kitajska pehota in topništvo pa napadati istočasno japonske postojanke severnozahodno od Šangaja. Ti položaji so v neposredni bližini japonskega generalnega štaba. Pritisk Kitajcev je zelo hud in oni poročajo o uspehih na dveh krajih. Kitajci celo upajo, da bo postal položaj Japoncev, ki so v manjšini, zelo mučen, ko bodo pritisnili na nje z vsemi razpoložljivimi silami. Kitajci so zelo strogi v samoozbambi proti številnim vohonom, ki so se pojavili na bojnih področjih ter je bilo v teku večerjanje dne ustreljenih veliko števil kitajskih državljanov, za katere se je zvedelo, da so vohunili na škodo svoje domovine in v korist Japoncev.

Davi je prispelo tudi poročilo, da se je Kitajcem posrečilo zasesti Linguang, ki leži na progi med Peipingom in Nankavom. Da bi jih ponoči ne iznenadili Japonci, so Kitajci ugasnili svetilnik pri Vanguhu in na reki Jangce, zaradi česar je

in po vsej priliki sklenil izredno sklicanje parlamenta za mesec september. Tudi so sklenili mobilizacijske ukrepe razširiti tudi na gospodarske in finančne vire države.

List »Ašahi«, znan po svoji zmernosti, napoveduje, da bo vlada zdaj pripravljena upreti se tudi najhujšemu in da bo odločno nastopila, ne da bi pri tem opustila oportunitet, obzirnost in potrpežljivost. List »Nicie« pa pravi: Čas je prišel za nas, da odstranimo vlado Čankajška, središče protijaponske agitacije, čeprav bo ta akcija terjala mnogo žrtve.

Agencia Domej pa trdi v svojem gospodarskem časopisu, da je pričakovati izrednih dogodkov in da bo vojna na Kitajskem dolga. List pravi, da je za zmerom konec japonskega gospodarskega liberalizma. Razmere zahtevajo globoko preobnovo državnega življenja.

Po nekem poročilu iz Šangaja so zastopniki več držav, med njimi tudi japonski diplomatski zastopnik, vložili odločen protest pri kitajski vladi zaradi blokade spodnjega toka reke Jangceja. Japonski parnik »Tokio Maru« se je moral vrniti v Nanking. Na parniku je 106 japonskih beguncev. Nadaljnjih šest japonskih parnikov se je moralo obrniti, ker je izliv reke zadevan z dvema kitajskima parnikoma, ki so ju Kitajci sami potopili zaradi pokvare.

Dalje poročajo iz Šangaja, da so kitajska oblastra sklenila popolniti v izlivu reke Jangceja že 16 kitajskih parnikov, da tako popolnoma zapro izliv reke.

ponoči vsak promet nemogoč. Poleg tega so Kitajci zaprli tudi Jangcekuang in Vanguhu z minami. Kitajska letala so napadla japonske vojnne ladje, ki so zasidrane v šangajski luci in je ena ladja zadela bomba, ki je povzročila požar na palubi.

Kitajci računajo, da bodo kmalu prišle japonske okrepitve in hočejo vsaj začetek borb odločiti okrog Šangaja v svojo korist ter zavzeti nato pravne obrambne položaje, s katerih bi lahko z uspehom odbili vse japonske napade. Razen tega pa dobivajo tudi Kitajci stalne okrepitve, ki pripadajo v glavnem 19. kitajski armadi, ki vodi srdite boje s sprednjimi japonskimi četami. Na bojišče pa korakata v naglem maršu tudi 86. in 87. kitajske divizije, ki bosta znatno podprli bojne sile Kitajske, ki so že razmeščene po raznih sektorjih.

Sinočne borbe

Sinočne borbe so se končale s srditim napadom kitajskih pehotnih oddelkov v samem Šangaju ter v njegovi okolici, kjer je sodelovalo težko japonsko topništvo. Istočasno pa so kitajski oddelki izvršili napad proti japonski tovarni bombaža Kunda, ki leži v Hongheru. Drugi japonski oddelki pa so hoteli vreči v zrak japonske položaje ob cesti Darakok. Vseposvod so izbruhnili požari, ki pa se niso razširili zaradi tega, ker je pričelo hudo deževati, kar je bil tudi vzrok, da so borbe prenehale. Japonci trdijo, da se jim je posrečilo povsod prisiliti kitajske baterije k molku, zlasti pa one,

Nadaljevanje na 2. strani

Pred novo vlado na Poljskem

Prej pa bodo prečiščeni legionarji

Varšava, 14. avg. b. Vsi znaki kažejo, da bo v kratkem prišlo do spremembe v poljski vladi. Ministrski predsednik Skladkowski je izjavil, da želi zopet prevzeti vojno ministristvo ter prepustiti predsedstvo vlade drugi osebi. Kot njegovega naslednika imenujejo politični krogi dosedanjega pravosodnega ministra Grabowskega. Na drugi strani pa govori, da ima on zelo malo izgledov, ker se je njegova naloga, da zbliža stranke, povsem ponerečila. Zato računajo, da bo predsedstvo vlade prevzel polkovnik Koe, ki bo obenem tudi šef vladne stranke.

Varšava, 13. avgusta. TG. Veliko senzacijo je v javnosti vzbudila vest, da je dobil general Roja, ki leži v bolnišnici, posebno stražo, ki ga ne sme zapustiti ne podnevi in ne ponoči. General Roja

je bil med svetovno vojno pod Pilsudskim poveljnik 3. brigade poljskih legionarjev in spada torej med najožje sodelavce pokojnega maršala. Proti njemu je sedaj vložena obtožba, da je na kongresu legionarjev v Krakovu preteklo nedeljo trosil letake, v katerih je legionarje pozival, naj zahtevajo imenovanje Paderewskega za predsednika republike, izgnanega Vitoša pa za predsednika vlade. Če pa tega ne, pa generala Sosnovskega. Paderewski je v inozemstvu že od l. 1926. Vitoš je pravčasno pobegnil l. 1930, general Sosnovski, ki je bil svoje dni skupaj z maršalom Pilsudskim zaprt v Magdeburgu v Nemčiji, pa je sedaj namestnik maršala Smigly-Rydzja. Obtožnica pravi, da je general Roja po smrti maršala Pilsudskega organiziral v vladni stranki opozicijo proti obstoječemu režimu.

Istočasno z generalom Rojo je padel v nemilost tudi poveljnik varšavskega polka »Kanjovskih strelec« polkovnik Januar Crendziński, ki je organiziral srdito borbo proti polkovniku Kocu in njegovim vstajajoči vladni stranki. Poslan je bil nekam ven v podeželje. Polkovnik Slawek, večkratni ministrski predsednik in eden voditeljev legionarjev, se na kongresu v Krakovu sploh ni pokazal. Pač pa je dan po kongresu zbral svoje somišljenike, ki so vzpiorili proti novi vladni stranki polkovnika Koca majhno demonstracijo.

V taboru poljskih legionarjev je opaziti temeljit razkroj, ki ga politična javnost z velikim zanimanjem zasleduje.

Varšava, 13. avgusta. AA. Havas. Odločno zanikajo vesti, ki so se razširile v inozemstvu, češ, da bi bil aretiran general Roja zaradi izjav na legionarskem kongresu v Krakovu.

Vsem pametnim in poštenim ljudem!

Nasprotniki sedanje vlade nadaljujejo svoje delo proti redu in miru v Jugoslaviji s širjenjem laži, klevet in izmislic, s katerimi naj bi se prebivalstvo vznemirjalo, preprečilo delovanje vlade za enakopravnost, demokracijo in gospodarsko ureditev in vlada sama strmolavila. Namen vsega tega je obnovitev diktature JNS, ki želi zopet slovensko in hrvatsko ljudstvo tlačiti, ubiti njegovo narodno samozavest in ga ponižati v sužnja jugofašizma, ki ni nič drugega kakor velesrbski, ki nuri enakopravnost jugoslovanov v tej državi.

To rovarstvo proti mirni udržitvi naše države v duhu demokracije in enakopravnosti se oklepa sedaj odpora nekih nazadnjaških nacionalno zagriženih in za prvenstvo velesrbske misli v naši državi stremućih pravoslavnih cerkvenih krogov proti sporazumu s katoliško Cerkvijo, ki ji ne privošči enakopravnega položaja v državi, kakor ga uživajo vse druge vere.

JNS in tudi druge srbske opozicijske stranke, ki se sicer za vero nič ne brigajo in so udinjene mednarodnemu framasonstvu, se hočejo umetno ustvarjenega razburjenja v srbskem pravoslavnem ljudstvu poslužiti v to, da bi povzročili s pomočjo nemirov in neredov padec vlade dr. Stojadinovića, dr. Korošca in Spahe in tako na cenen način prišli zopet do oblasti, do katere ne morejo priti s pomočjo ljudskega zaupanja in pozitivnega dela. Obenem se vsi ti elementi vežejo z agenti tujih sil, ki jim ni prav, da se Jugoslavija pod vodstvom dr. Stojadinovića otreša tujih vplivov in se je postavila tudi v zunanji politiki na lastne noge, ker smatra, da mora Jugoslavija zasledovati svoje lastne politične in gospodarske koristi, ne pa služiti drugim kot orodje njihovih političnih ciljev in gospodarske ekspanzije. Opozicija skuša izbrabiti tudi to razpoloženje nekaterih krogov tujine, od katerih išče opore in pomoči, da bi strmolavila sedanjo vlado, ki ne dela samo na to, da bi bili jugoslovanski narodi med seboj enakopravni, ampak se tudi uspešno prizadeva, da bo Jugoslavija enakopravna kot država tudi v svetu in da bo tako njen ugled kot neodvisni sili raste in se utrdil. Potom takih tujih agentov troši opozicija tudi po svetu svoje lažne vesti in klevete, češ da se v Jugoslaviji zatira pravoslavna vera in cerkev in da se čestita vzhodna krščanska cerkev preganja.

Vlada svari prebivalstvo pred to opazno borbo, kateri so na čelu JNSarji in ga opozarja, naj ne veruje tem neresničnim vznemirjačim vestem ter se tistih, ki jih izmišljajo in razširjajo, izogiba in pomaga oblastem, da bodo taki brezvestni rovarji in hujskači poklicani na odgovor.

Ugledni francoski novinar Karl Loiseau, intimitni prijatelj pokojnega kralja Aleksandra, je priobčil 13. t. m. svoj razgovor s kraljem 11. decembra 1930, iz katerega se razvidi, da je konkordat zamislil sam kralj Aleksander I. Kralj je želel, da na ta edino pravilni in najboljši način uredi odnos naše države do katoliške Cerkve v korist Jugoslaviji sami, ki jo je kralj Aleksander imel v prvi vrsti pred očmi. Kralj je na ta način želel tudi vzeti iz rok orožje onim elementom, ki delajo proti naši državi s tem, da agitirajo, da v naši državi katoliška veroizpoved, kateri pripadajo Hrvati in Slovenci, ni enakopravna. Kralj Aleksander je želel tudi, da bi na ta način bila katoliška Cerkve v naši državi pritegnjena k sodelovanju za udržitve naših notranjih razmer in socialnega miru ter reda. Kolikor sv. stolica želi prisrčnih in urejenih razmer v vsako državo v prid katoliške Cerkve, pa je vendar pobudo za konkordat z Jugoslavijo dal pokojni kralj, ne pa sv. stolica, ki je mirno čakala in ni ničesar forširala. Konkordat so potem v dogovorih s sv. stolico izoblikovali in končno dodelali JNS-režimi in ga je upolnomočeni minister Jevtičevega režima s sv. stolico tudi podpisal. Iz tega se razvidi, kako so podle govorice, da je za konkordat pregovoril kneza namestnika Pavla dr. Korošec in da je Vatikan plačal na stotine milijonov, če ne milijard, da je konkordat dobil!...

Nesramne laži se širijo tudi glede pravoslavne cerkve, češ, da jo konkordat zapostavlja, da konkordat daje katoliški akciji pravico, da Srbe izlepa ali izgrda pokatoliči in da gre za uničenje pravoslavja v naši državi sploh. Konkordat ne daje katoliški cerkvi v Jugoslaviji nobenega prvenstva, česar, razume se, ona sama ne, ampak ji daje samo enakopravnost s pravoslavno in muslimansko vero, ki imata že davno svoji ustavi, dočim so bili odnosaji države do katoliške Cerkve in narobe popolnoma neredeni in začasni. Pravoslavna cerkev ima za seboj večino države, da jo brani, če bi jo kdo sploh hotel napasti, kar pa nikomur v glavo ne pade. Tudi gospodarske razmere pravoslavne cerkve in duhovščine so v naši državi zadovoljivo urejene in dolgo je pravoslavna cerkev v tem oziru uživala veliko več nego katoliška. Gonjo zoper konkordat so začeli nekateri visji krogi pravoslavne cerkve, ki smatrajo, da je katolicizem v naši državi manjvreden in ne nacionalen in menijo, da bi moralo pravoslavje v naši državi imeti prvenstvo ter v službi velesrbske voditi tudi našo notranjo nacionalno in državno politiko. Tem krogom načeljuje metropolit Dositej, ki je po rodu Slovak in katolik ter se je

pisal Karl Pišta in je odpadel od katoliške vere ter zašel na Češko-slovaškem najhušjo propagando zoper katolicizem, kateremu v kljub je ustanovil češkoslovaško pravoslavno cerkev. Ko je bil za te svoje »zasluge« poklican v Jugoslavijo kot posvečeni pravoslavni škof, je v naši domovini sami začel akcijo proti katoliški Cerkvi in veri in propagando za popravoslavljenje katolicinov ter je po nesreči sedaj postal namestnik pokojnega patriarha Varnave. Odgovornost za vso gonjo proti konkordatu in za borbo proti sedanji vladi pod lažnimi gesli in klevetami, da je v nevarnosti pravoslavje, nosi ta cerkveni dostojanstvenik. Vsakdo naj pomisli, kakšne posledice bi nastale, če bi metropolit Dositej, bivši katoliški Slovak Karl Pišta, zmagal in če bi se začel v naši državi politika, ki katoliški veri in onim Jugoslovanom, Hrvatom in Slovincem, ki ji pripadajo, ne priznava enakopravnosti in hoče tudi druge vere in njene pripadnike podrediti velesrbski ideji ter pravoslavje samo uporabiti kot orodje te ideje, ki bi uničila temelje, na katerih je bila 1. 1918 zamisljena in ustvarjena Jugoslavija!

Enako lažne so vesti iz kuhinje JNS in ostale opozicije, češ, da bo konkordat naložil katoliškemu prebivalstvu samemu neznoša bremena. Na vsem tem ni niti trohice resnice in po konkordatu katoliška Cerkve v gospodarskem oziru ostane bistveno na istem, na čemer je bila danes. Niti škojfe niti duhovščina ne bodo dobivali ene same pare več, nego dobivajo sedaj. Za potrebe Cerkve se bo skrbelo tako, kakor se je do sedaj, ne da bi se prebivalstvu naložila večja bremena. Vse, kar se v tem oziru razširja med ljudstvo, je popolnoma izmišljeno in se v konkordatu nikjer ne nahaja. V gospodarskem oziru bo Cerkve po konkordatu celó stala pred težavami, ki jih dozdaj ni imela, in bodo postavljeni škojfe sami nase, ne da bi bilo ljudstvo pritegnjeno k večjim žrtvam za bogoslužje, nego je bilo do sedaj.

Ljudstvo naj torej hujskačev ne posluša, naj se zaveda, da je borba proti konkordatu samo borba proti sedanji vladi, kateri JNS ne privošči, da bi se po prijateljskem razmerju do katoliške Cerkve in do Hrvatov in Slovincem udrtila in postavila našo državo trajno na podlago verske strpnosti, notranjega miru in reda ter demokracije enakopravnosti med Srbi, Hrvati in Slovenci, JNSarji, bivši voditelji in njihovi režimi, ki so zaradi energične pobude rajnega kralja konkordat sklenili in podpisali, so se zdaj postavili proti njemu samo zato, ker so v nestrpnosti pravoslavnih krogov okoli metropolita Dositeja dobili v roke orožje, s katerim mislijo, da bodo mogli vreči vlado dr. Stojadinovića, dr. Korošca in Spahe, da bi na njeno mesto zopet upostavili tiransko diktaturo Petra Živkovića. Zavedno ljudstvo, ki to ve in dobro čuti, kam JNS tace moli, hujskaškim lažem in klevetam ne bo verjelo in bo temne namene jugofašizma samo za vselej onemogočil.

Le tisti, kdor zlohotno želi, da bi se naša država ne utrdila, ampak v medsebojnem verskem in narodnem sovraštvu ter boju razpadla, more klevetniško kampanjo JNS podpirati!

Vojvoda Kentski na poti skozi Ljubljano

Ljubljana, 14. avgusta.

Nocoj ob 8. je potoval skozi Ljubljano vojvoda Kentski, brat angleškega kralja. Točno ob 8. je dospel v Ljubljano brzovlak, na katerega je stopil Kentski vojvoda s svojo soprogo princezo Marino, sestro naše princezine Olge, soprogo kneza Pavla, pred eno uro v Kranju. Do tja sta ga spremlila z Brda knez Pavel in knežinja Olga.

Kentski vojvoda je potoval strogo incognito in zato na ljubljanskem kolodvoru ni bilo nobenega sprejema. Na kolodvoru je nadzoroval prihod

Dekliški dan v Mariboru

Maribor, 14. avgusta.

Jutri v nedeljo bo na Betnavi pri Mariboru dekliški dan za lavantinsko škofijo. Slovesnosti, katerim bo prisostvovalo toliko deklet, kot jih ni nih. če pričakovali, so se pričele že nocoj v starem škofjskem gradiču na Betnavi, ki ima idilično lego. Že v popoldanskih urah so Mariborčani z začudenjem opazili številne močne skupine slovenskih deklet, ki so prihajale na okrašenih avtomobilih in vozeh. Nekateri pa so prihajali tudi peš iz daljnjih krajev. Na vseh obrazih je sijala radost in povsod je odmevala vesela slovenska pesem. Prenočišča so bila prijavljena za nad tisoč deklet, toda na naše veliko presenečenje bo to število večkrat pomnoženo. Že doslej je prišlo v Maribor nad

Shodi JRZ

Belgrad, 14. avg. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, je JRZ porabila počitnice za to, da prireja sestanke in shode in seznanja ljudstvo s političnim položajem ter dosedanjim delom kraljevske vlade na političnem in gospodarskem polju. Taki sestanki se vrše skoraj vsak dan in so vsi dobro obiskani. Danes sta bila n. pr. dobro obiskana shoda JRZ v Kruševu in Radovištu. Na shodu v Kruševu sta govorila med drugimi tudi podpredsednik senata Milan Simonović in poslanec dr. Bogoljub Knežević, v Radovištu pa poslanec dr. Časlav Nikitović. Vsi trije funkcionarji stranke so številnim zborovalcem pojasnjevali politični položaj ter jih seznanjali z dosedanjim delom kraljevske vlade. Posebno podrobno so govorniki pojasnjevali zborovalcem pravoslavnim vernikom znane dogodke zadnjih dni, ki so se odigrali v Belgradu ob priliki ratifikacije konkordata ter vso gonjo, ki so jo uprizorili politični nasprotniki. Nasprotniki so šli tako daleč, da so stavliali v dnevno politiko imena, ki nikdar ne smejo priti v umazano dnevno politično borbo. Ljudstvo je vendar izpričalo svojo politično zrelost in ni verjelo tem klevetam. Jutri bo JRZ imela še več takih shodov. Med drugimi bo shod JRZ za donavsko banovino v Novem Sadu.

Sestanek železničarjev v Soliji

Solija, 14. avgusta, m. Danes so odpotovali v Solijo zastopniki jugoslovanskih, češkoslovaških in poljskih železničarjev. Jutri bodo na zasedanju predstali razna skupna vprašanja, da bi se med njimi dosegla še večja povezanost. Slovenske železničarje so bolgarski lovarši pričakovali na postaji in jih slovesno sprejeli. Jutri zvečer jim bo bolgarski prometni minister general Jovov priredil tudi slovesno večerjo, nakar bodo slovanski železničarji odšli na izlet v notranjost države.

O napadu na časnikarja v Zagrebu

Zagreb, 14. avgusta, b. V zvezi z večeršnjim incidentom pred okrožnim sodiščem in z napadom na časnikarja Matošića je danes kriminalna policija izvršila energično preiskavo. Matošić je bil ponovno pripeljan na policijo iz klinike. Oblastni organi mu očitajo, da je prekršil samooobrambo. Zanimivo je, da Matošić trdi, da on sploh ni streljal. Na policiji je bil zaslišan tudi aretirani Matija Kovač, ki je streljal na avtomobil, v katerem se je vozil g. Matošić s stražnikom. Kovač zopet izjavlja, da je bil sam v nevarnosti in tako vznemirljen, da je streljal proti Matošiću. Slučajni pasant Stjepan Lisac je bil na kliniki operiran in se je njegovo stanje obrnilo na bolje. Matošić je

Gasilski kongres v Zagrebu

Zagreb, 14. avgusta, b. Danes so se pričele velike svečanosti ob priliki 60-letnice hrvaškega gasilstva. Včeraj in danes je bilo sprejemanje gostov. Napovedanih je 12.000 gasilcev, vendar pa bo njihovo število še znatno naraslo. Večji del gasilcev

**XXVIII
mednarodni
splošni veliki
vzorčni sejem**

za vse vrste blaga

**28. VIII.—6. IX.
1937**

Zvnapre nabavljenimi legitimacijami 23. VIII.—11. IX. na železni cah brezplačen povratek, na jadranskih parnikih višji razred za ceno nižjega.

bil po zaslišanju zopet prepeljan na kliniko, Kovač pa je bil izročen sodišču. V tej zadevi vodi preiskavo tudi državno tožilstvo.

Nemški katoličani ne smejo več v Rim

Berlin, 14. avg. b. »Angriff« sedaj priznava, da je nemška vlada prepovedala katoličanom romanje v Rim. Priznava dalje, da ta ukrep ni sledil zaradi pomanjkanja deviz, temveč zaradi tega, ker je sv. oče romarjem vedno govoril o stvarih, ki so bile neprijetne nemški vladi.

Šah v Stockholmu

Stockholm, 14. avg. AA. DNB: Po nedokončanih partijah v zadnjih treh kolih se lahko reče, da je sedaj že gotovo, da bo moštvo USA zmagalo na turnirju. Sedaj veda USA s 51 točkami, Madžarska ima 46 in pol točk, Poljska 44 in pol, Argentina 44, Nizozemska 44, CSR 42, Litva 40 in pol, Estonija 40.

Tudi Francija izganja nemške časnikarje

Pariz, 14. avgusta, m. Tukajšnji »Figaro« poroča, da je francoska vlada sporočila dopisniku nemške agencije DNB von Golu sklep, da mora zapustiti Francijo. Von Gol se je po zahtrepanju francoskih oblasti bavil tudi z drugimi posli, ki nimajo s časnikarstvom nič skupnega.

prebiva po raznih zagrebskih šolah. Zagreb in njegova okolica sta dobila pestro sliko, kajti povsod so videti gasilci v krojih, od katerih so mnogi pripeljali s seboj tudi žene, otroke in znance. Na glavni postaji sprejema nove došle gasilce gasilska godba. V terek bo v Zagrebu kongres jugoslovanskih gasilcev, nato pa bo vseslovaški kongres gasilcev, zaradi česar bodo prispele v Zagreb številne ugledne osebnosti iz naše države in iz inozemstva.

Danes ob 11. so se že pričele tudi uradne svečanosti. Odprta je bila razstava, ki jo je priredila gasilska zajednica savske banovine na Zagrebškem zboru. Taj otvoritvi je prisostvoval ban savske banovine g. dr. Viktor Ružič, poveljnik 4. armadne oblasti general Pantelje Juršič, zastopniki pa so bili tudi finančni minister, minister za telesno vzgojo naroda ter minister za vojsko in mornarico. Svečanosti so se dalje udeležili številni predstavniki raznih zagrebskih društev. Starešina Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije in starešina Gasilske zajednice savske banovine Stanko Žagar je pozdravil navzočne in obrazložil nalogo gasilstva. Nato je bil pregled razstavljenih predmetov in materiala.

Nocoj bo v prostorih Zagrebskega zbora tovarski večer, jutri ob 8. zjutraj pa služba božja. Ob 10. bo odkritje spomenika ustanovitelju gasilske zajednice savske banovine v Zagrebu pokojnemu Gjuru Doželiću. Ob 11. bo gasilska vaja, ob 12. pa parada. Ob 13. bo skupno kosilo, ob 17. pa letalski napad. V ta namen je bila zgrajena iz lesa trinadstropna hiša, ki jo bodo letala zažgala.

**Slovenska katoliška družina kupuje
in uporablja dopisnice sv. Cirila in
Metoda. Na vsaki pošti samo Din 1.—**

Veslaške tekme v Amsterdamu

Amsterdam, 14. avgusta, AA. (DNB.) Na današnjih veslaških tekmah za evropsko prvenstvo so dosegli te-le uspehe:

Cetverec s krmarjem, prva tekma: I. Danska 6:51.8, II. Madžarska 6:53.9, III. Francija 7:02.7, IV. Češkoslovaška 7:11.7; druga tekma: I. Nemčija 6:47.8, II. Avstrija 6:51.4, III. Jugoslavija 6:54.3.

V finale pridejo potemtakem Nizozemska, Italija, Danska in Nemčija.

Dvojec brez krmarja, prva tekma: I. Švica 7:33.2, II. Francija 7:42.2, III. Jugoslavija 7:55.4; druga tekma: I. Italija 7:31.2, II. Madžarska 7:44, III. Nizozemska 7:47.

V finale pridejo Danska, Nemčija, Švica in Italija.

Dvojec s krmarjem, prva tekma: I. Francija 7:51.2; 2. Nizozemska 7:50.3; 3. Jugoslavija 8:36.9; druga tekma: I. Poljska 7:50.3; 2. Švica 7:58; 3. Madžarska 8:08.

V finalu so Italija, Nemčija, Francija in Poljska. **Cetverec brez krmarja**, samo ena tekma, prva dva čolna pridela v finale: I. Nemčija 6:40.4; 2. Nizozemska 6:43.6; 3. Danska 6:44.1; 4. Francija 6:54.4.

V finale pridejo Madžarska, Nemčija in Nizozemska. — Obisk je bil danes boljši kakor včeraj. Nebo je bilo oblačno, le sem in tja se je pojavilo sonce.

Škilj, prva tekma: I. Švica 7:24.3, II. Francija 7:32.1, III. Danska 7:32.6; druga tekma: I. Nemčija 7:33.2, II. Italija 7:35.9, III. Nizozemska 7:45.3.

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki so v hankavskem parku. Ob času večeršnjih borb je trpela tudi mednarodna koncesija, ker so se borbe razvijale v njeni neposredni bližini in je padlo več granat na njeno področje. Zaradi tega je zavladala med inozemci velika panika in so bile vse trgovine zaprte.

Davi ob pol 6. so Japonci izvedli nov napad, vendar pa še ni znano, kako se operacije razvijajo. Kitajci poročajo, da se je v prvem naskoku posrečilo zavzeti vas Umo, ki leži vzhodno od Hankova zaradi česar lahko kitajske čete z boka napadejo japonske postojanke, ki ležijo bolj južno.

Tokio, 14. avgusta, c. Japonski zunanji minister Hirota je danes dopoldne ob 11. povabil k sebi kitajskega veleposlanika na japonskem. Poučeni ljudje vedo povedati, da je bil to zadnji obisk za mirno rešitev spora med Kitajsko in Japonsko. Japonski zunanji minister Hirota je zahteval, da morajo kitajske čete takoj zapustiti mednarodno zono v Sangaju.

Sangaj, 14. avgusta, c. Havasov dopisnik poroča, da Japonci ves dan s topovi obstreljujejo severni kolodvor v Sangaju. V zadnjih urah streljajo s tako silo, da pade v eni sekundi četrto granat na prostor okoli postaje.

Sangaj, 14. avgusta, c. Kitajska letala so trikrat zaporedoma poskušala bombardirati japonsko admiralsko ladjico, ki je zasidrana v luki. Ker je pa obrežju tudi japonski konzulat, so leta bombardirala tudi to poslopje. Obrambni topovi z ladij so letala odgnali, pri tem pa je bilo sestreljeno kitajsko letalo in je v plamenih padlo v eno izmed najbolj prometnih ulic mesta.

Ko jugoslovenski nacionalisti „osvajajo“ Kočevje ...

Nemška revija hvali dobo JNS režima, sedanji režim pa obtožuje, da Nemce preganja

Kakor čujemo, bo danes, 15. avgusta, v vseh prostorih Dijaškega doma v Kočevju sokolska prireditve s telovadnim nastopom. Istočasno bo tudi 50 letnica Ciril in Metodovega društva. Proslave se bodo udeležile vse »napredne vrste«. Namen prireditve je, kot smo poučeni, da se »zavzame Kočevje« za nacionalno stvar.

Ker se nismo pozabili nedavne zgodovine, smo prepričani, da bodo slovenske »nacionaliste« v Kočevju prisrčno sprejeli. Tamkaj imajo večidel samo prijatelje, preizkušene in zveste in tudi — hvaležne. Četudi našega slovenskega jezika ne govorijo, ali ga ne marajo govoriti, nič ne de. Saj »nacionalisti« tako velikih žrtv od »osvojenih« nikdar niso zahtevali. Se bodo že pomenili, kot so se dosedaj vedno znali pomeniti. Za ljudi, ki bodo prišli na prireditve v Kočevje, so Kočevjarji že »osvojeni« tako, da bo ves tozadevni trud prihranjen in se bo lahko takoj pričelo razvedrilo v stari, davno znani prijateljski družbi, ki so z ramo ob ramo stali v preostalih borbah in drug drugemu krepko pomagali — proti slovenskemu ljudstvu. Udeležencem »osvajalno« prireditve v Kočevju želimo prijetnega srečanja!

Da pa ne bodo mislili, da smo na zgodovino pozabili in da je slovenski narod pozabil na pobratimstvo med »osvajalci« in »osvojenimi«, jim bomo pa v naslednjem ponatienili nekaj posnetkov iz članka, ki ga je na Dunaju izhajajoča revija »Nation und Staat« dne 9. junija 1937 napisala o »položaju Nemcev v Sloveniji«. Članek pravi med drugim:

„Nation und Staat“ se JNS zahvaljuje za postopanje z Nemci

Z odkritosrčnim zadoščenjem smo priznali, da se je na splošno pod sedanjo jugoslovansko vlado dr. Stojadinovića položaj nemške manjšine izboljšal. Toda to ugotovitev je treba omejiti z ozirom na položaj v Sloveniji, kjer se položaj Nemcev ne samo ni izboljšal, marveč celo poslabšal. Čeprav malo čudno zveni, je vendar le res, da je bil položaj Nemcev v Sloveniji takrat, ko so bili na vladi zastopniki bivše liberalno-demokratske stranke (dunajska revija seveda ne pozna priimkov »nacionalisti« ali »Jugoslovenci«, op. ur.), ki velja za voditeljico slovenskega nacionalizma, mnogo boljši, kot pa je danes, ko vladajo bivši klerikalci, ki bi po svojem svetovnem nazoru morali imeti več razumevanja za notranjo dolžnost nacionalne tolerance. O poslabšanju položaja Nemcev v Sloveniji dosedaj nismo toliko poročali, ker smo še vedno imeli upanje, da bo sedanji zastopnik slovenske politike, notranji minister g. dr. Korošec znal premagati krajevni maščevalni duh, ki tamkaj napram Nemcem vlada. Ti upi se na žalost niso uresničili. Položaj Nemcev v Sloveniji postaja vedno slabši. Pri tem pa je treba takoj pripomniti, da nosi odgovornost za takšno stanje e d i n o d r. K o r o š e c, to pa vsled razmer v vladni stranki, kjer predstavlja on enega najmočnejših činiteljev.

Po nastopu novega režima — lakoj „preganjanje“

Položaj v Sloveniji se je za Nemce začel slabšati, kakor hitro je bil dr. Natlačen, eden od vodilnih stranknih pristaev dr. Korošca, imenovan za bana slovenske banovine. Komaj sta pretekla dva dni po njegovem imenovanju, je novi ban že podpisal uredbi, s katero je bila razpuščena mariborska podružnica »švabsko-nemškega Kulturbunda«. Sledil je razpust podružnice v Celju, kjer je ban prepovedal dvoje inozemskih predavanj na »oktoberskem prazniku«, ki ga je celjska podružnica hotela prirediti. Pred nastopom bana dr. Natlačen je bilo v Sloveniji še 20 podružnic nemškega »Kulturbunda«. Danes sta ostali na ozemlju bivše štajerske samo še dve, na kočevskem ozemlju pa tri.

Ban je nadalje prepovedal tudi koncert nemške koncertne skupine iz Magdeburga, ki bi imel biti v Mariboru oktobra 1935, kakor tudi koncertni večer druge nemške skupine iz Dresdona, ki je bil ravno tako kakor prvi, namenjen za Maribor. Glasilo notranjega ministra ljubljanski »Slovenec« je celo napadel mariborsko ljudsko univerzo zaradi tega, ker je v okviru svojih predavanj dovolila predavanje nemškemu znanstvenikom o gospodarskih vprašanjih, češ da ljudska univerza s takšnimi predavanji ogroža slovenski značaj Maribora. Ban je nato v decembru 1936 izdal uredbi, s katero zapoveduje, da smejo natakariji v javnih prostorih gostom postreči z nemškimi časopisi samo na izrecno

Marijino Vnebovzetje

Danes obhaja cerkev najbolj vzvišen Marijin praznik, kar jih je v vencu cerkvenega leta: Marijino smrt in njeno veličastno vnebovzetje. Po naziranju cerkve je smrtni dan svetih mož in žena njihov rojstni dan za nebesa. Smrtni dan božje matere so nekoč imenovali pausatjo ali dormitio, torej počitek, spanje. Ze v najstarejših časih je ta dan veljal v cerkvi kot Marijin praznik in sicer pri vseh narodih. Čeprav nam evangelij o smrti in pokopu Device Marije ničesar ne poroča, se je cerkev že v dobi cerkvenih očetov opirala na staro in častljivo izročilo. Na praznik Marijinega vnebovzetja je že v dobi papeža Gregorija Velikega († 604) molila pri sv. maši, da je ta dan bil za Marijo prazničen, ko je Bogorodica sprejela na sebe časno smrt telesa. Polagoma se je za ta dan v vsej cerkvi uveljavil izraz »Assumptio«, to je vzletje Marijino v nebesa.

Iz izročil, ki jih imamo od zadnjega velikega grškega cerkvenega očeta, sv. Janeza Damaskana († okrog 754) naj omenimo zelo lepo pesniško legendo, po kateri so se na dan Marijine smrti zopet znašli po navdihu Sv. Duha vsi apostoli v Jeruzalemu, da so sveto Bogorodico še enkrat videli tu na zemlji in ji izkazali poslednje počrčenje in ljubezen. Bili so vsi navzoči razen apostola Tomaža in so po legendi bili priče, kako so angeli poveljani dušo božje Matere spremenili v nebesa. Potem naj bi njeno telo položili v grob na vrtu Getzemani. Tu so potem slišali po pripovedovanju cerkvenega učenika skozi tri dni slavospeve v slavo božje Matere. Šele po treh dneh pa je prišel tudi apostol Tomaž. In kakor nekoč rane Kristusove, je hotel tudi v tem primeru ugotoviti dejansko stanje. Na njegovo prošnjo so odprli grob, toda trupla blažene Device ni bilo več v grobu. Ostali so le prti in plašč, okolica pa je bila napolnjena s prelepim

zahtevo, da morajo goste nagovarjati le v slovensčini in da mora muzikalni program v teh lokalih obsegati najmanj po 40% slovenskih glasbenih del, 30% mora biti vzeti od slovenskih skladateljev in le za ostalih 30% se smejo vzeti glasbena dela inozemcev, torej tudi Nemcev.

Nemško šolstvo

Šolstvo se je za Nemce razvilo tako slabo, da so postale razmere neznošne. Otroci, ki imajo le količkan slovenske zveneče družinsko ime, v nemške manjšinske šole niso pripuščeni. Čestokrat so od manjšinske šole izključeni samo zaradi tega, ker so bili morda očetovi predniki rojeni kje zunaj na deželi, kjer Nemci ne prebivajo in je zato verjetno, da izhaja oče iz kakšne pomembne slovenske družine ter da je treba otroka vrniti nazaj slovenskemu narodnemu telesu. Iz kočevske dežele so veliko število učiteljev premestili z nemške manjšinske šole v čisto slovenske kraje, na nemške šole pa so prišle učne moči, ki nemščine po večini ne znajo. Nova uprava Slovenije je veliko nemških šolskih razredov enostavno ukinila. Po vsem Kočevskem imamo danes samo še šest nemških učiteljev. Oblasti nastopajo proti zasebnemu nemškemu pouku. V Marenbergu in na Muti sta imeli dve brezposelni polno kvalificirani učiteljici, ki sta tamkaj zasebno poučevali, hišno preiskavo, nakar se jima je zapovedalo, naj izgineta vsaka v svojo domovinsko občino.

Čisto posebno poglavje v postopanju oblasti proti Nemcem pa tvori zakon, ki predpisuje, da je treba v pasu 50 km od državne meje, za vsak prenos nepremičnin posebnega oblastvenega dovoljenja. V ta pas 50 km pa spada tako rekoč vsa Slovenija. Slovenske oblasti so sedaj to postavo izkoristile celo v to, da onemogočijo vsako odprodajo zemlje na nemške državljane. Še več, v enem primeru so prepovedale celo prenos zemljišča od očeta na sina.

Kdo brani slovensko zemljo

Podoba sedanje protinemske politike v Sloveniji pa pojasnjuje še posebno zadržanje tistega slovenskega tiska, ki sedanji režim podpira. Ta del slovenskega tiska je načelno nasproten vsemu, kar je nemškega. Vsako priložnost izkoristi, da more proti Nemcem v Sloveniji agitirati in takšne povečuje napetosti na način, ki ga ni mogoče zagovarjati.

Današnji politični oblastniki v Sloveniji bodo morali vendar enkrat priti do spoznanja, da ne gre, da bi se na hrbtu Nemcev v Sloveniji izvajala strankarsko-politična nasprotstva. Nemci imajo še danes voljo, da tudi s sedanji oblasti v Sloveniji sodelujejo. Pravilno postopanje z Nemci pa je seveda osnovni predpogoj za njihovo polno sodelovanje. Če bi sedanji oblastniki v Sloveniji to spoznali, bi zares imeli velike zasluge.

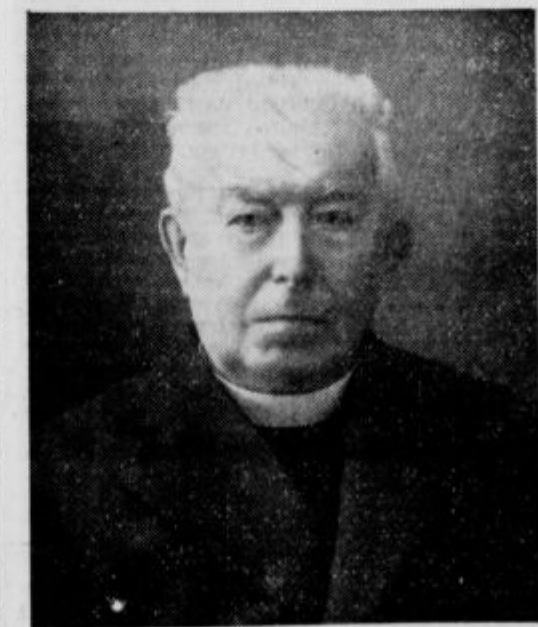
Tako sodi nemška revija o narodnoobrambnem delu sedanje vlade in sedanje banovinske uprave v Sloveniji. Tako sodi tudi o »nacionalizmu« prejšnjega jeenesarskega režima, ki ga sedanji vladi za zgled postavlja. Za nas to ni nobeno odkritje. Naša trditve je vedno bila in ostane, da so »nacionalisti« vedno tam, kjer slovenskega ljudstva ni. Vedno pri onih, ki naše slovensko ljudstvo sovražijo. A prav je, da se pouče na podlagi ocene, ki jo je pristavil gg. Kramerja in Pucila dala nepristranska nemška revija. Upamo, da je tabor »nacionalistov« na pohvalo, ki mu jo je Dunaj dal, ponosen. Drugače tudi biti ne more, če je samemu sebi dosleden.

Janez Molj — biseromašnik

Kdo Kamničanov še ni videl s prožnimi koraki etopati postarjega duhovnega gospoda po kamniških ulicah? Tujec bi mislil, da je to župnik katere sosednjih župnij, ne pa že dolgo upokojeni biseromašnik Janez Molj. Da, prav te dni je obhajal svoj 60-letni jubilej mašništva. Cerkljani, kjer je biseromašnik kot doma, so ga vabili, da bi na istem oltarju kot novo mašo, ponovil tudi biseromašo, vabili so ga Trzinčani, kjer je nazadnje deloval in bil tako zelo priljubljen, veselili smo se Kamničani, med katerimi kot upokojenec že več let živi, da bomo vendar enkrat doživeli izredno biseromašniško slovesnost. Za koga naj se odloči? Jubilant ni mnogo premišljeval. Kakor je bilo vse njegovo življenje skromno in mirno, tako je tudi sedaj storil. S par svojimi duhovnimi sobraty se je dne 27. julija od-

peljal na Brezje in tamkaj v tihoti božjepotne cerkve na oltarju njemu tako drage Pomočnice Marije opravil svojo biseromašo.

Njegove dušno-pastirske službe niso bile lahke: Rovte, Tržič, Smlednik, Bela Peč, Stranje, Sostro in končno Trzin. Toda njegova gorenska narava, redno in preprosto življenje, njegov vedno vedri

značaj, ga je ohranil še v 86. letu življenja tako krepkega in zdravega. Čudovito je, kako pozorno zasleduje vsakodnevne dogodke. Čeprav mu je glavo že pobelil »aneg«, še vedno igra na njegovem prijaznem obrazu ljubeč smeh. Zna pa tudi biti odločen in pove tudi resnico kar v obraz, pa tako, da mu še zameriti ne moreš. O njegovi darežljivosti pa bi mogli siromaki in cerkve marsikaj lažje povedati.

K izrednemu slavu, ki ga je v svoji preveliki skromnosti ohranil le Gospodu, pa naj sprejme vsaj tako naše iskrene čestitke: — Bog mu naj navzre še toliko let, da bomo čez 10 let z njim mogli obhajati železno-mašni jubilej.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srcu, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Kaj pričakujete od mode?

Gotovo ne samo nove, temveč predvsem dobre stvari. Če si lahko danes tudi Vi privoščite moderne, tanke svile nogavice, tedaj boste hvaležni za način pranja, ki ohrani tudi najbolj občutljive tkanine in barve lepe kakor nove. V blagi peni milnih lusk LUX zgine vsaka nečistoča, ne da bi bilo treba pri tem nogavico mencati. LUX podaljša trpežnost nogavic!

Prireditve v Kočevju je praznik starih zaveznikov: jeenesarjev in nemčurjev

Zato smo uvodoma rekli, da bo »osvajanje« Kočevja po naših naprednih Jugoslovenih prav za prav le prijateljski sestanek davnih sotrudnikov pri raznarodovanju naše dežele. Praznik, ki ga bodo lahko nemške revije zabeležile kot znamenje, da vsi upi vendar le še niso izgubljeni. Slovensko ljudstvo, ki mu je hinavščina, ki jo uganjajo njegovi nasprotniki, dobro znana, pa bo mirno nadaljevalo svoje delo, da pri vsem spoštovanju pravega nemstva, očisti svojo zemljo tujerodne nemškutarske navlake, pa četudi se skriva za zastavami jugoslovenskih »nacionalistov« in čeprav se skriva za našimi narodnimi odklovanji, ki jih je jeenesarski režim za volilne listke obilno obesil po prsih narodnih izdajnikov! Heil! — Zdravo!

Tudi Muropoljcem grozi lakota

Tudi Mursko polje je letos silno oškodovano zaradi vednega deževja in naraslih vod ter poplav. A Prlek je doslej molčal, menda se ni zavedal, kaj so mu letošnje poplave naredile.

V minulih dneh smo vedno brali o toči, nevihti, povodnji, strelji itd. Muropoljski prebivalci so molčali in obžalovali nesrečne Dolenjce, Ptujčane itd., ki jim je toča in povodenj prizadejala silne škodo. Niso se pa zavedali, kaj dela voda na njihovih krompirjevih, ajdovih in pesinih njivah ter travnikih. Sedaj pa, ko jim neznosen smrad s travnikov in njiv zapira sapo, vidijo, da je segnila ajda in trava. Ko koplje zemljo in išče zdrav krompir in hoče rezati peso za svinje, si mora pa nos zamašiti, sicer mu neznosen smrad segnitega krompirja zapre sapo. Krompirja ne bo niti za seme, kaj pa še za prehrano ljudi in živali.

Muropoljcu je glavni pridelek krompir, s čemer prehrani svinje za izvoz, dalje se je kmet vsako leto močno oddahnil, ko je vozil pridelek krompirja za izvoz na bližnji kolodvor in dobil denar za davke, obresti dolgov in drugo. Kje pa bo sedaj vzel ta denar in s čim bo hranil svinje?

Grozen je bič toče, viharja in hudournikov, ker v eni minuti uniči ves up kmeta, a naš kmet je razočaran šele sedaj po enem tednu, ker se takrat ni nadejal take katastrofe. Torej je tudi Muropoljec zaskrbljen, kako bo živel v zimskem času.

— Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno odvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Dolenjske Toplice

Tudi v Dolenjskih Toplicah je letos sezona na svojem vrhuncu. Obiskujejo jih ne samo domači gosti iz Ljubljane, Zagreba in Belgrade — tudi gostje iz Italije, Avstrije in Nemčije prihajajo. Da, celo več gostov rojakov iz Amerike je prišlo semkaj na kuro.

Vsi so hvaležni topliški termi, ki jim lajša bolečine in zdravi težke bolezni. V Dolenjskih Toplicah zdravi izključno samo termalna voda in ni nikakih postranskih pripomočkov — ne elektrike, ne inhalacije, ni nobenih aparatov, ne vbrizgavanja zdravil. Samo termalna voda zdravi, a ta zdravi sigurno! S tem dobiva terma svoj priznani alovos. Da se more njena izredna zdravilna moč popolnoma uveljaviti, zato so vse kopališke naprave neposredno na izvirkih. Terma jih polni z lastnim pritiskom. S tem ne izgubi niti trohice termalnih plinov, kot je to primer v drugih kopališčih, kjer dovajajo termalno vodo v bazene po ceveh. Gosti so kopljejo v takšni vodi kot prihaja iz zemeljske globine, ki ima ravno človeško temperaturo in je ni treba ne segrevati ne ohlajati.

Toplice so sedaj polne gostov. Na številnih sprehodih po parkih in gozdovih srečaš goste zadovoljne s kuro in občudujoče lepo topliško okolico. Dolenjske Toplice imajo vse pogoje, da se razvijejo naprej v moderno kopališče. Poleg sprehodov v lepi okolici je predvsem zdravilna terma neizčrpen zaklad. Njena množina je izredna, njena temperatura je najugodnejša, njena zdravilna moč je edinstvena med vsemi kopališči te vrste. Zato govori pravilica o zdravilnem duhu, ki prebiva samo v izviru, ki ne samo zdravi, ampak tudi pomlajuje.

Drobne novice

Koledar

Šedela, 15. avgusta: Vnebovzetje Marije D.
Ponedeljek, 16. avgusta: Rok, spoznavalec;
Joahim, oče Marije Devce.

Novi grobovi

† V Ljubljani: v Marijanišu je v petek, dne 13. avg. ob dveh popoldne umrla sestra M. Gervazija Pirc. Pokojna je 26 let delovala na tem zavodu in vzorno oskrbovala vrt. Pogreb bo danes ob treh popoldne na pokopališču k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Priporočamo jo v sv. molitev!

† V Hotedrašču je mirno v Gospodu zaspal g. Ivan Šemrov, posestnik, star 82 let. Pogreb bo v ponedeljek ob 9 dopoldne. Naj v miru počiva! Zalutjočim naše iskreno sožalje!

† V Rajhenburgu je umrl gospod Boris Agrež, učitelj v Zabnici. Pogreb bo danes ob pol 5. Naj mu sveti večna luč! Zalutjočim naše iskreno sožalje!

† V Slovenjgradu je umrla ga. Berta Gabron, soproga davčnega upravitelja v pokopju. Pokopali jo bodo v ponedeljek ob pol 3 popoldne. Blag ji spomin! Zalutjočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Spremembe v vodstvu ljubljanskih salezijanskih zavodov. Za ravnatelja Deškega vzgojnega doma v Seli je imenovan g. dr. Fr. Volčič, doslej ravnatelj na Rakovniku; na njegovo mesto je prišel g. dr. Fr. Blatnik, dosedanji ravnatelj Mladinskega doma; ravnateljstvo Mladinskega doma na Kodeljevem pa je prevzel g. dr. Al. Tome, ki je že več let uspešno vodil oratorij na Rakovniku.

— Poroka. V sredo 11. t. m. sta se v mestni župnijski cerkvi v Ptuj poročila Anica Ernst, hčerka restavracije in veleposelnika, in gimnazijski profesor Arnold Pavlinič. Mlademu paru obilo sreče in božjega blagoslova!

— Postavljeni so: pri državnih tolpnicah v Varnosti za rudarskega pristava VIII. pol. skup. ing. Emil Greč, doslej uradniški pripravnik VIII. pol. skup.; pri državnem rudniku v Zenici za rudarskega pristava VIII. pol. skup. ing. Guido Kump in ing. Oskar Hubner, doslej uradniški pripravnik VIII. pol. skup.; pri državnem rudniku v Mostarju za rudarskega pristava VIII. pol. skup. ing. Iva Trampuz, dosedanji uradniški pripravnik VIII. pol. skup.; pri državnem rudniku v Velenju za rudarskega pristava VIII. pol. skup. ing. Franc Stare, doslej uradniški pripravnik VIII. pol. skup. — Premišljena sta: ing. Romuald Golja, iz državnega rudnika v Brezi v državni rudnik v Kakanju in Vilko Lovrenčević z rudarskega glavarstva v Skopju na rudarsko glavarstvo v Zagrebu.

— Napredovala sta za profesorja VIII. pol. skup. na trgovski akademiji v Mariboru Friderik Dagen, uradniški pripravnik, in za računskega uradnika IX. pol. skup. izseljenskega poslanstva v Düsseldorfu Mirko Kranjc, urad. pripravnik.

Advokat Spendal Franc

le otvoril lastno odvetniško pisarno

v Ljubljani, Tavčarjeva ul. 15

Telefon št. 24-71

in jo pridružil odvetniški pisarni dr. Juro

Adlesiča v Ljubljani.

— Po toči oškodovanim krajem je nakazal notranji minister g. dr. Korosec 10.000 din iz lastnih sredstev Hranilnici dravske banovine v Ljubljani za račun osrednjega pomožnega odbora. — Prav tako je nakazal istemu odboru v isti namen ban g. dr. Natlačen iz lastnih sredstev 1000 din.

— Družba sv. Rafaela javlja, da bo 11. slovenski izseljenski kongres zaradi številne udeležbe v veliki dvorani hotela »Union« in ne, kakor je bilo prvotno objavljeno, v dvorani kraljevske banske uprave.

— Zborovanje in občni zbor Slomškove družbe bo v soboto, 21. avgusta t. l. na Brezjah po naslednjem dnevnem redu: 1. Otvoritev; 2. Predavanje: prof. dr. Solar »Pouk slovenščine v ljudski šoli« temelj za nadaljni pouk v srednji šoli; g. prior Učak: »Karitas in vzgoja«; 3. Občni zbor: a) poročilo tajnice, b) poročilo blaginjskega, c) poročilo urednika, d) poročilo knjižničarja, e) poročilo preglednikov. — Razgovor o poročilih; 4. Poročila podružnic, za kar naj odbori pripravijo poročila; 5. Služnost. — Pevci naj se zbere k pevski vaji v franciškanski dvorani ob 9. Nato bo sv. maša in po sv. maši takoj zborovanje. Predloge, o katerih naj bi se razpravljalo na občnem zboru, naj po tozadavnem š. pošljejo člani tri dni pred občnim zborom glavnemu odboru v Ljubljano. Dolžnost vsega članstva je, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži. Na veselo svidenje! — Odbor.

— Polovična vozovna za člane zbora pevovalij je dovoljena z odlokom MS br. 18.764 z dne 13. avg. Cela vozovnica bo veljala za brezplačen povratek. Vsakdo naj pri odhodu zahteva žel. legitimacijo K-13 in pri dohodu vozovnico obdrži.

Hubertus milo, res domače, slovensko milo.

— Bivše učence šmihelskega zavoda vladno vabijo svoje tovaršice k duhovnim vajam, ki bodo od 21. do 25. avgusta v samostanu v Šmihelu. — Vzdrževalnica 100 din. — Na evidenca!

— Službeni list kr. banske uprave dravske banovine prinaša v svojem 65. kolu z dne 14. avg. 1937 odlok o preimenovanju občine Zidani most v občino Loka pri Zidanem mostu, uredbu o uveljavljanju zakonika o sodnem postopku v civilnih pravih in njegovega vnodnega zakona v državnih intervencijah na pšeničnem trgu v gospodarskem letu 1937-38, poslovnik o poslovanju posvetovalnega odbora za svilarstvo ter odločbo o ustanovitvi katastrske uprave v Skofji Loki.

— Službene novice prinašajo v svoji št. 182 od 13. avg. 1937 pravilnik za polaganje drž. strokovnih izpitov v rudarskem resorcu ministrstva gozdov in rudnikov, pravilnik o strokovnem odboru za sadje in zelenjavo pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine, avtentično tolmačenje št. 1. št. 3 uredbu o likvidaciji kmečkih dolgov in pravilnik za uporabo št. 87 točke 15 finančnega zakona za leto 1937-38 (o zdravstvenih zadrugah in zdravstvenih občinah).

— V Rogaski Slatini gostuje danes ljubljanska opera s Smetanovo opero »Proklana nevesta«. Zasedba opere z gospo Gjungenčevico, gg. Križajem, Gostičem, Jankom, Kolacijem itd. je prvovrstna. Baletni zbor nastopi z baletnim mojstrom gosp. ing. Golovinom in prvo balerino gospo Moharjevo. Dirigira kapelnik gosp. Neffat. Inscenacijo je oskrbel slikar gosp. B. Vavpotič. Vstopnice se dobe pri Putniku in pol ure pred predstavo pri večerni blagajni v Tonkinu. Predstava se začne ob 20.30.

— Razpisana je služba zdravniške družbene zdravstvene občine Sodražica v lastnosti zdravinskega uradniškega pripravnika. Prosilci morajo imeti pogoje za sprejem v državno službo v smislu § 3. zak. o uradnih ter zdravniških pripravljajalno dobo in vsaj 6 mesecev bolnišnične prakse iz porodnišstva in ginekologije. Prošnje naj se vložijo pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 30. avg. 1937.

Očesni zdravnik Dr. R. BASSIN

Ljubljana, Gledališka ulica 4

ne ordinira do 4. septembra

— Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Učenci in učenke, ki žele v š. l. 1937/38 na novo vstopiti v prvi razred ali ga ponavljati, se morajo osebno prijaviti dne 25., 26., 27. ali 28. avgusta 1937 med 8 in 12 v ravnateljski pisarni. Prinešiti morajo s seboj: 1. izpolnjeno prijavo, ki jo dobe za 50 par pri šolskem služitelju in jo morajo kolkovati z 10 din, 2. rojstni list ali izpis iz krstne knjige, 3. izpričevalo o nižjem tečajnem ali završnem izpitu, 4. davčno potrdilo. Kdor je na dan prijavitve star več nego 17 let, toda manj kakor 19 let, mora predložiti še 5. rešitev Kr. banske uprave o spregledu starosti. — Dne 31. avgusta 1937 ob 9 bo na razglasni deski objavljeno, kdo je sprejet. Nesprejeti bodo prejeli istega dne svoje listine pri šolskem služitelju. — Sprejeti se bodo definitivno vpisali dne 1., 2. ali 3. septembra 1937 med 8 in 12 in plačali: 1. dodatni kolek za prijavo 40 din, 2. šolnino in drugo, kakor je objavljeno na razglasni deski. — Vpisovanje v drugi razred bo 1. 2. in 3. sept. 1937 med 8 in 12. Prinešiti je treba s seboj: 1. prijavo, ki jo dobe za 50 par pri šolskem služitelju in jo morajo kolkovati s 50 din, 2. izpričevalo prvega razreda, 3. davčno potrdilo. Plačati morajo šolnino in drugo, kakor je objavljeno na razglasni deski. — Po pravni izpiti se prične dne 25. avg. 1937 ob 8 in bodo po razporedu, ki je objavljen na razglasni deski. — Završni izpit v septemborskem roku se bo pričel dne 1. sept. 1937 ob 7.

— Advokat dr. Kolar Fran se je preselil s svojo pisarno iz Kozjeva v Celje, Cankarjeva 7/I.

— Zavetišče sv. Jožefa v št. Vidu nad Ljubljano, ki ga oskrbujejo sestre III. reda sv. Franciške Asiškega iz Maribora, sprejema dečke v starosti do 14. leta v popolno oskrbo. Šoloobvezni obiskujejo odoitno osnovno oziroma meščansko šolo. Oskrbnina po dogovoru. Pojasnila daje Škofijsko društvo za varstvo sirot Ljubljana, Poljanska c. 28 ali Karitativna zveza v Ljubljani, Marijaniška, Poljanska c. 28.

— Turistični avtobusni izleti v Opatijo-Sušak za 70 din. Informacije Putnik, Gajeva 3, tel. 24-72.

— Salezijanski dijaški konvikt na Rakovniku sprejema »telesno zdrave« in pravno nepokvarjene dijakke srednjih šol, tudi one, ki so doslej obiskovali katerokoli gimnazij izven Ljubljane, a imajo dobre uspehe. Gojenci imajo v zavodu vso oskrbo, najboljšo vzgojo ter brezplačne skupne inštrukcije; obenem se jim nudi prilika, da se učijo glasbe (klavir, violina, petje itd.), ker je v zavodu podružnica »Glasbene matice«. Prospekte in informacije vaim daje Vodstvo salezijanskega zavoda, Rakovnik - Ljubljana.

— Živinovrska selekcijska zadruga v Velikih Laščah priredi dne 19. avgusta 37. premovalje plemenske rod. živine sivorjave dolenskih pasme. Ker naša zadruga po vsestranski oceni Zveze zavzema 4. mesto od 36 edinice in ker je splošno znana tako po kvaliteti kot tudi po številu prvovrstne živine, najiskreneje vabimo vse, ki se zanimajo za lepo živino, da se premovalja po možnosti udeležite.

Dr. Eržen Ivan

zobozdravnik

ne ordinira od 17. avgusta do 6. septembra

— Prihljubljeni izleti »Putnik« z luksuznimi avtokari. Od 18. do 19. avg.: Graz (vključno vizum) 110 din; 22. avg.: Logarska dolina 120 din; 22. avg.: Vrbsko jezero (Velden) vključno vizum 150 din; 22. do 25. avg.: Grossglockner - Zell am See - Salzburg - St. Wolfgang - Gradec 1000 din; 28. do 29. avg.: Mariazell (vključno vizum) 200 dinarjev; 5. do 8. sept.: Dunaj, jesenski velesejem (vključno vizum) 260 din; 10. do 12. sept.: Dunaj, jesenski velesejem (vključno vizum) 250 din. — Prospekti, informacije in prijave: »PUTNIK« Maribor - Celje - Ptuj.

— Internat »Mladik«. Vsi prostori med poštami higijensko prenovljeni. V mesečnini je poleg oskrbe uračunana pomoč pri učenju, francoska in nemška konverzacija ter nadzorstvo tudi v prostem času. Internat ima krasno sončno lego v sredini mesta poleg parka Tivolija. Posebno je primeren za dijakine mestne ženske realne gimnazije. Informacije daje ravnateljstvo internata »Mladik«, Ljubljana, Šubičeva 9. — V istem postopku je nastanjanje tudi enoletna, meščanska go-podinjaka šola »Mladik«, ki ima pravico javnosti ter nudi gojenkam občo gospodinjstvo izobrazbo, temeljit teoretičen in praktičen pouk v vseh strokah internega gospodinjstva. Poleg samostojnega kuhanja se naučijo gojenke še šivanja, perila in obleke. Poučevanje strokovno izprašane učiteljice. Gojenke so notranje, ki stanujejo v internatu ali zunanje. Vpisovanje se vrši 15. in 16. septembra pri ravnateljstvu v Ljubljani, Šubičeva ul. 9, kjer dobite prospekte.

DOLENSKE TOPLICE

železniška postaja Straža-Toplice pri Novem mestu. Radioaktivno termalno kopališče. Silni uspehi pri zdravljenju revmatizma sklepov in mišic, boleznih živčnega sistema, ženskih bolezni, raznih težav v dobi mame, organičnih motenj srca in krvnega obtoka, raznih poškodb, zlomljenih kosti itd. Izredno nizke sezonske cene: za 10 dni 700 din. Polovična vožnja Avto zveza iz postaje do kopališča. — Pojasnila daje uprava.

— Prostovoljna gasilska četa v Rušah se najiskreneje zahvaljuje vsem p. n. darovalcem lepih dobrotov ob priliki tombole ter prosi še nadaljnje naklonjenosti. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so nas v tako lepem številu obiskali. — Uprava čete v Rušah.

— Vpisovanje v Ant. Rud. Legat-ov Enoletni trgovski tečaj je vsak dan, tudi ob nedeljah od 10

ROGASKA SLATINA nudi v jesenski sezoni (september)

izredne ugodnosti vsem onim, ki niso mogli priti na zdravljenje v letni sezoni. splošno znižanje cen. 20-dnevno bivanje z vso okrbo (brez kopeli) Din 1200— za državne in samoupravne uradnike Din 1000—.

Dnevno koncerti in zabave, sport

Po 7 dnevem bivanju v zdravilišču je vrnitev po jugosl. železničah brezplačna.

Sloviti zdravilni vrelci;

TEMPEL STYRIA DONAT

Vse informacije daje brezplačno

ZDRAVILIŠCE ROGASKA SLATINA.

do 12 v šolski pisarni, Maribor, Vrazova ulica 4. Lastni dijaški internat. Šolski program in pojasnila brezplačno.

— Vpisovanje dijakov, dijakov v enoletno trgovsko šolo znani »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranci cesta 15 je že pričelo. — Enoletni trgovski tečaj na tem zavodu je odobren od ministrstva in nudi izobrazbo za vsakovrstno pisarniško službo v gospodarskih podjetjih, pri odvetnikih, notarjih, trgovcih itd. Izpričevala služijo tudi kot izkaz dovršene vajeniške dobe in poldrugega leta pomočniške prakse, kar je važno za one, ki se žele posvetiti trgovini. Po učneje samo kvalificirane učne moči, profesorji trgovske akademije. Vsa pojasnila daje ravnateljstvo dnevno v pisarni na Domobranci cesti osebno in tudi pismeno ter razpošilja brezplačno nova šolska naznanila in izvestja. Pisite ponje! Lasten dekliski internat.

— Razstava kozje živine ter obenem plemen-ski sejem pod pokroviteljstvom narodnega poslanca g. Kersnika Antona bo na dan sv. Roka dne 16. avgusta 1937 ob 9 dopoldne na dvorišču gostilne Kralj v Mengšu. Ob tej priliki bo ocenjevanje živali s podelitvijo denarnih nagrad, v kar je prispevala tudi kr. banska uprava. Vsa reja mora imeti za svoje živali živinski potni list in polo o kontroli molže. Vabljeni vsi rejci kozje živine.

Zobozdravnik dr. Verčon

zopet redno ordinira

— Predzren vlom v župnišče na Gornji Polskavi. V noči od četrtka na petek so predzrni vlomci z velikim naporom vlomili ponoči v župnijsko pisarno od strani kaplanije. Pričakovali so bogatega plena, a tako temeljito se še nikdar niso namazali, kakor tokrat. Denar ni doma v gornje-polskavskem župnišču, saj g. župnik trdi, da ga zastojni pri belem dnevu išče, kako ga bo tat v temni noči našel. Privoščili so si in odnesli 1 in pol litra slivovke in še nekaj drugih malenkosti.

— Kruh »Turist« je najboljša hrana, je rčen in ostane svež 8 do 10 dni. Najprikladnejši za večje množice ljudi. Edinstvene znanke Feiertag, Maribor.

— Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj »Hermes« dnevno. Zahtevajte prospekt! Maribor, Zrinskega trg 1. Absolventi z malo maturo imajo posebne ugodnosti.

— Visokošolec, ki že tri leta študira arhitekturo v inozemstvu, prosi od dobrosrčnih ljudi posojila, da bi lahko končal svoje študije. Posojilo bi pozneje pošteno vrnil. Naslov visokošolca pove uredništvo.

Spomenike, grobnice, kapele, cerkvena dela, obloge v marmornih izberete po nizki ceni pri kamnoseško kiparskem podjetju

Franjo Kunovar
pokopališče Sv. Križ - LJUBLJANA

— Cenjene čitatele opozarjamo na današnji oglas Pranski sejem

— Mornarji dobijo rento. V Splitu je bila v petek zaključena konferenca o starostnem zavarovanju mornarjev, ki jo je sklical Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Dosežen je bil sporazum, da bodo mornarji, ki so delali 10 let in ki so danes za to delo nesposobni, dobivali po 300 din mesečne rente. Takih mornarjev je sedaj okoli 400. Drugi mornarji, ki še delajo, pa si bodo mogli pridobiti pravico do pokojnine od 500 do 700 din mesečno. Med zastopniki delavcev in delodajalcev je bil dosežen popoln sporazum. H koncu se je prišel minister za socialno politiko g. Cvetkovič, ki je čestitil udeležencem k doseženemu uspehu ter izrazil željo, da bi se podobni uspehi dosegli tudi na konferenci na Sušaku, ki bo od 18. do 20. t. m.

— Na sledi za goljufi s poštnimi nakaznicami. V Varaždinu so prijeli nekega poštnega slugo in nekega ambulanta postarja, ki sta nujno osumljena, da sta odposiljala ponarejene pošne nakaznice ter s tem ogrožljala poštno upravo za 3 do 4 milijone dinarjev. Poštna uprava je sumila, da so te pošne nakaznice zakrivil kakšni odpuščeni strokovnjaki, sedaj pa se je izkazalo, da je zmogel tako goljufijo tudi navadni poštni sluga Josip Čordašič in njegovi tovariši. Aretirana goljufa sta bila takoj poslana pod močnim orožniškim spremstvom v Belgrad.

— 11 letna deklica, po imenu Kristina Janič, je pobegnila iz zaščitnega zavoda v Slovenski Bistrici in se do sedaj še ni vrnila. Nekateri so jo baje videli že v Ljubljani. Obločena je v modro obleko, obuta v sandale, brez pokrivala. Visokega stasa in rumenih las. Če bi kdo kaj vedel o njej, naj jo prijavi policiji ali orožništvu ali pa jo odda staršem v Ljubljani, Kodeljevo, Slomškova ul. 15.

Nove učne knjige

Za srednje šole. Ministrstvo prosvete v Belgradu je odobrilo sledeče učne knjige, ki bodo ob pričetku šolskega leta na razpolago v založbi Jugoslovanske knjigarnice: Čermelj-Lapajne, Geometrija za 1. in 2. razred srednjih šol. Ziegler-Zabkar-Branc, Geometrija za 3. in 4. razr. sred. šol. Južnič-Kolarč, Nemška vadnica za sred. šole. I. letnik. Južnič, Francoska čitanka za 8. razr. sred. šol. Južnič-Tomc-Korbar, Latinska vadnica za 2. razr. klasičnih in VI. razred realnih gimnazij.

Za meščanske šole. Ministrstvo prosvete je odobrilo sledeče knjige, ki izidejo začetkom šolskega leta v založbi Jugoslovanske knjigarnice: Južnič-Kolarč, Nemška vadnica za meščanske šole. I. letnik. Čermelj-Lapajne, Geometrija za 1. in 2. razred meščanskih šol.

Ljubljana

Danes in jutri k sv. Roku v Dravlj

Kakor vsako leto, se tudi letos pripravljajo za 15. in 16. avgust Dravlj za dostojen sprejem častilcev sv. Roka. Cerkev je znotraj in zunaj vsa prenovljena, tudi za javni promet, ki gre že nekaj mesecev skozi Dravlj, nam je obljubljeno od merodajne strani, da se bo za romarske dneve usmeril drugam.

Sporod romarskih pobožnosti je sledeči: Na Veliki smoren, 15. avgusta, je popoldne ob 5 romarska pridiga na prostem, nato pete litanije z ljudskim petjem. Po litanijah bo prilika za spoved. V ponedeljek, 16. avgusta, je god sv. Roka; sv. maše se prične ob 5 zjutraj; ob 6 je romarska pridiga na prostem, nato sv. maša. Sv. maše bodo nato vsako uro do pol 10, ko bo zopet romarska pridiga in slovesna petja sv. maša. Popoldne ob 5 bodo pete litanije z ljudskim petjem.

V nedeljo, dne 22. avgusta, bo zunanje praznovanje sv. Roka — draveljsko žegnanje. Sv. maše bodo ob 6 in 10, popoldne ob 5 litanije z ljudskim petjem.

Damske torbice, potne kovčke, aktovke

prvovrstne in najceneje izdeluje

Cunder Vinko, torbarstvo, sedlarstvo, jermenarstvo, Ljubljana, Igriška ul. 8, zraven dram. gledališča. — Sprejema tudi popravila.

1 Shod križanske moške kongregacije danes popoldne ob šestih. — Člani in vpeljeni gostje, vljudno vabljeni!

1 Requiem za ponesrečena gospoda in gospo Klemenčič bo v ponedeljek, 16. avgusta, ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu. Vsi prijatelji in znanci vabljeni!

1 Hotel »SLON« še vedno obratuje. Dostop iz Franciškanske ulice 3.

1 Klub železničarjev Jug. Rad. Zajednice v Ljubljani posluje za člane kluba vsak torek, sredo in četrtek od 16 do 18 v prostorih banovinskega tajništva JRZ Ljubljana, Miklošičeva cesta 7/II. Prosimo vse člane, da se obračajo v svojih zadevah ustno ali pismeno samo na klubovo pisarno.

1 Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu, Ljubljana, Kongresni trg 2. Vpisovanje in pojasnila dnevno od 9—12 in od 4—6 pri vodstvu zavoda.

1 Zobozdravnik dr. Lojze Brencič, Ljubljana ne ordinira do 29. avgusta.

1 Strokovno čiščenje oblek, parno likanje: Simenc, Kolodvorska 8 in sprejemalnice, Knafljeva ulica 2.

1 Kino Kodeljevo: Danes ob 4, 6 in pol 9 in jutri ob pol 9 »Dvakrat zaročen«. (Fritz Kampers v dvojni vlogi).

1 Ne nasadajtel V »Slovenca« z dne 13. avgusta t. l. je bilo priobčeno, da prodaja neka srednje stara ženska protiversko brošuro z naslovom »Odkrito«. Poleg te brošure pa prodaja še razne druge, protiverske, katoličanom nasprotno brošure, med katerimi imajo nekatere tudi slike. Cena takim brošuram je seveda nizka.

1 Avtobusni izlet na Korosko v zvezi z obiskom raznih krajev Koroske in velesajma v Celovcu, priredi Zveza društev rejcev malih živali v Ljubljani na dan 29. avgusta t. l. Odhod ob 4 zjutraj izpred hotela Miklič. Cena vožnje je propustnico vred samo 100 din. Prijave za izlet zaključimo 20. avgusta. Kdor se želi še priključiti izletu, naj se takoj prijavi Zvezi, Karunova ulica 10.

1 Licitacija vojaškega gnoja. Mestno poglavarstvo opozarja posestnike, poljedelce in vrtnarje, da bo garnizijska uprava v ponedeljek, dne 16. t. m., ob 11 prodajala gnoj. Gnoj je naložen v velikih kupih na ljubljanskem polju v bližini lučilnice riža pri Sv. Križu. Spomladi in jeseni je vsako leto veliko povpraševanje po gnoju, zato so vabljeni zainteresirani, da se prodaje udeležijo.

1 Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Sužnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bobinec ded., Rimska cesta 31. — V ponedeljek: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, VII.

Velik obisk na šentiški razstavi

Šentiška razstava mizarstvih in drugih »brniških izdelkov« je imela dosedaj nepričakovano velik obisk. Tako Ljubljanci kakor tudi podeželani prihajajo v velikem številu na to razstavo in tudi mnogo kupujejo. Zanimivo pa je, da so glavni kipei na tej razstavi Hrvatje, Najlepša spalnica, ki je na tej razstavi razstavljena, bo šla v Zagreb. Obenem pa so Hrvatje pri šentiški mojstri naročili vse polno novega pohištva, ker so se pri razstavljanih izdelkih prepričali o njihovi kakovosti. Še vedno tudi hite, da kupujejo kar se da najlepše stvari. Šentiški mojstri pa izjavljajo, da bodo mogli zadovoliti vsem zahtevam, ker imajo doma še zaloge in če še te zmanjka, morejo napraviti no za pohištva. Šentiško razstavo so zadovoljni vsi tako prireditelji in razstavljalci, kakor tudi obiskovalci in kupci! Najbolj zadovoljen pa bo tisti, ki bo v nedeljo izžreban po vetopnici za lastnika nagrade, to je lepe kuhinjske aparate!

Dobrova pri Ljubljani

Danes je na Dobrovi pri Ljubljani cerkveno žegnanje. Sv. maše so ob 5, 6, 8 in 9 (slovesna). Popoldne ob 4 je pridiga, govori dr. Gregor Žerjav, stolni kanonik, potem pa pete litanije z ljudskim petjem. Avtopodjetje Vehovec vozi redno iz Borštnikovega trga ob pol 8 zjutraj in ob pol 1 popoldne. Po potrebi tudi večkrat.

Školja Loka

Tabor skupine bojnikov, ki je bil določen na dan 11. julija t. l. na Suhi pri Skofji Loki in preložen radi prosvetnega tabora v Kranju, bo v nedeljo, dne 22. avgusta 1937 na istem kraju in ob istem času, kakor je bil prvotno objavljen.

Ne pozabite na NIVEA!
Ona krepi Vašo kožo!!!

NIVEA

Češki akademiki za našega Slomška

Člana delegacije František Kolman in Josip Hodan in zastopniki Slomškove družine ter slovenskega dijaštva pri mariborskem škofu dr. Ivanu Tomažiču

Po zaključku kongresa Slavica Catholicae je delegacija čeških akademikov obiskala Slomškov grob v Mariboru in položila nanj venec v čeških državnih barvah z napisi Češke akademike lige in Zveze češkoslovaškega katoliškega dijaštva. Ob tej priliki sta spregovorila predsednik Zveze katoliškega dijaštva iz Prage František Kolman, ki je očrtal Slomškov pomen za vse slovenske narode in poudaril da narod, ki rodi takega moža, kakor je bil Slomšek, ne bo nikdar propadel, ter predsednik Češke akademike lige v Pragi Josip Hodan, ki je poudarjal, da časti delegacija čeških akademikov slovenskega Slomška iz polnega srca in ne le v svojem, marveč v imenu vsega češkega naroda. Nato je prečital manifest mariborskemu škofu prevzvišenemu g. škofu dr. Ivanu Tomažiču, ki je bil sklenjen na Slomškovem večeru v Pragi dne 17. junija in ki se glasi: »Prečastitemu škofijskemu ordinariatu lavantinskemu, Maribor. Češki katoliški

akademiki, združeni v društvu Česka Liga Akademická, skupno z vsemi udeleženci na današnjem slovenem večeru, na katerem proslavljajo velikega moža A. M. Slomška. se slovesno priključujejo k veliki vrsti podpisov vseh Vaših katoličanov in iskreno želijo, da bi služabnik božji A. M. Slomšek bil proglašen za blaženega. Obenem pa se zavežejo, da bodo molili v ta namen.«

Po slovesnosti na Slomškovem grobu je oba zastopnika češke katoliške delegacije sprejel prev. g. škof dr. I. Tomažič, kateremu sta izročila krasno izdelano, v češčini in latinščini pisano spomenico. Škof je vidno ganjen sprejel ta dar čeških akademikov ter delegaciji izročil lepe spomine.

Poklonitev čeških akademikov našemu Slomšku je viden izraz vzajemnosti med češkimi in slovenskimi katoličani in obenem prepričevalno jamstvo, da vezi, ki vežejo Čehe in Slovence ne bodo nikoli pretrgane.

Savinjska Velika maša

Skrbni hmeljarji škrope proti peronospori.

Braslovče, 13. avgusta.

Velika maša ali Veliki Smaren, kakor pravijo drugod, je tu in s tem čas za obiranje hmelja. Zato pa ima Velika maša za nas savinjske hmeljarje vse drugačen pomen kakor pa drugod. Poromali bomo k naši zaščitnici v Petrovčah in poprosili Mater božjo za marsikaj, saj je ona naša dobra zaščitnica in nas rada usliši.

S hmeljem smo imeli letos velik križ. Po veliki noči, ko je bilo treba obrezati, je zapadel sneg in je potem še deževal kar naprej. Pacati smo morali v blatu in ker je ponekod kar voda stala v hmeljiščih, se je obrezovanje zavleklo prav tja do maja. Pa tudi pozneje ni bilo vreme nič kaj ugodno za našo ročico. Vse preveč dežja je bilo in premalo toplote. Ponekod je pa še toča napravila mnogo škode. Peronospora pa smo se pridno otepal, ker smo se že do dobra prepričali, da s to nadlogo ni šale. Naša zadruga nam je v to svrhu preskrbela poceni dobre škropilnice, kar pa seveda nekaterim zopet ni hotelo v račun. Seveda, hmeljar naj dela in trpi ko živina, da si bo par izvoljenih bolj redilo svoje trebuščke!

Mnogi so se že zamislili Tenču, da se letos nič ne oglasi. I, seveda! Čakal sem avgusta, ker ta še da ali vzame hmelj. Letos nam ga je dal, hvala Bogu! Kakor je prej slabo kazalo, se je zadnji čas hmelj lepo popravil in kar doro obeta. Sicer tam nižje za Savinjo preti nasadom rdeča nevarnost, pa ne tista iz Moskve, ki se je svet tako boji, temveč rdeči pajek, eden najnevarnejših škodljivcev hmelja. Toda na preži je treba biti in v slučaju nevarnosti takoj škropilnice v roke, pa kar z žveplenimi sredstvi ali vsaj z mrzlo vodo nad rdečo sovražnika! Mater božjo pošlje izdatnega dežja in par mrzlih noči, kar bo najbolj hitro in uspešno pregnalo hmeljarsko rdečo nevarnost.

Na kupčijo tudi že mislimo, saj se zadnja leta navadno že kar z obiranjem začne. Pa se ne obeta tako slabo letos, kakor smo čuli preteklo nedeljo na taboru v Zalcu. Da, hmeljarski tabor! Kar trlo se je tam hmeljarjev in mnogi so godr-

njali, ker so morali ostati zunaj ali pa oditi. Take udeležbe že zlepa ni bilo. Prihodnjič bomo morali taboriti kar na prostem, ker sicer prostorna Roblekova dvorana je bila letos mnogo premajhna. In hmeljarji so bili zopet enkrat zadovoljni, ker so čuli mnogo zanimivega in koristnega. Je pač res, da je le v slogi moč in v delu uspeh. Zato pa smo hmeljarji strnili svoje vrste, da se kot skupnost potegujemo za svoje pravice in koristi. Par godrnjačev seveda pisano gleda, ker jih jezi, da drugi tako požrtvovalno delujejo za naše hmeljarstvo, ko sami niso storili nič. Pa nič zato. Saj je vedno tako, da pametni delajo, drugi pa zabavljajo in hujskajo. Toda hmeljarji tem hujskarjem pač ne bomo več nasedali, ker hujskače že predobro poznamo.

In tako sedaj počasi obiramo našo ročico. Jutri bomo menda kar vsi od kraja začeli, nekateri pa so že. Dolina že mrgoli obiralecev, pesem odmeva iz hmeljišč in tuji ter domači kupci že prihajajo, da vidijo, kaj je letos Bog dal in so pridelale pridne roke savinjskega hmeljarja. Drugod po svetu bo menda bolj pičlo in bo zato za naše dobro blago že treba plačati pošteno ceno. Lepo bomo obrali, tudi prebrali in posušili, zato pa tudi ne bomo dali za vsako ceno. Delavce je vreden svojega plačila, lepo blago pa lepe cene! Zaščitnico savinjskih hmeljarjev, Mater božjo petrovško pa bomo naprosili, da nam še par tednov obvaruje naše hmeljišča rdeče ter rjave in vsake druge nevarnosti, potem pa da nam nakloni za naš pridelek čim boljše ceno, da vsaj za silo zopet zakrpamo svoje žepi, ki so se tekom leta že prav do kraja izpraznili. Tenč.

Za jejo in vzpodbudo apetit v

Rogaška Slatina

Davek na poslovni promet

Pravkar je izšla knjiga z gornjim naslovom, ki jo je priredil znani pisec finančnih davčnih strokovnih knjig gosp. Sušec Stefan, načelnik finančnega oddelka banske uprave v pok. V knjigi so zbrani v sedaj veljavnem besedilu:

1. Zakon o splošnem davku na poslovni promet in njega pravilnik.
2. Zakon o skupnem davku na poslovni promet.
3. Uredba o skupnem davku na poslovni promet s tarifo.
4. Uredba o luksuznem davku s spiskom luksuznih predmetov.
5. Izpreminjevalni zakoni in uredbe o davku na poslovni promet.
6. Komentar k posameznim določbam zakonov in uredb (členom, paragrafom, tarifnim številkam) obsegajoč normative veljavne razpise ministrstva za finance in ostala strokovna pojasnila kakor tudi navedbe, če in v kakšni višini so predmeti obdavčeni s trošarinami in tako imenovano kontrolno takso.
7. Abecedno blagovno kazalo, v katerem so našteti ne samo v davčni tarifi navedeni predmeti, temveč tudi vse drugo gospodarsko blago z označbo davčne tarifne številke, po kateri se dotično blago obdavčuje s prometnim davkom. Z označbo davčne tarifne številke se posredno označene tudi številke carinske tarife, po katerih se blago carini pri uvozu iz inozemstva.
8. Kot dodatek: Uredba o skupnih banovinskih trošarinah in pravilnik o njih.

V orientacijo te obsežne snovi služijo: a) vsebinski pregled; b) splošno nadrobno kazalo; c) seznam uredb in razpisov, razvrščenih po zaporednih uradnih številkah z označbo vsebine.

S to knjigo je po dolgih letih ustvarjen priročnik, ki so ga težko pogrešali ne samo naši gospodarski krogi, temveč tudi državni in samoupravni organi in oblastva; doslej namreč nismo imeli slovenske knjige, v kateri bi bili združeni in pregledno urejeni zakoni in pravilnik o davku na poslovni promet iz leta 1922 ter novejši zakoni in uredbe o skupnem davku iz leta 1930 oziroma 1931. Ta vrzel je pridobitni krogom zelo oteževala pravilno in točno izvrševanje zakonitih določb, državnim in samoupravnim organom in oblastvom pa je povzročala mnogo truda in dela pri pobiranju davka.

V tej knjigi so upoštevane vse izpremembe, dopolnitve in vsi predpisi, ki so izšli do 20. julija 1937.

V platno vezana knjiga, prirejena na isti način kakor Sušec »Taksec« in »Neposredni davki« obsega XXVI + 518 strani in stane 240 din, s poštnino 5 din več. Ta znesek lahko zanesljivo naročniki plačajo tudi v zmernih — največ 5 — mesečnih zaporednih obrokih, če naročajo knjigo neposredno pri prireditelju Sušec Stefanu, Ljubljana, Beethovnova ulica 15. Sicer se pa dobiva tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Dr. Srečko Puhar

zobozdravnik

Gregorčičeva ulica 32 - telefon 20-70
zopet redno ordinira

80-letnica vzorne matere

Novo mesto, 15. avgusta.

Danes obhaja osemdeseti godovni dan v novomeškem kapitulju Marija Šesek roj. Vavpetič, mati g. kanonika Ivana Šeska, v krogu svojih še živih dveh sester in štirih še živih otrok. Svoje osemdeseto leto starosti je dopolnila že 7. avgusta; rojena je bila namreč 7. avgusta 1857 na Homecu št. 8 pri Kamniku. Prav je, da se je spomni tudi »Slovenec«; saj je že

blizu 25 let zvesta njegova čitateljica vsak dan kljub visoki starosti. Naj navedemo nekatere zanimivosti iz njenega življenja.

Dne 24. maja letos je minilo 62 let, kar se je kot osemnajstletno dekle omožila z Jakobom Šesek iz Homeca št. 2, ki se je udeležil leta 1878 vojne v Bosni in Hercegovini in je leta 1893 umrl po osemnajstih letih skupnega zakonskega življenja. K sreči sta leto dni prej kupila nekoliko zemljišča in postavila novo hišo, ker je hišo in posestvo, ki sta ga imela v najemu in kjer sta izvrševala gostilniško obrt, prejšnji lastnik prodal. Po moževi smrti je osemnajst let sama vodila gostilno in gospodarstvo, nakar je oboje izročila svojemu najstarejšemu sinu Jakobu, izučnemu mizarju, ki pa je že leta 1924 umrl. Drugi sin Franc se je izučil ključavničarstva in je sedaj upokojen železniški strojevodja v Novem mestu. Tretji sin Mihael se je izučil tudi mizarstva, pa je po odsluženih vojakih dobil službo pri železnici in živi sedaj v tujini kot železniški čuvaj v pokouju na Suhi pri Škofji Loki. Četrti sin Ivan je duhovnik in sicer je sedaj kanonik kolegijskega kapitulja v Novem mestu, pri katerem današnja godovnjakinja v miru preživlja svoja stara leta. Čudno je, da ni bil nobeden njen sin v svetovni vojni, čeprav so bili prejšnji vojniki in tedaj še vsi v vojaških letih.

Izmed treh hčera sta dve umrli še v nežni mladosti, ena pa gospodinja svojemu bratu kanoniku v Novem mestu.

Kljub osemdesetletni leti je še na oči trdna videti in bi ji nihče ne prisodil tolike starosti. Toži pa, da so noge zelo opešale; vendar pa je še vsak dan navadno še pri več mašah v kapiteljski cerkvi. Če pomislimo, koliko skrbi in truda je bilo treba, da kot vdova preskrbi svojim mladoletnim otrokom bodočnost in kruh, ko so se učili, ko so potem drug za drugim odhajali k vojakom, če pomislimo, da je bila parkrat smrtonosno bolna, da si je pred štirimi leti celo še roko v zapestju zlomila, potem se moramo čuditi, da je danes še toliko trdna in mladostna, kakor jo kaže slika.

Gostilniško obrt je izvrševala blizu 40 let, zato ni čudno, da je še danes po 23 letih, kar je zapustila svoj ljubi Homec ter šla k sinu duhovniku, živa kronika ne samo za domačo vas Homec, ampak tudi za precejšnjo njegovo okolico. Če ji bo Bog naklonil starost njenih staršev, bo živela najmanj še tri leta. Bog daj in še čez!

Novi ravnatelj Marijanišča

Poročali smo, da je imenovan za novega ravnatelja Marijanišča v Ljubljani g. dr. Jože Pogačnik, znani slovenski slovstvenik, ki je bil dosedaj dodeljen trnovski župniji. G. dr. Jože Pogačnik je sam zrastle v skrbni vzgoji Marijanišča ter prevzema sedaj veliko dediščino, ki mu nalaga mnogo novih skrbi in novih dolžnosti.

Dr. Jože Pogačnik se je rodil dne 28. septembra 1902 v Kovorju pri Trzinu, kjer je sedaj župnik njegov prednik bivši trnovski kaplan in župni upravitelj g. Hostnik.

Dr. Jože Pogačnik je študiral klasično gimnazijo v Ljubljani, kjer je l. 1922 z odliko opravil maturo. Vseh osem let je bil kot dijak gojenec Marijanišča. Nekaj let je imel za prefekta sedanega ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Pokojni škof g. Kalan je postal na mladega, nadarjenega in pobožnega gojenca takoj pozoren. Jože Pogačnik se je pričel že v Marijanišču udejstvovati v leposlovju. Prve svoje pesmi in literarne sestavke je priobčeval v marijaniškem listu »Plamen« in pozneje v »Razorih«. Oba lista je sam sourejeval. Vodil je tudi dijaško organizacijo katoliških srednješolcev. Škof dr. Jeglič ga je napolnil na študij v Innsbruck, kjer je študiral teologijo. Dne 31. julija 1927 je v Kovorju daroval novo mašo, ob istem času pa sta slavila pomembna mašniška jubileja pokojni kovovski župnik Jurij Rozman in pa dr. Perne. Pridigal je novomeškemu dr. Gregorju Rožmanu. Po novi maši je mladi Pogačnik odpotoval zopet v Innsbruck, kjer je leta 1929 napravil svoj doktorat. Ze med študijem je bil dodeljen kot pomožni dušni pastir nekemu župniku blizu Brennerja. Nameščen je bil nato v Kranju, kjer je takoj pričel delati v dijaškem zavodu, ki se je komaj razvijal iz začetnih težav. V Kranju je delal na vzgojnem in gospodarskem polju. V prosvetnem društvu je režiral in organiziral mnogo iger; skoraj ves pa se je posvetil vzgoji mladine in delavstva. Konec njegovega delovanja v Kranju so se pripetili znani senčurski dogodki, ki so zaradi zlobe nasprotnikov skoraj onemogočili vsako prosvetno delo. Toda dr. Pogačnik se je izkazal tedaj za pravega moža ter je pogumno delal za krščansko prosveto v Kranju. Nato je bil premeščen v Trnovo, kjer je pričel pomagati Finžgarju pri urejanju Mohorjevih knjig in »Mladike«. V letu 1934 je prevzel uredništvo »Mladike« in Mohorjeve družbe.

Pokazal je izredno podjetnost. Mohorjeva družba je dozdaj izdala poleg svojih rednih publikacij za naročnike še 95 knjig izven tega okvira. Od teh je bilo izdanih pod uredništvom dr. Pogačnika v zadnjih treh letih 35 knjig.

Kljub temu da je dr. Pogačnik še mlad, je njegovo slovesno delovanje že zelo pomembno. Ze kot srednješolcev je objavil leta 1921 v »Dom in svet« svoje prve prispevke. Sodeloval je v »Mentorju«, pri »Križu na gorci« in v »Mladiki«. Zbirko svojih pesmi »Sinje ozare« je izdal leta 1931 pri Mohorjevi družbi. Znanstvene razprave pa je pisal v »Čas«, v »Bogoslovni vestnik« in v »Vzajemnost«. »Slovenec« pa si šteje v čast, da ima dr. Pogačnika za svojega stalnega in marljivega sodelavca, ki je večkrat razveselil naše čitatelje s svojimi lepimi sestavki, poročili in krasnimi pesmimi.

Ob nastopu svoje službe ravnatelja Marijanišča nam je dr. Pogačnik izjavil naslednje:

»Zavedam se, da je to silno važen zavod z eminentno tradicijo in imam samo to željo, da bi ga mogel voditi v duhu pokojnega mojega ravnatelja prosta Kalana! Iz zavoda nam bi izšli ne samo dobri katoliški inteligentje, ampak tudi neustrudni delavci za cerkev, narod in državo!«

Novemu ravnatelju Marijanišča želimo, da bi se mu te njegove želje vedno uresničevale.

Vožnja po dolenski železnici

Dolenski vlaki imajo kar vsak dan veliko zamudo. Namesto, da bi bil vlak že v Ljubljani, pa še čaka v Višnji gori na ljubljanski vlak. — Železničarji pripovedujejo, da je temu kriva zamuda v Karlovcu. Ali bi se temu ne dalo odpomoči s spremembo voznega reda? N. pr. da bi vlak iz Novega mesta prihajal v Višnjo goro redno ob 8.45, kjer bi se križal z ljubljanskim vlakom. Pa bi ne bilo treba potnikom skoraj vsak dan čakati debelo uro na postaji.

Nedavno smo videli velike motnje na ljubljanskem glavnem kolodvoru: Dolenski vlak je čakal na odhod tam daleč zunaj postaje. Mimo je privozil vlak od Zidanega mosta in se ustavil tik dolenskega vlaka. Nastala je silna gneča med obema vlakoma. Gnečo sta povečala še dva poštna vozička, tako da potniki niso mogli nikamor.

Preteklo nedeljo smo naredili izlet v Višnjo goro. Ondi smo si ogledali novo kopališče, ki ga hvalijo tudi hrvaški listi. Kopalec je bilo mnogo, skoraj sami tuji. Ze se je pokazala potreba, da se postavi še ena vrsta kabin, ker sedanje število ne zadoštuje, zlasti ne ob nedeljah. Tudi bi bilo prav, da se spredaj popolnoma zapre kopališki prostor, ker kopalec ne ugaia, da nekopanci pasejo svoj firbec.

Se nekaj smo videli na Dolenskem. Po vrtovih in zelnih polno belih metuljev, zelniki pa kažejo sama rebra. Na tisoče gosonic je obralo zelje do samih reber. Čudno leto! Drugod uničujejo pridelke koblice, toča, kjer pa tega ni, žre pridelček gosemica.

Cerkev sv. Roka v Dravljah

Kuga in kužna znamenja

Ena izmed najstrašnejših žib božjih je bila prejšnje čase v naših krajih kuga. Pod tem izrazom so se tedaj pojmovali razne bolezni, ki jih danes strogo ločimo. Najhujša je bila kuga z oteklina in črnimi pegami po koži, ki so ji rekali tudi črna smrte. Nekateri oboleli so se krvavo potili, drugim so otekle noge in odgnile, a marsikdo je le hudo kihnil in že je bil mrtev. Od takrat se je ohranila še doslej navada, da pravimo, če kdo kihne, »Bog pomagaj!« Meso je kipele kakor kvas in širilo grozen smrad: odtod tudi prielovica: »Smrdi kot kuga.« Iz ust in nosnic je vrela umirajočemu črna kri, iz odprtih tvorov pa se je cedila smrdljiva tekočina. Umevno je, da pri takem bolniku ali mrliču ni mogel nihče zdržati in da zavoljo tega ni bilo zlahka dobiti človeka, ki bi hotel pokopavati take

od stebra s štirimi vdolbinami za svete podobice. Ta kapelici podobni del stebra krije nizka piramida z železnim križem na vrhu. Takih znamenj je pri nas še precej. Ohranila so se še prav dobro skozi dolgi dve stoletji. Znamenji z opisano obliko in iz prejšnjih stoletij sta na primer na Podgorek polju blizu Kamnika ob državni cesti, ki drži v Kranj, in na Ježici. In tudi v šentvidski župniji nad Ljubljano stoji taka spomenika: eden je poleg Guncelj, drugi vstric stanežiške cerkve. Nekdaj je stalo kužno znamenje tudi v Ljubljani ob Zeleni jami. O tem častitljivem spomeniku je pisal Franc Podkrajšek v »Carniolici« leta 1911: Po obliki sodeč je bil ta v sedemdesetih letih prošlega veka prenovljeni pomnik ostalina iz druge polovice šestnajstega stoletja. To približno dva in pol metra visoko štirioglasto gotično znamenje je bilo narejeno iz masivnih kvadrov in je imelo širok kamniti podstavek. Nad piramidasto strešico, ki je značilen znak »kužnih znamenj po Slovenem«, je stal »patriarhovski križ iz kovanega železa. V vdolbinah pod strešico so bile neposredne na kamen z oljnatimi barvami naslikane štiri podobe: razpeti Kristus z M. B. in sv. Ivanom Blagovestnikom pod križem, sv. Jožef, žalostna M. B. in Smarna gora s cerkvijo, na katero se je vzpenjala Bogorodica. To znamenje so odstranili leta 1909, ko so gradili Kolinsko lovarno ob Šmartinski cesti. Tudi Ljubljana ima nekaj spomenikov, ki nas opominjajo na to strašno bolezen. Tako je na trgu Sv. Jakoba Marijino znamenje, ki je bilo postavljeno leta 1681 pred glavni vhod šentjakobske cerkve, a so ga leta 1870 postavili na sedanje mesto. Z istim namenom so postavili znamenje sv. Trojice, ki je stalo od leta 1722 na Gosposvetski cesti pri križišču cestne železnice, a stoji od leta 1927 na Kongresnem trgu. V Krakovski ulici hiš. št. 21 in na Krakovskem nasipu hiš. št. 14 sta vzdignjena kipa žalujočega angela, kar nas tudi spominja kuge.

Kuga na Slovenskem in v Dravljah posebej

Za časa naših prednikov se je pojavljala kuga prav pogosto. Valvazor trdi, da je razsajala pri nas že leta 792 ter da je leta 1006 pobrala v Ljubljani in najbrž tudi v njeni okolici dvanajst tisoč ljudi. Leta 1563 je morila po Ljubljani tako hudo, da so bila celo vsa tedanja oblastva prisiljena zapustiti svoj stalni sedež in se preseliti v Kamnik.

Prav nenavadno hudo se je bila razpasla kuga v letih 1598 in 1599. K nam jo je bil zanesel neki dijak s Koroškega. V teh letih ni nadlegovala le Ljubljane, kjer so zato, ker je bilo okuženo zlasti šentpetrsko predmestje, vhod v pravo mesto — Špitalska vrata ob sedanjem trstinojstju na desni strani Ljubljane, kar zaprli, ampak kaj obutno tudi Novo mesto, kjer je pomorila črna smrte do osem sto ljudi. Po Velikem trgu tega kraja je rasla trava, ker je bilo vse sila zapuščeno. A najhuje je napadla strašna morlika v letih 1644 in 1645 Ljubljano in v njeni okolici Dravljah, kjer si je poiskalo zavetje pred njo tudi mnogo meščanov in kamor jo je zanesel nekdo s predvodom. Tedanji župnik šentviški, magister modroslavja Lavrencij Hörner, se je te strašne bolezni tako ustrašil, da je odšel župnikoval v Smlednik.

Ob tistem času je bil pri stolnici v Ljubljani kanonik Marko Dolinar. Meseca januarja leta 1646 se je odločil pomagati okuženemu v Dravljah in jim nuditi dušno pomoč. Stolnemu kapitu, ki je z veseljem sprejel njegovo ponudbo, je stavil naslednje pogoje:

1. Zunaj Ljubljane v smeri proti Dravljam naj dobi hišico zase, za slugo in za pomožnega duhovna.
2. Ponudba bodi le začasna: za št. Vid naj se imenuje kmalu nov župnik namesto prejšnjega, umrlega za kugo.
3. Ko se vrne iz Dravlj, naj se mu da za čas karantene čedno stanovanje.
4. Poskrbi naj se za spovednika, če bi sam obolel.

Koliko časa je divjala kuga v Dravljah in kako dolgo je tam vztrajal požrtvovalni dušni pastir s svojim pomočnikom Andrejem Schlebnigom (Zlebnikom), sicer natančno ne vemo, vendar pa se skoraž more reči, da je opravljal človekoljubni posel v okuženem kraju vsaj tri mesece. Dolinar, ki je bil imenovan leta 1651 za stolnega dekana ter je postal tri leta pozneje stolni prost, je umrl prvega dne leta 1657. (Valvasor VIII., str. 760.) Zlebniku pa je bila podeljena župnija v št. Vidu nad Ljubljano.

Ko se je vrnil Dolinar v Ljubljano, je jel navduševati prebivalstvo in mu priporočati, naj se

zahvali sv. Roku za obilno pomoč s tem, da mu zgradi v Dravljah cerkev v počastitev. Ker je imelo zbiranje milih darov za uresničenje Dolinarjeve zamisli zadosten uspeh, se je odločil stolni kapitelj ljubljanski za to, da je odtopil svoj travnik za postavitev cerkve, ki so jo pričeli nato res zidati leta 1646. Nova cerkev je bila še manjša od sedanje in je imela samo oltarja sv. Roka in Marije vnebovzete. V steni nad cerkvenim vhodom je bila vzdignana kamnita plošča z latinskimi besedilom, ki ga je sestavil po vsej priliki takratni stolni dekan Janez Ludovik Schoenleben (1618—1681) in se je glasil, prestavljen v slovenščino, takole: Sv. Roku, od Boga izvoljenemu zavetniku zoper kužne bolezni, postavlja emonsko (ljubljansko) mesto to (zaobljubljeno) ploščo kot merilo in dokaz božje močnosti in človeškega zaupanja, pa tudi poznim rodovom v veden spomin: ker ni samo — potem, ko se je zaobljubilo, da zgradi njemu na čast tu v Dravljah cerkev — kugo, ki je leta 1644 prav ondi razsajala, ustavil, zadušil in zatrl, ampak je tudi vesoljno pokrajino vojvodine Kranjske kuge, ki je že tretje leto na Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem in Goriškem tja do meja divjala in pustošila, osvobodil, rešil in obvaroval. Leta 1682 po krščanskem štetju, t. j. od ustanovitve Emone leta 904. Spominska plošča je ostala na svojem mestu dotlej, dokler niso sezidali na novih temeljih leta 1739 sedanje cerkve. Takrat pa je radi neopravičljive brezbrčnosti graditeljev nekam prešla. Cerkev je imela dva zvona, katerih večji je bil vlit leta 1733, a manjši leta 1651.

Leta 1749 je napisal takratni kaplan Jernej Suppanz (Zupanc) v matično knjigo župnije v št. Vidu nad Ljubljano (Mitteilungen des historischen Vereins für Krain, 1851, str. 61) v latinskem jeziku: Deveta in osma podružna cerkev (ne prišla župna cerkev sv. Vida) je sv. Roka spoznavalec. Ta cerkev je bila po zaobljubi zgrajena leta 1644, pravilneje 1646. Ko je namreč tistega leta kuga divjala v vasi Dravljah in je v štirinajstih dneh pobrala preko sto ljudi, so Ljubljančani skupaj z vaskimi prebivalci obljubili zgraditi cerkev na čast sv. Roku. Zaradi tega je zlo zdajci prestalo, tako da ni nihče več umrl. Stavba se je jela graditi še isto leto. Leta 1683, dne 4. julija, je bila prirejena k tej cerkvi iz mesta Ljubljane slovesna procesija v izpolnitve zahvale, da je Bog obvaroval to pokrajino kuge, medtem ko je divjala tri leta v bližnjih sosednih pokrajinah Štajerski, Koroški, Hrvaški in Goriški. Procesija se je bila zbrala pri stolnici ter je iz stolne cerkve odšla proti Dravljam neprekinjeno in enako se je vračala do stolnice, kamor so jo spremljali peš vsi cerkveni ljudje, odličniki domovine, imenito plemstvo, uradništvo, meščani in obrtne bratovščine z zastavami: več tisoč. Sveto pesem o presveti Trojici je zapel stolni prost grof Oktavij Buccellini v stolnici, naposled pa se je odločil za glasbo: Tebe Boga hvalimo. Hkrati je bila vzdignana v hvalačnem spomin plošča z vdolbenim besedilom (ki ga navajamo že spredaj).

Oblastva so bila nekaj uverjena, da so kuga, lakota in vojna kazni za greh, ki jih Bog pošilja zaradi trdovratnosti grešnikov, katere z njimi prišiljuje k pokori in poboljšanju. Tako je trdil nadvojvoda Karel II. v kužnem redu, ki ga je bil izdal leta 1584 in se pričinja z besedami: »Kuga je očitna kazen, ki nam jo vsemogočni Bog pošilja v svoji pravični jezi zaradi naših neprestanih pregreh. Najboljše zdravilo bi bilo torej, ako bi s spokornim življenjem odvrnili žibo božjo.«

Cerkev sv. Roka

Cerkev v Dravljah ima tri lesene oltarje, katere je izdelal Matej Tome, podobar iz št. Vida nad Ljubljano. V velikem je kip sv. Roka, ki mu drugujeta ob straneh kipa sv. Gregorija Velikega papeža in sv. Boštjana. Stranski oltar na evangelijski strani je posvečen Marijinemu vnebovzetju, ki ga je upodobil Miroslav Tome leta 1873. Ob straneh oltarske slike sta leseni sohi sv. Jakoba in sv. Notburge, na oltarski mizi pa je slika sv. Jožefa, ki jo je napravil Anzelm Wiesiak iz Kranja leta 1863. Stranski oltar na listovni strani, posvečen sv. Kozmi in Damijanu, ki ju je naslikal Miroslav Tome leta 1873, ima leseni sohi sv. Mohorja in Fortunata, na mizi pa sliko sv. Alojzija. — Pod zvonom, skozi katerega je glavni cerkveni vhod, je na levi kapelica z lesenim soho sv. Roka. — Na zapadni strani cerkve je videti zidan oltar, na katerem se je brala sveta maša zadnjič o velikonočnem potresu leta 1895. Omenjeno naj bo tu še to, da ima cerkev tik velikega oltarja tudi stranska vhoda, na desni pa žagrad. Cerkevno prižnico krasi poleg Kristusove še slike štirih evangelistov. Nekdaj je bila tudi pred stolpiščem na kor, in sicer zunaj, prižnica, s katere se je oznanjala ob godovanju sv. Roka množestvilnemu zbranemu ljudstvu božja beseda.

Križev pot, delo slikarja Janeza Potočnika, je bil prej v župnijski cerkvi v št. Vidu. Presbiterij je poslikan. Na stropu je upodobljena sv. Družina. Prav dobro ohranjene orgle, ki jih je izdelal Karel Kriegl, naslednik Franc Goršič leta 1889, imajo manual, deset registrov in pedal.

Cerkveni zvonič je bil leta 1762 dvignjen, v čemer priča letnica na mestu, kjer vise zvonovi. Zvon C s težo kakih 300 kg. je vlit Jožef Samassa v Ljubljani leta 1751, a zvonarna v št. Vidu nad Ljubljano je vtila leta 1928 dva zvona, in sicer E, ki tehta 1004 kg, in A, ki mu je 400 kg.

Izza leta 1907 je na severni strani cerkve in v njeni neposredni bližini tudi občinski pokopališče, do katerega drži lep lipov drevored.

Kip sv. Roka, ki stoji v kapelici ob glavnem vhodu v cerkev pod zvonom

Prošnje procesije

Deželna kakor tudi duhovska gosposka sta ob kugi izdajali skrbne varnostne odredbe. Tako je leta 1624 ukazal ljubljanski knezoškof Tomaž Hren molitve in prošnje procesije za odvrnitev kuge. Razen tega je določil, da so morali opoldne četrt ure po vseh cerkvah zvoniti z vsemi zvonovi ter sestavil sam slovesne molitve, ki so jih verniki kleče opravliali med zvonjenjem. Leta 1714 se je bito to zvonjenje prestavilo na sedmo uro zjutraj, kar je pri nas še dandanes v navadi.

Ljudstvo se je slovesno zaobljubovalo ter postavljalo oltarje in cerkve zavetnikom zoper kugo. Posebno je častilo Devico Marijo, svetnike Roka, Gregorija Velikega, Boštjana, Kozmo in Damijana ter svetnici Rozalijo in Barbaro. V tistem času so postavili med drugimi sv. Roku na čast tri cerkve, in sicer: v Dravljah, v št. Vidu pri Stični in na Tolstem vrhu v šentjernejski župniji. Razen svetitve v teh krajih je v ljubljanski škofiji še štiri najst podružnice, posvečenih sv. Roku, in to v Rakovniku (župnija Bloke), Cerknici, Gorenji Planini (župnija Planina pri Rakeku), Ložu (župnija Stari trg pri Ložu), Šalki vasi (župnija Kočevje), na Smuki (župnija Stari log), Belečnem vrhu (župnija Javorje pri Litiji), Gorenjih Sušicah (župnija Toplice), v Srobotniku (župnija Velike Lašče), Metliki, Nestopljji vasi (župnija Semič), Hrastu (župnija Vinica), Hrastovici (župnija St. Rupert) in Stranski vasi (župnija Žužemberk). In kdo more prešteti še vse kapelice in vse oltarje, ki poveličujejo tega zavetnika proti kužnim boleznim!

V »Carniolici« iz leta 1839 (str. 117) čitamo, da so se že takrat, kakor je še dandanes običaj na Vel. Šmaren, pomikale z vseh strani velike ljudske množice proti Dravljam. Cerkev je majhna, a čedna ter stoji sredi prostornih njiv, ob katerih so razpostavljene tako na imenovani praznik, kakor dan kasneje, ko je god sv. Roka, stojnice z različnim blagom in razna zabavišča. Toda kljub živahnemu prometu in veliki gneči ni čuti skoraj nikdar o neugodah ali zločinih. Mnogo ljudi, zlasti oddaljenih božjepotnikov, ostane v bližini cerkve kar čez noč, marsikateri, zlasti tisti, ki prebivajo bolj v bližini, pa se radi povračajo zopet drugi dan, ko se spominja cerkev sv. Roka.

Nekdaj je hodila iz Ljubljane vsako leto na sv. Roka dan procesija, ki se je je udeleževal stolni kapitelj s prostom, svetnimi duhovniki in redovniki. Procesija se je vila od stolnice do Dravlj, in sicer do znamenja, ki je zdaj pred nunsko cerkvijo na Kongresnem trgu, a je stal do leta 1927 pred kavarno »Evropac« na križišču Tyrševe (Dunajske) in Gosposvetske ceste, peš, nadalje pa ali peš ali z vozovi do znamenja sv. Roka, ki govorimo o njem že spredaj. Od tega znamenja dalje pa je krenila procesija po poljski poti k cerkvi sv. Roka, kjer je bilo cerkveno opravilo s pridigo. Po končani službi božji so se vračali verniki zopet v prejšnjem redu v stolnico. Za vladar cesarja Jožefa II. so to procesijo popolnoma opustili. Pozneje se je procesija zopet uvedla in so hodili Ljubljančani (od zbirališča pri sv. Petru) še dolgo vrsto let — seveda v pričem številu in ne tako slovesno kot svoj čas — na božjo pot k sv. Roku, kar pa je zdaj docela opuščeno.

Glavni cerkveni shod je dandanes v Dravljah na dan sv. Roka, to je dne 16. avgusta. Prično pa se cerkvene slovesnosti že na Veliki Šmaren popoldne. V nedeljo, ki sledi godu sv. Roka, je v Dravljah cerkveno »žegnanje«.

Razen tega so redne svete maše v Dravljah dne 20. januarja (god sv. Boštjana), dne 12. marca (god sv. Gregorija), dne 15. aprila (sv. Marka dan) in 27. septembra (god sv. Kozme in Damijana).

Za poletno vročino

bouret, domače platno volnen »fresko« in tropical, lister itd. Vam nud!

Drago Schwab, Ljubljana
Atleksandrova c. 1

V zalogi vsakovrstne obleke ali se izdelajo na željo tudi po meri.

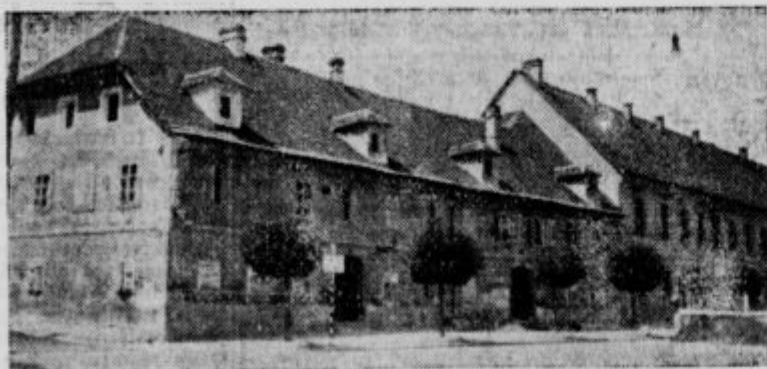
Stara Ljubljana izginja

Hiša »Pri tišlarju« na Emonski cesti bo padla

Se nobeno leto se ni v pravo prometnih ovir na cestah in ulicah ko letos. Francišanska ulica se bo z zgradbo novega hotela »Slo-nac« precej razširila, v spodnjem koncu se je to že zgodilo z novimi prodajalnami, ki so se sezidale namesto pustega francišanskega zidu. Vogel Tyrševe in Prešernove ulice bo z novim »Slo-nom« znatno zaokrožen in pomaknjen nazaj. Podrla se je dosedaj zagatna Kersnikova ulica, daš se je moral žrtvovati idilični Pollakov vrt, prav tako se podaljšuje Kolnikova ulica od Slomškove ulice na Masarykovo cesto. Tudi Ilirsko ulico bodo v kratkem odprli proti Vidovdanskim cesti.

Ena največjih prometnih ovir je bila sedanja Jelačinova hiša na Emonski cesti 4 in 6, stoječa na vogalu Aškerčeve ulice, ki posreduje promet med Tržaško in Dolenjsko cesto in je del transverzalne iz Trsta odnosno Postojne proti Zagrebu. Hiša je molela skoraj do polovice v cestišče; med njo in Derendovo, sedaj Jelačinovo hišo št. 8 je bila prava soteska, po kateri sta se dva avtomobila komaj izognila. Zato je mestni svet sklenil, da je hišo odkupiti in podreti.

Cepprav ta stara enonadstropna hiša nima nič posebnega na sebi, je prav, da se obrani ne poudoba poznejšim rodovom, ker je bila pravi lik predmestnih ljubljanskih hiš. S svojimi 11 okni na isto in 2 hišnimi vrati kaže na to, da je morala nastati iz združitve dveh hiš. Vendar je bila od leta 1812 do danes, čeprav je imela dvojno številko (danes 4 in 6), vedno v lasti enega gospodarja. Konec 18. stoletja pa je bil desni, ob stari Rado-

njevi, potem Baumgartnerjevi hiši (danes št. 2) stoječi del hiše (št. 78, danes št. 4) last krojača Boštjana Cergola, levi del hiše proti sedanji Aškerčevi ulici (št. 79, danes št. 6) pa mizarja Antona Jerine, ki je dne 26. decembra 1812 kupil tudi sosedno Cergolovo hišo, obe hiši prezidal v eno ter tu bival v mizarilni skozi 70 let. (Umril je leta 1878, star 91 in pol let). Odtod se je hiše prijel vzdevek »Pri tišlarju«.

Hišo je podedoval (prisojilo z dne 5. julija 1879) Jerinov sin Anton Jerina ml., ki je bil duhovnik (nazadnje lokalist v Javorju pri Litiji) in zapustil po svoji smrti (22. aprila 1882) hišo Vincencijevi družbi (prisojilo 27. oktobra 1883) za Marijanišče, vendar s tem, da se sestrni Ani Jerina prizna dosmrtni užitek. Po smrti Ane Jerina je Vincencijeva družba hišo prodala sosedu veletrgovcu Ivanu Jelačinu star. (kupna pogodba z dne 11. marca 1921). Po njegovi smrti jo je podedoval njegov sin veletrgovec Ivan Jelačin ml., predsednik Zbornice za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani.

R. A.

Dekliški tabor pri Mariji Snežni

Letos so se odločile dekliske Marijine družbe lenarske dekanije, da priredijo dekliski tabor pri Mariji Snežni na Velki. Bil je lep dan. Dekliške čete so prihajale v procesijah od vseh strani: iz 9 župnij dekanije, zastopane so bile tudi na shodu župnije: Sv. Jakob, Jarenina, Apače in Sv. Peter v Gornji Radgoni, odkoder je prihajala večja četa z gosp. župnikom. Pobožne pesmi in molitve so se menjavale. Lep slavalok pred cerkvijo je pozdravljala dekleta. Prostrana Marijina cerkev, okusno ovencana, je bila ob 10 polna Marijinih otrok. Vsa cerkev zapoje Marijino pesem, duhovni svetnik Drago Oberžan iz Maribora stopi na prižnico in v iskrenih besedah razloži dekletom, kako naj sebe posvečujejo in še druge z besedo in vzgledom ter z delom rešujejo. Sv. mašo je opravil župnik od Sv. Ane v Slov. goricah, Konrad Šuško. Pri sv. maši smo lahko spoznali, kako lepo in mogočno je ljudsko petje v cerkvi. Dekleta so navdušeno popevale.

Po službi božji je bil na lepem prostoru med cerkvijo in župniščem dekliski tabor. Vstili so se govori, deklamacije in petje Marijinih in domoljub-

nih pesmi. Dve mladenki sta nastopili z deklamacijo, devet govornic pa nam je povedalo veliko krasnih misli o lepoti Marijine družbe in življenju po vzgledu Brezmadežne, o misijonskem delu in o razširjanju katoliškega tiska, o ljubezni do slovenske domovine in do slovenskega jezika ter do kmetijskega stanu. Drago Oberžan je prinesel pozdrave prevz, nadpastirja dekliskemu taboru ter povabil dekleta na dekliski dan v Betnavi; akademik Marijan Kozec je priporočal mladenkam, naj bodo vedno zavedne Slovenke in Jugoslovank, dekan Gomilšek pa je navzočim razložil, katere dolžnosti imamo do šola Slomska. Po odmoru je dekan Gomilšek podal družbenicam nekaj naukov za slovo, župnik Granfol pa je opravil slovesne večernice. Na to so družbenice, večinoma v procesijah, pohitele domov, polne veselja nad sijajnim izidom dekliskih tabora. Občudovale so obnem lepoto Slov. goric ter uživale krasen razgled na vse strani s 404 m visokega hriba Marije Snežne, ki zasluži večjega obiska od vseh Slovencev kot prevažna obmejna točka.

Slovenci, danes teden na Brezje

Družba sv. Rafaela bo tam obhajala svojo desetletnico obstoja a tem, da bo kot mati slovenskih izseljencev zbrala okrog Marije, matere slovenskega naroda, izseljence iz celega sveta skupaj z narodom tu doma, z njihovimi voditelji in sorodniki. Skupno bomo poklekali pred Marijin oltar in jo lepo prosili, naj varuje našo slovensko kri na tujem vsega hudega, naj jo čuva, naj ji pomaga, da bo ostala zvesta Bogu, Mariji.

Oba naša slovenska cerkvena kneza, škofa dr. Rožman in dr. Tomažič, naš voditelj g. minister dr. Korošec, naš ban dr. Marko Natlačen, bodo prišli z nami na Brezje kot predstavniki cerkvene in državne oblasti, da se združijo z nami v molitvi za izseljence, da jih pozdravijo in navdušijo za zvestobo Bogu, Materi Mariji in narodu tujih narodov, kjer se bore za svojo krstno, pa da navdušijo tudi nas tu doma za večjo, bolj požrtvovalno in dejavno ljubezen do svoje krvi na tujem. Mrzli smo še manjka, da bomo sebe zavedni narod s krepko voljo do narodnega življenja tudi na tujem. Družba sv. Rafaela se nima celega naroda za seboj v svojem delu in v svoji skrbi za izseljence. Pa ga mora dobiti kot narod, to smo dolžni sami sebi. Naši voditelji nas bodo k temu navdušili! Zato danes teden na Brezje! Oči naših izseljencev iz celega sveta bodo danes tedne uprte v Brezje. Njih narodno umirajoče srce bo iskalo v številni udeležbi na tej proslavi novih sil, novih življenjskih moči, nove pobude v svojem težkem boju s tujino za svoje najdražje svetinje. Zato pridimo in jim z obilno udeležbo zakričimo v širni svet, da ga bo čul vsak naš človek tam v zapadnih državah Evrope, v Egiptu, v Severni in Južni Ameriki, da tja v Avstralijo. Bratje in sestre izven meja naše države, glejte, mi smo z Vami! Ves naš narod je z Vami! Vztrajajte! Ostanite zvesti Bogu, Mariji in svojemu narodu! Ne dajte se na tujem ubiti, ne verujte, ne narodno! Ostanite naši, kakor hočemo mi ostati Vaši!

Sporod:
Ob pol 7 pozdrav izseljencev na Jesenicah na postaji.
Ob pol 9 prihod izseljencev na Brezje.
Ob 9 ev. maša prevz. g. škofa dr. Tomažiča in pridiga prevz. g. škofa dr. Rožmana.
Po maši: Izseljenki tabor pred cerkvijo. Govor notranjega ministra dr. Korošca in kratki pozdravni govori predsednika Rafaelove družbe in zastopnikov izseljencev iz vseh držav, od koder bodo izseljenci prišli.

Bojevniki!

V soboto 28. in nedeljo 29. avgusta bodo na Brezjah velike slovesnosti v spomin slovenskim žrtvam svetovne vojne. Spored smo objavili v soboto 14. avgusta. Občinske in župne urade itd. prosimo, da naš javni letak obesimo na vidnem prostoru. Četrtniška voznina je zaprosena.

Bojevniki, ki bodo prišli na Brezje morda s svojimi družinami ali sami v soboto 28. avgusta pa prosimo, da javijo radi prenočišča svoji naslov g. župana mesta Radovljice Resmanu Francu vsaj do 25. avgusta, ki bo poskrbel kar najcenejša prenočišča.

Obetožje skupine naj ustanove odseke za slavnosti, ki naj vse potrebne pripravijo, da bo slovesnost čim bolj disciplinirana in v redu lepo zaključena. V krajih, kjer se ni skupin, pa naj se bojevniki organizirajo v nekatere pripravljene odbore. Vsa potrebna navodila prejmejo bojevniki v zvezini pisarni Kolodvorska ulica 25, vsak dan od 10—11 dopoldne in od 5—7 zvečer ter ob nedeljah od 10 do 12 dopoldne.

Slovenci, pokažimo vsemu svetu s slovesnostmi ljubezen do žrtv svetovne vojne, da v skupni bolesi za izgube naših vojn v ljubezni in spoštovanju prav nič ne zaostajamo za velikimi narodi.

Prosvetni in kmečki tabori

V Kranju

Poleg drugih taborov, ki jih prireja Kmečka zveza po vsej Sloveniji, bo dne 22. avgusta v Kranju kmečki tabor, ki bo sodeč po pripravah in obsegu največji stanovski tabor slovenskega kmeta v tem letu. V sprevedu bo nastopilo nad trideset voz, kateri bodo vsi prikazovali kmečko delo in sadove tega dela kakor tudi življenje kmečkega človeka. Sličnih kmečko-stanovskih taborov na Slovenskem se nismo bili deležni. Vsakomur se bo izplačalo udeležiti se tega tabora, pa naj bo to obrtnik, delavec ali pa inteligent, ker bo tukaj našel nekaj samega sebe. Dopoldanski spreved se začne ob pol devetih in gre skozi mesto Kranj na športno igrišče »Na planini«. Tu bo sv. maša s cerkvenim govorom. Po sv. maši bo kmečko zborovanje, na katerem govore: Brodar, Strcin, Janžekovič, Stuhec, Ovsenik in drugi. Popoldan ob pol devetih pa bo prikaz kmečkih navad ob vožnji bale in ko pripeljejo nevesto k hiši. Potem bo nastop skupin s starinskimi plesi. Vabljeni so na to prireditve vsi stanoviti. Zeleniške zveze so zelo ugodne.

Za vrhniško dekanijo

Prosvetni tabor za vrhniško dekanijo združen s proslavo 30 letnice domačega prosvetnega društva, bo dne 21. in 22. avgusta t. l. v Dolenjem Logatcu pod pokroviteljstvom prevz. škofa dr. G. Rožmana in ministra dr. Korošca.

V soboto, 21. avgusta zvečer ob 8 gledališka predstava »Naša krič na prostem«.

V nedeljo, 22. avgusta ob 8 zjutraj zbirališče pred Kmetijskim društvom, ob pol 9 spreved skozi Dolenji Logatec, ob 9 sv. maša na prostem pred župno cerkvijo. — Ob 10 prosvetno zborovanje.

Popoldne ob 2 večernice, ob 3 javna telovadba na Kramarjevem igrišču, po telovadbi na vrtu kmetijskega društva velik pevski koncert, nato pestra ljudska zabava.

Zobozdravnik-specijalist

Dr. LOGAR ANTON

zopet redno ordinira

Na Dolu pri Hrastniku

Vsi na veliki prosvetni tabor, ki bo v nedeljo, dne 22. avgusta na Dolu pri Hrastniku za laško okrožje, delavske revirje in odseke sosednih okrožij. — Spored: 1. V soboto zvečer bodo goreli kresovi: simboli naše gorečnje ljubezni in zvestobe do Boga in domovine. — 2. V nedeljo ob 8. uri zjutraj sprejem gostov na postaji Hrastnik in nato spreved na Dol (Konjenica, kolešarji, godba, kroji, možje in fantje, žene in dekleta). — 3. Ob 10. uri blagoslov novega prapora Katol. prosv. društva na Dolu, ki praznuje svoj srebrni jubilej, cerkveni govor in sv. maša (g. dekan monsign. dr. Franc Krulj). — 4. Ob 11. uri prosvetni tabor pred cerkvijo. Govorijo: g. Kolšek, g. prof. dr. Hanželič, g. prof. Bitenc. — 5. Ob 12.30 obed. — 6. Ob 2.30 popoldne večernice. — 7. Ob 3.30 telovadni nastop. — Celodnevna prireditelje je pod pokroviteljstvom g. bana dravske banovine dr. Marka Natlačen. Velik naj bo ta dan v skupni manifestaciji za krščanska načela!

V Gornji Radgoni

V nedeljo, dne 22. t. m. bo v Gornji Radgoni prosvetni tabor, ki obeta biti veličastna manifestacija Prlekije in Slovenskih goric.

Sporod: Ob 9 v 9.30 sprejem gostov, nato obhod po trgu; ob 10.15 ev. maša na prostem, poleg občinske hiše; ob 11: prosvetno zborovanje, na katerem bo govoril minister dr. Miha Krek; ob 14: pete litanije v cerkvi sv. Petra; ob 15: telovadni nastop naše mladine.

Vse udeležence, ki pridejo peš, z vozovi, kolesi in avtomobili prosimo, naj bodo do 9 že v Gornji Radgoni.

V Boštanju

Naš tabor, na katerega vabimo vsa društva, vse naše slovenske občinitve s Posavja, iz leskovaške in trebanjske dekanije, iz laškega okrožja in od Savinje, je zaradi tehniških ozirov preložen na 29. aprila z istim sporedom. Ob 9 zbirališče pri savskem mostu. Pridite k blagoslovitvi našega novega doma! Po popoldanskem nastopu bo prosta zabava. Poskrbljeno bo za jed in pijačo. Nastopili bodo člani mladici in dekleta.

Pri Sv. Trojici

v Slovenskih goricah

Prvi bo ta tabor po dolgih letih v naših goricah, in zbrali se bomo v eredišču Slovenskih goric pri sv. Trojici.

Sporod: 28. avgusta zvečer: kresovi, baklada. 29. avgusta: Ob pol 9 zbiranje gostov na telovadišču; ob 9: spreved po trgu in ev. maša v cerkvi; ob 10: prosvetni tabor; ob pol 3: večernice; ob 4: nastop vseh naših telovadnih vrst, orodnih vrst in lahke atletike.

V Zagorju

Za ves litjski okraj bo kmečki tabor v Zagorju, dne 5. septembra. Njegov namen je urediti kmečko-delavsko zavezo, zavest slovenske narodne skupnosti, zdrave politične zrelosti ter povdarek zvestobe do naših narodnih voditeljev.

Sporod tabora je naslednji: Točno ob 9 se začne razvijati spreved proti Toplicam in nato preko Švepovne nazaj k cerkvi v Zagorje, kjer je tudi zbirališče! Na prostem pred cerkvijo je nato sv. maša, potem govori, popoldan pa na Stadionu

Ljubljana si gradi svoj muzej

Ze pred časom so pisali listi, da ima mesto Ljubljana v svojem kulturnem programu tudi osnove lastnega muzeja. V ta namen je bila tudi kupljena lepa Auerspergov palača, v kateri zdaj urejuje mestni kulturni oddelek in tiho snuje ter pripravlja vse potrebno za uresničenje mestnega kulturnega programa.

Da napovedi o mestnem muzeju niso bile prazne besede, dokazujejo obširne priprave, ki se vrše pod strokovnim vodstvom direktorja Narodnega muzeja dr. Mala, mestnega arhitekta Iva Spinciča, dr. Ložarja in načelnika kulturnega oddelka dr. Moleta. Tiha palača, ki je doslej toliko let mirno sanjala o svoji glavni preteklosti, ko je bila središče in zbirališče kranjskega plemstva in deželnih stanov, je nenadoma oživila. V njej se gibljejo mojstri in delavci, ki adaptirajo prostore drugega nadstropja, da bodo lahko dostojno sprejeli vase priče davnega življenja našega meščana ter jih prikazali današnjemu človeku po vseh razvojnih stopnjah od pozne gotike do nove dobe. Zdaž se dovajajo in urejajo v te prostore potrebni mobilnar, takoj da moreš v glavnih obrisih že videti približno podobo enočnega se Mestnega muzeja.

Mestni muzej je rezultat dogovora med Narodnim muzejem in mestno občino. Zaradi pomanjkanja prostora v Narodnem muzeju, ki je že bolj podoben skladišču kot muzeju, ni mogoče posameznih predmetov, zlasti ne etnografske opreme, prikazati po raznih razvojnih dobah tako, kot bo to mogoče v novo urejenih prostorih Auerspergeve palače. Večina mobilijarja in predmetov je last Narodnega muzeja in ga je zbral v zadnjih desetih letih neumorni direktor dr. Mal po raznih gradovih in mestnih hišah po Sloveniji. Mestni muzej prikazuje potek našega kulturnega razvoja od gotike do bidermajerske dobe, nekaj izrezek iz življenja starega meščana. Pogled v pohištvo in stanovanja naših prednikov bo pač zanimiv za vsakogar, zlasti pa še za obrtnika, ki bo našel v starih oblikah marsikatero nove pobude in motive.

Posamezne sobe in dvorane prikazujejo opremo in stanovanje meščana in graščaka po zaporednih razvojnih stopnjah. Idili preproste gotike sobe iz nekake druge polovice petnajstega stoletja, ti priča prva soba, majhna, s preprostim pohištvom. Tu je nizka, široka lesena miza, še brez nog, postavljena na tako imenovano »koro«, nizki okrogli stol brez naslanjala, velika gotška alpska skrinja s podstavkom, za današnje pojme res dokaj nerodna, preprost umivalnik, mala, lepo izrezljana skrinjica itd. Intimnost sobe poudari še gotski svetnik v lesenem okvirju nad težkimi lesenimi vrati, ki zbujajo pozornost z veliko originalno škrapajočo ključavnico. Tudi preprosto stensko okrasje je v slogu te dobe. Posebna dragocenost pa je pristno slikano gotoko okno, ki napravlja sobo intimno domačo, v kakršni je mogel duh tedanjega človeka zbrano in mirno anovati.

Korak v drugo sobo in že smo za stoletje dalje — v dobi renesanse. Preproste oblike pohištva postajajo bogatejše. Posebno pozornost vzbuja lesen, poslikan strop, razdeljen v kvadrate, okrašen z značilnimi črno-rdečimi okraski. Strop je iz bivše Zeechkeove hiše (sedanje Hammanove hiše) na Mestnem trgu. Našli so ga leta 1912 pri restavriranju hiše pod mlajšim ometom. Obledela barvna okrasje

velika tombola. Pomniti je: Na taboru ne rabimo gledalcev, treba nam je sodelavcev zato vsi udeleženci v spreved in nato na tabor! Vsak udeleženeec naj si omisli taborski znak! Sporočite do sobote 4. septembra, koliko želite naročate, cena je 8—10 dinarjev.

V Hočah pri Mariboru

Vabimo vse, ki se za katoliško prosveto zanimajo in jim je mar za duhovno rast slovenske mladine. Vabimo naše fante, da v skupnem zboru, mogočno in slovesno izpovemo, kdo smo in kaj hočemo. Vabimo naše očete in matere, da bodo ta dan eno z nami, ki hočemo v življenju — zasebnem in javnem povod Bogu! Spored tabora v nedeljo, 5. septembra bo sledeči:

Ob četrti na 10. po prihodu vlakov sprejem došlih gostov na kolodvoru ter spreved v nadzupnijsko cerkev k sv. daritvi. Po maši na telovadišču elavnostno zborovanje, na katerem govori dr. Josip Jeraj in dipl. jur. Franc Zebot ml. — Popoldan po večernicah pa bo na Novakovem vrtu telovadni nastop Slomškovega fantovekega okrožja.

Udeležite se velikega

prosvetnega tabora

v Ptuj

dne 19. septembra 1937

V Vuzenici

V nedeljo, dne 26. septembra, bo v Vuzenici ob Dravi pod pokroviteljstvom bana g. dr. M. Natlačen gospodarski dan z otvoritvijo Zadrugnega doma. Dopoldne bo na prostem sveta maša, otvoritev Zadrugnega doma, razstava kmetijskih pridelkov. Popoldne tombola, kmetijski filmi in prosta zabava.

Slovenski bogoslovci

Veliko počitniško zborovanje bogoslovcev na Brdcah pri Mozirju bo od 23. avgusta zvečer do 27. avgusta zjutraj. Spored zborovanja je naslednji:

21. avgusta:
Ob 8: Uvodna beseda: Prorektor in stolni dekan dr. Fr. Cukala. — Nujnost KA in njena dogmatična podlaga: dr. Odar. — Laik in duhovnik v KA: dr. Hanželič.

Popoldne ob 5: Odnos do drugih cerkvenih ustanov (bratovščine): dr. Odar.

25. avgusta:
Ob 8: Kako pridobiti delavsko mladino in cerkvi odtegnemo inteligenco: Oberžan.

Ob 9: Duhovnik in socialno delo (Karitas) Oberžan.

Ob pol 11: Marksizem v zgodovinsko-filozofskem kontekstu: dr. Janžekovič.

26. avgusta:
Ob 8: O obnovi socialnega reda papeških okrožnic: dr. Ahčin.

Ob 9: O lastnini, kapitalu in delu: dr. Ahčin.

Ob 11: V čem se razlikuje stanovsko urejena država od fašistično urejene: dr. Deržetnik.

Popoldne ob 5: Socialno vprašanje je etično vprašanje: dr. Deržetnik.

Kakor je razvidno iz navedenega programa, so referate prevzeli možje, ki uživajo radi svojega znanstvenega delovanja vsesplošno priznanje.

je mojstrsko restavriral profesor Stern. Značilna so prav tako okna iz sestavljenih okroglih steklenih plošč (Butzenscheiben), ki te s svojo mirno in lepo svetlobo lepo približajo sodobnosti. Tudi pohištvo je že bogatejše; to je redek primer alpske skrinje z vložnimi lesenimi deli naravne barve, omara s pestrimi renesančnimi motivi, elipsasta miza z izrezljivimi okraski itd. Stoli imajo že nalanjalo. Posebnost je tudi lesen pisalnik z lepo izrezljivimi figurami.

Lepti in bogastvo visoke renesanse nam podajata naslednji sobi (17. stoletje). Tu sta dve široki omari, okraj bohotni po svojih okraskih in motivih. Tu je tudi postelja razvignega meščana z visokim baldahinom. Dragocenost je lepa renesančna peč, sicer v celoti restavrirana, pa so v njej pristne vse glavne renesančne pečice. Peč in vse pohištvo te dobe priča, da si je prej preprosto živci graščak poiskal udobnejšega stanovanja v mestu. Posebnost v sobi je peč iz poznejše dobe, ki se že na prvi pogled razlikuje od renesančne peči po visoki okrogli obliki in je bolj podobna vitki dvorni metresi kot pa praktični peč. Okus tedanjega graščaka pa prikazujejo pristna, krasno izrezljana težka vrata z viteškim grbom, depozit kneza Trautmannsdorfa. Zanimiva je tudi težka železna blagajna — seveda brez nekdanjega zaklada.

Naslednja soba nekoliko pretrga historični red, kot so si ga zamislili prireditelji muzeja. To je tako imenovana Smoletova soba, intarzijsko pohištvo iz raznih dob 18. stoletja, iz zbirke rajnega Viktorja Smoleta (nečaka Andreja Smoleta), ki je zapustil ljubljanskemu Narod. muzeju bogato zbirko raznega pohištva, keramike itd. Peatro je to pohištvo: tu so omare in pisalne mize s tabernakli, ključalniki, mize itd. Posebnost v tej sobi je tudi peč iz gradu Brda pri Kranju, čudovito delo obrtnika, z bogatimi pozno baročnimi in empirskimi okraski.

V zaporedni historični red nas zopet popelje nova dvorana, iz katere se nam zabliči krasno baročno salonsko pohištvo iz sred 18. stoletja. Preveč je vseh čudovitih in bogatih predmetov od dragocenega benečanskega lesenca, ki visi od stropa, prekrasnega pohištva, pa do razkošnega velikega odgedala na steni. Posebnost so velike stenske tapetije, olinat ali ke na grobem platnu, eami kitajski motivi (tako imenovane chinoiserie). Orientalski motivi so bil samo nekaj desetletij moda in pričajo, kako je prenaseljeno in bogato meščanstvo iskalo ugodja in lepote na potovanjih širom sveta. Omenjene chinoiserie predstavljajo zelo redek primer. Tu je še stol, prevlečen s pravim gobelinom, posebno pozornost pa zbuja naravnost razkošni peč s čudovitimi baročnimi okraski.

Višek Mestnega muzeja pa gotovo predstavlja sosednja, lahko bi rekli »kraljevska soba« s svojim bohotnim rokokojskim razkošjem. Smo v dobi Ludovika XVI. Sijajna pozlačena garnitura z bogatimi okraskom, zrcalo s čudovito rezljanim lesenim okvirjem, razkošna peč, ki bi si jo človek danes težko zamislil, vse to priča o bogastvu in razkošju tedanje dobe. Dragocenost je mala kotna omara, ki bi se je človek komaj upal dotakniti. Stenska slikarja je napravljena po originalnem vzorcu tapet z gradu Brdo nekdanje lastnine našega mečana

Se učinkovitejši

in popolnejši je sedaj Trilysin, ker mu je dodana posebna substanca, ki varuje teme in lase pred drobnimi, glivicam sličnimi organizmi. Nova biološka izkustva potrjujejo, da povzročajo te klice srbež, prhljai in izpadanje las. To dejstvo je našlo takoj praktičen primer pri Trilysinu, ker **TRILYSIN VEDNO VZPOREJA SVOJ KORAK Z VEDO**. Trilysin je biološko sredstvo, ki hrani, krepi ter brani Vaše lasne zdrave, odpravlja, prhljai ter preprečuje izpadanje las.

barona Zige Zoisa, tako nas celotna oprema z vso pripadajočo okolico povsem približa sodobnemu načinu življenja.

Korak dalje v sosednjo sobo in že nam ostro udari v oči nasprotje nove dobe — dobe po francoski revoluciji. To nasprotje nam pokaže soba v slogu meščana Copla in Empira, ko se je prenaseljeni meščan končno zatekel domačnosti in miru. Preproste, mirne, včasih že celo utrjujejo mirne linije, preproste okrasje, pa vendar lekanji motivi. V okrasnih knez Napoleona doba z egiptovskimi motivi. Stenska slikarja je povzeta po pristnih Leverjevih vzorcih. Več preprostosti nam pokaže sosednja soba z meščansko opremo v kmečkem slogu. Polna pristnih narodnih motivov, pisane barve, lepo rezljani okraski, ki so bogatejši kot pri kmečkem pohištvo.

Idilično eliko opreme bidermajerske dobe nam pokaže zadnja soba, ki se po svojem stilu že zelo približa sodobnemu okusu (Prešernova doba). Preprosto in prijetno stanovanje, kakršno vidimo še tu in tam po starih ljubljanskih hišah. To idilo podari še slepo okno s poslikano platneno zaveso.

Končno je treba omeniti še reprezentativno dvorano, tako imenovano dvorano starih ljubljanskih županov. Danes je tu samo še stari županjski stol nekaj »preetol«, na katerem je leta 1563 deželni knez sprejemal poklonitev ljubljanskih mestnih očetov. Tu je tudi »roka pravice«, dolg lesen drog z roko, ki drži meč in katerega so ob tržnih dneh porinili iz ljubljanskega rotočva z znamenje, da ljubljanski župan razsoja tržne prestopke. Pridelje pa sem še slike starih županov, dalje znamenita slika Adama in Eve, ki so jo našli pred dvajsetimi leti v rotovski kleti in še razna znamenja županske časti in oblasti. Tu je tudi najstarejši gostilniški štiti iz leta 1795, ki je krasil vhod v gostilno (Bir. hotel »Zum wilden Mann — »Bidelman«). Medlo se pozna še slika orjaškega divjega moža z debelo gorjačo, napis pa je že obledel (gostilna je bila v hiši trgovine Strojanshek poleg magistrala).

Oprema in predmeti so zbrani iz raznih krajev Slovenije. Nekaj peči je iz Zoisovega gradu Brdo, ki je sedaj last kneza namestnika Pavla, nekaj pa iz drugih gradov (Novo Celje, Gornja Radgona). Pohištvo je zbrano iz gradov v Murski Soboti (grofa Szaparyja), iz Gornje Radgone iz gradu Thurn pri Velenju in Puchenstajnu pri Dravogradu in je, kolikor je bilo pokvarjeno, mojstrsko restavrirano.

Seveda je to le površina vsega, kar ti tudi Mestni muzej. Toliko lepega je tu zbranege v posameznih delih, da bi bilo treba dni in dni, da bi mogel vse doobora dojeti. Muzej te vodi skozi vse dobe od 15. stoletja do Prešernove dobe in prikazuje okus in življenje starega ljubljanskega meščana, ki se kakor tudi še danes, močno odraža v njegovem najbližjem okolišu, v njegovem stanovanjski opremi. Kajpak muzej še ni dovršen. Mnogo stvari se pride, zlasti pa slike, ki bodo poleg sodobnih stenskih slikarjev podajale živo sliko posameznih dob. Pridejo še zaves, lestenci, drobni sodobni predmeti itd. itd. Se dober mesec dela bo treba, da bo vse to delo dovršeno. Otvoritev muzeja bo predvidoma sredi septembra. Zato pa do otvoritve Mestni muzej še ni dostopen javnosti, ker morajo mojstri in delavci nemoteno opravljati težka in natančna adapejska in druga pripravljalna dela.

Vsa čast gre sedanjim mestni občinski upravi in županu dr. Adlešiču, ki je pokazal toliko razumevanja za kulturne potrebe mesta Ljubljane, prav tako pa tudi direktorju Narodnega muzeja dr. Malu, ki z ljubeznijo vodi ta dela v zvezi z arhitektom Spincičem, dr. Ložarjem in načelnikom kulturnega oddelka dr. Moletom, ki je privlečjal svoj »dopust« večino v nadzorovanju priprav za ta nastajajoči Mestni muzej. Letos urejeni Mestni muzej pa je samo prva etapa, prihodnje leto in v naslednjih letih pa pridejo na vrsto še drugi prostori; posebnost bo tako zvana Prešernova soba, razstava spominov na slavne slovenske može itd. Ko bo slednjič dokončno urejena še mestna knjižnica oz. čitalnica in arhiv, bo lepa Auerspergov palača mogočno reprezentirala kulturo mesta Ljubljane od najstarejših dob do danes.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josel grenice«.

Sprejem gojenk

v kmetijsko gospodinjsko šolo v Marijanišču v Ljubljani

S 1. novembrom 1937 se začne šestintrideseti tečaj kmetijske gospodinjske šole, ki bo trajal 10 mesecev. Gojenke stanujejo v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester.

Teoretični pouk obsega verouk, vzgojeslovje, računstvo, slovenščino, knjigovodstvo, kemijo, živilnostanstvo, gospodinjstvo, zdravstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo, mlekarstvo, živinorejo in poljedelstvo.

Praktično se gojenke veščajo v kuhanju in konzerviranju, ročnem in strojnem šivanju, v krojenju, risanju, pranju in likanju, mlekarstvu in sirarstvu, v vrtnarstvu itd.

Učenke, ki se žele izveščati za samostojno vodstvo gospodinjskih obratov, morajo ostati v zavodu dve leti, da spopolnijo in poglobijo svoje teoretsko in praktično znanje.

Popolna oskrbnina znaša mesečno 450 din. Za manj imovite je na razpolago par znižanih mest.

Sprejeta gojenka naj vzame s seboj obleko, perilo in obutev, potrebno za delavnik in praznik. Nadalje: dva para rjuh, štiri prevleke za blazino, štiri brisače in štiri serviete. Perilo je lahko iz domačega platna.

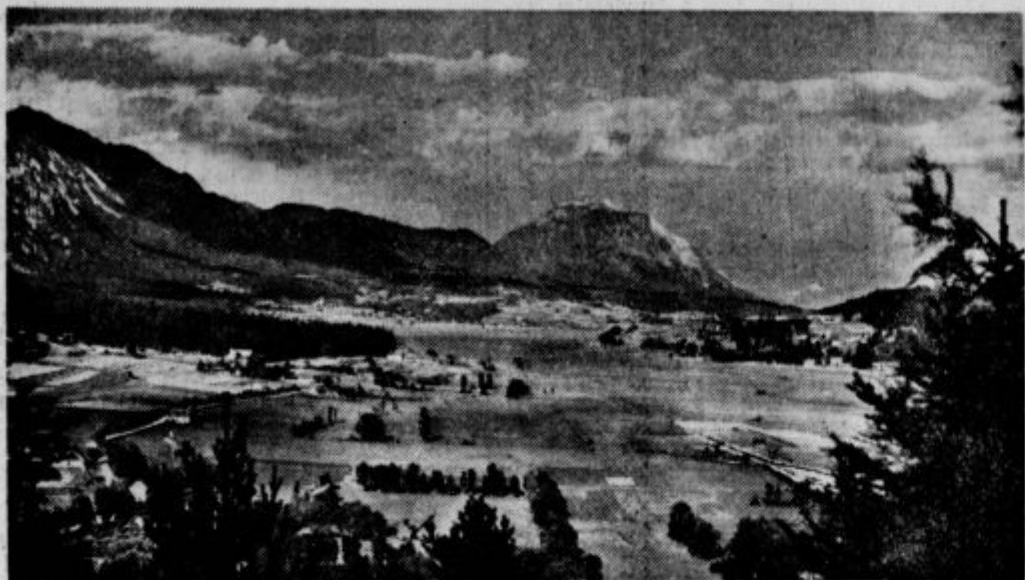
Dekleta, ki hočejo vstopiti, morajo:

- 1) dovršiti 16. leto;
- 2) predložiti zadnje šolsko spričevalo;
- 3) navesti stan in poklic staršev;
- 4) predložiti obvezno pismo: a) staršev, ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja, b) učenke, da se bo ravnala po hišnem redu.

S temi podatki in prilagami opremljene, lastnorodno pisane, nekoltovalne prošnje za sprejem naj se pošljejo na vodstvo gospodinjske šole v Marijanišču v Ljubljani vsaj do 20. septembra t. l.

Lepote naše zemlje

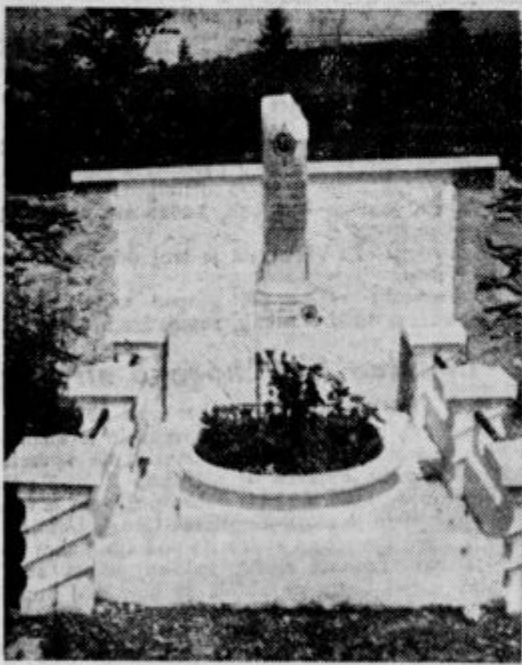
Pot po Koroškem

Prešeško jezero pri Šmoharju z Dobratem.

Prvi sončni žarki vzhajajočega sonca so me prebudili, da sem krenil po rosi na travni navzgor, kjer stoji mejnik treh dežav. Vrhovi Zlatorogovega kraljestva, Krnskih Alp in Dobrača so se bližali v svitu sonca. Pogledal sem na mejnik in razčistil sem se. Vsa ta zemlja daleč naokoli mejnika, kamor seže oko, bi morala biti jugoslovanska. Spomnil sem se Aškerčeve pesmi: »Mejnik«.

Počasi se je dvigala megla, ko sem s težkim srcem zapuščal mejnik in se v spremstvu ovac vračal v koč. Poklical sem tovariša, še en pogled na Kranjsko stran, in že sva hitela po hribu navzdol. Pot naju je privedla po lepi strmi in sončni poti v prijazen smrekov gozd, kjer sva se odpočila in nazobala borovnic za malico. Nadaljevala sva pot ob koruzni njivi skozi vas Sovče (Selt-schach), kjer je še veliko slovenskih evangeljčanov in prišla na najlepšo asfaltirano cesto na Koroškem. Ker sva hotela čimprej priti na Dobrač, sva krenila na desno in pustila zadaj večjo slovensko vas Podkloster. Sonce je že močno pripekalo, ko sva prišla do vzhajajočega Dobrača. Pri nekem kmetu sva se odpočila in privežala dušo, nato sva vstopila v steno, v »Koroško rigo« imenovano. Tovariš, dober plezalec, je hitel naprej jaz pa, ki sem se že kopal v znoju, sem se obrnil in šel nazaj. Visoko v steni je že bil, ko mi je želel srečno pot in na svidenje pod Krilom. Počasi sem nadaljeval pot po senčni poti na desni ob mogočnih stenah Dobrača, na levi ob šumenju deročega Zile. Po 4 urni hoji sem prišel v najbolj zavedno zilijsko vas, v Zahomec, med radovedne slovenske kmete. Je

Nagrobni spomenik Frana Grafenauerja.

to zanimiva in značilna zilijska vas, ki ima v sredi vasi lipo, kjer je vsako leto 15. septembra: »štehanje«. Domovi so tipično zilijski in je pri sleherni hiši na oknu zilijski rdeči nagelj, ki pove, da v tej hiši živijo Slovenci.

Rano jutraj me je prebudil petelin in sem šel dalje. Spotoma sem si ogledal Bistrico na Zalji z znamenito staro cerkvijo, ki stoji vrh strme peči, pod katero teče majhna reka. Nadaljeval sem pot v vzhodju Bistriške planine po lepi sončni poti proti Blatam. Ko sem počival pri bistrem studenčku in si gasil žejo, je prišla mimo žena z velikim elamnikom na glavi in vilami v rokah. »Dober den« me pozdravi in pobara, od kod sem. Ko ji povem, da sem iz bele Ljubljane, mi prične veselo pripovedovati, da je tudi ona že bila v Ljubljani in kako da je lepo. Svež in epohiti sem prišel na Moste. Mogočno stoji dom Krekovega prijatelja, borca za domovino in narodnega poslanca Grafenauerja. Na vzvišenem mestu stoji dom, pod katerim ležijo slovenske vasi in teče bistra Zila.

Trda noč je že bila, ko sem prišel do zadnje slovenske župnije v Zilijski dolini, Brdo (Egg) imenovane. Ogledal sem si znamenito in edinstveno Brdsko jezero, kjer se kopljeje samo — krave, in se polagoma suši. Spotoma sem si ogledal pokopališče, ki je 10 minut oddaljen od vasi, sredi prijaznega smrekovega gozda. Prav v levem kotu leži pokopani narodni poslanec Grafenauer. Sam si je izbral prostor, čer da bo v miru počival, kljub temu, da so mu farani naklonili prostor sredi pokopališča. Lep marmornat spomenik predstavlja mogočen hrast, ki mu je vihar odlomil vejo, z napisom: — »vodja koroških Slovencev«.

Nadaljeval sem pot proti Prešeškemu jezeru. Jezero je majhno in brez kakšnih posebnih lepot. Šel sem še v Barle in Goriče do Bitenč, kjer se je rodil Matija Majer Zilijski (1809—1892) pisatelj in panslavist.

Sonce je že zahajalo za Karnskimi Alpami, ko sem prišel v Sv. Stefan in Blato vas, kjer se je rodil drugi — jezikoslovec in zgodovinar Urban Jarnik, (1784—1844).

Rezgetanje konj in ropot voz me je jutraj zbudil iz sna. Vstal sem, ves pomlajen in prežet z novim navdušenjem nad to lepo Zilijsko dolino. Pri vaškem vodnjaku sem se umil. Nadaljeval sem pot na Dobrač. Pot me je vodila po strmi in slabo markirani poti do zadnje slovenske vasi Rute, kjer je doma ona narodna pesem: »Pojdem v Rute...!« Med potjo sem srečeval pastirje, ki so vodili čredo v pašnik in prepevali domorodne pesmi, največ v slovenskem jeziku.

Tik pod vrhom se mi je nudil lep prizor. Od stene sem eta priskakljala mlada srnica in ernjak. Ustavila sta se tik pred menoj, strmela vame in odkakljala lahkih nog čez pečine. Na vrhu je divjala huda burja. Gosta megla se je podila sem in tja. Moral sem si poiskati zavetje v okrilju Meteorološke postaje. Učil se je močan dež in me premočil do kože. Malo pod vrhom stoji veliko poslopje: »Ludvig Walter Haus« z dependanco za prenočišča za turiste. Mene in več tujstov je sprejel velik pes čuvaj z močnim laježem. V koči smo se preoblekli pri gorki peči in pogreli z vročim čajem.

Novo sonce me je jutraj zbudilo. Vstal sem in šel na najvišjo točko Dobrača (2167), kjer se mi je nudil krasen razgled. Zrak je bil čist in svež. Gosta megla se je počasi dvigala iznad dolin. Pod menoj je ležala že tolikokrat imenovana Zilijska dolina, na jugu lepo Baško jezero in na zahodu Osojsko in svetovno znano Vrbsko jezero. Vsa ta zemlja je prežeta s slovensko krvjo. Zlatorogovo kraljestvo Krnske Alpe in Visoke Ture se svehijo v svitu intranega sonca na vrhu sta dve cerkvi, slovenska, posvečena Devici Mariji, ki jo je dal zgraditi Suzana Broj iz Beljaka l. 1690. in nemška posvečena Mariji na Komnu ki so jo postavili dve leti pozneje rudarji iz Plajberka.

Po kratkem odmoru sem nadaljeval pot proti Beljaku. Pot me je vodila po nič kaj prijazni, a zelo dobri vozni poti mimo nešteti pastirskih domov, mimo Rudarske koč (nekateri pravijo tudi Bleiburger Hütte, je namreč last rudarjev iz Plajberka) do: »Otto Hütte« (L. 548 m). Tu sem dobil spet tovariša, ki je izjavil, da brez polne denarnice nikoli več nikakor ne gre. Ker sem jaz imel še nekaj cvenka, sva nadaljevala pot proti vasi »Sveti Duh« in prišla do glavne ceste, kjer je že čakal avtobus, da popelje trudne turiste v Beljak. Mi dva, ki imava še prve noge, sva jo raje urezala po bližnji čez travnik in dalje skozi jesenov gozd in prišla proti večeru v Beljak. Nič kaj naju ni mikalo ogledati nemškutarsko mesto.

Drugi dan sva krenila gledat še Osojsko jezero, ki je komaj pol drugo uro oddaljeno. Nekaj časa sva tolkala z nakovankami po trdem asfaltu, potem sva pa nadaljevala pot bosa. Ogledala sva si ta lepi skriti biser koroške zemlje. Tu v vasi Osoje sta se baje ustavila na poti v Rim sv. Ciril in Metod. Okoli l. 1000 so benediktinci sezidali samostan, ki pa ga je Jožef II. podrli in je še danes v razsulu. V cerkvi je grob poljskega kralja Boleslava, ki ga sedaj odkopavajo in rosi napis: »Boleslav, Rex Poloniae, Occisor Sancti Stanislavi Episcopi Cracoviensis, Sarmatis peregrinantibus salus!«

Pozno popoldne je že bilo, ko sva se vračala mimo najpomembnejših razvalin na Koroškem, mimo nekdanjega gradu: »Landskron« Še en pogled na to biserno jezero in že sva krenila na koncu vasi

Kaplica s slovenskimi napisi v Pekrijah pri Prešeškem jezeru.

z glavne ceste med travniki do tihega nepozabnega jezera: »Magdalensko jezero«. Tiho in pokojno leži jezero sredi smrekovega gozda, v katerem se skriva nebroj malih vikend vil. Hitiva naprej k Dravi do brodnika. Stari mož naju sprej-

me in naloži na čoln. Ko pridemo do sredi Drave, začne tovariš recitirati Aškerčovo: »Brodnik«. Ko brodar spozna, da sva Slovenci, naju zastoj prepele in pripoveduje, da je bil že v Ljubljani za kaplarja pri nekem nadporočniku in da se mu je dobro godilo.

Mrak je že legel na zemljo in sem od fare, kjer je pasel ponižne ovčke č. g. Ks. Meško, je donel zvon svojo pobožno pesem, ki se je počasi zgubljala po Dravskem polju, ko sva prišla do skednja in si poiskala ležišče. Tiho je tekla Drava in nosila s seboj pozdrave vsem Korošcem, ki so zvesti in zavedni Slovenci. (Marko Jože.)

Jeruzalem

Jeruzalem je kos naše zemlje. Nekoč je bil Jeruzalem bolj znan kakor danes. Nekoč je bil Jeruzalem celo slaven; ne samo po svoji veliki zgodovini, ki smo jo in so si jo poželjivo tlačili v zvezoje malhe, ampak zaradi svojega vina, ki je zaslovelo po vsem svetu, ker je rujno in sladko, ker je dobro, kakršnega ne daje narava nikjer. In so prihajali profiterji in oportunisti vseh sort in plemen, da nasitijo svoja umazana poželenja ob neomadeževanih sadovih dobre zemlje in so šli.

Jeruzalem pa je še zmeraj, kot je bil, v neskončno lepih odtenkih lesketajoči se biser v plašju naše domovine. Zemlja je dobra mati. Ne gleda na nevhvaležnost svojih otrok, ki jim daje v ljubezni, čeprav boleči, svoje nesebične darove. Jeruzalemske gorice še danes rodijo opojno vino, kljub temu, da so po večini njihovi gospodarji dva, trije nemški gospodje, ki že znajo kako spraviti svoje vino čez mejo, kljub temu, da jih domači vinogradniki ne obdeluje več z onim zasom nekdanjih dni in hira. Nad njo in njenimi pa vladajo čifutski nagoni dveh vinskih trgovcev in že poznaš jeruzalemsko vino iz jeruzalemskih kleti in si ga za visoko ceno naročiš v ljubljanskem lokalu, boš s stisnjenimi ustnicami komaj pospravil po vseh mogočih obredih izmalicega krščenca.

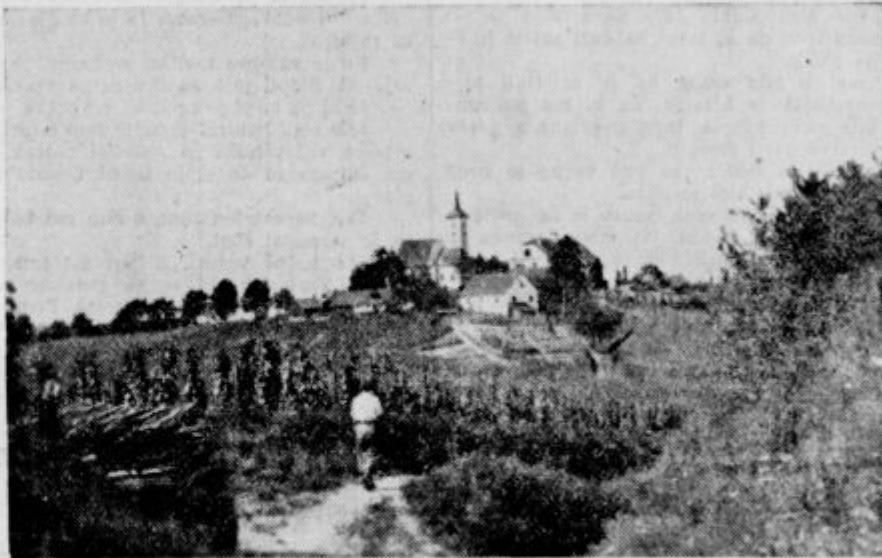
Dne 22. novembra 1924 je presekala Prlekijo — Ormož-Ljutomer — prekmurska železnica. Koliko upov in nad je bilo postavljenih nanjo! In koliko upov in nad se vozi od takrat dan za dnem — mimo! Kdo je pač mogel od železnice pričakovati več kot naši prleški vinogradniki! Ti so bili vajeni, da so prihajali trgovci sami s svojimi

znova odkril, postal najpriljubljenejša počitniška točka.

Ze takoj, ko izstopiš na postaji Ivanjkevi, začutiš, da si prišel v nov svet. Mehki, niti ob jutrih ostrti zrak ti hladeče boža izmučeno telo in vse okoli tebe diši v nešteti odtenkih.

Na vzhodu te na vrhu gorje potravljajo vse v soncu prelesno se lesketajoče Svetinje. Po 20 minutnem sprehodu po lepi novi cesti ali krasni senčni poti skozi gozdič si tam. Ako hočeš v Jeruzalem, moraš preko Svetinj, ne zato, ker je cesta tako izpeljana, ampak zaradi Svetinj samih. Svetinje so poleg Jeruzalema in Kapele s širokim razgledom najlepša točka vseh Slovenskih gor in elektrificirane so. Vsi svetniki božji, ki imajo tu svojo lepo svetlišče, se radujejo nad lepoto, ki jo raz to točko objema popotnikovo oko posebno zjutraj in zvečer, ko se opaja ob ostrih skalah Ojstrice in Grintovca in se spreha po zelenem Pohorju in Kozjaku in pleza po mogočnih kamnitih vrhovih avstrijsk. Alp vse tja preko Schöckela do Gradca in naprej... In vsi je imajo preveč te lepote, še njihov korenjaški dekan Bratušek, tehnični vodja nove ceste. Svetinj si brez Bratuška ne moremo misliti, Haložani pa mu zamerijo, da je renegat. Njegovo župnišče je najvestnejša tujsko-prometna pisarna in resnično — najzanesljivejša zatočišče vseh jeruzalemskih romarjev! Kaj bi se dalo o njem in njegovem slavnem znanem gostoljubju napisati!

Mi pa gremo naprej po novi »Bratuškovi cesti« — v ljudsko govorico se je pod tem imenom zajedla in bo tako živela, pa če jo bodo še tako uradno imenovali nekoč banovinsko cesto tega in

Raj slovenske zemlje: Jeruzalem sredi vinskih gor.

vozniki po vino. (Najbolje so jim v spominu Nemei!) Potem so padle cene in k temu še zastoj. Na novo železniško prago so silno računali. Cene so padle sicer nesramno nizko, toda do železnice bi že kako spravili vino po blatnih klanjih. Tako pa tudi železnica ni prinesla ničesar. Pač! Vsako leto se vozijo tisoči Prekmurcev v tujino; sedaj pa je zajela ta epidemija tudi naše gorice. Ta zemlja, vsa dobrotna in radodarna, ne more rediti svojih otrok! Cene vinu pa niso nehale padati in kupev ni. Tako so prišli v popolno odvisnost dveh vinskih trgovcev. Ta dva ga »od kadije plačujeta po 2 din za liter, včasih pa tudi še nižje. In vzrok? Odgovor na vsa obupna vprašanja se v nedogled glasi: Meje zaprite! — Oh, koliko je vzrokov!

Seveda, takšen »pristni jeruzalemaec« kot ga je mogoče dobiti v lokalih, ki so si ga nabavili preko tretje roke, pač ne more več delati slovesa jeruzalemskim goricam. Ako hočemo, da nas bo naš jeruzalemaec res dostojno zastopal v svetu, moramo doseči najstrožjo kontrolo nad našimi vinskimi kramarji in ako bomo hoteli še piti tudi po mestih resnično naše najboljšje vino, se bomo morali strniti v skupno zahtevo, da ga bodo gostilničarji dobavljali naravnost od vinogradnikov. To mora biti patriotska dolžnost nas vseh, ako hočemo rešiti žalostnega propada ta naš nekoč najbogatejši in še danes najlepši kos naše zemlje. Če so si hodili v prejšnjih, v zlati spomin jeruzalemačev zapisanih časih kupci sami po vino, ko še ni bilo železnice, in ko so bili jeruzalemski klanji še življenjskonevarni, potem pač ne bo ta naša zahteva prevelika v današnjih časih, ko se gradi iz Ivanjkovec preko Svetinj po grebenu v Jeruzalem in naprej do ceste Ormož-Ljutomer divno izpeljana avtomobilska cesta.

S to cesto je pa tudi križ! Ali je za njo premalo zanimanja v javnosti, kar drži, ker se javnost nanjo ni bila opozorjena, ali pa je nerazpoloženje in nerazumevanje za njo pri merodajnih činiteljih, da ne gre in ne gre! Iz Ivanjkovec do Svetinj je kar zdrčala in je danes cesta ustaljena in trdna, za vsak promet sposobna. Naprej pa očitno ni mogoče priti! Lani jeseni so izvršili zemeljska dela skoraj do jeruzalemske cerkvice. Pri tem pa je tudi ostalo in lepo delo je bilo vse letošnje leto brez gramozja prepuščeno razdelanju po številnih nalivih in zemeljskih plazovih. Kako je potrebno za povzdig gospodarskega nivoja jeruzalemskih gor, da se javnost in merodajni organi zavamejo za čim hitrejšo dograditev te ceste, ni mogoče povedati. Mlačva na Hrvaškem je bila letos skrajno slaba in viničarjem, ki si hodijo tja s cepicem služiti borse skorjice, grozi nevarnost, da bodo vse leto brez kruha, ako se cesta ne bo gradila naprej, da kaj zasluži. Od Svetinj naprej se cesta sploh ni za promet sposobna, posebno sedaj ne, ko so jo nalivi popolnoma razorali, pa že prihajajo prekupci, ki so jo zvohali, s težkimi tovornimi avtomobili po vino. Tako bo mogla dograjena cesta oživetiti stare sanje jeruzalemskih vinogradnikov.

Jeruzalem je bil tudi zaradi svoje lege in krasnega razgleda vedno zelo priljubljena izletna točka in bo z novo cesto tozadevno le pridobil. Izorno podnebje, zrak in materialni vidiki mu dajejo vse pogoje, da bo takrat, ko ga bo svet

tega razreda. Zaenkrat gremo še peš, da nam le-pola prehitro ne odbrzi mimo željnih oči in — ker avtomobila še nimamo. Same gorice na vzhod in zapad in sever in jug, vseposod, po vseh rebrih in kotanjah in nešteto potokov, z jelševjem obraslih, v dolinah in pisanih travnikih in bele ceste križane in kmečki dvorci ob njih in jagnjedi, jagnjedi, v katerih večno šelesti hladeča sapica in prazne zidanice, ki čakajo, da se vseliš vanje, nad vsem pa to mlo prleško sinje nebo in sonce.

Slabe pol ure, nešteti zanimivosti polne, da za druge pogovore še časa ni, pa smo pri Jeruzalemu, ki je dobil svoje ime po podobi Marije Matere sedem žalosti v hospici nemškega viteškega reda v Jeruzalemu v Palestini in po Materi so dali narediti podobo križniči, ki so imeli že od o. 1199. leta kraje okoli Ormoža, Velike Nedelje in Središča v svoji posesti. Podaril jim jih je v zahvalo ptujski grof Friderik, ki je s pomočjo tega reda premagal Ogre. V letih 1645 do 1647 je morila v teh krajih kuga, verno ljudstvo pa se je v svojem obupu zatekalo k podobi Zalosne Matere in uslišano položilo leta 1652 temeljni kamen današnji cerkvi, posvečeni presv. Trojici in Mariji Materi sedem žalosti. Listina o tem je v obliki slike še danes obešana nad zakristijskimi vrati cerkvice, ki je danes podružnica župnije Sv. Miklavža pri Ormožu, rojstne fare lav. škofa Dr. Tomažiča. Vse cerkveni inventar je še originalen in silno dragocen ter je dal že ogromno dela raznim zgodovinarjem. V bližini je tudi sloviti globoki »Babijs klanec«, v katerem so junaške žene jeruzalemske s kromom, kamenjem in panji pobile in razpršile ostanke Turkov, ki so ropali po naših krajih.

Svojski pa je Jeruzalem po svoji rajski legi sredi vinogradov in razgleda gori proti zapadu kot od Svetinj in še dalje; tja do Vrazovega doma v Cerovcu in Rajčeve domačije na Zvabu, do Vurberga in Maribora, Polensčaka, Sv. Antona, Male Nedelje, Koroškega Sv. Jurija, Meškove Kapele, Veržeja in daleč preko; čez širno Prekmurje do Murske Sobote, do Plečnikove Bogojine in Kleklovih Crenove, da se oko ustavi ob Goričkem, preko nešteti vasi do Lendave in njenih gor; daleč preko Medžimurja, da se pogled užge ob lesku Blatnega jezera, preko Sv. Boltenka, do Sv. Jurija v Medžimurju, do Središča in Čakovca in preko Huma do Varaždina, da se razbije razgled ob Nacelskem gorovju in Ivančici in se zvija med nešteti zvoniki haloških cerkva in ostrih hribov do Donačke in Boča in še... In vendar je Jeruzalem skromno nizek, kot so nizke jeruzalemske gorice.

Cloveku se zdi kakor da je ta pokrajina pokrita s težko baržunasto odejo ki temno, a vendar tako veselo spreminja barvo od cvetoče ajde, preko težke barve smrekovih in poskočnih bukovih gozdov, do nebeško sinje poskropljenih vinogradov, da bi se izgubilo vse v nebesu samem, če bi ne bila ta odeja kakor z brezštevilnimi dragulji obrobljena z belimi svisti in sivimi in rdečimi strelami nešteti viničarji in snažnih zidanih. Ali pa se ti zdi kot neskončni rožni veneč, položen čez in čez po tem delu slovenske zemlje, na katerega moli to dobro ljudstvo svoj veseli, čistiljivi in žalostni del... In večno nemirni topoli kot molitve drhtijo proti nebu. (Koko.)

MLADI SLOVENE

Nočna pošast

Odpri je Tonček vrata, pokukal v črno noč, pošast je tam zagledal, zakričal: »Na pomoč!«
Vsa hiša je pokoncu.
O groza, kakšen hrup!
Vse vre, kipi kot v loncu.
Junaki, hitro skup!
»Pred vrati,« Tonček stoka.
»pred vrati škrt čepi,
rožičke ima črne
in grdo se reži.«
Odpri vrata: »Kdo je?«
Pošasti nočne ni...
Na pragu miroljubno
muc Godrnjavček spi.

Skrivnostni pes

Hotel sem nekaj odgovoriti, toda prišla je otrokova pestunja domačinka, ki so jo klicali »Babu«. Odnese je Anico spat. Pufi je kajpak capljaj za njima. Kjer je bila Anica, tam je moral biti tudi on.

Precej pozno je že bilo, ko me je odpeljal prijatelj v mojo spalnico. Okna so gledala na verando, ki je obkrožala hišo od vseh strani; hiša je bila pritična. Previdno sem se oziral po sobi. Po-
sebeno natančno sem si ogledal že razgrnjeno po-
stelo, seveda iz primerne daljave.

»Kaj pa počneš?« se je začudil moj prijatelj. Ni privedel prijatelja, če mora človek priznati, da je strahopeten. Zato nisem odgovoril naravnost, ampak sem mencial kakor mačka okoli vrele kaše.

»Zivali se menda ni treba bati, kaj?« sem vprašal in se prisiljeno nasmešnil.

»Ali misliš mrčes?« je skoraj užaljeno vprašal prijatelj.

»Ne, to ne!« sem hitel popravljati. »Kače sem mislil, kače.«

Prijatelj me je pogledal, kakor se pogleda človeka, ki ni več prav pri pameti. Kače — tako mi je zatrjeval — so samo zunaj v gozdu. V mestu še nikoli nobene niso videli. Zelo neverjetno je — se je nasmešnil —, da bi meni na čast prišla kakšna kača na obisk.

Hudo me je bilo eram, ko je prijatelj pri-
vzdignil posteljnjak in blazine, da bi me porimir. Okna so bila sicer odprta, toda zadelana z gosto mrežo v varstvo pred moskiti.

»Zdaj vidiš, da lahko vso noč mirno in brez skrbi spiš!« je še prijavil in odšel.

V resnici sem trdno spal. Sonce je že pošteno pripekalo, ko sem se zbudil. Na mizi verande je stala samo še moja škodolica kave. Prijatelj se je s svojim avtomobilom že odpeljal po svojih opravkih. Druščino pri zajtrku mi je delala prijateljica žena. Molčati nama res ni bilo treba, saj sva si imela toliko povedati o mali Anici in njenem zve-
stem tovarišu Pufiju. Na vrtu pred verando je na odeji ležala Anica v senci košatega grma. Pufi pa je ležal zraven nje in leno molil vsi štiri noge od sebe.

»Tako zveš tovariš je!« ga je pohvalila gospa. »Škoda, da ga moj mož ne mara.«

»Ali večkrat pustite otroka samega z njim?« sem vprašal.

»Seveda!« je potrdila gospa. »Babu mora prati. Anica je na vrtu varna kot v rajcu, posebno še, če je Pufi pri njej.«

Gospa bi morala prav za prav reči: Samo te-
daj, če je Pufi pri njej! Kajti v tem hipu — gospa
še niti ni dobro skončala — se je zgodilo nekaj
strašnega, nekaj, kar je bliskovito razkrilo skriv-
nost, ki je obdajala psa. V resnici bliskovito, kajti
še pol minute ni preteklo, ko je bilo že vse mirno.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi striček! — Danes se prvič oglašam v Tvojem kotičku. V šolo hodim na Hrvaškem... Bila sem stara 7 mesecev, ko smo šli iz Ljubljane. V Srbiji smo bili 3 leta, na Hrvaškem pa smo že 7 let, pa kljub temu znam še slovensko. Vsak dan beremo »Slovenca«. Ob nedeljah grem kar sama na pošto in se že vnaprej veselim priloge »Mladi Slovenec«.

Hotela sem Ti pisati, da bom 3. maja na šolski proslavi v igrokazu »V kraljestvu pravljic« (»U carstvu priča«) igrala princeso, pa je rekel Lojzi (to je moj mlajši brat, rojen v Plevlju, ki pa tudi zna slovensko), naj Ti ne pišem, ker bi me vsa Ljubljana prišla gledat, potem pa ne bi bilo dovolj vstopnic za vse. Lojzi se že več dni pripravlja, da bi Ti pisal. Vsak dan dela iz papirja aeroplane in pravi, da bo inženir, ko bo velik.

Pišem Ti tudi v imenu svoje starejše sestre Lidije, ki hodi že v II. razred gimnazije in tudi ra-
da bere Tvoje povestice. Mnogo lepih uric smo do-
živeli s čitanjem Tvojega kotička in vedno se nam je zdelo, da smo mnogo bliže naši domovini. Prav lepa hvala Ti za to!

Pa še nekaj Ti moram povedati! — Pred par leti smo tukaj v Bjelovaru na materinski proslavi igrali Tvojo lepo igro »Živi in mrtvi mater«. Prav lepo Te pozdravljam v imenu vseh — Je-
lena Smrekar, učenka IV. razr. ljudske šole v Bjelovaru.

Draga Jelenal! — Za takole pristrčno pisemce imam jaz, Kotičkov striček, zmerom na razpolago še kakšen prostorček v svojem kotičku. Za vse na svetu ne bi Tvojega pisemca izročil požrešnemu košu, nego bi ga do zadnjega diha branil, če bi mi ga hotel vzeti s silo. Dolgo sem čakal ugodne pri-
like, danes pa, ko je močnejši gošpod koš brez-
skrbno smrčal v kotu, sem se po prejših splazil mi-
mo njega in srečno vtihotapil Tvoje pismo v koti-
ček. Pa se je požeruh nemarni enkrat obrisal pod nosom, ho, ho!

Najbolj mi je v Tvojem pismu všeč tisti sta-
vek, v katerem praviš, da že 10 let živiš v južnih

Palček in pastir

Nekoč je živel palček, poslednji svojega rodu. Ko je videl, da se njegovo življenje bliža koncu, je začel premišljevat, komu bi zapustil čarodejni čevlji. Sklenil je, da pošle dobrega človeka, ker ni hotel čarodejnega čevlja zapustiti malopridnežu. Toda kako naj tega človeka najde?

Palček je dolgo premišljeval, nazadnje pa se je domislil. Legel je v listje ob gozdni poti. Ko je zaslišal korake, je začel mlo vzdihovati in stokati. Prišel je drvar. Ko je zaslišal palčkovo slo-
kanje, je vprašal:

»Kaj pa je s teboj, možiček?«
»Oh, dobri mož,« je zatarnal palček, »zvil sem si nogo in pri najboljši volji ne morem dalje sam. Vzem me na krepke rame in me nes! do moje koče, pa te bom bogato nagradil. Prosim te, po-
magaj mi!«

Drvar si je možička z dolgo, sivo brado ogle-
dal od nog do glave in rekel:

»Še na misel mi ne pride, da bi storil kaj takšnega. Rame me že itak dovolj bolijo od dela. Poišči si drugega bedaka, ki ti bo verjel lepo prav-
ljico o bogatem plačilu! Preveč prebrisani sem, da bi ti šel na led!«

In je odšel dalje.

Palček je čakal dobro uro. Tedaj je prišel mimo ovčar, ki je iskal svojo čredo.

Palček ga je nagovoril:

»Dobri mož, zvil sem si nogo in zdaj niti ko-
raka ne morem napraviti. Bodi tako usmiljen in nes me domov! Plačilo ti ne uide.«

Ovčar se je porogljivo zasmejal:

»Poznamo takšne obljube! Prav nič nisi po-
doben dobrotniku, ki delijo darove. Naj ti ver-
jame kdo drug!«

Na te besede je ovčar pokazal hrbet in odšel dalje.

Palček je bil žalosten. Zatarnal je:

»Kakor je videti, ne bom nikoli našel človeka, ki bi mi lahko daroval čarodejni čevlji.«

Kmalu nato je prišel mimo mizarski vajenec, ki je veselo žvižgal predse.

Palček si je mislil: »Kdor tako lepo žvižga, mora biti dobrega srca.« In je še glasneje zastokal in zatarnal.

Ko je vajenec zaslišal stokanje, je takoj nehal žvižgati. Stopil je k palčku in ga vprašal:

»Kaj pa se ti je zgodilo, revček?«

»Ko sem nabiral jagode, sem padel in zdaj ne morem več vstati,« je povedal palček. »Daj, nes me štoporamo do moje koče! Bogato te bom po-
plačal.«

»No, radoveden sem, s čim me boš poplačal!« se je zasmejal fant.

»Če hočeš vedeti, ti povem: imam čarodejni čevlji. Vsakomu, ki si ga natakne na nogo in izreče željo, se mu želja izpolni. Podarim ti čarodejni čevlji, če me neseš domov!«

Fant je malo pomislil in rekel:

»Najprej se moram prepričati, ali govoriš res-
nico. Moja želja je: naj dobim sto zlatnikov!«

»Takišo pa ne!« je zavrnil palček. »Prej mi moraš pomagati, šele potem se ti bo želja iz-
polnila. Če bi imel čarodejni čevlji pri sebi, bi si lahko pomagal sam. Toda čevlji imam doma.«

»Pa pojdem ponj, če hočeš,« se je ponudil va-
jenec.

»Ne,« je odklonil palček. »Ne boš ga mogel najti.«

Tedaj se je fant razjezil:

Ko je gospa govorila, je moj pogled prijatelj-
sko počival na Pufiju. Opazil sem, da je pes sun-
kovito dvignil glavo in tiho zarenčal. Mnogo časa mi preostajalo za premišljevanje. — Z leve strani se je počasi plazila proti speči deklica kača, dolga en meter.

Razburjeno sem zgrabil gospo, ki je lupila melono. Začuden me je pogledala. Ni mogla razu-
meti mojega razburjenja. Najbrž je mislila, da sem znorel.

Medtem je Pufi napravil tri, štiri velike sko-
ke kači za hrbet. Gospa je strahovito zakričala. Spoznala je nevarnost, ki preti njeni hčerki. Takoj nato nevarnosti ni bilo več. Pufi je zgrabil kačo z zobmi in ji pregriznil vrat. Videla sva samo še, kako je kača vztrepetala.

Oba, jaz in gospa, sva planila na noge in ste-
kla na vrt. Prisopihala je tudi pestunja Babu, za

krajih, pa vendarle slovensko še dobro znaš. Ne-
kateri komaj malo pokukajo čez mejo na Hrvat-
sko ali v Srbijo — in že nočejo ničesar več si-
šati o tem, da jih je rodila slovenska mati. Kakor da je narodnost in materinski jezik — beračeva malba, ki jo človek na prvem oglu lahko odloži!

Žalostno je to, tembolj žalostno, ker so naši bratje Srbi in Hrvati v tem pogledu čisto drugačni. Po-
znam jih mnogo, ki živijo v Sloveniji že več kot 15 let — pa jih še nisem slišal govoriti drugače kot srbsko ali hrvaško. Kamorkoli pridejo, povsod se mi, Slovenci, počujemo v njihovem jeziku, name-
sto da bi tudi takrat govorili jezik, ki nam ga je v usta položila mati. Že večkrat se je zgodilo, da nas je moral ta ali oni Srb opozoriti, naj govorimo z njim — slovensko, ker nas prav dobro razume.

Mi pa se v njihovi družbi počujemo dalje in lomimo nekakšno sloveno-srbsko, ki ni podobna nobe-
nemu jeziku na svetu.

Slovenski jezik je tako lep in blaglasen, da se ga nikomur ne bi bilo treba eramovati; zato tem manj razumem, kako ga more kdo tako hitro pozabiti. Dokazano je, da ima slovenščina najmanj tujih spakedrank. Srbski jezik pa ima na žalost še vse polno turskih, albanskih, nemških in drugih besed, ki bi jih bilo treba nadomestiti z novimi.

V slovenskem jeziku so naši znameniti možje pi-
sali svoja dela; v slovenskem jeziku tiskamo sto in sto dnevnikov, tednikov in mesečnikov; v slo-
venskem jeziku pojo naši lantje pesmi; v slo-
venskem jeziku je natisnjenih milijon in milijon knjig, ki jih izdajajo Mohorjeva družba, Vodnikova družba, Mladinska Matica ter razne druge založbe in knjižarne. — A kljub vsemu temu bogastvu na-
še tiskane besede se nekateri še vedno navdušujejo za to, da bi slovenski jezik opustili in ga nadome-
stili z nekakšno umetno »jugoslovenščino« ali vo-
lapukom! Pa jih bo navdušenje že minilo, ko bodo spoznali, da se za to prečudno »jugoslovenščino« razen njih samih ne poteguje nihče. Na stotine in stotine slovenskih pisateljev, pesnikov, slikar-
jev, glasbenikov, učenjakov, čaenikarjev itd. bi lahko naštel, ki se samo pomilovalno nasmehejo, kadar slišijo, naj bi se slovenski jezik opustil... Peščica tistih »slovenskih« ljudi, ki se navdušujejo za enotni jugoslovenski jezik, je tako neznatna, proti močnejši armadi zavednih »slovenskih« ljudi,

»To so sami izgovori. Sem s čarodejnim čev-
ljem Gotovo ga imaš na nogi. Pri prči mi daj oba čevlja, ali pa te obesimo na prvo drevo!«

Palček je sprevidel, da se fant ne šali. Sezul je čevlje in mu jih izročil. Fant jih je obul in krenil dalje. Komaj je izginil za bližnjim grmom, je pal-
ček odhitel domov, si nataknil čarodejni čevlji in izrekel željo, naj se mu prikaže vajenec, ki mu je odnesel čevlje.

Rečeno — storjeno. Pred palčkom se je takoj prikazal presenečeni vajenec.

»Tako,« je rekel palček. »Zdaj se boš prepi-
čal, da te nisem nalogal. Pogledaj, čarodejni čevlji imam na nogi! Želim, da bi ti viseli na ušesih lesenih cokljah, dokler boš živel. Tako si boš zapom-
nil, kdaj si me hotel obesiti na drevo!«

Palčkova želja se je v hipu izpolnila. Vajenec ga je mlo prosil, naj ga osvobodi čudnih uhanov. Pritlikavec pa je ostal neizprosen. Vajenec je moral odromati v svet z lesenima cokljama, ki sta mu bingljali z ušes.

Se enkrat je palček legel v listje in pretre-
ljivo zatarnal. Spet je zaslišal bližajoče se korake. Mimo je prišel mlad pastir, ki pa je sam tako glasno jokal in stokal, da ga je palček komaj prevpil.

Ko je pastir zagledal palčka, je obstal in ga sočutno vprašal:

»Uboji možiček! Ali ti je hudo? Kako naj ti pomagam?«

Kako pravimo in kako bi bilo v resnici

»V zanko se je ujel...«

Na sodnji so zasliševali drznega vlomilca. On pa ni hotel ničesar priznati in je vse tajil. Ko se je pa malo zagovoril, se je sodnik zasmejal in rekel:

»Aha, zdaj si se pa ujel v zanko!«

Kako bi bilo, če bi se bil vlomilec v resnici ujel v zanko, nam kaže slika, ki jo je narisal Zvone Žitnik, dijak III. razr. gimn. v Ljubljani.

Stenica

Tonček je bil s svojimi starši pri sosedovih na obisku. Dolgo so sedeli pri mizi in kramljali. Tončku pa je kmalu postalo dolgčas. Na vsa usta je začel zehati in se ozirati po sobi. Nenadoma je dvignil roko in zaklical:

njo pa so prihiteli še drugi služabniki in ljudje iz sosesčine, kajti krik prestrašene matere je spravi-
la na noge vse. Vsi so hoteli pomagati. Toda po-
magati ni bilo več treba, kajti Pufi je svoje delo dobro opravil. Mirno je legel na svoj stari prostor in spet pomolil vse štiri od sebe.

Kača je bila ular-donda, ena najstrašnejših kač na Javi. Njen ugriz takoj usmrti odraslega člo-
veka, če ni pri roki protistrupa. Otroka pa bi sploh ne mogli več rešiti.

Ko se je moj prijatelj vrnil domov in mu je žena povedala, kaj se je zgodilo, je vstal in stopil k psu. Zagrebel je svoje roke v njegovo umazano dlako, ga mehko pobožal in rekel:

»Motil sem se. V resnici imaš svojo skrivnost. Golazen uničuješ — to je tvoja skrivnost!«

Pes je dvignil glavo in hvaležno uprl vanj svoje globoke, rjave oči.

Konec.

Preljubi Kotičkov striček! — Prepričana sem, da se boš tudi mojega pisemca, ki prirodo do Tebe od obale našega sinjega morja, zelo razveselil. Tudi tukaj v Sibeniku nas je pest Slovenec.

Prebirala sem Tvoj kotiček v »Mladem Slo-
venecu« in ugotovila Tvojo lastnost, da posebno rad obiskuješ svoje kotičkarje, če Te povabijo na ko-
line, na zabeljne žgance itd. Zato sem sklenila pri sebi, da Te tudi jaz povabim v Dalmacijo. Pridi, striček, boš videl, kakšno moč ima primorska burja! Naša burja je zelo znamenita, zato jo pa tudi za lepo ceno ne prodamo.

Prosim Te, uvrsti to pisemce prav gotovo v svoj kotiček! Potem bodo Tvoji kotičkarji prepi-
čani, da si v resnici slaven mož, ker imaš pa vsem božjem svetu toliko prijateljev in prijateljic.

Torej pridi si ogledat primorsko burjo! Svoj prihod mi pravočasno sporoči. Da Te bom na po-
staji spoznala, si na glavo poveži svoj požrešni koš, pred katerim tudi moje pisemce v strahu tre-
peta.

Srčno Te pozdravlja — Antonija Zupanc, uče-
nka I. razr. trg. šole v Sibeniku.

Draga Antonija! — Se močno čudim in majem s svojo glavjo, kako si mogla ugotoviti pri meni lastnost, ki je sploh nimam. Na kolone in prijazno zabeljne žgance sem bil res že milijon-krat povabljen, šel pa še nikoli nisem nikomur, ker predobro vem, da je s takimi in vsakojakimi »po-
vabilci«. Prenekateri me vabijo samo zaradi lep-
šega, drugi spet samo zaradi tega, da si potem la-
ko v tihi upanju manejo roke, čes: »He, he, he, to povabilo bo Kotičkovemu stričku gotovo tako všeč, da bo pismo pri prči vtaknil v kotiček — nemara celo na častno mesto!« — He, he, he, pa tudi jaz

kakor je neznatna krtina — proti Triglavu. To tudi nič čudnega ni! Le kateri narod na svetu bi bil tako nespameten, da bi kar na lepem porušil, kar so njegovi predniki gradili dolga desetletja? No-
ben narod ne — kvečjem tisti »prebrisani« Bu-
talci, o katerih nam je pisatelj Milčinski napisal toliko imenitnih storij.

Ostani vedno takšna kot si, pa Te bom vesel jaz in veak, ki sta mu na tem svetu vsaj dve stvar-
i še sveti: domovina in mati. — Priščno Te po-
zdravlja Kotičkov striček.

Enkrat samkrat v življenju sem se pa res od-
zval povabilu neke deklice, ki mi je zapeljivo pi-
sala: »Striček, pridi na štrklj! Polno skledo jih bomo skuhali zate!« Na vso moč sem začel cediti sline, potem pa sem si hitro nataknil skornje, vzel podplate pod pazduho in jo na žive in mrtve ucvrl tja. Toda ko sem prilomastil do hiše in pomolil vanjo svojo nos — ni bilo o štrkljih ne duha ne sluha, sramota!

»Kje so štrklji, moji dobri, dobri štrklji?« sem ves prepaden pobral deklico, ki je prihitela iz hiše.

»Mačka jih je pojedla!« je povedala deklica in se zvito nasmešnila. Potlej pa me je pocukala za rokav in me tebi nič, meni nič vprašala: »Kaj pa ti, striček? Ali si mi prinesel kaj sladkorčkov?«

Hu, ali sem bil hud! Namesto štrkljev — takšno vprašanje! Pa sem svoje razočaranje potla-
čil vase in prijazno odgovoril:

»Seveda sem jih prinesel, pa še koliko, primoj-
devet!«

»Živijo!« je veselo vzkliznila deklica in zaplo-
skala. Takoj nato pa je v skrbih pristavila: »Kje jih pa imaš?«

»Jih je takisto mačka pojedla!« sem se odrazil. Tako sem ji vrnil mlo za drago — ho, ho, ali sem jo!

Vidiš, prav tako je s Tvojim povabilom. Ni izključeno, da bi se tudi Ti kakšne takšne iznebila, ko bi jaz pridiral tja in si hotel privoščiti zvr-
hanega koša primorske burje. Da je mačka burjo pojedla, seveda ne bi mogla reči, lahko bi mi pa natvezila bajko, da je burja pojedla mačko in da je zdaj bolna in da v bolnišnici leži — burja namreč, ne mačka — in bi bil jaz nazadnje ves zmeden in bi se namesto z burjo vrnil domov — z dolgim nosom in preluknjanim podplatom. Ne, ne, kar takole se pa tudi ne pustim zabaviti v past!

Zaenkrat bom torej kar previdno ostal v Ljub-
ljani, če se bo pa nudila kakšna druga prilika, jo bom pa nemara res primahal tja. Torej na svi-
denje in lep pozdrav! — Kotičkov striček.

»Vzemi me na rame, sinko, in nes me do moje koče.«

»Prav rad,« je odgovoril pastir in si oprtal palčka na rame. Spotoma mu je pripovedoval, da mu je ušla najdobejša gos. Zaman jo išče že ves dan. Zato je tako postr.

»Ni se ne boji, jo bova že našla!« ga je poto-
lžil palček.

Ko sta prišla do koče, si je palček nataknil čarodejni čevlji in velel pastirju, naj izreče kakšno željo.

»Samo to si želim, da bi našel izgubljeno gos,« je rekel pastir.

In glej! Komaj je te besede izrekel, že je na pragu zagajala izgubljena gos. Pastir je ves sre-
čen objel palčka in se mu lepo zahvalil. Dvignil je gos in hotel oditi. Palček pa ga je zadržal in rekel:

»Počakaj! Kam se ti pa tako mudi? Zaslužil si nagrado in dobil jo boš. Čarodejni čevlji bo tvoj, kadar umrem. Pojdi vsak teden tod mimo in ko me boš našel mrtvega, mi sezuj čevlje in ga obdrži. Zapomni pa si, da smeš vsako leto izreči samo eno željo. Ta se ti bo izpolnila, če boš imel čevlje na levi nogi. Tako, zdaj pojdi in Bog s teboj!«

Drugi teden je šel pastir mimo palčkove koče. Pogledal je noter in je bil žalosten, ko je videl, da je palček mrtev. Sezul mu je čevlje in se vrnil domov.

Doma si je začel petdeset zlatnikov. Komaj je željo izrekel, že so zlatniki ležali na mizi. Z ma-
terjo sta si kupila skromno hišico z vrtom in majh-
no njivo. Drugo leto je pastir izrekel novo željo in tako je njegovo premoženje raslo. Čez nekaj let je imel že ponosen kmečki dom.

Kljub bogastvu pa pastir nikoli ni pozabil svo-
jega dobrotnika — gozdnega palčka. Postavil je na njegovem grobu lep spomenik in nasadil okoli njega ciprese in rože. Še danes leži ta grob sredi tihega, samotnega gozda. Kdor ne verjame, naj gre pogledat!

»Joj, pogled, mama! Na steni pa sedi stenica!«

»Le kako si upaš kaj takšnega reči?« ga je ozmerjala mama. »To ni stenica, to je žebelj.«

»Saj vendar vidim, da je stenica,« je ugovarjal Tonček.

»Če ti rečem, da je žebelj, potem je žebelj! Drži jezik za zobmi!« je rekla mama in ga strogo pogledala.

Jožek je nekaj časa molčal, potem pa je spet vzkliznil.

»Joj, mama, pogled — žebelj je začel hoditi!«

Kmalu bo jesen

Jernejček legel v travo je vrhu grička, od daleč zvonko poje mu drobna ptička, poslednje žarke sonce v dolino sipa.

Jernejčku v zadovoljstvu srce utripa. Še kratek čas in vse bo pokrila megla gosta, v jesenski slutnji tiho bo vztrepetala hosta. Brž zadnjih sončnih žarkov si nalovimo, za puste zimske dneve v srce si jih zaprimo!

Zakaj ga ne našeška

Učitelj: »No, Francek, ali te je oče včeraj kaj našeškal, ker si bil tako poreden?«

Francek: »Ne, gospod učitelj. Očka je rekel, da njega samega bolj boli, kadar me natepe, kot pa mene.«

Učitelj: »Že vidim, da je tvoj oče preveč meh-
kega srca.«

Francek: »Tisto ne, gospod učitelj, ampak revmatizem ima v rokah, revmatizem!«

Listnica Kotičkovega strička

G. Z.: Poslana pesem je kar lepa, objaviti je pa ne morem, ker — ni Tvoja. Spesnil jo je znan slo-
venski pesnik. Nikarte posnemati tiste »pesnice«, ki je zadnjič objavila v »Mladem Jutru« pesem »Lastavice«, katero še vsi dobro poznamo iz šolske čitanke in jo je zložil Engelbert Gangl. Deklica pa se je z mirnim srcem podpisala pod njo, kakor da je — njena. Poskusi zložiti kakšno pesem sam iz sebe, potlej bomo pa videli, če imaš kaj pesniško žilice!

DRUŽINA

Praznik Marijinega vnebovzetja

(Glede na narodne šege.)

Ta praznik je pač najstarejši Marijin praznik, kar jih obhaja Cerkev. Je tudi praznik tistega reda kot velika noč, binkošti in božič. Ta dan je jako važen za vremensko opazovanje kmeta. Ponekod pravijo, da se na ta dan odloči, koliko bo orehovi; drugod, da pomeni sonce tega dne dobro vino in ponekod narejajo šope, butarice raznih poletnih zelišč, ki jih dajo blagosloviti v cerkev kakor butarice na cvetno nedeljo, sledeč legendi, da so našli v praznem grobu Marijinem same dehteče cvetlice in zelišča. Celo protestanti se držijo te šege in ob hudi uri zažigajo vejico iz šopa, ki je bil blagoslovljen na veliki praznik Marijinega vnebovzetja. Drugod dajo nevesti vejico teh zelišč v deono nogavico; zakonci jih imajo pod posteljo, kar prinaša zakonsko srečo. Živina dobi del iz posvečenega šopa, tako tudi mrič v kredo in med semensko žito ga devajo. — Tega dne se začne jesen, pravijo na deželi.

V nemških avstrijskih deželah imajo navado, da v adventu pokadijo hišo z zelišči iz šopa Marijinega vnebovzetja. Sredi šopa dajo kos neslane masti in preden zareže spomladi plug prvo brazdo v njivo, namažejo plug s to mastjo.

Zmeraj so torej pri rokah zelišča, ki so bila blagoslovljena na današnji praznik. A ne kot zvene rastline same na sebi, marveč kot blagoslovljen duhovni opomin na skrivnost in pomoč Marije za hišo, dom, družino.

Pranje lahkih volnenih oblek

Gube in šive moraš pred pranjem pripeti, da potem laže likaš. Prej pa še skrtlaš po živih.

Oprano volneno obleko nalahko stisneš (ne ožmeš!) in jo daš koj v pripravljeno (mekko) vodo, ki ni premrzla.

Kakšen je videti zdrav dojenček

Ničesar ni, kar bi se zdelo človeku tako prijetno in lepo za pogled, kakor je dobro negovan in zdrav dojenček. Ni tisto, da bi moral biti dojenček ves v pentljicah, čipkah in dragih odejicah, marveč nas razveseli brhki obrazček in vesele, jasne oči, s čemer dojenček že na sto korakov daleč pokaže, kako mati skrbno pazi na otročiča in ga pravilno neguje. Koža zdravega dojenčka ima rožasto barvo, udje so lepo oblikovani, telo je vitko in jedrnat in teža od tedna do tedna večja. Tak dojenček dobi tudi o pravem času zobe brez vsakršnih bolezenskih motenj. Različne bolezni prestatne vitki, krepki, dojeni otrok veliko lažje kakor tako zvani »krasoteci«, ki se z njim ponašajo matere. »Krasotci« so plod napačne prehrane, telo jim je nabuhnjeno, udje so skrivljeni in mastni, barva je voščena, meso je mlahavo.

Večkrat ima dojenček izpuščaje, med gubami ranice, čeprav se obupana mati čudi in vse poskuša, da bi bil otrok zdrav. Saj tehta vendar dva kilograma več ko sosedov otrok in je tako debel, da ne more ne sedeti ne hoditi! Sosedov je prav za prav mršav, pa se vedno smeje in veselo brca. Mati, ki hoče dojenčka pravilno negovati, naj nikar večno ne izprašuje okoli in naj ne preizkuša na otroku vseh receptov sosed! Naj se preveč ne boji, a tudi naj ne bo lahkomišelnost površna. Veliko dojenčkov mora umreti zaradi nepravilne prehrane in veliko je kasneje pohabljenih otrok prav zato, ker matere niso znale pravilno ravnati z dojenčki.

Primerna nočna lučka

Na sliki vidiš lučko, ki jo moreš brez skrbi imeti ponoči. Sicer je čudno videti, da bi luč v vodi gorela, vendar se kmalu prepričaš, da niti ugasniti ne more. Vzameš kar navaden kozarec in ga za tri četrtine napolniš z vodo. Nato vzameš kratko, debelo svečo (ali kos velike, debele sveče) in jo spodaj obtežiš z žbljem, ki ga vtakneš v svečo. Štirje manjši žblji tvorijo ravnotežje (glej sliko!). Žbljički morajo biti vendar toliko teški, da sveča gleda še malo iz vode. Zdaj jo prižgi! Ko pri zgorevanju postaja sveča lažja, se tudi sorazmerno dviga iz vode in ne more ugasniti. Zunanji del sveče, ki se dotika vode, se bolj počasi taja, zaradi česar je sveča znotraj kar izvoljena in slednjič steni kar sam gori ko v kakem majhnem vodnjaku.

Materinski jezik in vera

Jezik je najdragocenejši zaklad naroda. Vse, karkoli ima kak narod pred drugim narodom in kar ga odlikuje sprčo drugih; vsa duhovna zgradba njegovega mišljenja ali barvitost njegovih čustev, je prešlo v glas in izraz njegovega jezika. Kakor izvira jezik iz vseh studencev kakega naroda, tako se tudi izliva v vse njegove koticke. Le z dušo prešinjajočo silo jezika more vera priti do poslednjih vzrokov človeške bitnosti in se ondi zarasti s svojimi koreninami. Vera, ki ne pronica z materinskim jezikom v človeško srce, prav lahko izgubi tla pod seboj in usahne ko drevo brez korenin, za kar imamo na tisoče dokazov. Zato je katoliška Cerkev vzela materinski jezik, ki je posvečen po sv. Duhu, v svoje posebno varstvo. Sveti Janez Krizostom, carigradski patriarh, je dal že v 4. stoletju postaviti v svoji prestolnici posebno cerkev za Gote, da so mogli pridigo poslušati v svojem materinskem jeziku. Kadar je pa Goto sam pridigoval, je dal po posebnem tolmachu koj prevesti svoje besede v gotski jezik.

Sveta brata Ciril in Metod sta Slovanom govorila o Bogu in jih pridobivala za katoliško vero v slovanskem jeziku in sveti Bonifacij je učil Germane v njih materinščini. V raznih, nesetih sporočilih papežev do današnjega dne je materinski jezik vedno zaščiten. Papeška propagandna kongregacija je, na primer, prepovedala, da bi se misijonski gojenci iz poganjskih dežel poučevali v evropskih jezikih. Domač duhovnik je tako rekoč zunanji simbol notranjega spreobrnjenja kakega naroda. Kakor prodira krščanska resnica laže in globlje v duše ljudstva, če jo oznanja domač duhovnik v materinščini, prav tako more ta resnica izginiti iz ljudstva, če jo poučuje tuj duhovnik v tujem jeziku. Materinščino zametavati se zaeno pravi ruvati vero naših očetov iz duš naših otrok. Naj bi se matere tega zavedale, ki so skrbnice življenja svojih otrok za dušo in telo! Tudi Kristus kot človek ni prišel na svet brez domovine in brez svojega jezika, marveč se je priznaval za člana svojega naroda.

Pogled iz poletja v jesen

Široka proga iz astralnega obroba sivkasti plašč, pod katerim imaš črno krilo in sivo bluzo s črnimi aplikacijami.

Proge iz krzna vežejo pole črnega krila. Bolero je iz krzna. — Kakor predpasnik zavezana tunika se zadržuje odpira po ozkem krilu.

Svetujem ti

Prepotnice

Sitno je, ko jih je treba jemati stran, če opereš bluzo ali obleko. Neka gospa si je pa izmislila, da ji ni treba nikoli prepotnice prišiti ali odparati. Kaj je storila? Na prepotnice je našla štiri »stikače« (drukarje), ki ne zarjavijo. To majhno delo, da

prišiješ »stikače«, se že izplača, saj ti potem ni treba nikoli prišiti ali odparati prepotnic.

Cepljenje zoper oslovski kašelj

Danska je začela s tem, da so vsi otroci cepljeni zoper oslovski kašelj in upa pregnati to bolezen tako, kakor je cepljenje pregnalo kozo. Zdaj je oslovski kašelj še bolj ko škrlatinka in davica najhujša otroška bolezen na Danskem: od 1000 bolnih otrok jih umrje 26 zaradi oslovekega kašlja. Cepljenje pa zmanjša nevarnost in trajanje oslovekega kašlja. Zdaj umrje od 4000 cepljenih otrok samo 6 otrok. Uspehi novega načina cepjenja so vplivali, da so začeli tudi drugod cepiti otroke zoper oslovski kašelj. Cepijo jih takoj, ko se le malo pokažejo znaki te bolezni.

NAJNOVEJŠE
MODNE
TKANINE

Soivan
MANUFAKTURA

Obleke, ki jih hočeš po pranju predelati, moraš razparati. Ko sušiš, zvij v krpe!

Oprano obleko koj po pranju položi na mizo in daš vmes krpe in naravnaj v pravilno obliko.

Obleko likaš na narobni strani po podlagi krpe, preden se docela posuši. Volnena obleka se sveti, če jo likaš, ko je suha!

Barve govorijo

Na japonskem ne morejo prodajati avtov kot stanje barve, ker je ta barva samo last cesarske družine. Tudi rumenih avtov, ki je barva žalosti, ne dobiš na japonskem. Na Kitajskem velja isto za bela vozila, a v Indiji je zelena barva znak strahote, ker je ondi zelena barva hudičeva barva.

Ta se spozna! »Zakaj pa ne tečejo po vrsti, kakor so številke?«

Pravni nasveti

L. S. Jasno je, da ne smete izvrševati nikakršne obriti, tudi ne avtoprevozništva, dokler nimate v rokah dovoljenja obrtnega oblastva.

Avtorska pravica za prevode. P. A. Tudi pri prevodu književnega dela obstoji prevajalčeva samostalna avtorska pravica; pogoji pa je, da je avtor izvirnega dela dovolil prevod. Če pa avtor izvirnika napisanega ali natisnjene v tujem jeziku ne prevede v 10 letih v naš jezik ali če ga ne dovoli prevesti komu drugemu ter ga ne da v promet, ga sme prevesti v naš jezik vsak, ne da bi bil dolžan zahtevati od avtorja izvirnika dovolilo. Če ste vi prvi preveli dotično delo, tedaj je vaš prevod zaščiten po avtorskem zakonu in spada v vašo izključno pravico ponovna izdaja tega dela.

Neodvisnost. S. K. Z nekim javnim funkcionarjem imate neporavnani račun. Prosili ste za siromašno pravico, pa Vas je sodišče napotilo na državno tožilstvo. Drž. tožilstvo pa se za stvar ni zavzelo in sumite, da so vzrok tuji vplivi. Slišali ste nekaj o neodvisnosti sodnikov, pa bi radi vedeli, kaj pomeni sodniška neodvisnost. — Če ste pravilno prosili za pravico siromašnih zaradi vložitve tožbe, Vas sodišče nikakor ni moglo napotiti na državno tožilstvo. Lahko vam je pravico siromašnih priznalo ali pa odklonilo. Iz pisma razvidimo, da ne poznate funkcij državnega tožilstva. Državno tožilstvo zasleduje kazniva dejanja, nikakor pa ono ne sodi o kakšni odškodnini. O tujih vplivih ne more biti govora. Če ste vložili ovadbo in državno tožilstvo ni predlagalo uvedbe kazenskega postopanja, gotovo ni dovolj podlage za opravičen sum kaznivega dejanja. Če imate, terjate odškodnino, vložite civilno tožbo in ne nadlegujte državnega tožilstva in kazenskih sodišč in državnih tožilcev z ovadbami. Neodvisnost sodnikov pomeni, da so sodniki pri izrekanju pravice strogo vezani le na zakon in neodvisni od katerekoli oblastva.

Vknjižba dote. X. Y. Kupili ste parcelo in sezidali novo hišo. Radi bi vedeli, ali žena lahko vknjiži zastavno pravico v zavarovanje dote na vaše posestvo, kakor je bila že vknjižena na posestvu, ki ste ga prodali. Brez vašega dovoljenja oziroma brez sodne odločbe se nihče ne more vknjižiti na vaše posestvo. Gotovo ste napravili z ženo ženitno pogodbo, v kateri je omenjena tudi dota in zavarovanje iste. Če ste se zavezali doto zavarovati z vknjižbo, zdaj vknjižbe zastavne pravice ne boste mogli zabraniti.

Zloraba učenke. P. T. Hčerka se uči za šiviljo. Moještva pa jo obremenjuje z različnimi domačimi posli in mora tudi ob nedeljah in praznikih varovati njene otroke. Pritožba na krojaško zadrugo ni pomagala. Kaj bi storili? — Po predpisih obrtnega zakona mora imeti vsak učenec dovolj časa za učenje in ga mojster ne sme uporabljati za posle, ki niso v zvezi z njegovo stroko. Ni torej dovoljeno, uporabljati rokodelskega učenca ali učenko v gospodinjstvu ali pri delu na polju ali za varovanje otrok in podobno. Če se načelstvo zadruge za vaše pritožbe ne zmeni, se pritožite na okrajno glavarstvo, ki bo že mojstra poučilo in ga bo lahko tudi kaznovalo. Zakon namreč predpisuje, da upravna oblast kaznuje lastnika obrti, ki ne izpolnjuje svojih dolžnosti glede vzgoje in zdravlja ter šolanja učencev z globlo do 1.500 din.

Spor med sosed. M. I. Sosed uporablja svoje zemljišče kot leso eklatišče. Zgradil je žago-cirkularko, s katero moti nočni mir. Čeprav ni mizar, izvršuje z dvema pomočnikoma mizarstvo obrt, za katero nima obrtnega dovoljenja, niti oblastveno dovoljenje delavnice. Brez gradbenega dovoljenja je postavil več lesenih lop in hlevov, kar povzroča nesnago itd. Vse to je ugotovila oblastvena komisija, vendar oblast še dosejda ni odredila, da se leso eklatišče, hlev, cirkularka in lesene lope odstranijo. Na pišemne vloge sosedov, ki jim povzroča tako postopanje motenje nočnega miru in smrad, oblasti ne reagirajo, ampak se vam je na intervencijo usno odgovorilo, da se pritožbe zaradi osebnega nasprotnosti. Kaj storiti? — Iz vprašanja izhaja, da je v teku oblastveno postopanje, ki mu bo sledila takšna ali drugačna rešitev. Zato ni razlogov, da bi Vi še kaj drugega postopali, ko je že upravna oblast podvzela potrebne korake. Moramo vam pa povedati, da v svojem pritoževanju greste nekoliko predalet in da valed tega napravi vaše pritoževanje vtis, da se ne pritožujete iz stvarnih ampak iz čisto drugih razlogov. Če ima sosed obrtno dovoljenje za izvrševanje obrti ali ne, se sosedov prav nič ne tiče, ker s tem nikakor ne posega dotični obrtnik v kakšno privatno pravico sosedov. Obrtno oblastvo je obveščeno, da sosed izvršuje obrt in bo že ono zoper njega po službeni dolžnosti postopalo, če se ni držal predpisov obrtnega zakona. Isto velja glede postavitve hlevov in lesenih lop ter cirkularke. Skoro ni mogoče verjeti, da bi v vašem kraju kdo mogel brez oblastvenega dovoljenja graditi navedene zgradbe. Če se je pa to zgodilo, bo stavbno oblastvo lahko odredilo odstranitev zgradb. Tudi za postavitev mizarke delavnice si bo moral sosed izposlovati gradbeno dovoljenje, ki mu ga bo oblast izdala ali odklonila po predhodnem komisijemskem ogledu na mestu samem. K ogledu boste kot mejaš povabljeni tudi Vi in boste tam lahko povedali svoje ugovore. V kolikor bodo isti javnopravnega značaja, n. pr. nevarnost požara, ogrožanje zdravja in podobno, jih bo gradbeno oblastvo lahko upoštevalo; če pa bodo zasebno pravnega značaja, Vas bo pa gradbeno oblastvo zavrnilo na pot civilne pravde. V kolikor bi neprijetni vplivov s sosedove strani ne mogli prenašati, se lahko obrnete na sodišče, na pr. radi gnojšč pred stanovanjsko hišo, radi odtočne vode. Zakon namreč pravi, da sosed lahko zabrani sosedu takšne vplive, ki bi presegali krajevno običajno mero in ga ovrtili v običajni rabi zemljišča, t. j., če bi bil smrad, ki prihaja s sosedovega dvorišča v vašo stanovanjsko hišo takšen, da je v njej nemogoče stanovati, bo sodišče na vašo tožbo, seveda po temeljiti preiskavi in zaslišanju izvedencev lahko seveda prisililo, da odstrani gnojšč odn. hlev izpred vaše stanovanjske hiše. Kar se tiče cirkularke odn. motenja nočnega miru, pa bo lahko policijska oblast takšno motenje zabranila, če sosed nočni mir dejansko moti.

Potrdilo o zaslišanju. A. P. Občinska uprava vam je odklonila izdajo potrdila, da ste kmet. Pritožili ste se na sodišče, ki je pritožbo zavrnilo. Vprašate, kaj vam je storiti in če res ni nobene pomoči več. — Zoper takšno odločbo sodišča po predpisih uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov ni pravnega leka. Zato ne bo drugega kazalo, kakor da se z upnikom skušate pobotati.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEC“

„dogovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.“

„Slovenec“, 15. avgusta 1937

Priglasenjanje tujcev. F. H. S. Okraj. načelstvo Vas je kaznovalo z globlo 50 din in še na takso, ker niste prijavili pri županstvu hlapca, ki je prišel k vam v službo od drugega gospodarja iz vaše občine. Po vašem mnenju bi ne bilo potrebno priglaševati ljudi pri županstvu, ki menja gospodarja v isti občini. Vprašate, ali bi kazalo napraviti pritožbo zoper kazn. — Po zakonitih predpisih je Vaša dolžnost, da naznanite vsakega tujca, ki pride pod vašo streho in ostane pri vas vsaj 24 ur. Če tega niste storili, in je orožništvo ta vaš prestopnik ugotovilo, Vas glavarstvo po predpisih lahko kaznuje in po našem mnenju Vaša pritožba zoper naloženo globo ne bo uspešna. Gornje vaše mnenje torej ni v skladu z zglaševalnimi predpisi. Policijska oblastva zelo strogo pazijo na izpolnjevanje zglaševalnih predpisov, in to zlasti v obmejnih krajih. Zato svetujemo vam in vsem, da se ravnate po teh predpisih, ker se s tem izognete lahko marsikateri neprijetnosti in kazni.

Priložnostni delavec pri železnici. S. J. M. Sem brezposeln in sem prijavljen pri borzi dela, ki me od časa do časa pošilja na železnico, ki me zaposli začasno pri razkladanju premoga in pri izvrševanju raznih drugih priložnostnih del. Sem družinski oče in bi rad zvedel, ali me železnica kaj zavaruje za primer nezgode in bolezni in kje. — Po pravilniku o bolniškem fondu državnih prometnih ustanov so vsi železniški uslužbenci in delavci, na katere se nanaša pravilnik o pomožnem osebju, zavarovani pri bolniškem fondu za državne prometne ustanove. Izjemo tvorijo samo začasni delavci, kakor na pr. železniški nosači, razne vrste akordni delavci itd., ki so zavarovani za primer bolezni in nesreče pri OUZD. Kot priložnostni delavec ste zavarovani pri zadnje imenovani ustanovi.

Izročila ali darilna pogodba. I. L. L. Vprašate za razliko med izročilno in darilno pogodbo, pri kateri od njih ne plačajo manjše pristojbine in če jih lahko sami sestavite. Razlike so že označene v imenih: pri darilnih pogodbah se nekaj odstotki drugemu brezplačno, pri izročilnih pogodbah ali pa izročilec izgovori primerne protidajave bodisi s plačilom v denarju ali pa v naravi (n. pr. preuzetke). Pristojbine na takšah so pri darilnih pogodbah višje kot pri izročilnih. Višina darilnih pristojbin zavisi od vrednosti podarjene nepremičnine in stopnje sorodstva med darovalcem in obdarjenecem. Darilne pogodbe so veljavne le take, ki so napravljene pri notarju, izročilne pogodbe pa lahko delajo notarji, odvetniki ali pa tudi stranke same. Napravljene pišmene pogodbe se morajo tekom 15 dni prijaviti davkarji radi odmere pristojbin, ki so plačljive takoj po odmeri.

Izbris deloma plačanega vknjiženega dolga. O. P. L. Na posestvu je vknjižen dolg posojilnice, ki je do polovice že plačan. Vprašate, kako bi dosegli na najkrajši način izbris te vknjižbe. — Prosite posojilnico, da vam izda za deloma plačano glavnicno izbriso pobotnico in na temelju te lahko sami predlagate pri sodišču izbris. Posojilnica pa ni

dolžna, da vam izda izbriso pobotnico, dokler ni dolg v celoti poravnat. Saj ostanek dolga radi neplačanja obresti lahko naraste do prvotne višine in bi popreje vknjižena upnica radi preuranjenega izbrisa izgubila že pridobljeno zastavno pravico.

Odpravljena otroka. O. P. L. Na posestvu sta imela dva otroka zapustnika vknjiženo doto in služnost stanovanja, dokler sta sameškega stanu. Sedaj je prevzemnik posestva doto izplačal in oba otroka sta že več let poročena z doma. Vprašate, kako bi najceneje dosegli izbris vknjiženih bremen. — Oba vknjižena upnika naj na sodišču podpišeta izjavo, da sta že izplačana, že poročena in da dovolita izbris služnosti stanovanja, ki je v njih korist vknjižena. Na temelju take izjave, podpisane na sodišču, lahko sami predlagate izbris vknjižene dote in stanovanja. Plačali boste le potrebne kolke.

Zagovornik pred vojaškim sodiščem. L. F. F. Če ste obtoženi pred vojaškim sodiščem radi prestopka, ni potrebno, da imate branilca. Če ste pa obtoženi radi hudodelstva, potem morate imeti branilca. Kot zagovorniki pred vojaškimi sodišči niso dopušteni civilni odvetniki, ampak nastopajo lahko le častniki. Pač pa lahko obtoženec s civilnim odvetnikom vpogleda sodni spis, kakor hitro mu je

bila vročena obtožnica. Civilni odvetnik lahko tudi obtožencu sestavi zagovor, ki ga pa mora pri razpravi obtoženec sam prednašati.

Nepripravljena mati. F. J. B. Oče je poročil vdovo s 3 otroci in dal ženi celo posestvo. Iz sedanjega zakona ste vi edini otrok. Vendar vas mati ne mara in pravi, da vam bo dala le 500 din, da morate od hiše, in da bodo vse dobili otroci iz prvega zakona. Vprašate, če sme to storiti. — Če je mati sendaj posestnica, lahko posestvo izroči komur hoče. Kot hčerka imate le to pravico, da po smrti matere zahtevate svoj nujni delež. Če bo pa mati že pred smrtjo izročila posestvo enemu izmed otrok, boste svoj nujni delež, ali pa dopolnilne nujne deleže zahtevali od prevzemnika. Če bi mati umrla brez oporoke, boste dediči po materi vsi otroci po enakih delih.

Očetov dolg. F. V. D. Mož je zadolžen. Žena je dobila denar iz Amerike. Kupila je svet, postavila hišo in vse prepisala na otroke. Vprašate, če lahko moževi upniki izpodbijajo ta prepis in zasežejo hišo. — Žena ni plačnica za moževe dolge. S svojimi denarjem bi žena sicer lahko plačala moževe upnike, ni pa dolžna tega storiti. Očetovi upniki zato ne morejo vzeti otrokom hiše.

Nasveti z II. mednarodnega kongresa v Parizu

„Mati v družini“

Izmed številnih kongresov, ki so bili v letošnjih počitnicah v Parizu, je bil tudi kongres: **Mati v družini, delavka za človeški napredek.** Vse leto se je pripravljalo nanj več kot trideset narodov, ki so na kongres poslali svoja poročila in delegate. Na kongresu so bile odlikovane najboljše monografije mater, med njimi tudi slika slovenske delavčeve žene in matere, ki jo je napisala gđ. Francka Grudnova. Delo kongresa je bilo resno in izčrpno. Poglejmo poglavite misli, ki so bile:

Ker napredek človeštva ni samo pridobivanje in naraščanje materialnega bogastva, ampak zahteva tudi, da se razvije človeška osebnost in ker izvira iz edelovanja moža in žene za skupno blaginjo na vseh področjih delovanja;

ker sta mož in žena enakovredni osebnosti, toda obdarjena z različnimi posebnostmi in lastnostmi, katere ju usposablja in določajo za njuno nalogo v življenju, ki se medsebojno dopolnjuje;

ker upoštevanje in spoštovanje njune osebnosti zahteva za vsakega možnost za njun popolni razmah;

ker po redu, ki ga je določila Previdnost, žena navadno razvije svojo osebnost v službi človeštva kot žena in mati;

ker je pogoj za napredek človeštva — dobre in zdrave družine — in se te tvorijo le, če mati v njih vrši ono poslanstvo, ki ji pripada;

ker v sodobnih razmerah mnogostevilne matere iz nižjih stanov ne morejo izvrševati te svoje

naloge; ker to povzroča velik družabni nered in in posebej še nasproti materi, ker ji na ta način ni mogoče izpolnjevati poslanstva, ki ji ga je določila Previdnost in kateremu se je posvetila s svobodno voljo, in ker je primorana izvrševati trojno službo: stanovsko, materinsko in gospodinjstvo, kar nujno presega njene moči

zato kongres zahteva:

Da se zopet vzpostavi pravični red, ki bodi primeren naravi ženske, njeni vzvišeni vrednosti kot osebnosti, ki se navadno razvije v izpolnitvi družinske naloge, katera mora biti zanjo temelj za družabno izžarevanje.

Z osebnimi žrtvami in s pomočjo države naj bi se uredilo, da ne bodo matere iz nižjih slojev, ki hočejo izpolnjevati v družini svojo prvenstveno nalogo, prisiljene, da bi to svoje poslanstvo žrtvovale in iskale izven doma sredstev za življenje.

Najti bo treba neobhodno potrebnih sredstev za vzgojo mater sposobnih, da postanejo dobre delavke za človeški napredek.

Posebno močno poudarja kongres točko, ki so:

1. Vzgoja za družino.
2. Stanovski dohodek za družinsko življenje.
3. Stalna materialna pomoč javnih oblasti družinskemu življenju.

I. Vzgoja za družino.

Kongres zahteva:

a) Naj bo vzgoja urejena tako, da bo polagoma pripravljala otroke in dekleta za njeno bodočo materinsko vlogo.

b) Posebej se naj bo žena:

1. telesno pripravljena in obvarovana po higieni in primernih telesnih vajah;
2. umsko pripravljena na ta način, da splošno ve, kar je treba vedeti vsaki vzgojiteljici. Vzgojiti jo je treba tudi za gospodinjstvo, da bo znala pametno uporabljati dohodke, ki jih prejema družina.

3. Pripravljenosti bodi tudi moralno, da bo v celoti izpolnjevala svojo nalogo kot žena in mati kljub materialnim težkostem, ne da bi si dala vplivati od napačnih navad o vloži žene.

c) V vseh državah naj bi se pomnožilo število organizacij, ki delujejo v tem smislu.

d) Splošno bi se morali potruditi, vzgojiti ljudi tako, da bodo znali ceniti družinsko in gospodinjstvo delo žene po njeni pravi moralni, gospodarski in socialni vrednosti.

II. Stanovska doklada za družinsko življenje.

Kongres zahteva, naj v vseh državah dosežejo stanovi, da bo zaslužek z dohodkom za družino in podpora socialnih ustanov dovoljevala očetu družine, da bo mogla živeti družina primerno življenjskemu nivoju naše dobe, da bodo prihranki za čas brezposelnosti, bolezni, onemoglosti in starosti in dediščino otrokom na razpolago.

Naj bodo podpore za družino zvečane, če mati ne dela izven doma in naj se po tem uravnajo plače.

Naj imajo družinski očetje prednost, kadar najemajo delavce, oziroma v času brezposelnosti, posebno še, če mati ostane doma.

Naj se v stanovskih posvetovalnicah odločno odsvetujejo dekletom poklici, katerih izvrševanje more škodovati njihovi sposobnosti za materinstvo.

III. Materialna javna pomoč družini.

Kongres zahteva, naj javne moči pomagajo s podporami, nagradami za družine s številnimi otroki, z znižanjem davkov, olajšavo pri dediščini, ugodnosti za stanovanje, ugodnosti pri poselitvi, vanju, podpore onim, ki hočejo ustanoviti družino, in pomoč vdovam z otroki.

Posebno zahteva, da oblasti:

1. pomagajo da se razvijejo stanovski organizmi, ki so v korist družine;
2. zagotove predpisani značaj gotovim uredbam, določenim po kolektivnih pogodbah, da bodo normalna sredstva za življenje zagotovljena delavcem in njihovim družinam;
3. naj dopolnijo družinske doklade za številne družine, bodisi z vplačilom v hranilnice, bodisi z denarno podporo naravnost družinam, v vsakem slučaju se ozirajoč na to, če je mati doma.

Enako zahteva kongres:

1. naj zakonodajna skuša priskrbeti tudi drugim družinskim očetom prednosti, kot so družinske doklade in podobno, po sistemu, ki skuša uravnovesiti denarna ereditva in naloge ter bremena družine;
2. naj se socialna zakonodaja ozira pri zavarovanjskih izplačilih (bolezni, materinstvo, onemoglost, starost, smrt, brezposelnost) na to, ali je mati doma. Naj ta izplačila temelje na plači očeta povisani z družinskimi dokladi;
3. naj država spodbuja družine, kjer se mati posveti vzgoji otrok, s posebnimi podporami, in naj pomagajo otrokom, da morejo nadaljevati šolanje;
4. naj programi za podaljšano šolsko dobo in tečajji po dovršeni šoli mladino pripravijo in vzgoje za bodočo družinsko življenje.

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče, vendar

more usak žrtvovati Din 100— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO
z rdečimi srci!

Naš domači zdravnik

A. B. — S. »Zulje« (navadno »Zabica«) pod jezikom se vam ponavlja že nad pol leta malone vsak teden. Dejansko je tvorba mehurjasta spreminjena žleza slinavka. Če hočete imeti mir, pojdite k zdravniku-strokovnjaku ali v bolnišnico, da se vam tvorba izreže s koreniko.

F. P. — Lj. **Zaspanec** vas muči od ene do treh popoldne, da se komaj »držite pokoncu«? To nadlogo prav dobro poznam tudi jaz. Menda je v zvezi s prebavljanjem. Če ne kosim ali če jem za kosilo malo, ne čutim tolikanj, zagledatelj se je od nekaj opoldanske obroke zmanjšujem na račun večernega. Poskusite še vi tako!

E. K. — P. **Gnojno vnetje oči**, ki traja že četrtri mesec, naj vam zdravim na daljo? Čudim se vaši malomarnosti, da o malovažujete tako važno čutilo! Ker je gnojnih vnetij v očesu mnogo vrst in ker se nekatere ne dajo uspešno zdraviti samo z lekarniškimi pripomočki, vam nujno svetujem k zdravniku, ker jaz ne maram prevzeti nobene odgovornosti za usodo vašega vida.

F. P. — R. **Izpuščaj ali mozolji** na spodnjem delu obraza, ki vam delajo pri britju težave, so časih prav sitna zadeva. Vsekakor imate bolj rahlo oziroma občutljivo kožo, ki ne prenaša draženja ali zavoljo mila ali zavoljo strganja. Opustite torej navadno brljenje za daljšo dobo in si dajte brado strižiti prav na kratko, kar se da doseči z novodobnim strojčkom za striženje. Svetujem vam tudi, da se ogibljate soli kar se da, in opustite vso živalsko hrano, vstevši jajca in navadno zabelo, vsaj za tri mesece. Za to letno dobo vam priporočam prav posebno presno solato. Oglasite se na zimo, sklicujoč se na ta odgovor, če se dotlej ne izboljša vaša nadlega.

M. V. — B. **Zapeka** vas muči pozimi huje, poleti manj? Držite se mlečno-rastlinske prehrane, uživajte za predjužnik skledico mladega (danes) skisanega mleka, v zimskem času pa natešče krožniček surovega kislega zelja z zeljico. Za včasih, če je potreba, pa žlico grenke ali karlovarške soli soli na čašo navadne vode ali Slatine po požirkih.

Isti. **Mrzle noge** si ugrevajte s hojo. Ko so noge tople, hodite bos po rosnih travah ali bredite po potoku. V slabem vremenu in pozimi si dajte napraviti toplo kopal za noge, ki naj se konča s hladnim polivom in krepljen osušenjem, in moči ležate, si odenite noge še s pernico ali kožuho.

Isti. **Splošni srbež** pri priletnem človeku je sitna zadeva. Ugotoviti je treba predvsem, če ne tiči za njim kakšna splošna bolezen, kakor sladkorna, prebavna, obistna, protin ali kaj drugega, in to stvar vzeti na muho, nakar se poleže srbež sam po sebi, če se je pozdravila prvotna bolezen. Izmed domačih pripomočkov vam svetujem tople kopeli z zavrelo smrekovih vršičkov ali ovsnene slame. Poskusite tudi z ovsnim sokom ali močnikom za večerjo. Poročajte mi o uspehu po treh mesecih (sklicujoč se na ta odgovor).

Isti. Za **povečano predstojnico** navajate značilne podatke: občutke pri iztrebljanju, opočaseno sečenje in gost seč, kar pomeni, da je pri zadet tudi že sečni mehur. Za čiščenje mehurja je v rabi čaj iz gornika ali medvedjega gozdiča (arctostaphylos uvae ursi), kilovnika (herniaria glabra) in lanenega semena. Lekarniškimi pripomočki zoper to nadlego je več. Zoper otekle in navadno tudi otrdele predstojnice je preskušeno sredstvo — nož, ki se da dandanes nadomestiti s valovnim zdravljenjem. Posvetujte se s strokovnjakom za te zadeve. Poznam ljudi, starejše od vas, ki so se osrčili za takšno zdravljenje in potem kar pomladili. Dasi vam je življenje na tem svetu ničeno, vendar upajte moj nasvet, ker si z uspešno ozdravitvijo glavne nadloge odpravite večina tudi druge in tako dosežete miren zaton. Bog drži vedno s srčnimi!

M. J. — T. **Dokazovanje očetovstva** zgolj iz krvne preiskave je koščljiva zadeva, ki ni tako enostavna in določna, kakor se zdi nepoučenemu občinstvu. Vsak človek spada v neko krvno skupino, posebno krvno sestavo, in sicer je veljala

Pozno srečanje

Na nekem železniškem križišču je udarjal vihar z debelimi deževnimi kapljami po okenskih šipah čakalnice. Zibajoče se svetilke so metale pošastne sence skozi zaveso in verige, ki so bile svetilke na njih obešene, so se visoko v ozračju zvenketale z davale ob kovinaste senčnike.

Več potnikov ni moglo radi velike zamude osebnega vlaka nič več dobiti brzojavka. Zatekli so se v čakalnico in med njimi je bil tudi trgovec Kersten. Njemu nasproti, na desni strani mize, je pri močnem peči sedel neki mož, ki ni bil dosti starejši ko Kersten. Njegov tanki, oguljeni plašč je bil popolnoma premočen in Kersten mu je bil svetloval, naj ga rajši sleče in razobesi na zaslon pri peči.

Kerstenu ni bilo do govorjenja; jako nejevoljen je bil radi zamude vlaka. Če človek dobi brzojavko, ki je radi nje zapustil doma vse, kakor je stalo in ležalo, tedaj mu sleheron minuta povzroča muko. Kersten je bil človek tiste vrste ljudi, ki znajo obvladati svoje razburjenje. Toda ta neznanstveni človek v oguljenem, zelenem plašču je znal tako čudovito izpraševati in odgovarjati, da se je Kersten kar čudil.

Oni se je zahvalil za nasvet glede plašča, obešil ga je in se vlek usedel za mizo. »Ljudje se hudujejo, ker jim je spak pred nosom odžigal, kakor da bi s tem kaj zamudili,« je dejal. V nemir obirne sobane, med zabrisani dirindaj nedolofnih glasov je vpadel Kerstenov ugovor, češ da to ne velja za vse ljudi. Pri tem je mislil sam nase.

Mož se je smehljaj. »Če tako vzamete, potem ni moj mnenje nobenemu človeku primerno, saj danes nihče nima nobenega časa več. A saj nisem tako mišlil.«

»Kako pa?«
Človek se je nekaj trenutkov zazrl v Kerstenov obraz, ko da bi se hotel prepričati, ali naj govori še dalje in ali ne misli ta lepo oblečeni gospod nasproti njega, da je kak domisljavi črnogled?

»Ljudje se oklepajo minut, pa pri tem izgubljajo leta,« je tiho odvrnil. To je rekel skoraj previdno in je svojega soseda lahko pogledal. A ta se ni prav nič nasmehnil tej trditvi; mogoče je imel vzrok, da je prav tako mislil.

Kako da se kaj takega domisli, bi bil Kersten rad zvedel; saj je treba vprav tako modrost časih prav drago plačati?

»Prav drago,« je dejal mož in se je čez mizo zagledal v praznino. »A potem pa tudi zaleže za vse življenje.« Molčal je dalj, kakor je bilo prav za brezpomembni in slučajni pogovor. Vsaj Kersten je to tako občutil, ki se je pri tem bolj in bolj oddaljeval od svojih skrbí in je pazno poslušal, ko je oni nadaljeval:

»Zmeraj pravimo, da se v življenju vse izravna. Pri tem si pa ljudje nemara mislijo, da kazne ne sme biti večja ko greh, sicer občutijo, da se jim je zgodila bridka krivica, kaj ne?« Z roko je napravil vprašujočo kretnjo, ki jo je pa naglo odsekal: »Ne, ne — tako preprosto pa to še ni! Pri tem namreč pozabljajo na leta, v katerih naraste krivda do neba, tako visoko, da je ni moči več popraviti.«

Kersten ga je hotel prekiniti, a oni se je nalahno dotaknil njegove roke: »Prej sem govoril o minutah, katere meni človek, da jih zamudi in v misli, da se s tem preloži in pogovora. Toda ne, to spada skupaj. Poslušajte me in mi nato povejte, ali imam prav ali ne. Se nekaj trenutkov imam časa, pa bo že dovolj. In ker ne poznava drug drugega, je še bolje. Laže je nato oditi drug od drugega.«

Ves način, kako je ta človek govoril, kako je s komaj vidnimi kretnjami spremljal besede in jih bolj in bolj vlekel iz praglobine slučajno povzročene pogovora, vse to je Kerstena prisililo, da je pazljivo prisluhnul.

»V inflacijski dobi sem bil še mlad uradnik v neki banki glavnega mesta. Nekega dne je naš sluga pozabil vzeti s seboj štiri zveznje bankovce, ki jih je bil neki gospod potreboval. Malo prej, preden smo banko zaprli, sem bil to opazil in ker mi je bila zamuda neprijetna — dotični gospod je bil že dvakrat telefoniral po denar — sem vzel bankovce, da bi mu jih sam nesel na dom. Ne bom se oprostal, da sem imel preveč dela, da sem bil utrujen in podobno, skratka, vzel sem bil tiste bankovce, jih zavil v omoč, se usedel v tramvaj in sem šel čez četrt ure nato etal praznih rok pred vrati tistega gospoda. O, kako natančno se še vsega spominjam! Ondi je bila na vratih vidna medena tablica s črnkastimi črkami — tam sem se zavedel, da nimam ničesar s seboj. V tramvaju sta sedela dva mlada človeka in se neka ženska. Še zdaj dvim, kako je sprevodnik pozvonil za odhod tramvaja, vidim še voz, kako je zavil krog vogala in kako hitim po stopnišču navzgor. Ko se pojavil pred menoj tablica z imenom gospoda, ne čutim v rokah nobenega zavoja, vem pa, da sem ga tedaj, ko sem bil v tramvaju in jemal denar iz denarnice, položil poleg sebe. Seveda sem potem povsod pozvedoval. Najdlje se ni oglašil. Takrat sta bila dva milijona, po sedanjem denarju komaj nekaj stotin.«

»Dajte!«
»In vendar ni bil denar tisto, ki sem ga kasneje težavo odplačeval; bilo je dosti več, kar mi je bilo odvzeto... Človek, ki ga ne poznam, se brez dvoma še danes ne zaveda, kaj mi je storil, ko ni vrnil denarja. — Čutil sem, kako mi v banki niso več zaupali. Nihče mi ni nič rekel, vso zadevo so tiho poravnali, vendar mi niti ene olajševalne besede ni nihče privoščil. Nihčevar nisem slišal in vendar sem slišal vse, iz vsakega kota je kričalo vame. Nič več nisem delal tako kot prej, ker sem sprevodil, kako iščejo prilike, da bi se me iznebili. Prilika se je kmalu našla in z njo obupna doba. Že dolgo je odlele. Kasneje sem se v brezkončnih nočeh izpraševal, ali sem res sam kriv, da se je moje življenje tako obrnilo, ali me biti majhna nepazljivost tako kaznovana. Mogoče bi se bil moral bolj upirati nezaupljivosti, a za to ni potrebna čista vest, kakor mnogi trdijo. Verjemite mi, ta mrli molk, to brezglasno izobčenje mladega, pridnega človeka, to mi je jenalo moč za vsako kretnjo. Bilo mi je, kakor da ne delam zase, ampak za neko prikazen, ki jo pod to ali ono številko vodijo okoli po hiši in ki samo čaka, kdaj bo prišel tisti dan, ko bodo izjavili, da je treba »radi štednje, žal, odpustiti uradništvo.« — Tisti, ki je našel denar, — Bog ve, kaj je počel s tistim denarjem, dosti ne, saj denar je kmalu ni imel nobene vrednosti. Mogoče si misli, da je njegov greh že splahnel, kakor je splahnel denar, a da me je vrgel iz tira, tega seveda ne smem. Jaz sem se postal, bolj sem star, kot si mislite, zakaj takole hoditi od hiše do hiše, ni lahko. Vi ete tiho; vse čas molčite; saj je res, zgodba je kar vsakdanja, saj...«

Spet je kratka kretnja pretrgala slavek na dvoje. Spovedovalec je pogledal na uro nad vhodom, le da bi imel pogled obrnjen v kako trdno točko. Nič več prikazni, nobenih strahov ni hotel več klicati v spomin, zakaj ta tuji gospod je čudovito nemo in mrtev sedel na stolu. Če bi ne bil nekdanji bančni uradnik in sedanjí trgovek potnik tako zavezan v svojo vsakdanjo zgodbo, bi bil moral opaziti, kako je ta obraz, vse siv in prepaden, ko obraz mrliča štrli v zakajeni mrč dvorane. Tudi ni videl

teh oči, kako so nepremično strmele na oguljeni plašč, ki ga je zdaj oni človek vzel z zaslona, ga potipal, ali se je že kaj posušil in ga malec nerodno oblekel. »Moj vlak se bo kmalu odpeljal,« je dejal, se okrenil in vprašal bolj začudeno ko vljudo: »Ali sem vas dolgočasil? Oprostite, človek misli pač vedno le nase.«

Kersten je odkimal. Zdelo se je, ko da hoče skleniti več ko le pol ure skupnega pogovora s kratkim pozdravom in z željo za srečno pot. Zakaj, počasi je vstal in čakal, da bi oni rekel še kaj. Mož je videl to oklevanje in si ga je po svoje razložil: »Tudi vaša vožnja ni menda nič prijetna za vas?«

»Ni,« je dejal Kersten in je hrbro pogledal tuju v obraz. »Mojo bčer so pred dvema dnevmi operirali. Danes so mi brzojavili.« Zdrnil se je in nadaljeval s spremenjenim glasom: »Še vprašanje, če dovolite, glede na vašo zadevo! Ali bi sovražili tistega človeka, ki je bil tedaj nepošten, mislim, če bi ga zdaj srečali...?«

Oni ga je skoraj začudeno pogledal. »Prej sem o tem dolgo razmišljal, zdaj pa nič več. Saj me tudi ne mika, da bi ga srečal. Če je baraba, je tako vse zaman; če je pa tak, kot smo vsi, človek slabih in dobrih lastnosti, pač je človek, potem niti ne vem, ali bi mu povedal. Popraviti že zdavnaj ne more več in tako bi dva nosila breme, zdaj ga pa le eden.«

Nato se je tuje poslovlil od Kerstena, rekoč: »Vse najbolje za vašo hčer!«

Edini sin

Mož, o katerem vam bom pripovedoval, je bil najmočnejši daleč naokrog. Ime mu je bilo Thord Overraas. Nekega dne je stal ravno kakor sveča in v važnem obrazu pred župnikom v pisarni. »Sina sem dobil in h krstu bi ga rad priimel.« — »Kako pa ga bomo krstili?« — »Finn naj bo kakor moj oče.« — »Kaj pa botri?« Našel jih je; bili so njegovi sorodniki, zelo ugledni možje in žene. »Še kaj drugega?« je vprašal župnik in ga pogledal. Kmet se je obotavljal. »Rad bi videl, da bi ga samega krstili,« je rekel nato. »Torej na delavnik?« — »To soboto okrog poldne.« — »Še kaj drugega?« je vprašal župnik. »Drugega nič.« Kmet je vrtel svoj klobuk, kakor da bi hotel oditi. Tedaj je župnik vstal, stopil k Thordu, ga prijel za roko in mu pogledal v oči: »Bog daj, da ti bo sin v blagoslov!«

Basni

Zločin in kazen

Kar nič se ne dá tajiti: prav grdo se je vedla. Zdal pa tiči v temnem kotu z zavrnjenim in trdovratnim izrazom. Oči se ji zeleno svetijo in z repom biča po tleh. Mahoma je vse odpadlo z nje, kar jo je usposabljal za vzgojeno in gosposko mačko. Zdal je hudobna in divja žival iz džungle, zverina je. Vsa polna strahu in sovraštva, ki me z iskrenimi se očmi zasleduje kot sovražnika svojega plemena. Sika, kakor kača, če se ji približam, njene zelene puntice se iskrijo v besnem sovraštvu, besni grozi, zločinstvu, pl. bh. bh. ne dotikaj se me!

Kaj hočeš, mucika, pri nas, ljudje, je treba za vsako krivdo zadostiti. Po zakonu in redu je treba mačko, ki je storila greh, prineesti na dotični kraj zločina in na, na, na, vidiš, ti nesramnica! Z nazaj položeni uhlji srdito upirajoča se, se grešnica krotoviči pod hudo ploho kazni. Zadošči! In kakor kača, plazec se po trebuhu, se bedni nestvor odetrani s pozorišča.

A se preden se udnik dvigne, že spet sedi sredi sobe, je vsa zadovoljna in nežna mucika, ko da se ni ničesar zgodilo in si liže razkuštrano dlako. S svojimi zlatimi očmi se plaho ozira za svojim rabljem: Glej, kakšna ljubka mačica sem, v kuhinjo bi rada!

Nakar gre ven, trudeč se, da bi šla počasi.

Puhla domisljivost

Bil je psiček, nič večji kot rokavica, žabjih očesa in na tankih nožicah, ki so se zmeraj tresle, ko da jih večno zebe. V njegovo staro, bebasto glavo ni šlo nič drugega ko ime Puci in pa zaveel, da pomeni lužo narediti nekaj, kar se kaznuje.

Nekoč so se z grmenjem in treskom odprle zatvornice neba in huda, besneča tekoča ploha se je razlila ko veletok po deželi. Hipoma se je pešeno grajsko dvorišče spremenilo v rumeno jezero, ki se je z bobnenjem hudournika izlivalo v park, kjer so nastale globoke struge.

Tedajci je priiskakljaj psiček doli po stopnišču in ko je zagledal epodaj to strašno povodenj, se je zašel tresti in kriviti mršavi hrbet s ponižnostjo grešnika, ki se keca in obžaluje svoje grehe: »Gospod, gospod, kaznuj me: to sem naredil jaz, to veliko lužo.«

»To jezero je jako, jako globoko in na dnu leži majhen, okrogel, rjav kamenček.«
»Kako pa to veš?«
»Ker sem ga sam vanj vrgel!«

Ledenomrzla roka je segla v njegovo. Šele odaj je oni zapazil okameneli obraz, tanke, brezbarvne ustnice, ki so z veliko muko iztisnile besedo, bržčas, srečno pot — ali kaj aličnega. Niti poslušal ni več. Zakaj ropotanje prihajajočega vlaka mu je izpolnilo besedo proč, da je zamrla v vedno bujem hrumenju.

Kersten je gledal za človekom v oguljenem, zelenem plašču, kako je šel z majhnimi, kratkimi koraki skozi medli prostor in kako so ga vžela vrata s seboj, ki so se zapahnila za njim. Poklical bi ga bil rad nazaj, a je stal ko prikovan v vročem sopuhu peči in je vtaknil obe roki v žepa suknje, zakaj, nrazilo ga je. V velikem zrcalu nasproti sebe se je videl, a želelo se mu je, da je sam sebi tu.

Denar je začutil v žepu, denar in nemirno je hlastal za bankovci ko pred toliko, toliko leti, ko je bil daleč od svoje prave postaje izstopil iz tramvaja in je hitel in se bal. Bili so le bankovci v navadnem omotu z močnega, rjavkastega papirja. Nobenega imena ni bilo nikjer in mlada vest se kaj rada polotlaži, češ da tak denar je tistemu pače v naročje, ki mu je sreča mila...

Proč, proč z denarjem!
Glasno je izrekel besede predse, medtem ko je hlastno potegnil roko iz žepa, kot bi ga oša picila. Toda — to ni denar, kar držijo presti, to je le brzojavka, ki ga nujno kliče v bolnišnico. In Kersten je zdaj natančno vedel, ko je spet in spet prebral obupne besede, da Bog ne dopusti nobenih nepopravnih dolgov, da je vse do pičice natančno preračunano in prej ali slej zaračunano.

Ko je brzovlak odhajal z male postaje, je v oddelku drugega razreda do smrti utrujen in skrušen človek pričakoval novega dne.

(O. F. Heinrich.)

imaš pa dosti s seboj.« — »Rad bi pripravil oklice za svojega sina; Karen Stordlen bo vzel. hčer Gudmunda, tegale tukaj.« — »To je vendar najboljša deklica v celi farli!« — »Pravijo tako,« je odgovoril kmet in si z roko nazaj pogladil lasce. Župnik je sedel nekaj časa kakor zamisljen in ni rekel nič. Samo imena je zapisal v svoje knjige, mogoče pa so se podpisali. Thord je položil tri tolarje na mizo. »Samo eden je moj,« je rekel župnik. »Ze vem, ampak moj edini je, — da bi vse po sreči slo.« Župnik je vzel denar. »Ze v tretje si tukaj zaradi svojega sina, Thord.« — »In mislim, tudi v zadnje,« je rekel Thord, zaprl denarnico, rekel zbogom in odšel, mogoče pa počasi za njim.

Stirinajst dni potem sta oče in sin veslala v lepem vremenu čez vodo proti Stordlindnovim, da bi se pomenila o svatbi. »Klop ni zadosti trdna,« je rekel sin in vstal, da bi jo popravil. Tedaj mu je na deski, na kateri je stal, spodrsnilo, opetel je z rokami, zakričal in padel v vodo. »Trdo se drži vesla,« je zaklical oče, vstal in se nagnil proti njemu. Toda sina, ki je nekaj časa grabil proti njemu, je prijel krč. »Čakaj še trenutek!« je zaklical oče in veslal bliže. Tedaj je sin omahnil nazaj, še zadnjikrat pogledal očeta in utonil.

Thord je komaj mogel razumeti, kaj se je zgodilo. Zadrževal je čoln in strmel na mesto, kjer mu je izginil sin, kakor da ga še misli zagledati. Dva mehurčka sta priplavala na površje in še dva in na koncu se en velik, Razpočil se je in morje je spet ležalo čisto kot zrcalo.

Ljudje se so videli, kako je oče tri dni in tri noči veslal okoli mesta, ne da bi jedel ali spal; lovil je svojega sina. Tretjega dne zjutraj pa ga je našel in nesel čez grč na svojo pristavo.

Takole dobro leto je prešlo od tega dneva. Tedaj je zaslial župnik že pozno v jesenski večer, da nekdo na večnih vratih ropota in oprezno tiplje za kljuko. Župnik je odprl vrata in vstopil je velik, ekličen mož, medel in belolas. Župnik ga je dolgo gledal, preden ga je spoznal; bil je Thord. »Ti, pa tako pozno?« je rekel župnik in obstal pred njim. »Da, da, pozno prihajam,« je rekel Thord in sedel. Tudi župnik je sedel in čakal. Dolgo časa je bilo tiho; nato je rekel Thord: »Nekaj sem vam prinesel, kar bi rad dal revežem. To bodi ustanova na ime mojega sina.« Vstal je, položil denar na mizo in spet sedel. Župnik je preštel. »Veliko denarja,« je dejal. »Pol moje pristave. Danes sem jo prodal.« Župnik je dolgo časa sedel molče. Na koncu je vprašal prijazno: »Kaj pa boš sedaj počel, Thord?« — »Kaj boljšega.« Tako sta sedela nekaj časa. Thord je povešal oči, župnik pa je gledal nani. Končno je župnik rekel tiho in počasi: »Mislim, da ti je bil sin vendar v blagoslov.« — »Da, tudi jaz mislim,« je rekel Thord; pogledal je župnika in dve bridki solzi sta mu stekli čez obraz. (Björnstjerne Björnson, 1832—1910.)

A tretjega dne po taki noči se ti je kar sama vrgla v naročje, strašno in polna hrepenenja po nežnosti:

Božaj me, erkljaj me! Zdal te bom za uho, zdaj za brado, zdaj za vrat! Šel še! Nikogar na svetu nimam tako rada ko tebe!

In je predla, predla, glasno in krčevito, da je bilo ko ihtenje.

Koni

Na cesti hrumi godba, bliskajo se trobente in bum! bum! se vali boben ko kak orjaški fantalin, ki dela pot slovesnemu obhodu. Resnično, veselica je! Zadal za hrumečo godbo se pelje okrašen voz, na katerem so zastavice in dekleta in vrlak in tramtara in činele. Veselite se, ljudje božji, kar voz same godbe se pelje! Jaz pa, sam ne vem zakaj, gledam konja, ki vse to vleče in se jako čudim. Bržkone sem mislil, da se bo konj amejal.

A ne smeje se; še več: tako resno in svečano gleda, da je že kar v pohujanju. Videti je, ko da hoče pokazati, kako nima nobenega opravka s to komedijo. Tako zamišljen je njegov izraz, kakor da vleče pogrebni voz in ne skupine norcev. Zdi se, da nekaj razmišlja: »Opravljam resno in važno delo.« (Karol Capek.)

Mali komisar

gospod s sosednje mize je pa nasprotno venomer zatrjeval, da je videl, kako je ta gospod bankovce pobral.

Po prerekanju sem in tja, so se oglašili nekateri, naj gredo vendar na policijo. Gospodična, osumljeni gospod in oni, ki ga je sumnil, so bili s tem zadovoljni in odpravljali so se iz kavarne. Pridužilo se je še nekaj drugih kavarinskih gostov in ker sem bil radoveden, sem šel tudi jaz z njimi.

Na bližnji policijski stražnici so vso zadevo predložili komisarju. Gospodična je govorila, gospod, ki je videl, je tudi govoril in osumljenec je zatrjeval prav tako mirno in vzvišeno ko prej, da ga vsa stvar popolnoma nič ne briga in da je sploh smešno o tem govoriti.

Komisar, majhen, suhljat, starejši gospod, je sedel za veliko mizo, je vse potrpežljivo poslušal in nas nato pozval, naj sedemo. Nato se je obrnil h gospodu z naočniki: »Povejte nam, ali imate kaj tisočak v žepu in nam pokažite svojo denarnico!« — »Zakaj ne,« je odvrnil, »saj imam celo dva taka bankovca.«

To rekoč je potegnil denarnico iz žepa, jo položil na mizo, jo odprl in vzel dva tisočaka iz nje. Vsakdo je vedel, da bo težko kaj dokazati, saj so bankovci vsi enaki. Policijski komisar tudi ni bil videti torej, da bi mogel to stvar pojasniti. Zdel se je utrujen in brezbrizen.

Njegov blede obraz ni izražal ne inteligence in ne zanimanja za to stvar in jaz sam sem dobro čutil, da pri najboljši volji ne bo mogoče najti prave poti, da bi dognali resnico. Položaj je bil jako mučen in zamotan. Nastala je tišina, ki je še bolj podčrta splošno muko težavnost vse zadeve. Tedaj je komisar vprašal gospodično:

»Ali ate imeli bankovce v tejle torbici?«

»Prav v tej,« je rekla.

»Dajte mi jo sem!«

Gospodična mu jo je dala v roko in komisar jo je odprl... V tem hipu se mi je zardelo, da so se komisarjeve brezbrizne oči hipoma zasvetile. Nekakšna iskrica se je utrlila v njih, ko je dvignil torbico k nosu in jo poduhal, ko da ga zanima njen vonj.

Potem je vzel ona dva tisočaka, ki sta bila pred njim na mizi. Poduhal je prvega, poduhal drugega. Drugega je malo dvignil, ga še nekolikokrat poduhal — in njegov prsteni obraz je kar zardel. Videti je bil celo bolj inteligenten, kot se mi je zdel prej. Dal je bankovec gospodični, rekoč: »Brez dvoma — tale tisočak je vaš!«

(A. Clukhen.)

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Gustine je začel zdej en čas spet sam iblanek kuludvor pu glav ruij, koker de b Sluveni res na mel nubeneh drugeh putreb. De b pa prsou enkat že tukl h pamet, de b nam puvedu, zakua mi lblančani na morma pridit du enga puštena in voreng kuludvora, o tistga pa ne. Ta bimbo miel, če nam puve, kulk eneh meljonu čistga dubička naš spufan kuludvor usak let naš držau not nese, pa je sturu soja držaulanska doužnost. Pa tu ni res. Mi ja tu sami dober vema, država pa tud, kulk ji ta al pa una reč not nese. Sej maja use natančen zrajtan. Če b na mela use zrajtan, b ja na mogla vedet, kulk ji ta al pa un kasir udnese. Država pa tud dober ve, zakua ji glih iblanek kuludvor da tukl enga čistga dubička usak let, de ga lohka pol punuca za soje dumače putrebe. Tu nej b raj Gustl Sluvenem puvedu in jim tku uči udperu, de b vedel, ki jih prouzaprou čelul in pa, zakua jih žul. S tem b nam ustregu. Sej b mogu vedet, de če enga trebuh al pa kej družga buli, na bo šou h dohtari zatu, de b mu puvedu kuga ga buli, ampak zatu, de mu puve, kašen čaj nej pijs, al pa s kašna žaubu nej se maže, de se bo pucaju. Vite, z našmu kuludvoram je pa glih tku. De je naš kuludvor že tku strašen razrukumauhan, de ga na celem božjem svete nima para, tu vema usi lblančani. lblančani b pa rad vedel, kua jim je za strit in na kerga b se mogli ubrnt, de b pršli enkat du enga vorng nouga kuludvora, de b jih na blu treba bit sram, če se kerkat kašen tujc slučajan prpele pugledat naša bela lblana, pa vid zdejšna železnika baraka, ke ji prauka kar »glau« kuludvor. A ni tu res za »agat? Kene hutele mama take, de b se še clu Amerikanci lohka z nim puštrekal, če b jih mel. Nlebutičenk mama pa tud tak, de se še du vrha na vid, keder je u lblan prou huda megl. Glih naš glau kuludvor, ke usakmu ta peru u uči pade, če pride u lblana, mama pa tak, de se ga Bug usmil, ke se ga Belgrad neče usmit. Sevede mi Sluveni se ga pa tku na morma, ke sma že čist pr konc. Lepu vas prosem, sej nas že strašen ekribi, ki pa kuku »boma dubl tukl kredita, de boma lohka pušten plačal tista muderna ugraja, ke sma ja pred kratkem pustl napraut tam u Prulah ub lblanc zatu, de kašen študent, ke hod u prulsa žula, u lblanca na pade. Kene, škoda b ga blu, pušeben pa še zdej, ke pu celmu avete tista bela kuga tku strašen razsaja.

Če lblančani res misle, de bote z vašem anketam in pa s tistem večnem deputacijam kerkat pršli du kašenga vorng kuludvora, se strašen motite. Glih te vaše večne deputacije sa ja našmu kuludvoru u ta narveči škoda, Belgrade sa pa h nuc. Kene, če se pr nas kermu pr hlačah kašen knof udtrga, pošlete prec ena cela deputacija u Belgrad s prou punizna prošna za duvulejne, de s ga žiher, sevede na soje stroške, spet nazaj pršije. In glih te deputacije daja naš železnc usak let precej eneh meljončku pr naš železnc več zasluž, koker pr usak drug u Jugoslavi.

No, zdej pa, dragi brauci, soje mežgane mal u roke uzemte, pa preudarte, če b na bli u Belgrade strašen zarukan, če b nam u lblan nou kuludvor sezidal, al pa spetaju tku puvečal, de b na blu treba kar trem bounikem skp na en poistl konc jemat. In pa kaj jest vem, kua še use tku krvau nucama, pa na morma dubit. Pa recima, če b nam tla tud država pu možnost ustret, koker nam je že večkrat ublebila, verjamete, de b belgrajski birti prec protestiral, ke b na mel pol nubenga zasluška več. Brez zasluška pa tku na more nubeden žiut, če na krađe, al pa saj gulfa. Živi pa tud belgrajski birti na morma jiti pud zemla, ke pud

zemla b ja na mogel dihat, koker se za birtu spu-dob. Brez našeh deputaci, ke b jih pol na blu več u Belgrad pušlat treba, če b se enkat use naše prošne usilale, b šou pa hmal Belgrad z birtom ured cugrnt.

Pa pestima že enkat naš kuludvor prgmah. Sej ni izkluden, de bo čez ene stu let spet kašna der na bo mogu več pukonc etat, bo že sam skp padu. Večen tku nubena reč na drži. Pol nam boja mogel tku družga pustaut, če že čist celga ne boja mogel, za kase se bo že gnar dubu. Če se kašen nou fond nardi, pa bo prec gnar skp. Puglejte, kuku je blu tekat, ke je bla tista puvedu u Pouhum grac. Uradenki sa jim prec prakučil na pu-muč in še dons za tiste srumake plačueja, če prou sa že usi tist zdauni pud zemlo. Tu je lepu ud nh. Sej ni izkluden, de bo čez ene stu let spet hašna puvedu u Pouhum grac. Tekat bo pa ta gnar čist prou prsou. In dober narodn gospudar zmeri tku gleda, de ma že prpraulen drubiš, če b glih pršla neprčakvan kašna katastrofa. Naš držau uradenki

sa že fajn lde. Use drgačen sa, koker pa železn-čari, ke zmeri sam sitnat prdajaja. Tu je še dober, de jih nubeden na pušlusa.

Puglejte! Soje čase sa naš železnčari delal pu osem, kvečem deset ur na dan. Ampak tekat je blu dan sam dvanajst ur doug. Zatu sa mel za pučivat sam dve, al pa šter ure. Naša država je bla pa tku uvideuna, de je dan pudalala kar za dvanajst ur, tku de je zdej dan doug kar šterindvejet ur. In tu sam zavle železnčari, de b zmeri na gudnal. Pa misle, de daja zdej gmah? zdej še bl jezek utresaja, koker sa ga preh. Kene, zdej morja pa delat sam šestnajst, če je glih pusebna aila, pa osemnajst ur. In za pučitek jim ustane kar šest du osem ur na dan. Za božja vola, a ni tu za enga cluveka zadost pučitka? Kar celih šterindvejet ur ga tud na more država pustit pučivat. A ni tu čist pravice urejen? Pa tem ldem se na da tu dupuvedat. Sam faulencal b rad. Kar naprej in naprej sklicueja zburuvajna, de maja prložnat udrihat pu držau. Tu sa ja še hujš ket kumunisti. Če b bla jest železnš menister, b pestila kar use železnčari zaprt, de b se enkat vorng udpučil. Ke b bli spet frej, pa vem, de b rad delat tudi useh šterindvejet ur na dan. Na ta viža b se jim še ta narloži jezek zavezu.

K. N.

Križanica

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17				18			19			
20			21				22					23		
24		25		26		27		28		29	30	31		32
33	34		35		36		37		38		39	40	41	
42				43				44			45			
46			47				48					49		
50				51				52			53			
54			55				56					57		
58	59		60	61	62		63	64	65		66		67	
68		69	70	71		72	73	74		75		76		77
78				79				80			81			
82			83				84					85		

Besede se začno pri številkah, nehalo pri de-belih črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1 del naslova, 4 mestno zabavišče, 8 izraz za hudiča, 13 finsko pristanišče, 16 enako se glaseči konci posameznih vstic v pesmi, 17 sibirska reka, 18 industrijska rastlina, 19 izraz za leposloven članek, 20 del sobe, 21 pevsko znamenje, 22 voditelj obnovljenega ilirizma na Koroškem, 23 oseba iz Vombergarjeve »Vode«, 24 del telesa, 26 del voza, 28 kaznivo dejanje, 30 vrsta zraka, 33 navadni števniki, 35 kraj pri Trbovljah, 37 moreka ptica, 40 skrajšano žensko krstno ime, 42 del telesa, 43 italijanska igra, 44 morská žival, 45 izraz pri kartanju, 46 del glave, 47 kmečko orodje, 48 strah divjačine, 49 izraz za mlado kravico, 50 bližnja sorodnica, 51 kraj pri Polhovem gradu, 52 vodna tvorba, 54 trgovski izraz, 55 kraj ob Glini na Hrvaškem, 56 drag kamen, 57 grška črka, 58 lbenova drama, 61 domača žival, 64 izraz za zvok, 66 vrsta barve, 68 strupena žuželka, 70 skrajšano moško krstno ime, 73 tujska za skladišče, 76 izraz za strast, 78 del človeka, 79 ribiška po-

treščina, 80 izraz za stvar, 81 tujska za navoslovca, 82 romunska reka, 83 mlinsko korito, 84 slovenski režiser, 85 del noža.

Navpično: 1 gozdna ptica, 2 čistilno sredstvo, 3 skrajšano žensko krstno ime, 4 nemški filozof, 5 vrsta zemlje, 6 izraz za čisto tekočo blago, 7 osebnizaimke, 8 slovanski kralji, 9 italijansko mesto ob Adizi, 10 španska reka, 11 žensko krstno ime, 12 rimski cesar, 13 kraljica nekega športnega kluba, 14 skrajšano moško ime, 15 del voza, 24 nekdanja slovenska dežela, 25 osamljen človek, 26 geometrijski izraz, 27 zračni voznik, 28 izraz za prgišče, 29 domača žival, 31 zadrž košček lesa, 32 kavarniški uslužbenec, 34 draga kovina, 35 tujska za strežaja, 36 izraz pri predvihu, 37 domača žival, 38 izraz za vlivalca, 39 povzročitelj bolezni, 41 dvanaest enakih reči, 59 domača žival, 60 rimski bog, 62 alkoholna pijača, 63 svetopisemska oseba, 65 znamka avtomobilov, 66 belokranjski izraz za očeta, 67 del nekdanje Grčije, 68 skrajšano moško krstno ime, 69 ženski glas, 71 obvodna rastlina, 72 pesniška oblika, 74 tujska za dobo, 75 ud družine, 76 navadni števniki, 77 tujska za dejanje.

Kaj pravi tehnika

Odkrili so iznajditelja, ki je še pred iznajditeljem parnega stroja iznašel parni stroj

Ta iznajditelj je živel daleč od Anglije, domovine znanega iznajditelja lokomotive Jamesa Wattsa — in sicer v Sibiriji.

Med pionirji Katarine Velike, v sibirskih srebrnih rudnikih mesta Barnaul, je bil 17-letni Ivan Polzunov, sin nekakega vojaka. Mladost je preživel v strašnem svetu uralskih rudnikov. Bil je samouk v pravem pomenu besede in zares tehnični genij, ki pa se ni mogel uveljaviti v tistem zaostalem, preprostem svetu. Barnaul, kamor je bil Polzunov prišel kot rudniški mojster s plačo — 24 rubljev na leto —, je bil pravi pravcati peklen, kjer so vsi meščani polagoma zastrupljali s strupenimi plini, ki so izhajali iz postopka pri pridobivanju čistega srebra. Polzunov je služil ondi 12 let, nato so ga povišali v stopnjo častnika, rudarska služba je bila ondi enaka vojaški, in je imel zdaj pravico, da sme hoditi v mestno knjižnico. Tedaj se je njegovo življenje obrnilo. Dobil je v roke knjigo, ki jo je leta 1760 izdala Akademija znanosti v Petrogradu. Spisal jo je predsednik rudarskega kolegija, Ivan Šlater: knjiga obravnava »Ognjeni stroj za črpanje vode v rudnikih«. Omenjeni stroj je bil oni, ki ga je iznašel Anglež Newcoman. Ta stroj je dal Polzunovu pobudo za lastne konstrukcije. Noč za nočjo je predsedel sklonjen nad risarsko tablo in je spet in spet skušal izboljšati Newcomanov stroj in ga predelati. Slednjič je dokončal svoj načrt in ga z vsemi risbami poslal v Petrograd.

Grof Olsurjev, načelnik carskega kabineta, je v načrtu poročal carici Katarini Veliki, ki se je jako zanimala za sibirskega učenjaka. Poklicali so Šlaterja in ta je bil ves navdušen za Polzunova iznajdbo. Tisti dan, ko je prejel Polzunov odobrenje svojega načrta in še pohvalo in nakazilo miloščine 400 rubljev, je bil pač najsrečnejši v njegovem kratkem življenju. — Naprosil je svoje predstojnike, naj mu dajo material za izdelavo novega stroja. Seveda so nastale birokratične težkoče in stvar se je vlekla in vlekla. Tistih 400 rubljev mu niso hoteli izplačati in niso mu dali delavcev na razpolago, da bi se iz Petrograda neprestano priganjali. Polzunov je že tobehal in je bil že blizu smrti.

Navzile temu je dokončal orjaško delo. Dan in noč, sredi najhujšega mraza in v strojnih lopah

je delal in delal, dokler ni bil leta 1765, izgotovljen neokretni nestvor iz jekla in železa. Prvi poskusi s tem »parnim strojem« so se sijajno obnesli, a kmalu je kotel počil in ga ni bilo moči popraviti. Dne 16. maja 1766 je Polzunov zaradi jetike umrl, a še pred smrtjo je pisal carici, naj mu vendar izplačajo onih 400 rubljev in naj skrbijo za ženo in otroke. Po njegovi smrti pa so na njegov parni stroj popolnoma pozabili.

Nova iznajdba - zračna turbina

Leta 1935 je delal francoski inženir Georges Mijlet poskuse s turbinami in je zdaj iznašel zračno turbino. Ta iznajdba ima za podlago isti pogon kot raketa: povratni sunek plinov in tekočin. Motor, ki ga je Mijlet sestavil, sestoji iz srednježnega zrak erkaajočega aparata, ki v reakcijskem prostoru in z veliko brzino sune nazaj. Ta zračni tok povzroči reakcijsko bližnjih zračnih plasti v nasprotnem smislu in požeje z motorjem opremljeno vozilo naprej. Zračna turbina je v primeri s propelerko turbino zato boljša, ker pri uporabi iste sile veliko močnejše učinkuje. Zračno turbino bi mogla uporabljati letala in ladje, ki bi z njo pridobile večjo brzino.

Razvezano snopje

Kaj so bile žitnice?

Vrsta nerodovitnih let približno pred 200 leti je po zgledu na Češkem in Moravskem sprožila tudi v naših krajih vprašanje o žitnicah. Po naj bi bile nekake žitne hranilnice in posojilnice. Po mlacvi bi kmet tukaj vlagal svoje žito, če mu je zmanjkalo semena ali če je bil drugače v sili, bi ga dobil poceni iz žitnice. Lastnik mokronoške graščine baron Mandel je leta 1817 ustanovil tako žitnico, da bi pomagala kmetom in jih obvaroval žitnih oderuhov.

Vendar so bile žitnice pri nas kljub dobrim skušnjam, ki so jih smeli s to napravo na Češkem

Otroški vozički naj-novejših modelov
Dvokolesa, motorji, tricikli
Po zelo niski ceni! Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovačka 4
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

Šah

Na olimpijadi v Stockholmu so srečanja v prvih kolih prinesla precej presenečenja in razočaranja, po večini je pa le šlo po pričakovanih. V ospredje so takoj stopile močne reprezentance Češkoslovaške, Poljske, USA, Madžarske, katerim se je neprisilovano pridružila še Holandska, za katero svetovni prvak dr. Euwe izvrstno igra in s svojo prisotnostjo dviga ostale člane holandskega moštva, da tudi oni dobro igrajo. Jugoslavija je v prvih kolih imela nespesh, pozneje je pa prišla k sebi in med drugimi premagala celo zelo močno reprezentanco Češkoslovaške. Zanimivo bo poznati igralce dosežaj v Stockholmu najuspešnejših reprezentanc. Poljska: dr. Tartakower, Najdorf, P. Frydman, Appel in Regedzinski. Od teh zadnja trojica, P. Frydman, Appel in Regedzinski, dobivajo skoraj vse partije. — Češkoslovaška: Flohr, Foltys, Zinner, Pelikan in Zitta. Samo Pelikan ni v formi, dočim vsi ostali zelo dobro igrajo. — USA: Reševeky, Fine, Kashdan, Marshall in Horowitz. Od teh je rojen Američan samo Marshall, vsi ostali pa Poljaki. To silno moštvo bo seveda zelo gotovo doseglo prvo mesto, kljub vsemu pa ni tako strašno, kot je bilo pričakovati. — Holandska: dr. Euwe, Landan, Prins, van Schellinga in de Groot. Poleg Euweja sta bolj znana igralca samo Landan in Prins, tako da je prav čudno, da ima to moštvo take uspehe. — Madžarska: Lilienthal, Szabo, E. Steiner, Havasi in dr. Vajda. To je zelo močno moštvo, ki bo brez dvoma doseglo eno izmed prvih mest. Uspešne so še argentinska reprezentanca: Piazzini, Bolbochau, Gran, Guimard in Pleci, od katerih je posebno presenetil Piazzini z zmago proti Reševeckemu. — Estonska reprezentanca: Keres, Schmidt, Rand. Törn in Friedemann; letonska: Petrov, Apšenek, Mežgailis, Ozols in Endzelins; litvanska: Mikenas, Vaitonis, Vistanecki, Luckis in Abramavics in finska reprezentanca Gauffin, Böök, Solin, Salo in Ojanen. Med reprezentancami, ki se bore za prva mesta je seveda tudi švedska reprezentanca s Stahlbergom, Lundinom, Stoltzom, Danielssonom in Jonssonom, ki se bore doma, toda v prvi polovici turnirja niso dosegli pričakovanega uspeha. V jugoslovanski reprezentanci igra najboljši Pirc in Kostić.

Na turnirju štirih velemojstrov v Nemčiji, o katerem smo zadnjič na kratko poročali, se je najboljši odlikoval s svojo odlično igro svetovni prvak dr. Euwe. Njegova igra je čista in objektivna v nasprotju s subjektivno igro Aljechina. Razlika med njimovima načinoma igre bo imela osnovo pač v tem, da je Aljechinova moč v kombinaciji, Euwejeva pa v zdravi pozicijski igri in dobri strategiji. Aljechina vsekakor čaka v oktobru težka naloga, ker Euwe igra zmerom močnejše. Danes prinašamo naslednjo Euwejevo partijo, ki je bila odigrana v 5. kolu četvermatala.

dr. Euwe : Šamisch

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3. Sb1—c3, Lf8—b4; 4. Dd1—c2, c7—c5 (na tem mestu je postala zelo priljubljena poteza Sg8—c6, ki je uvod v tako zvano švicarsko Nemcovicovo indijsko obrambo, v kateri skuša doseči črni z izvedbo poteze e6—e5 osvoboditev; 5. d4×c5, Sg8—c6; 6. Sg1—f3, Lb4×c5; 7. Lc1—g5, b7—b6; 8. e2—e3, Lc8—b7; 9. Lf1—e2, Lc5—e7; 10. 0—0, Ta8—c8; 11. Tf1—d1, a7—a6 (da bi preprečil neugodno potezo Sc3—b5. Črni ima zelo težko igro, ker beli razpolaga z mnogo več prostora. Šamisch ravno take pozicije že od nekdaj ljubi in je v njih izredno iznajdljiv.); 12. Ta1—c1, Sc6—a5 (črni je začel z operacijami na »c« liniji in igra postane sedaj živahna); 13. Sf3—e5 (na b2—b3 bi bilo d7—d5 močno), Dd8—c7! 14. b2—b4, Lf7×b4; 15. Lg5×f6, g7×f6; 16. Se5×d7, Lb4—d6 (s tem doseže črni hiter razvoj svojih figur); 17. Sd7×f6+, Ke8—c7; 18. Sc3—e4! (črni je iz stišene pozicije zgradel tako grozečo pozicijo, da mora igri zelo previdno). Lb7×e4 (Lxh2+ ni šlo, ker bi po Kd1—h1 grozilo d2—g3 in Td1—d7+); 19. Sf6×e4, Ld6×h2+; 20. Kd1—h1, Lh2—e5; 21. f2—f4, Le5—g7; 22. Dc2—d2, Sa5—b7; 23. Dd2—e1, Sb7—c5; 24. Del—h4+, f7—f6 (Euwe je z izvrstno igro le odkril slabe strani črne pozicije in je začel nevarno napadati. Črni je bil k tej oslavitvi prisiljen in ima zaradi izpostavljenega kralja težko obrambo.); 25. Se4—c3, Th8—d8; 26. f4—f5! Dc7—e5; 27. f5×e6 (beli je osvojil polje d5 za konja in črnemu je sedaj že zelo težko), Td8×d1+; 28. Le2×d1, Sc5×e6; 29. Sc3—d5+, Ke7—f8; 30. Ld1—g4!, Te8—c6; 31. Lg4×e6, Td6×e6; 82. Dh4×h7 (izgleda nevarno, toda Euwe je dobro računal), Dg5—g5 (na f6—f5 bi prišlo Sd5—f4! in črni bi bil izgubljen); 33. Te1—f1, Kf8—f7; 34. e3—e4, Te6—c6; 35. Tf1—f5, Dg5—h6+; 36. Dh7×h6, Lg7×h6; 37. e4—e5, Te6×c4; 38. Tf5×f6+, Kf7—g7; 39. Tf6×b6, Te4—a4; 40. e5—e6, Ta4×a2; 41. e6—e7, Ta2—e2; 42. Tb6×a6, Lh6—g5; 43. Ta6—a8, Lg5×e7; 44. Ta8—a7 in črni se je vdal, ker beli vse izmenja in z lahkoto dobi z »g« kmetom.

Euwejeva igra je bila vsekoli izvrstna.

in Moravskem, nikakor niso mogle ukoreniniti. Ko so poleti 1819 vprašali cesarja, ali naj se tako shranjevanje uvede tudi na štajerskem in Koroškem, je odločil, naj velja to tudi tukaj, vendar pa tako, da se nihče ne sili, marveč se prepusti svobodnemu dogovoru posameznih občin. Za izposojeno žito je bilo po teh načrtih treba vrniti eno šestnajstinko žita več (tudi v mlino je bilo treba dati vsak šestnajsti funt zrnja, t.j. merico na račun zaslužka).

Tudi kranjski deželni stanovi so leta 1822 postavili načrt, kako ustanoviti v kmetovo korist tako žitno hranilnico, a tega načrta niso izvedli. Novomeška kresija pa je jeseni 1829 ta osnutek znova sporočila občinam, ki naj bi skrbale, da bi se začela ustanavljati taka prostovoljna društva. Žitne hranilnice naj bi preskrbovale poljedelcu seme, ob nesrečah, slabih letinah in uimah naj bi mu priskočile v pomoč. V glavnih občinah ali okrajih bi se osnovali fondy in obliki brezplačnih prispevkov v žito. Sprejemali bi žito od poljedelcev in dajali zanj obresti, potrebnim pa bi ga posojali na majhne obresti: žitnica naj bi bila dobrodelna ustanova prav tako kakor hranilnica.

Kasneje so stanovi upali, da bodo z državnim denarjem nakupili žita za veliko deželno žitnico. Toda država se je vedno le izmikala in vsi načrti so kmalu spet zaspali. Leta 1833 so ustanovili v Ljubljani žitnico, pa tudi ta je, komaj dobro rojena, hitro spet prenehala. Ljudje so dejali, da ni treba, da leži žito nakopičeno, ker ga je v sili vedno mogoče dobiti iz sosednih dežel...

Rešitev zlogovne križanice z dne 8. avgusta

Vodoravno: 1 stopalo, 4 lopata, 6 grapa, 8 kolum, 10 Polje, 12 Kreta, 14 vile, 16 Jame, 17 Kepa, 18 terna, 19 šapa, 20 tarča, 21 bersa, 22 Borneo, 23 počelo, 25 tabla, 27 Dane, 29 Cabar, 31 nemir, 33 Loče, 35 tamar, 37 Etna, 39 center, 41 Gorki, 43 gasha, 45 kalin, 47 nabor, 49 tapeta, 51 selivka, 53 Minka, 55 parket, 57 ranar, 59 netek, 61 Koper, 63 sekta, 65 Verne, 67 vaja, 69 Belsko, 71 tenor, 73 dama, 75 maža, 77 kozolec, 79 Mirogoj, 81 drobir, 83 dlaka, 85 maška, 87 liktor, 89 bala, 91 Lazi, 92 Trajan, 94 Kosar, 96 maslo, 98 stavba, 100 derviš, 102 zober, 104 Sodoma, 106 Makole, 108 dete, 110 vosek, 112 karbol, 114 Njemen, 116 glaja, 118 hodnik, 120 raza, 122 Capri, 124 Levi, 126 Torjan, 128 garje, 130 torka, 132 Malešič, 134 Milano, 136 borza, 138 Novi, 140 Kalan, 142 rame, 144 fraza, 146 skala, 148 kapa, 150 vime, 152 seno, 154 trio, 156 cokla, 158 triko, 160 Visoko, 162 Dolinar, 163 tlaka, 164 Eol, 165 Slevo, 166 Paka, 167 brada, 168 vata.

Navpično: 1 stoja, 2 Pameče, 3 Loke, 4 lopata, 5 parter, 6 Granada, 7 paša, 8 kopača, 9 Puntar, 10 Poljčane, 11 čeber, 12 kresalo, 13 tabbor, 14 Vineta, 15 Leo, 23 post, 24 locen, 26 blagor, 28 nega, 30 barka, 32 Mirna, 34 četa, 36 Marta, 38 naliv, 40 termin, 42 kpar, 44 žara, 46 Linne, 48 Borko, 50 pesek, 51 sever, 52 kava, 54 kabel, 56 Kette, 58 narda, 60 tekma, 62 Perko, 64 talec, 66 Nero, 68 jadro, 70 škodla, 72 norma, 74 mališ, 76 žaba, 78 Zola, 79 mitra, 80 Gojko, 82 birma, 84 Kastav, 86 Skader, 88 torzo, 90 laso, 91 a zima, 93 Janko, 95 Sarde, 97 slovo, 99 Bakar, 101 Višnje, 103 bergla, 105 dohod, 106 Mara, 107 leca, 109 tele, 111 sektor, 113 Bolgar, 115 Mentor, 117 Jager, 119 Nikšič, 121 Zala, 123 pribor, 125 vino, 127 janka, 129 Jera, 131 kafra, 133 leska, 134 mikado, 135 novinar, 137 zaseka, 139 vitriol, 141 Lancovo, 143 metrika, 145 Zavida, 147 lakota, 149 Pali, 151 metla, 153 Noe, 155 cele, 157 klapa, 159 kobra, 161 sova.

Strokovni odbor za sadje pri zavodu za pospeševanje zunanje trgovine

«Službene novine» z dne 13. avgusta prinašajo pravilnik o strokovnem odboru za sadje in povrtino pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. Po tem pravilniku je naloga odbora, ki se osnuje pri odseku za sadje in povrtino v okvirju zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, da preiskuje možnosti in pogoje pospeševanja izvoza sadja, povrtine in njih pridelkov in da v to svrhu stavi potrebne predloge, da se briga o pravilni in efektivni porabi obstoječih predpisov o kontroli kakovosti sadja itd. in da v to svrhu prinaša potrebne sklepe, da za predmete, katerih izvoz je omejen, vodi posebno evidenco in v kolikor je to predpisano, vrši koordiniranje izvoznike delavnic, da opravljajo tudi druge posle v zvezi z zunanjo trgovino teh proizvodov, katere mu da kot nalogo minister trgovine in industrije.

Strokovni odbor tvori: predsednik, podpredsednik in tajnik, delegati zainteresiranih ministrstev ali njih namestniki in predstavniki zainteresiranih gospodarskih organizacij. Predsednik je po položaju načelnik splošnega oddelka kmetijskega ministristva, podpredsednik načelnik oddelka za

eastlinako proizvodnjo in kmetijskem ministristvu. Delegat strokovnih organizacij odreja trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim.

Za pravno veljavnost sklepov je potrebna navzočnost vsaj osmih članov. Sklepi so izvršni, čim jih odobri minister trgovine in industrije. Nadalje se ustanavlja poseben ožji strokovni odbor, ki naj rešuje tekoča vprašanja, vrši kontrolo nad delom nadzorstvenih organov. Na te seje lahko povabijo tudi strokovnjake. Poleg tega smejo sodelovati na vseh sejah tudi načelnik oddelka za zunanjo trgovino in upravnik zavoda, ki imajo tudi glasovalno pravico; šel odseka za sadje je glavni referent strokovnega odbora.

Člani odbora imajo pravice do dnevnice in naknado potnih stroškov. Predsedniku, podpredsedniku, tajniku in članom ožjega strokovnega odbora določa minister mesečni pavišal.

Končno je važno določilo, da prevzame vse funkcije, katere je vršila doslej Osrednja komisija po pravilniku o kontroli svežega sadja, namenjenega za izvoz in po pravilniku o trgovini s suhimi češnjami, novi strokovni odbor.

Gradba novih železnic v Bosni

Iz srbskih listov posnemamo, da bo gradba železniške proge Ustiprača-Foča stala 86 milj. din. Z gradbo so začeli lani januarja ter je zaposlenih okoli 4000 delavcev. Skupno je bilo za gradbo proge porabljenih že nad 40 milj. din. Proga bo gotova v začetku leta 1939. Dolžina proge je 42 km.

Tudi delo na gradbi proge Bileće-Nikšić hitro napreduje. Od Bileće ven se polagajo tračnice ter jih je položeno že 28 km do Vilusa in je tu prvi vagon, ki je prišel v Crno goru. Z zgradbo nove proge je rešeno tudi vprašanje preskrbe z vodo krajev ob progi. Pri delih je sedaj zaposlenih okoli 1.800 delavcev. Po dovršitvi zgradbi te proge pride na vrsto proga Nikšić-Podgorica. Proga Bileće-Nikšić bo gotova v januarju 1938, izročena pa bo prometu marca 1938.

Nadalje se pripravlja vse potrebno za zgraditev proge Bihać-Karlovce. Sekcija za trasiranje proge v Karlovcu je že začela svoje delo.

Stanje naših kliringov

Stari klirinški račun z Italijo se še povečuje, dočim nasprotno novi naš klirinški aktivum stalno pada ter se približuje ničli, tako da bi bili izvozniki priišljeni čakati na izplačilo svojih terjatev.

V nemškem kliringu se saldo zmanjšuje, kar povzroča čvrst tečaj marke.

V francoskem kliringu se je naš saldo tudi znatno zmanjšal, tako da je pričakovati, da bomo kmalu prešli v aktivni kliring.

Jubilej S. D. Alexandra

Znani veleindustrijec v Zagrebu g. S. D. Alexander je te dni dovršil 75. leto svojega življenja. Za ta jubilej je pokazala naša javnost, posebno pa gospodarska, veliko pozornost. Kajti že približno 55 let stoji g. S. D. Alexander sredi gospodarskega življenja ter je mnogo napravil na industrijskem polju. Njegova podjetja oljarske, pivovarske in opekarske industrije spadajo med najuglednejša v naši državi, nadalje sodeluje g. Alexander še v prenovitveni industriji ter je z lepim uspehom sodeloval pri osnovanju in nacionaliziranju številnih drugih industrijskih podjetij. Pri vsem tem pa je še mnogo sodeloval pri delu gospodarskih organizacij, bil je n. pr. dolgoletni predsednik zagrebškega Zdrženja industrijev, katerega častni predsednik je še sedaj, nadalje podpredsednik zagrebške borze, videč član sveta zagrebške Trgovinsko-industrijske zbornice, nadalje predsednik Centralne industrijskih korporacij, katere častni predsednik je še sedaj. Njegovo delo se pozna tudi na polju gospodarske, prosvete ter je aktivno in materialno zelo sodeloval pri ustanovitvi tehnične fakultete v Zagrebu ter je sploh pripomogel, da se je ta institucija osnovala. Od njegovega dela na socialno-karitativnem polju omenjamo njegovo veliko akcijo za pasivne kraje, katerih prebivalstvo je veliko trpelo zaradi suše in nezdol leta 1935. Ob svoji 75. letnici je prejel g. Alexander prisrčne čestitke od številnih uradnih ustanov, gospodarskih organizacij ter domačih in tujih osebnosti. Tudi slovenski gospodarski krogi so bili pri tem zastopani v lepem številu. G. Alexander je za svoje vsestransko delo prejel mnogo visokih odlikovanj.

Vsi, ki trpite na kurjih očesih

trdi koži in zaraslih nohtih, pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Parno in kadno kopališče v hotelu Slon — Franciškanska ulica 3. Odprto ob delavnikih od 7.30 do 18.30, ob nedeljah in praznikih od 7.30 do 12. ure.

Nova delniška družba. Banska uprava je dovolila osnovanje nove delniške družbe z imenom »Triglava«, d. d. za proizvodnjo in prodajo prevoznih sredstev v Ljubljani, ki bo stopila na mesto dosežane Avtomontaže, d. d. Glavnica znaša 1.0 milj. dinarjev. Ustanovitelji so Josip Ljublj, Jenko Tihomil, Budna Kazimir in ing. Stanko Bloudek.

Tatac odpre podružnico tudi v Novem Sadu. »Vremec« poroča, da namerava znana beogradska tvrdica »Tata« odpreti tudi v Novem Sadu svojo trgovino.

Prenos poslov od združenih zdravstvenih občin na zdravstvene zadruge. Po navodilih ministristva za socialno politiko in narodno zdravje in na podlagi pooblastila v finančnem zakonu se imajo prenesti vsi posli združenih zdravstvenih občin na zdravstvene zadruge, kjer te poslujejo ali se osnujejo. To se ima izvršiti v treh mesecih. Pri tem so dana tudi določila za izločitev občin iz združenih zdravstvenih občin v nove zdravstvene občine. Banovine bodo z Zvezo zdravstvenih združenj sklenile posebne kolektivne pogodbe o prenosu poslov. Tudi del poslov higienskih zavodov in banovinskih uprav se prenese na zdravstvene zadruge.

Živina

Mariborski sejm 13. avgusta. Na svinjski sejm je bilo pripeljanih 232 svinj; cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov 110—140, 7—9 tednov 115—145, 3—4 mesece 150—195, 5—7 mesecev 250 do 300, 8—10 mesecev 300—500, 1 leto 700—800 dinarjev komad; 1 kg žive teže 6—7,50, 1 kg mrtve teže 3—11 din. Prodane so bile 104 svinje.

Borza

Dne 14. avgusta.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 5.273 milj. din v primeri s 6.634, 6.696, 9.643 in 8.342 milj din v prejšnjih tednih.

Curih. Belgrad 10, Pariz 16,34, London 21,705, Newyork 435,5, Bruselj 73,40, Milan 22,90, Amsterdam 240,975, Berlin 175,20, Dunaj 81—82,10, Stockholm 111,905, Oslo 109,075, Kopenhagen 96,90, Praga 15,18, Varšava 82,60, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,585, Buenos-Aires 131,75.

Hmelj

Zalec, 13. avgusta.

VII. Uradno poročilo Banovinske hmeljske komisije Dravske banovine:

Po preje pretežno deževnem vremenu je zadnji teden nastopila vprav tropična vročina.

Prehod cveta v kobule in zorenje le-teh sedaj hitro napreduje in se zlasti glede teže in barve računa na polnovredni pridelek.

V posameznih, predčasno zrelih nasadih, so zadnje dni že pričeli obiranje, dočim se bo pričelo splošno obirati v ponedeljek 16. t. m.

Stanje nasadov se je prav zadnji čas marsikje vidno popravilo. Zlasti v pozno obrežanih nasadih, ki so večinoma prav obilo cveteli, je ves cvet prešel v kobule. Rastlina je v splošnem popolnoma zdrava in se o peronospori najde komaj sledove, ker so hmeljarji ponovno in izdatno zaščitno škropili. Zaradi silne vročine, ki traja že od začetka tedna, se pojavlja v suhih in bolj peščenih legah bakreni palež. Proti temu pojavu pa so hmeljarji takoj začeli odločno borbo in škrope obrambno s primernimi sredstvi.

Zaradi vidnega izboljšanja nasadov v zadnjem času in brez dvoma izdatne težine letošnjega blaga se računa, da bo letošnji pridelek znašal kakih 20.000 stotov.

Nürnberg, 13. avgusta. Obiranje, ki bo h koncu prihodnjega tedna postalo splošno. Ceniti letošnji pridelek je zaenkrat še težko, ker vreme lahko še mnogo spremeni na eno ali drugo stran. Vsekakor pa se v največjem okolihu, Hallertau, računa z 10% manjšim pridelkom kakor lani; ker pa tod ušl povzročajo vedno več škode, je prav lahko mogoče, da bo pridelek še za nadaljnjih 10% manjši. Tudi v Spaltu bo pridelek glede množine zaostajal za lanskim najmanj za 10%. Kakovost letošnjega pridelka obeta sicer biti zaenkrat prav dobra, vendar tudi toza-

Vsako leto nas je 10.000 več

Naš naravni prirastek zaostaja za onim vse države. To pomeni, da je v nekaterih drugih pokrajinah naravni prirastek še večji kot pri nas, da smo prišli do vsedravnega povprečja. V naslednjem podajamo absolutne številke o porokah, rojstvih, smrtih primerih, naravnem prirastku in številu prebivalstva:

	štev. porok	rojenih	smrt. prim.
1932	8.515	31.263	19.338
1933	7.704	31.304	20.098
1934	7.691	29.318	18.654
1935	8.028	27.352	17.457
1936	8.500	27.751	17.143

	naravni prirastek	štev. prebivalcev na koncu leta
1932	11.925	1.155.631
1933	11.206	1.166.837
1934	10.064	1.177.501
1935	9.899	1.199.052
1936	10.608	1.209.660

Naša lanska bilanca prirastka se je torej, kakor je razvidno iz teh statističnih podatkov, izboljšala. Predvsem se je povečalo število rojstev, v nekoliko manjši meri pa se je zmanjšalo tudi število mrtvih. Rojstva so leta 1935 dosegla najnižjo stop-

Primarij Dr. Milan Žiga Červenka Novo mesto

zopet redno ordinira od 18. avgusta naprej.

Ordinacijske ure od 7—8. in od 11—15. ure.

devno še mnogo zavisi od vremena zadnjih dni. Zaenkrat se vsekakor računa, da bo skupni pridelek v Nemčiji letos za 10—20% manjši kakor lani.

Zalec, 13. avgusta.

Ponekod, zlasti v dolini Obpe pa tudi v dolini Zlatega potoka, se je že pričelo obirati, splošno obiranje pa bo pričelo takoj v začetku prihodnjega tedna. Vreme je pretežno soparno z nevihtami, ki prinesejo semtertje tudi točo, katere povzroči mnogo škode na dozorevajočem hmelju. V barvi in kakovosti sploh letošnji pridelek zadovoljava, glede množine pa bo žateški okoliš dal 25—30% manj kakor lani. S prodajo se še ni pričelo, pač pa se bo brez dvoma prihodnji teden, ko bo že na razpolago nekaj za prodajo zrelega blaga.

Sport

Današnje nogometne tekme

na igrišču ob Tyrševi cesti ob 17.30 SK »Slavija« Varaždin, prvak zagrebške nogometne podzveze proti ligi enajstorič SK »Ljubljana«. To je poslednja tekma naših dečkov pred začetkom prven-

stvenih borb v ligaških tekmah, zato naj nihče, ki se zanima za slovenski nogomet, danes ne manjka na igrišču. Ob 16.30 nastopita v prijateljski tekmi SK »Svoboda« in Ljubljana rez.

Danes bodo dirkali na Ljubelj

Ob 10.30 se vrši mednarodna motociklistična dirka na Ljubelj, pod pokroviteljstvom ministra za telesno vzgojo naroda, g. dr. J. Rogiča. Udeležba vozačev bo letos vprav rekordna, tako domačih kakor inozemskih dirkačev. Naši domači upajo, da bodo pač kos nevarni konkurenci iz inozemstva, saj se tudi izplača že radi visokih denarnih nagrad!

Novo športno igrišče SK Korotana v Ljubljani

Ze dve leti je bilo precej živo na športnem igrišču Korotana ob Dolenjski cesti. Lopate so pole, z vagončki so prevažali zemljo po terenu in danes so glavna dela na novem igrišču končana: nogometno igrišče je že uporabno, izpeljali bo treba še lahkoatletsko stezo in uredili naprave za skoke in mete. Igrišče bo eno najlepših v Ljubljani. Zlasti lep je pogled z igrišča na golovško gozdo in na Salezijski zavod s cerkvijo. Oficialna otvoritev bo prihodnjo pomlad, v nedeljo 22. t. m. popoldne ob pol 4, bo pa prva javna nogometna prireditel: pokalni turnir štirih ljubljanskih klubov. Na to prireditev že danes opozarjamo cenjeno občinstvo.

Priprave Japoncev za prihodnjo olimpiado — milijonski krediti

Do prihodnjih olimpijskih iger, ki bodo — kakor znano — leta 1940 v Tokiju, nas ločijo še tri leta, a vendar so priprave Japoncev v polnem teku. In to ne samo tehnične priprave in naprave, temveč tudi njihovi športniki imajo že izdelan celoten in točen program, kako se bodo pripravljali dolga, ali, če hočete, kratka tri leta za borbo na zelenih in sneženih tratah z vsem ostalim svetom.

Japonska amaterska atletika unija je napravila velikopotezen načrt za priprave svojih športnikov za prihodnje igre. Po tem načrtu je predvidenih 2.100.000 jenov za športnike, ki se bodo pripravljali in zastopali barve svoje domovine na XII. olimpiadi. Lahkoatletični in plavalci dobijo 350 tisoč, smučarji 320.000, nogometaši 235.000, drsaleci in hokeji igralci 140.000, telovadci 137.000, jahači 128.000 jenov itd. Najmanjša vsota, t. j. 50.000 jenov, je določena za jadralce.

Finančna sredstva so namenjena v prvi vrsti za prvostvorne trenerje in inozemske športnike, poleg tega pa jih bodo nekaj porabili za britle stroškov za svoje ekspedicijske v inozemstvo. Predvsem se bodo Japonci naslonili na Ameriko, ker so stroški manjši kakor z Evrope.

So pa tudi priprave posameznih športnih zvez zelo dalekosežne. Telovadci bodo povabili Nemce, basket-igralce Američane itd. Tudi veslači si hočejo zagotoviti inozemske nasprotnike in dobrega trenerja. Velike so tudi priprave nogometašev. Povabili so moštva iz Severne Kitajske, Slama, Anglije in Amerike, dalje se udeležijo svetovnega prvenstva v Parizu l. 1938. itd. Hokeji igralci dobijo inozemski obisk in trenerja. Lahkoatletični bodo nastopili v Ameriki in Evropi in tudi plavalci si hočejo zagotoviti ameriške in evrop-

ske nasprotnike. Isto je z ostalimi športnimi panogami. Kar se tiče zimskega športa, pa bodo Japonci povabili neko evropsko moštvo in norveškega trenerja. Poleg tega pa pojdejo tudi sami v Evropo na večja tekmovanja. Za hokej na ledu dobijo Kanadčane.

Tako na Japonskem! In pri nas?!

Olimpiada na Daljnem vzhodu — ogrožena

Norveški list »Aftenposten« objavlja intervju z nekim članom mednarodnega olimpijskega odbora, ki pa s svojo imena noče objaviti in ki pravi, da je vprašanje, če bo z ozirom na vojne razmere na Daljnem Vzhodu, Japonska še imela pravico izvesti XII. olimpijske igre. Japonsko bojno zadržanje je zelo neprijetno odjeknilo v vrstah mednarodnega olimpijskega odbora. Kajti olimpijske igre morajo biti propagator miru in se radi tega ne bi smele vršiti v deželi, ki je zapletena v vojno. Sicer mednarodni olimpijski odbor ne more biti sodnik o japonsko-kitajskih razmerah, vendar se bo na Olimpijskem kongresu v Kairu leta 1938 sprožilo vprašanje, če se nahaja Japonska v vojnem stanju. In če je temu tako, potem v Tokiu ne bodo mogle biti olimpijske igre. Poleg tega pa je olimpijski odbor zelo nezadovoljen s pripravami Japoncev ki so zelo pomanjkljive. Govori se tudi, da se je japonski olimpijski odbor obrnil na svojo vlado za podporo 15 milijonov jenov, a je prejel od finančnega ministra odgovor, da se za to vsoto že lahko zgradi bojna ladja. Japonska se ima torej odločiti za eno: ali za vojno, ali za šport. Ker je mnogo članov mednarod. olim. odbora nezadovoljnih s pripravami Japoncev, se potegujejo za to, da bi se vršila XII. olimpiada v Angliji ali na Finskem.

Po lahkoatletskem svetu

Nastop Amerikancev v Stockholm. Na tem mednarodnem mitingu je postavil Črnc Walker v skoku v višino s skokom 2,08 m nov svetovni rekord. Ostali rezultati pa takole izgledajo:

200 m: 1. P. Walker (USA) 21,6; 2. Blazejczak (Nemčija) 22,4; 3. Danielsson (Švedska) 22,5. — 1 milja: 1. San Romani (USA) 4:08,4; 2. Jonsson (Švedska) 4:08,8 (švedski rekord). — 5000 m: 1. Salminen (Finska) 14:32,4; 2. Lämse (Finska) 14:35. — 400 m zapreke: 1. Areskou (Švedska) 54,9. — Švedska štafeta: 1. USA (Staley, Walker, Buch, Mallott) 1:56; 2. Hellas (Stockholm) 2:01,8. — Skok v daljavo: 1. Berg (Norveška) 7,19. — Koppie: Atterwall (Švedska) 71,06; 2. Toivonen (Finska) 68,89. — 100 m: 1. P. Walker (USA) 10,7; 2. Caldana (Italija) 11; 3. Vögelsang (Nemčija) 11. — 800 m: 1. Bush (USA) 1:53,5; 2. Lanzi (Italija) 1:53,8; 3. Kucharski (Poljska) 1:54,1. — 1500 m: 1. San Romani (USA) 3:59,4; 2. Schnabel (Švedska) 4:00,6. — 110 m zapreke: 1. Lidman (Švedska) 14,5; 2. Staley (USA) 14,9; 3. Caldana (Italija) 15,2. — 4 x 400 m: 1. Švedska štafeta 3:15,4; 2. evropska štafeta 3:15,8; 3. ameriška štafeta 3:22,6. — Skok v višino: 1. Walker (USA) 2,08, svetovni rekord; 2. Nielsson (Švedska) 1,84. — Skok s palico v višino: 1. Warner (USA) 4,15; 2. Bexell (Švedska) 3,90. — Disk: 1. Levi (USA) 49,30; 2. Oberweger (Italija) 49,25; 3. Hedvall (Švedska) 48,23; 4. Andersson (Švedska) 48,02. — Krogla: 1. Krieg (Estonska) 15,48; 2. Bergh (Švedska) 15,40.

njo, najvišja pa so bila leta 1933, pri smrtnih primerih pa je bilo najvišje število doseženo leta 1933, dočim je bilo najnižje lani. Zaradi povečanja števila rojstev in zmanjšanja števila smrti se je naravni prirastek pri nas zopet povečal na preko 10.000 kakor je bil še vse do leta 1935.

Če se poslužimo teh osnovnih števil, potem dobimo na 1000 prebivalcev (sredi leta 1936) 7,05 porok, 23,03 rojstev in 14,23 smrtnih primerov. Žal sega statistika v naši državi šele do leta 1919, tako da imamo šele od tedaj podatke za Slovenijo. Za prejšnje čase pa smo navezani le na cenitve, ki pa so mogoče le na podlagi podatkov nekdanje avstrijske statistike. Pri tem smo se poslužili podatkov, ki jih navaja dr. Peter Galasso o nazadovanju rojstev v Avstriji v Statistische Monatschrift, letnik 1913. Ti podatki se nanašajo prvič na leto 1784 oziroma 1785 ter so naravno samo za Kranjsko, kjer pa je bilo skoro vse prebivalstvo slovensko in kateri tip odgovarja še najbolj današnji Sloveniji. Drugič pa navaja pisec podatke za vso Avstrijo po narodnostih. Torej obsega slednja statistika vse Slovence v vseh kronovinah in je za rodnost Slovencev prav za prav še najbolj značilna ter se da primerjati s povojnimi podatki. Vse podatke navajamo v naslednji razpredelnici (iz let 1784 in 1785 smo sestavili povprečje — vse na 1000 prebivalcev):

1784—1785 (Kranjska) 7,93 porok, 39,26 rojstev, 33,63 smrti, 5,63 prirastek;

1911 Slovenci v Avstriji: — porok, 34,5 rojstev, 7 smrti, 7 prirastek;

1936 Slovenija: 7,05 porok, 23,03 rojstev, 14,23 smrti, 8,80 prirastek.

Iz tega je razvidno, da je bilo relativno največje nazadovanje porodov po vojni, kakor je to znan pojav tudi v vseh drugih državah. Vendar pa pri nas razmere še niso take kot pri številnih drugih narodih. Za primer navajamo podatke o rodnosti drugih narodov oziroma držav v letu 1936: Pred nami so še Bolgarija, Grčija, Litva, Malta, Poljska, Portugalska in Rumunija, manjše pa je relativno število porodov v vseh drugih evropskih državah. Najmanjše relativno število izkazujejo: Avstrija 13,1, Švedska 14,2, Norveška 14,8, Belgija 15,1, Luksemburg 15,2, Anglija 15,3, Francija 15,2 (1935), Švica 15,6 na 1000 prebivalcev itd.

Vse drugačno sliko kot te absolutne številke pa nam dajejo indekse številke, kakor jih izračunava Higienski zavod v Ljubljani. O rodnosti nam prišče te številke, da se je lani prav za prav zmanjšala, čeprav je absolutno število porodov naraslo. Indeksne številke se nanašajo na skupno število prebivalstva. Indeks rodnosti v Sloveniji je znašal po računih Higienskega zavoda (ti podatki so nekoliko drugačni kot prej navedeni, ker se ne nanašajo na sredino leta, kakor smo vzeli zgoraj) v letu 1936 23,05, kar pomeni v primeri z letom 1935 nazadovanje, saj je tedaj znašal indeks rodnosti 23,2 (toliko živih porodov je prišlo na 1000 prebivalcev). S tem smo dosegli najnižje stanje po vojni, kajti še leta 1921 je prišlo 30,2 poroda na 1000 prebivalcev, leta 1923 30,4 in 1924 30,1 na 1000 prebivalcev. Po posameznih okrajih je bila rodnost lani naslednja (v oklepajih podatki za 1935): **Mesta:** Ljubljana 26,44 (33,4), Maribor 8,6 (8,9), Celje 78,87 (59,7) in Ptuj 23,03 (18,6); **okraj:** Brežice 21,73 (22,6), Celje-okolica 14,59 (16,3), Crnomelj 28,70 (Crnomelj in Metlika skupaj 28,2) Dolnja Lendava 21,83 (26,8), Gornji Grad 22,21 (21,8), Kamnik 21,49 (21,5), Kočevje 19,02 (22,7), Konjice 25,53 (24,6), Kranj 22,91 (24,3), Krško 24,8 (25,3), Laško 18,95 (19,1), Litija 19,86 (22,3), Ljubljana-okolica 16,94 (13,7), Ljutomer 27,26 (26,8), Logatec 20,22 (18,4), Maribor desni breg 20,55 (20,4), Maribor levi breg 34,41 (32,8), Murska Sobota 19,76 (20,4), Metlika (do 14. avgusta 1936) 20,31 (za leto 1935 skupaj Crnomelj in Metlika, gl. Crnomelj), Novo mesto 29,50 (30,3), Prevalje 24,47 (24,7), Ptuj-okolica 27,09 (26,5), Radovljica 17,2 (16,8), Slovenj Gradec 23,82 (21,5), Šmarje pri Jelsah 24,48 (24,7), **vsa Slovenija** 23,05 (23,2).

K tem številkam je pomembni, da se ne dajo v celoti primerjati med seboj, ker niso pri porodih v mestih izločeni iz statistike porodi nedomačih prebivalcev, torej nemščank, zaradi česar izgleda število porodov v mestih preveliko, kar gre na škodo okoliških okrajev. Ko bodo tozadevne statistike urejene bolje, potem bomo šele dobili pravo sliko o rodnosti posameznih okrajev naše domovine.

Lani se je nadalje znižala tudi umrljivost, kar je delno razvidno iz absolutnih števil, še bolj pa iz indeksa umrljivosti, ki se je znižal od 14,8 leta 1935 na 14,24 leta 1936 ter je s tem prišla na višino, kakor jo je že zabeležil leta 1934 s 14,2. Umrljivost po okrajih je bila naslednja v letu 1936 (v oklepajih podatki za 1935): **Mesta:** Ljubljana 15,24 (9,0), Maribor 21,17 (10,1), Celje 54,86 (19,4), Ptuj 37,56 (10,3), pripomniti je, da se statistika za 1935 nanaša samo na domače prebivalstvo; **okraj:** Brežice 15,99 (16,1), Celje-okolica 11,2 (12,2), Crnomelj 14,05 (Crnomelj in Metlika skupaj 15,9), Dolnja Lendava 13,22 (17,1), Gornji Grad 14,32 (14,4), Kamnik 13,46 (12,9), Kočevje 12,13 (14,9), Konjice 12,83 (15,1), Kranj 12,65 (12,1), Krško 13,46 (14,0), Laško 9,74 (10,9), Litija 12,04 (13,3), Ljubljana-okolica 12,11 (9,0), Ljutomer 15,68 (15,7), Logatec 12,5 (12,6), Maribor desni breg 12,92 (12,7), Maribor levi breg 13,92 (13,2), Metlika do 14. avgusta 1936 10,83 (za leto 1935 glej Crnomelj), Murska Sobota 15,77 (16,0), Novo mesto 15,37 (16,5), Prevalje 15,59 (14,9), Ptuj-okolica 16,38 (17,4), Radovljica 10,14 (10,4), Slovenj Gradec 14,44 (16,0), Šmarje pri Jelsah 15,30 (15,9), **vsa Slovenija** 14,24 (14,2).

Štiristoletnica mesta Asuncion

Izvirni dopis iz Cordobe (Argentina).

Vladna palača v Asuncionu, v republiki Paragvajski

Letos obhajajo štiristoletnico mesta Asuncion (1537—1937), ki je prva postojanka španskih konkvistadorjev in misijonsko središče med prvotnimi prebivalci današnjih dežel ob veletokih Paraguay, Paraná in La Plata.

Guaranijska legenda.

Tapaicná, oče vseh rodov, je imel dva sinova. Tupi in Guarani. Živela sta v slogi, dokler se nista ločila zaradi prekeranj njunih žena, ki so se pušile za zgovornega papagaja. Tupi je odšel v Brazilijo, medtem ko je Guarani ostal v Paragvaju. Nekega dne je nastala velikanska povodenj. Samo rod Guarani se je rešil, ker je slusal nasvet pre-roka Tamandará, velikega prijatelja boga Tupá. Splezali so na palme in se preživljali s kokosovimi orehi, dokler niso odtekale vode. Tako je legendarni prestanek največjega rodu, ki se je ohranil do današnjih dni v Paragvaju in so ga leta 1524 odkrili Španci.

Ustanovitev Asunciona.

Kapetan španske ekspedicijske vojske Juan Zalazar je ustanovil vprav pred 400 leti 15. avgusta l. 1937, mesto Asuncion, imenoval ga je po prazniku Mar. vnebovzletja. L. 1544 imamo že prvo

ženje redukcij. Nadejali so se, da najdejo zlate rudnike. Temu razkosovanju svoje zemlje so se uprli Indijanci. Novi gospodarji so prišli s pohlepniimi nameni. Kot nalašč je prišla ta prilika framasonskim ministrom, rekoč, jezuiti ščuvajo Indijance. Dosegli so, da je l. 1776 dekretiral španski kralj Carlos III. deportacijo vseh jezuitov. Kulturnega dela skozi 150 let je bilo konec. Indijanci so se upirali tri leta z orožjem, slednjič so bili razkropljeni in kraji so ostali zapuščeni. Ob razpustu so štele redukcije 144.337 prebivalcev. Leta 180 jih je bilo samo še 45 tisoč na vsem teritoriju. Zanimivo je čitati sodbe zgodovinarjev, ki so vražijo jezuite, pa jim priznavajo kulturno delo v redukcijah.

Neodvisnost Paragvaja.

Politični upravi v kolonialni dobi je predsedoval podkralj v Buenos Airesu do leta 1810. Uradniki so bili Španci. Ljudstvo so tvorili domačini in Kreolci, mešanica Špancev in Indijancev. Kreolci v današnjem Paragvaju so sloveli že takrat kot hrabri vojaki. Pod Fernandom VII so se proglasili za neodvisne. Par vplivnih rodoljubov je 15. maja l. 1811 odslovilo španskega guvernerja.

Ulica v paragvajskem mestu Asuncion

katedralo s školo, Carlos V, španski kralj, je priznal mesto kot posest svoje krone in mu dal grb, na katerem so slike: Marija vnebovzeta, sv. Blaž, trdnjava, palmovo drevo in lev. Asuncion je postalo važno kolonialno središče.

Duhovna osvojitve.

Prvi oznanjevalci svete vere na tem delu novega sveta so bili frančiškani iz Peruja. Kot apostol slovi dandanes sv. Frančišek Solanski. Pozneje so ustanovili jezuiti slavne redukcije v današnjem Misiones, ki pripada Argentini. V misijonskem delovanju med pogani je umrl mučeniški smrti blaženi Rok Gonzalez, rojen v Paragvaju. Bil je sloveč govornik in mu pravijo guaranijski Demosten. Sedanjí sv. oče ga je proglasil za blaženega.

Redukcija.

Mnogo so pisali in razpravljali o tem. Samo nekaj besed naj priklidem v spomin! S tem sistemom so jezuiti ustanovili 33 vasi in civilizirali okrog dvesto tisoč Indijancev. Od 16. stoletja so uživale redukcije upravno neodvisnost od španske krone. To izoliranje od belega sveta je preprečilo vsako izkoriščanje od strani goljufivih trgovcev. Predstojnik redukcije je bil istočasno guverner. Župana so volili Indijanci sami. Družabni jezik je bil guaranijski in tudi kastiljanščina. Zjutraj in zvečer so se zbirali k molitvi in odhajali na delo ob zvoku godbe. Indijance je po naravi lenuh. Le z zgledom so jim patri vcepljali ljubezen do dela. Pečani so se s poljedelstvom, živinorejo in z obrtjo; med umetnostmi so zasloveli po kiparstvu, glasbi in tiskarništvu. Koliko nam pričajo o tem stare cerkve in muzeji! Pridelke so zbirali v skupne shrambe in nato razdeljevali po potrebi. Drugi skupički so šli za davek in za splošne potrebe, kakor za gradbo, orožje in promet. Njih »kaciki« so jih vadili v orožju. Pogosto so imeli opravka s tolpmami Mamelukov iz Brazilije in z brezvestnimi trgovci, ki so ropali pridelke in ljudi za svoje plantaže.

Isgon jezuitov.

Po pogodbi s Portugalsko je morala Španija odstopiti deželo Misiones v zameno za neko drugo kolonijo. Portugalski mogočnejši v Braziliji so si predstavljali, da bodo s tem zasegli vse premo-

posadka, ljudstvo in duhovščina v Asuncionu je z njimi simpatizirala. Prav tistega jutra je poslala neka gospa venec cvetice poveljniku čet. Te rdečebelne in modre cvetice so dale barvo državní zastavi.

Če preskočimo stoletje, ko se je mlada republika notranje organizirala med težočami in boji s sosedi in se ustavilo v današnjih dneh, nam prihaja v spomin zadnja vojna z Bolivijo. Paragvajski lev, ki flingira na grbu, se je pokazal neizprosne proti ugrabljanju lastne zemlje in zapodil napadalca s svoje grude. Sedaj počiva izkruval in misli na duhovni boj. Te dni bo vsa dežela proslavila 400 letnico Asunciona tudi s prvim narodnim evharističnim kongresom. Kardinal Copello, argentinski primas, bo nadomeščal sv. očeta kot legat. (Vladimir Zmet.)

Jenny Kamersgaardova, 18 letna danska rekordna plavalka, ki je nedavno v 29 urah preplavala Kattegat in dosegla svetovni rekord v plavanju na daljavo.

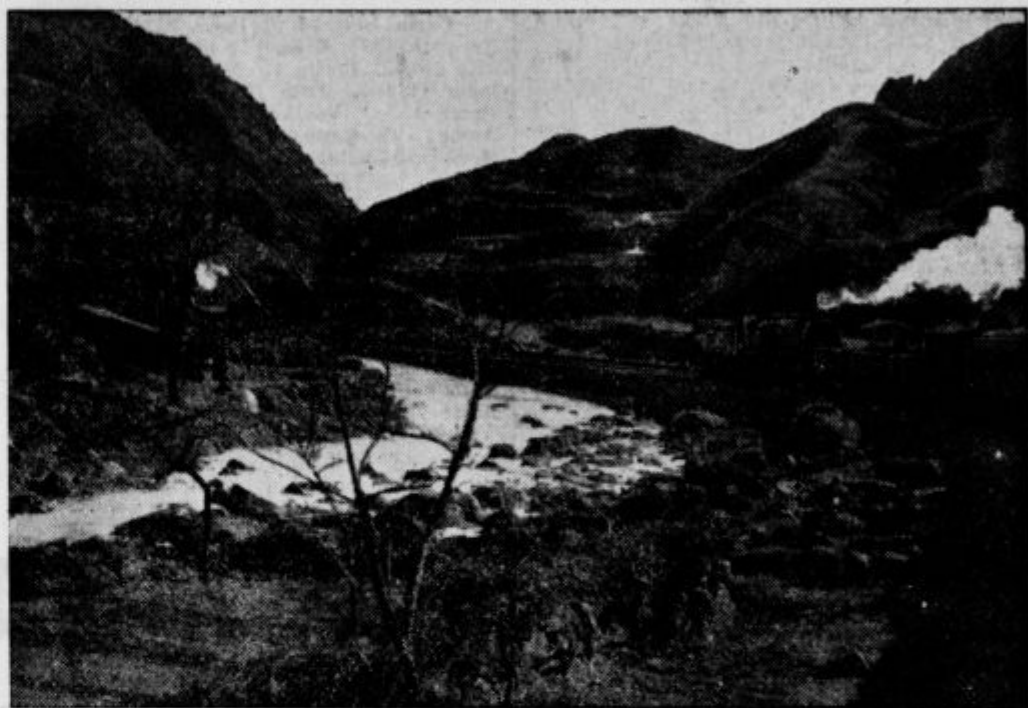
Enajst mesecev med življenjem in smrtjo

Enajst mesecev je p. Manuel Grana, bivši odlični katoliški novinar Španije, živel v trpljenju in strahu, preden se mu je posrečilo zbežati iz rdečega dela Španije. Pater Grana je bil eden poglavitnih urednikov velikega katoliškega madridskega dnevnika »El Debate« in zaeno ustanovitelj in ravnatelj katoliške novinarske šole. V londonskem katoliškem tedniku »The Universe« je p. Grana popisal svoja doživetja; od tod posnemamo:

»Ko so čete generala Franca zavzele Bilbao, sem bil rešen jaz in številni moji duhovni sobratje. Po enajstmesečnem skrivanju sem bil spet svoboden in sem mogel biti pri slovesni zahvalni službi božji za osvoboditev mesta. Prvikrat sem tedaj videl nacionalistične čete. Od rdečih miličnikov sem bil slišal same brezbožne besede in sem bil priča njih strašnemu bogoskrunstvu. Prvikrat sem videl, da so imeli vojaki verske znake. Mnogi so imeli posvečene svetinjske krog vratu, drugi svetinjske na uniformi. Razne zastave so bile okrašene s kako svetniško podobo ali s kakim verskim izrekom. Čete so bile z vsem spoštovanjem pri sv. maši, kjer so se zahvalili za zmago in zaeno prosili dušnega pokoja svojih mrtvih tovarišev.

Pri zahvalni sv. maši je bil tudi neki duhovnik, ki so ga krogle za zmeraj oslepile. Bil je eden od onih 800 talcev, ki so bili zaprti na jetniški ladji in ki so jih rdeči iz maščevanja stra-

hotno mučili, ko so beli začeli iz zraka napadati Bilbao. Tri krogle so ranile duhovnikovo glavo, ki se je kar čudežno rešil, dasi je izgubil vid in vonj. V Bilbaou je bilo manj grozodejstev ko po drugih rdeče-španskih mestih. V Santanderju, na primer, so rdeči dosti bolj divjali zoper vernike. Ondi sem bil upravljan julija, da bi predaval na univerzi; tedaj je izbruhnila ta strašna vojna. Dne 20. julija 1936 so rdeči miličniki razrušili kolegij Cantabrio, kjer naj bi bila predavanja: seveda naglo smo zbežali. Pred vrati nekega hotela, kamor smo se bili zatekli, so ležala trupla nekaterih naših somišljenikov. Hotel so večkrat izropali in so divje grozili vsem stanovalcem v njem. Slednjič, ko so me zasledovali in preganjali dan in noč, se mi je posrečilo skriti se v neki okoliški hišici. Medtem so bili rdeči zasedli vse cerkvene zavode in poslopja, razen »Doma ubogih sester«. Začeli so podirati cerkve in samostane in videl sem tovrstne avtomobile in druga vozila, ki so bila polna verskih predmetov, cerkvenih oblačil, kelihov, ciborijev, skrinjic z relikvijami. Dan na dan so našli po cestah trupla duhovnikov in redovnikov in redovnic, ki so bili malo prej »skrivnostno izginili.« — Zdaj nas je armada generala Franca rešila. Vojaske duhovniki, ki so prišli s četami, urejujejo versko življenje in prebivalstvo, ki je svoje osvoboditelje z veseljem sprejelo, se živahno udeležuje na novo razvijačočega se dušnega prebujenja.

Del železniške proge, ob kateri se premikajo kitajske čete, ki so se zbrale v ozemlju med Kalganom in prelazom Nankav ob Velikem kitajskem obzirdju, severnovzhodno od Peipinga.

Največja roža svetá cvele

Na botaničnem vrtu v Newyorku se je prvičkrat v Združenih amer. državah razcvetela roža, ki ima latinsko ime amorphophallus titanum in je doma s Sumatre. Mnogo ljudi prihaja občudovat izredni cvet še bolj izredne rože, dasi cvet diši po guilobi. — Ko je čebulica — pač v tem primeru čebula! — ležala pet let v miru in pokoju v topli gredi rastlinjaka, so botaniki 27. maja mahoma zapazili, da je začela poganjati. Steblo, ki je debelo 40 cm, je zrastle 40 cm visoko, a ves cvet je zrastle 2 in pol metra v višino. Ves cvet meri v obsegu 385 cm in ima obliko poveznjenega zvoná. Na zunanji strani je rumene in zelene barve, znotraj pa kostanjeve. Pestilj je rumen in njegov pecelj je temnonoder in zelen z rumenimi marogami. V rastlinjaku uspeva v toplini 35 stopinj, da bi se roža ne skujala in zvenela, pa ji ponaredijo celo tropeki dež tako, da pustijo vedno teči vodo čez streho rastlinjaka. Vse potankosti izrednega botaničnega dogodka botaniki skrbno proučavajo in zaeno fotografirajo. Kako dolgo bo roža cvetela, ni znano.

Spet čudežno ozdravljenje v Lurdu

Kakor piše »Osservatore Romano«, ki posnema vest po lurskem »Journalu de la Grotte«, je uradni zdravniški svet v Lurdu priznal, da je bilo hipno ozdravljenje Marije Spagnole iz Arcoleja dne 31. julija 1935 — zares čudežno.

Sedem in dvajsetletna Marija Spagnola se je julija 1935 udeležila romanja iz Benetk v Lurd. Ze leta 1928 je hudo zbolela in jo je prof. Arlotta operiral. Več let je trpela radi tuberkuloznega vnetja trebušne mreine in je bila v bolnišnici San Bonifacio pri Veroni. Vse zdravljenje, je bilo zaman. Ko je bila dospela v Lurd, je imela strašne bolečine in hudo vročino; vsa je bila shuššana in je tehtala samo 28 kilogramov. — Dne 31. julija 1935 je med mašo pred lursko votlino iznenada ozdravela. Pri povzdigovanju jo je nekaj pretreslo in že je mogla sedeti na nosilnici. Ko je prišla v hospital, je mogla uživati vso hrano. Sedé se je mogla odpeljati v domovino.

Dne 26. julija 1937 se je spet vrnila v Lurd, kjer sta jo uradna zdravnik dr. Cattaneo in dr. Donati, ki sta bila l. 1935 pričla čudežnega ozdravljenja, natakčno preiskala.

Marija Spagnola je zdaj popolnoma zdrava. V dveh letih se je zredila za 23 kg in od čudežnega ozdravljenja v Lurdu ni bila še niti en dan bolna.

Šest let sta bila poročena in bližal se je njegov god. »Kaj naj ti letos kupim za god?« ga je vprašala.

Mož je vzdihnil: »Zelo lepo od tebe, da si tako pazljiva, toda letos nimam nobenih sredstev na razpolago.«

Obmejne straže na progi Kalgan—Peiping nadzirajo potnike.

1000 brezbožnikih misijonarjev

Kakor poroča londonski »Daily Herald« iz Moskve, se bo zdaj brezbožniška propaganda in preganjanje Cerkve v ruski Sovjetski podvojilo. Na novi pohod zoper vero se v Moskvi že pripravljajo 1000 brezbožniških »misijonarjev« v posebnem tečaju, kjer se učijo novega načina vojskovanja zoper Boga. Odslej bo v vsakem kraju nastavljen »duhovnik« ateističnega gibanja, da bo boj zoper verske elemente sistematično izveden. Kakor je slišati, je med sovjetskorusko mladino opaziti vedno hujše nasprotovanje zoper brezbožniško propagando.

Vlomilec: »Tukaj, tukaj je gumb!«

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovenjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklam-ega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

TEL. 21-24 MATICA
Veli ki ljubavni film
Zavržena žena
Käthe Dorsch, Gustav Gründgens, Marianne Hoppe

TEL. 27-30 SLOGA
Veli ki špijonaški film iz junaških bojev rusko-japonske vojne
PORT ARTUR
Adolf Wohlbrück — Rene Deltgen
Predstave danes ob 17, 19, in 21. uri

Službe iščejo

Organist
z dobrim spravevalom išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.419. a

Kuharica
išče službo v župnišču ali pri upokojencu. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod 12.894. a

Službo natakarice
išče 17 letna gospodinja, vajena gostilne. Poizve se v upravi »Slovenca« pod 12.881. (a)

Mladenič
vojakašine prost. želi dobiti službo cerkvenika ali pomočnika. V stroki je dobro izvežban. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na supni urad v Leskovcu pri Krškem. (a)

Absolvent
dvorazredne trgovske šole želi prakticirati v kakoli boljši trgovini. — Bogdan Vodopivec, Znojle pri Zagorju ob Savi. (a)

Službo išče mlad fant
ki ima 7 razr. italijanske gimnazije in 3 razr. jugoslovanske. Naslov v upravo »Slovenca« pod 12.618. (a)

Kuharica
samostojna, perfektna, išče službo v večji gostilni ali hotelu. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod 12.166. (a)

Modelirski mizar
izkušen, išče službo pri kakem podjetju. Kot družabnik lahko ponudi kavčice. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Prvo vrsto« 12.736. (a)

Sedemnajstletna deklica
prikupna, z malo maturo in praktično delniško stricno, išče službo pri gospodu zdravniku, pri bolni osebi za strežnico ali družabnico. — Karolina Lah, Grobno. (a)

Trgovski pomočnik
vojakašine prost, dobro izurjen v vseh strokah, kakor tudi v manufakturi — želi prenesti službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobro prodajalec« št. 12826. (a)

Absolvent gozdarske šole
z triletno prakso in sofer-ski diplom, vešč pisarskih in terenskih del, abstinent in nekadilec — želi prenesti službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Marljiv in zanesljiv« št. 12838. (a)

Zadružni knjigovodja
tajnik, poslovodja, bilancist, popolnoma vešč družnega poslovanja, z večletno prakso, želi namestitve pri Kmet. zadruzi ali branilnici. Obenem dober organizator, vešč voditi tamburaški zbor in godbo na pihala. Zmožen večje kavejice. Ponudbe v upr. »Slovenca« pod »Zmožen« št. 12817. (a)

Mesto sluga
»prevečnica« ali katerokoli službo želi prenesti mlad, pošten, simpatičen prodajalec. Vzamem v namem tudi speerijsko trgovino ali bufet v prometnem kraju. Ponudjem 25.000 din gotovine. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12828. (a)

2 mizarska pomočnika
dobra, sprejme takoj Rudolf Gričar, mizar, Loka pri Zidanem mostu. (b)

3 čevljarke pomočnike
dobro izvežbane za razna dela, sprejem. Gradisar Andrej, Križe na Gorenjskem. (b)

Akviziterja
organizatorja prodaje radijske aparatur, sprejem. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Stalno mesto« 12768

Natakarico
tudi začelnico z dežele, z malo kavčico — iščem. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Trbovljah. (b)

Urarski pomočnik
vojakašine prost, z vsem orodjem, se takoj sprejme. JANKO, urar, Maribor, Jurčičeva ulica 8. b

Mizarskega pomočnika
zmožnega pohišvenega dela, takoj sprejme Leopold Sifer, mizar, Polhov gradec 38. (b)

2 čevljarke pomočnika
dobra, za šivane in zbito delo, sprejem. Starinar, Koroška cesta 18 — Maribor. (b)

Hlapec
vajenega kmečkih del — sprejem. Stalno mesto. Hlebs Franc, Zadobrova, p. D. M. v Polju. (b)

Dekle
pošteno, za gospodinjinska dela — išče za takoj tridanske družino. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12822. (b)

Hlapec
trezen, priden in pošten, vajen vseh poljskih del, dobi takoj stalno službo pri Cirilu Azmanu, gostilna, Bistrica, Podbrzeje. (b)

Tričlanska družina
v Ljutomeru sprejme prido in pošteno dekle za gospodinjinska dela. Nastop takoj. Oglasiti se: Dežnikarna Vranjek, Celje. b

Razpisana je služba
cerkvenika in organizatorja na Dobrovi pri Ljubljani. Pojasnila in prošnje do 15. septembra župnemu uradu na Dobrovi. (b)

Kmečko dekle
staro od 14 let naprej, poštenih krščanskih staršev, sprejem za pomoč pri gospodinjstvu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.720. (b)

Tapetniški pomočnik
in mizarski pomočnik, samostojni moč — dobita stalno službo. Zakrajšek, Miklošičeva cesta št. 34, Ljubljana. (b)

15 letna deklica
sirota brez staršev, in ravno tak fant, se sprejme. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Gibena« 12.805. (b)

Hlapec
srednjih let, vajenega opravljanja živine in kmečkih del, takoj sprejem. Naslov: Zupnišče, Stari trg pri Ložu. (b)

Več mizar. pomočnikov
sprejme v stalno delo, kakor tudi mizarskega vajenca s popolno oskrbo v hiši — Pavel Okorn, mizar, Škofja Loka. (b)

Prodajalka
izkušena, starejša moč, zmožna samostojnega gošpodinjstva, se sprejme takoj v trgovino z mesanim blagom na deželi. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 12813. (b)

Kuharico
k večji hiši na deželi — sprejem. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Zmožna« št. 12855. (b)

Otroško varuhinjo
zdravo, snažno, popolnoma zanesljivo, sprejem. Zazeljeno znanje šivanja, nemščine, tečaj za otroško kmet. vrtnarice. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ljubim otroke« št. 12826. (b)

Kuharica
samska, srednjih let, za samostojno delo, se sprejme k majhni družini. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Stalno« št. 12784. (b)

Hlapec
vajenega opravljanja živine in kmečkih del, takoj sprejem. — Naslov: Zupnišče, Stari trg pri Ložu. (b)

Prodajalka
izkušena, zanesljiva, vajena vseh hišnih del, samostojne kuha — išče službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Majhna družina« št. 12905. (b)

Služkinja
poštena, zanesljiva, vajena vseh hišnih del, samostojne kuha — išče službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Majhna družina« št. 12905. (b)

Sprejemno
vodilnega kuharja ali kuharico za večjo restavracijo v Ljubljani. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod »Prvo vrsto« št. 12814. (b)

Trgovina z meš. blagom
v Ljubljani, sprejme vajenca poštenih staršev, ki ima predpisano šolsko izobrazbo in vso oskrbo doma. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Učence« št. 12865. v

Dekle
k otroku in za gospodinjinska dela, vajeno posebno peke kruha, sprejem takoj na Gorenjskem. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12821. (b)

Služkinjo
snažno, zmožno samostojne kuha, malo šivanja in vseh hišnih del, takoj sprejem. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 12.962. (b)

Gospodinjjo
za kmečko posestvo, ki zna kuhati in opravljati vsa gospodinjinska dela, z dobrimi spravevali, takoj sprejem. Ponudbe pod »Dobra plača« na upravo »Slovenca« v Celju. (b)

K fini dami
se sprejme za stalno zdrava, močna in perfektna bolniška strežnica. Plača dobra. Predstaviti se v posredovalnici Novotny. (b)

Hlapec
samski, star do 35 let, pošten in zanesljiv, dobi takoj službo v umetnem filmu Karla Globočnika. Fran pri Mariboru. Plača po dogovoru. Po možnosti naj se predstavi! b

Služkinjo
snažno, 30—40 letno, vešč samostojne meščanske kuha, malo šivanja, vseh hišnih del, sprejme manjša družina v Ljubljani. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dajša spravevala« 12824. (b)

Voznike
z lastno konjeko vprego za vožnjo tramov in hlobov a planine v dolino, z dobrim, trajnim zaslužkom, takoj sprejem. — Leona Industrija Viktor Glaser, Ruše nad Mariborom. (b)

Agilen manufakturst
popolnoma vešč v konfekciji, dober prodajalec, zanesljiv, pošten, vojašine prost, se sprejme 15. avgustom ali pozneje v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe z navedbo referenc upravi »Slovenca« pod »Dobro konfekcionar« 12.672. (b)

Uprava radijske postaje
v Ljubljani razpisuje mesto celista v radijskem orkestru. Prošnje je vložiti do konca avgusta ti. pri upravi radijske postaje v Ljubljani, Tyrseva cesta 29. V prošnji je navesti dosežane delovanje in strokovno izobrazbo. (b)

Vajenci

Pekovskega vajenca
sprejem. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 12912. (v)

Krojaškega vajenca
sprejme modni salon Iv. Dovzan, Sv. Petra cesta, Ljubljana. (v)

Čevljarkega vajenca
sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Josko Čadež, Škofja Loka. (v)

Vajenca
za slikarsko in plesarsko obrt takoj sprejme Ambrožič, Večna pot 7, Ljubljana. (v)

15 let star fant
z meščansko šolo, bi se rad izučil v avtomobilni stroki. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 12787. (v)

Šiviljsko vajenko
sprejem z vso oskrbo v hiši. Maribor, Ulica 10. oktobra št. 5/I., danški modni salon. (v)

Sprejem fanta
ki bi imel veselje igrati se kovaške obrti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.715. (v)

Učenka
se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dežela« 12.792. (v)

Mizarske obrti
se želi učiti 16 letni priden fant. Po možnosti s hrano in stanovanjem pri mojstru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod 12.777. v

Trgovska vajenca
pridna in poštena, z dveletno učno dobo, želi prenesti mesto; najraje v Ljubljani ali v Kranju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.783. (v)

Vajenca
s popolno oskrbo sprejem v trgovino z meš. blagom v okolici Ljubljane. Ponudbe pod 17. avg., upravi »Slovenca« pod »Postene« 12.766. (v)

Vajenko
s 4 razr. mešč. šole z izvršnim izpitom sprejem v trgovino mešan. blaga v industr. kraju. Pogoji: poštena, zdrava, dobra računalnica in lepa pisava. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Hrana in stanovanje v hiši« št. 12.707. (v)

Dijaki

Dijake
sprejem v vso oskrbo. — Florjanska 9-I., na ulico.

Dijakinji
sprejem z vso oskrbo. Cena 450 din. Soba lepa. Prule, Cehun, Privoz 18.

Več dijakov
sprejem na stanovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.959. (D)

Reven četrtsolec
odličnjak, išče brezplačno oskrbo proti instrukciji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Odličnjak« 12.689. D

Mlajše dijakinje
sprejem. Cena nizka. Poštena hiša. — Zbanič, Sv. Petra cesta 49, Ljubljana. (D)

Dijake
sprejme na stanovanje z vso oskrbo v centru bivši profesor. Prijave upravi »Slovenca« pod »Skrbna vzgoja« št. 12872. (D)

Dijaka
sprejem v oskrbo. Bilzina gimnazija in mešč. šole. Zdravo stanovanje, strogo nadzorstvo. Furman, Ljubljana, Bežigrad št. 18. (D)

Čitajte in širite »Slovenca«

Zahvala

Trgovski samopomoči v Mariboru

izrekam iskreno zahvalo za izdatno in točno izplačano posmrtnino po mojem umrlemu soprogu Pristerniku Albinu. Dovoljujem si predvsem trgovcem kakor tudi obrtnikom toplo priporočati pristop k tej kulturni in dobrodelni instituciji, ki nudi posmrtninsko zavarovanje proti nizkim prispevkom. Pristernik Matilda s. r. vdova po trgovcu.

Industrije, obrtniki, pozor!

Od danes naprej plačamo za staro železo din 0.60 do 0.80; za litino din 0.60 do 1.—; za rabljivo železo din 1.50 do 2.— za kg na licu mesta. — Zahtevajte ponudbe! Telefon 22-72. Dalje kupujemo po najvišjih cenah vse vrste tekstilnih odpadkov, krojaške odpadke, cunje, medenino, baker, cink, svinec in vse v našo stroko spadajoče predmete.

Cunje za čiščenje strojev, brusilni kolobarji — vedno na razpolago. Prodajam pod lastno ceno: stroj za mešanje za klobasničarje ali za pekarno, prešo za pekarno, prešo za eksender in razne rabljive predmete in stroje.

Veletgovina s surovinami Ivan Sluga

Maribor, Trnška cesta 22. Telefon 22-72.

Pohišstvo

Moderno in kvalitetno POHISTVO vse zajamčeno — se od 1700 Din sperane spalnice 675 Din kuhinjske opreme 375 Din kuhinjske kredence 400 Din omare 150 Din postelje — itd. Glejte si veliko tabero pohistva pri »OPRAVA« zaloga pohistva Ljubljana, Celovška c. 60

Spalnice
od 1800 din naprej: kuhinje od 800 din naprej, vami nudi mizarstvo Josip Goljar, Florjanska 1.

Sobna oprema
nova, lepa, zelo ugodno napredaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 12929. (a)

Sperane spalnice
v orehovi imitaciji prodajam po konkurenčni ceni. — Mizarstvo »Lična«, Celovška cesta 209. (a)

Spalnice
iz orehove korenine 6500 din, fino pleskane 3000 din, jedilnice iz orehove korenine 9000 din, boljše kuhinje 1500 din. Vse z večletno garancijo nudi KRZE FRANC, pohistvo, Vrhnika; skladišče Ljubljana, Tyrseva cesta 23. dvorišče. (a)

LETUVIŠČA
Penzion »Keko« na Rabu lastnik Slovenec. Vam nudi največje ugodnosti za odhiti. Dnevno 50 Din, kopanje prosto. Izletniki Raba, napravite izlet v Barbat v penzion Keko. Postreženo s raki (Jastrog) in pristnim stavežem in dalmatinakim vinom. (L)

V Splitu
nudim letovisčarjem lepe sobe z oskrbo in takore 45 Din, 2 min. do kopališča. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Split« št. 11871 (L)

Kdor želi odmora
v lepi prosti naravi pri gozdski tiki tople vode, naj piše Mihaeli Perovšek Paradiž, p. Trebnje. Penzija v novi hiši celodnevno 25 din. (r)

Auto-motor
Puch motor 250 cm prodaja F. Bačnik, Ljubljana-Mestna, Zaloška cesta.

Bencin motor 4 HP
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju. (r)

Avtoprikolico
34 tone, znamke Linder, tovarniško novo — prodaja Kovač Jože, Trzin. (r)

Motorno kolo 350 ccm

v brezhibnem stanju, poceni napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.687. (r)

Tovorni »Ford«
3½ tonski, v zelo dobrem stanju, ugodno napredaj. Poizve se: »Desa«, Celovška cesta 38. (r)

Bencin motor 6—8 ks
v brezhibnem stanju, in generator za ogelje ali drva kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj« 12.655. (r)

Tovorni avto Chevrolet
2 toni, dobro ohranjen, bi zamenjal za osebni mali voz, tudi doplačam. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju. (r)

Razno

V došmrtno oskrbo
na deželi sprejem osebo z nekaj gotovine. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.457. (r)

Sprejem v izdelovanje
vsakovrstne jopice in svitarje. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Strojno pletenje« št. 12855. (r)

Restavracija

gorenjski kolodvor

toči vseh vrst vino z domačo hrano

Pisarne, denarni zavodi,

trgovci, zasebniki, kateri uporabljate pečatni vossek, pošljite cenjeni voslov podružnici »Slovenca« v Mariboru pod »Praktičen aparat za pečatenje«. (r)

Katera g. upokojenka

želi stalno bivanje v lepem zdraviliškem kraju Slovenije? Pogoji ugodni. — Bilzina kolodvora. Pogled in osebni dogovor priročam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12825. (r)

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 15. avgusta: 8 Radijski orkester — 9 Čas, poročila, spored — 9.15 Radijski orkester — 9.45 Verski govor (g. prior Val. Loka) — 10 Preno cerkvene glasbe iz stolnice — 11 Havajske pesmi (plošče) — 11.30 Otroška ura: Teta Marička kramlja in prepeva — 12 M. Ravel: Bolero (plošča) — 12.15 Moski zbor »Zarja« iz Trbovelj — 13 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 13.15 Kar želite, to dobite (plošče) — 17 Kmet. ura: Mizarstvo in tujski promet (g. Ivan Benko) — 17.30 Preno iz Rogarske Stalnice: Plesna glasba: Adamčev jazz — 18 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nas. ura: Mesečni kulturni pregled — 19.50 Radijski orkester: Laska glasa — 20.30 Preno iz Rogarske Stalnice: Smešana: Prodna nevesta. Dirigent: A. Neffat — v odmoru: čas, vreme, poročila, spored.

Drugi programi

Nedelja, 15. avgusta: 8 Radijski orkester — 9 Čas, poročila, spored — 9.15 Radijski orkester — 9.45 Verski govor (g. prior Val. Loka) — 10 Preno cerkvene glasbe iz stolnice — 11 Havajske pesmi (plošče) — 11.30 Otroška ura: Teta Marička kramlja in prepeva — 12 M. Ravel: Bolero (plošča) — 12.15 Moski zbor »Zarja« iz Trbovelj — 13 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 13.15 Kar želite, to dobite (plošče) — 17 Kmet. ura: Mizarstvo in tujski promet (g. Ivan Benko) — 17.30 Preno iz Rogarske Stalnice: Plesna glasba: Adamčev jazz — 18 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nas. ura: Mesečni kulturni pregled — 19.50 Radijski orkester: Laska glasa — 20.30 Preno iz Rogarske Stalnice: Smešana: Prodna nevesta. Dirigent: A. Neffat — v odmoru: čas, vreme, poročila, spored.

Piatno, gradl, šifoni, najnovejša barvasto pralno blago za moško in damsko perilo, blago za posteljine prevleke, velikanska izbira klotastih in svilenih odevi, pregrinjala, namizne garniture, predpostelniki, tekači, zavese, brisače, kuhinjske servete itd. Dalje velika izbira sraic in pidžam za gospode lastnega izdelka, damsko triko in batist perilo v najnovejših fazonah. Nudi še vedno po najnižjih starih cenah.

Pri nakupu nad Din 100— dobite primeren nameček!

Nova specialna trgovina s perilom

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA
SV. PETRA C. 30

(Vis a vis stare trgovine SV. Petra c. 29)

Ker nikjer drugje ne do-
bite tako ogromne izbire
v teh predmetih, ter po-
leg tudi ne tako nizkih
cen, e v Vašem interesu,
da nas v slučaju potrebe
posetite.

Posedstva

Hiša »Peričnik«

13 sobani - naprodati.
Jože Jakelj, Mojstrana.

Lepa stavbna parcela

na Ježeli naprodati. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 12.776. (p)

Stanovanjsko hišo

z velikim zelenjavnim
vrtom, prodam v Ljubljani,
Cesta na Loko 22. (p)

Hišo, vrt, travnik

skupaj ležeče, prodam za
15.000 din. Zore, Valbur-
ga 4, p. Smlednik. (p)

Manjšo parcelo

ob Beograjski ulici kupim
- Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Parcela« št. 12873.

Vila

novozidana, naprodati za
95.000 din. - Vprašati v
gostilni Zohar, Tržaška
cesta 3, Maribor. (p)

Hiša

pripravna za obrtnika -
naprodati sredi mesta. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 9915. (p)

Visokoprtilična hiša

z vodovodom, elektriko
in lepim vrtom v Viš-
marjih, naprodati. Pojas-
nila se dobe v Višmarjih
št. 59. (p)

Vzajem v najem

posedstvo ca. 10-20 ora-
lov zemlje s pripadajoči-
mi gospod. posloplji.
- Ponudbe upravi »Slov.«
pod št. 12.775. (p)

Parcelo

v okolici Ljubljane kupim.
- Plačam deloma s
knjižico Kmet, hranilnice
Ljubljanske. Ponudbe na
upravi »Slovenca« pod
št. 12.714. (p)

Ugodna prilika!

V St. Janzu prodam no-
vozidano hišo, z vpeljano
trgovino in trafiko, zelo
ugodno, event. tudi za
hranilne knjižice. Pojas-
nila daje Franjo Cerne,
Radeče. (p)

Pozor lesni trgovci!

Prodaj večje posedstvo z
žago na vodni pogon, gos-
tilino in več drugih ob-
jektov, kakor tudi nlive,
travniki, gozdi itd. Po-
sedstvo leži ob novi cesti
Radeče-Litija v Sapoti.
Vsa pojasnila daje Fran-
jo Cerne, Radeče. (p)

Žaga

s vodnim pravom, turbin-
ski pogon, v gozdnem
kraju pri Rajhenburgu
naprodati žagarju ali kme-
tu in zemljišče za malo
kmetljo skupaj okrog 45
oralov. Informacije pri:
Martin Kozolc, žaga, Raj-
henburg. (p)

V Brežicah

in okolici so naprodati
hiše, krasna stavbišča,
vinogradi, sadovnjaki in
gozdovi ter zaokrožen
del Attensovega vele-
posedstva. - Pojasnila pri
Inž. Miklau Otmar, Bre-
žice. (p)

V Litiji

prostovoljno naprodati le-
po posedstvo. Enonadst.
hiša na glavnem trgu z
velikim dvoriščem, vrtom
in gospodar. posloplji.
primerna za vsako obrt.
Naprodaj so tudi posa-
mezne stavbne parcele.
Cena po dogovoru. Infor-
macije pri Pavlu Svetec,
Litija. (p)

Naprodati iz proste roke

posedstvo, obstoječe iz 25
mernih posetov, z le-
pim sadnim vrtom, gos-
podarskimi posloplji, vsem
inventarjem, mlinom na
8 tečajev in žago vene-
cijanko. - Vse v dobrem
stanju. - Voda močna in
stalna. Cena se poizve
pri lastniku Kokolju Va-
lentinu, posestniku. Viso-
ko 13, Senčur pri Kranju.

Novo hišo

na Trnovskem pristanu v
Ljubljani, dvodelno zem-
ljiščno ločeno (dvoje-
ka) - prodava vsak po-
samezno. Naslova v upr.
»Slov.« pod št. 12915. (p)

Gostilniško posedstvo

lepo, ob banovinski cesti,
na prometni točki, pri-
pravno tudi za trgovino,
naprodati ali dam v naj-
em. - Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 12830. (p)

Restavracija v Dalmaciji

prvorazredna, dela samo
proti gotovini

je naprodati

ali sprejme kompanjona,
po možnosti strokovnjaka
z osebo pravico.
Cenjene ponudbe prosim
pod 47069 na Publicitas
d. d., Zagreb, Illica 9.

Enodružinsko hišico

čisto, periferija Ljubljane
- ugodno prodam. Ponu-
be upravi »Slovenca« pod
»Lep kraj« št. 12842. (p)

Večje posedstvo

z novim gospodarskim po-
slopljem in orodjem, pro-
dam. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 12870. (p)

Krasna vogalna parcela

4000 m², 2 minuti od tram-
vaja, na Kodeljevem -
ugodno naprodati. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 12913. (p)

Hišo s trgovino

s kompletno opremo, vrt,
vse novo, v brezhibnem
stanju, ugodno prodam v
Škopičah 42 pri Brežicah.
Informacije daje Albin
Robida istotam. (p)

Gozd in travnik

ugodno naprodati. Gozd je
za Rakovnikom in meri
13.000 m², travnik pa 6500
m² na Ižanski cesti, blizu
mitnice. - Informacije na
Vidovdanski 24. (p)

Parcela

500 m² v Dolnicah nad
Dravljami takoj napro-
dati. Lep prostor, tik ce-
ste, elektrika. - Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 12.686. (p)

Enodružinska hiša

v bližini Ljudskega do-
ma, obtočje iz 5 velikih
sob in vseh pritliklin, z
garazo in ca. 1000 m²
sadnega vrta, zaradi se-
livitve naprodati za 220.000
din. Vzamejo se tudi hra-
nilne knjižice. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 12.773. (p)

Ne popolnoma zastoj

ampak zelo poceni, po 30
par m² je naprodati lepo
kmečko posedstvo, obsto-
ječe iz hiše, hleva, svi-
njaka, kozolca, 43 oralov
veliko. Leži med Hrast-
nikom in Zidan, mostom.
Ponudbe podružnici »Slo-
venca« v Celju. (p)

Novozidana vila

zraven 2000 m² zemlje,
pet minut od romarske
cerkve Petrovčeve ali ko-
lodvora, pripravna za
upokoje, župnika, druge-
ga upokojenca, obrtnika
ali kaj silnice, poceni
naprodati. Pojasnila: A.
Lavrinc, Petrovče. (p)

Posedstvo

8 oralov, tri gospodarska
posloplja, njive, travniki,
vinograd, gozd, 150 sad-
nih dreves, 10 minut od
glavne ceste, naprodati za
20.000 din. Potreben ka-
pital 10.000 din. - Zidar
Franc, Lipovec št. 13 -
Sv. Vid pri Grobelnem. p

Naprodati

iz proste roke zelo ren-
tabilne stavbne parcele,
na katerih so postavljene
dvostanovanjske poslop-
ja. - Nahajajo se v bli-
žini bivše jahalnice v
Trnovem. - Prodajo se
skupno ali posamezno. -
Več se poizve pri notarju
Uslakarju, Kralja Petra
trg št. 8. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno na-
obrazen posredovalec -
Cesta 29. oktobra št. 6,
telefon 37-33, ima napro-
dati večje število parcel,
kompleksov, posestev, go-
zdov, trgovskih in stano-
vanjskih hiš in vil. Po-
oblaščen graditelj in sod-
ni centilec za nasvete brez-
plačno na razpolago. (p)

Majhno posedstvo

v prijazni legi, tričetrt
ure od železnice, prodaja
dr. Zmave, p. Sv. Jurij
ob Ščavnici. (p)

Dvostanovanjsko hišo

in hišo z vpeljano mizar-
sko delavnico, z dvosob-
nim stanovanjem, prodam
- Izve se pri I. Bergant,
Dravljice 149. (p)

Hišo

ali drugo poset kupite
ali prodate najbolje po-
tom pisarne Adamič,
Ljubljana, Gosposvetska
št. 8-II, telefon 32-86.

Velika trgovska hiša

v najbolj prometnem sre-
dišču Maribora, z lepimi
lokalni in več komfortnimi
stanovanji, z letnim do-
nosom nad 100.000 din -
tako naprodati. Le resni
kupi na poljše ponudbe
upravi »Slovenca« v
Mariboru pod »Izredna
prilika«. (p)

Dvostanovanjsko hišo

z elektriko in vodo radi
preselitve takoj prodam.
Cena 27.000 din. Poizve
se Primskovo št. 142 pri
Kranju. (p)

Lepa parcela

ob državni cesti v Zg.
Hudinji ugodno naprodati.
Naslov v podružnici »Slo-
venca« v Celju. (p)

Poceni naprodati

8000 m² parcel v Lescah
pri Bledu. Vsi pogoji se
izvejo v pisarni dr. Mač-
ka, Tavčarjeva 3. (p)

Dvostanovanjska vila

pred kolodvorom, za re-
stavracijo, trafiko, v Ljub-
ljanski okolici, naprodati.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »39.800« 12.971. (p)

V Trbovljah

ob glavni cesti je hiša,
po želji kupca tudi ve-
lika delavnica za vsako
obrt, zaradi družinskih
razmer poceni naprodati.
Prevolnik Jože, mizar-
stvo, Trbovlje II. (p)

Vnajem

IŠČEJO:

Trgovino z meš. blagom
v mestu ali na deželi, s
stanovanjem ali brez -
iščem v najem z okto-
brom ali novembrom. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Prometna točka« št.
12820. (m)

Mesarijo in gostilno

ali brez gostilne, z delav-
nico in stanovanjem, na
prometnem industrijskem
kraju ali v mestu - vza-
jem v najem z ali brez
inventarja, event. bi tudi
kupil. Samo resnično do-
bre točke pridejo v po-
štev. Naslov v vseh po-
slovalnicah »Slov.« pod
št. 12841. (m)

ODDAJO:

Delavnico ali lokal

oddam na Jesenicah 33.

Delavnice, garaže

po 250 din mesečno takoj
oddam. Celovška c. št. 50,
dvorišče. (n)

Kovačnica

z orodjem se odda v naj-
em. Tezno pri Mariboru.
Ptujška cesta 58. (n)

Dva lokala

na prometni cesti, se takoj
oddaja. Šmartinska
cesta 6. (n)

Lokal

v sredini mesta, se takoj
oddaja. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 12907. (n)

Delavnico

na Mestnem trgu št. 9 -
poceni oddam solidnemu
obrtniku. (n)

Oddam

klet, zimsko kegljišče za
gostilno. Ogleda se od 5
do 7 zvečer. Privoz št. 4.
Ljubljana. (n)

Trgovina z meš. blagom

na zelo prometni točki na
Gorenjskem - se odda takoj
v najem, najraje gos-
podarji, ki bi v prostem
času pomagala v gostilni.
Ponudbe upravi »Sl.« pod
»Trgovina« št. 12875. (n)

Stanovanja

IŠČEJO:

Dvosobno stanovanje
sončno, iščem za oktober.
Ponudbe s ceno na na-
slov: Kristan, uradnik,
pošta Ljubljana 2. (c)

Enosobno stanovanje

čisto in zračno, najraje v
novi hiši, tudi podstrešno,
išče stranka brez otrok.
Ponudbe v upravo »Slov.«
pod šifro »Elektrika«. (c)

ODDAJO:

Enostanovanjska hiša
dve sobi, kabinet, pritlik-
line, se odda takoj. Ko-
deljevo, Slomškova 7. (c)

Dvosobno stanovanje

suho, sončno, oddam s
septembrom v Kavčičevi
ulici 26. (c)

Trisobno stanovanje

v sredini mesta, se takoj
oddaja. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 12908. (c)

Dvosobno stanovanje

komfortno, oddam s 1.
oktobrom. Povšetova ce-
sta 41. (c)

Trisobno stanovanje

s kuhinjo, kopalnico, v
visokem pritliku, oddam
z novembrom. Moste, Cig-
lerjeva 18. (c)

Dvosobno stanovanje

oddam. Beograjska ul. 8
(nasproti bežigradu, gim-
nazije). Informacije isto-
tam. (c)

Trisobno stanovanje

v novi villi, zelo ugodno
oddam s 1. sept. ali 1. ok-
tobrom za 600 din. Siska,
Goriška 29. (c)

Trisobno stanovanje

komfortno, oddam z ok-
tobrom v Spodnji Šiški.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod znač. »Nova stavba«
12.968. (c)

Enosobno stanovanje

s pritliklinami takoj od-
dam na Kodeljevem, Po-
všetova cesta, nasproti
trgovine Rozman. (c)

Petsobno stanovanje

komfortno, v najlepši le-
gi Maribora, pripravno
tudi za zdravilno ali pi-
sarno, takoj oddam. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
v Mariboru pod »Prijetno
stanovanje«. (c)

SOBE

IŠČEJO:

Opremljeno sobo

čisto, sončno, s hrano ali
brez, išče mirna uradni-
ca. Ponudbe s ceno upr.
»Slov.« pod »Čistoča«. (s)

ODDAJO:

Opremljeno sobo

oddam. Friškovec 6. (s)

Prazno sobico

oddam. Naslov v upravi
»Slovenca« pod 12.705. s

Soba s kuhinjo

oddam v Aleševčevi ulici
št. 26 s septembrom. (c)

Boljšega delavca

sprejem na stanovanje.
Maribor, Glavni trg 4 -
na dvorišču. (s)

Denar

Posojilo 50.000 din

za dobo petih let iščem
tako. Vknjižba na prvo
mesto. - Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Varnost
4 kratna vrednost 12.450.

BANČNO KOM. ZAVOD

in MENJALNICA
MARIBOR
Aleksandrova ulica št. 40
vnovčuje

HRANILNE VLOGE
bank in hranilnic,
kupi

vrednostne papirje, va-
lute in zlatnike po naj-
višji dnevni ceni

Hranilne knjižice

Hranilnice in posojilnice
na Jesenicah 125.000 din,
Mestne hranilnice v Ra-
dovljici 18.000 din, Kmet-
ske hran. in pos. v Ra-
dovljici 21.000 din pro-
dam najvišjemu ponu-
dniku. - Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Le proti
gotovini« 12.774. (d)

Ureditelj dolgov

potom sodnih in izven-
sodnih
poravnav.
Nasveti v konkurznih za-
dajah in vseh drugih
trgovsko-obrtnih poslih.
Strokovne knjigovodske
revizije, sestava in apro-
bacija bilanc.
Preskrba kreditov
vsi posli

Kmečke zaščite.
Edina koncesionarna
komercialna pisarna

Lojze Zajc

Ljubljana, Gledališka ul. 1
Telefon 28-18

Družabnico

nad 30 let staro, premo-
žno, za odkup gostilne,
iščem. Ponudbe podruž-
nici »Slovenca« v Celju
pod »Delikatesa« (d)

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Sloven-
ska banka v Ljubljani.
Krekov trg 10, tel. 27-62

3000 din posojila

iščem za dobo 6 mesecev,
vrnem 3500 din. Ponudbe
upravi »Slov.« pod »Ga-
rancijska« št. 12886. (d)

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov,
terjatve in vrednostne pa-
pirje

vnovčim

najkvalitetneje po najvišji
ceni

takoj v gotovini

Prodamo**2 ročni črpalki**

in daljnogled proda Habicht, Ljubljana, Tabor 5.

Gostilniški inventar

naprodaj. Polzeve se: Ljubljana, Tovarniška 17.

Košnje sladke otave

prodaj. M. Babnik, Tomačevo. (1)

Otroški voziček

globok, naprodaj. Zalo-karjeva ulica 13. (1)

Koroške brusnice

(PREISELBEER) dnevno sveže - razposilja od 5 kg naprej Zechner Henrik, Libelče, Koroško.

Poročne prstane,

ure, verižice, uhane, kakor tudi očala, kupite najbolj ugodno pri Josipu Janko, urarju v Kamniku, štna, naspr. farne cerkve. (1)

KOLESA

Puch, Diamant, Torpedo in druga, skoraj nova in stara poceni naprodaj pri

»PROMET«

nasproti križanske cerkve

Naprodaj

po neverjetno nizki ceni avto Chevrolet limuzina, malo rabljen, tovarni avto Steyr, 1½ tonski, Amlicar, najnovejši model, dvosedesni, prevoznik trikotnik, več rabljenih koles, Ljubljana, Karlovaška cesta 4. (1)

Kratek klavir

železne konstrukcije, za 4500 din, spalnico, jedilnico, gospodsko sobo in vinske sode prodaj. Maribor, Tattenbachova 21. Dobra. (1)

Stanovski premog

dostavljamo na dom po 32 din 100 kg. Polne vozove iz vagona ceneje prodaja le zastopnik Maribor, Kopaliska 10.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan - se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Ne-botičnika«.

Prvovrstna

manufakturna trgovina v večjem mestu na Stajerskem in najbolj prometni ulici, z elegantnimi izloz-bami in jako lepimi lokala-mi, se zaradi boleznih in družinskih razmer takoj prodaj. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zlata ja-ma« 12.746. (1)

**»SINGER«
»PFAFF«**

skoraj novi, pogrezljivi, v večji izbiri, poceni na-prodaj pri

»PROMET«

nasproti križanske cerkve

Borov les

odpadki pilotov, 20-25 cm v premeru, kosi 1.8-2.5 metra dolgi, ca. 130 kosov - prodaj na stavbi Mayer, Ljubljana, Mari-jin trg, stavbna pisarna.

Prodaj

skoraj novo lokomobil 8 atm. 11.87 m³, 2 centri-fugi, 1 pralni stroj, 1 ba-kreni kotel z dvojno ste-no, 2 elektr. motorja, - Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. 1

Fige

za žganjekuho nudi za takoj ugodno »Zaloga južnega sadja«, Ljubljana, Tyrseva 48. (1)

Vinski sodi, kadi,

in druga posoda, kvali-tena izdelava, klan les, nizke cene, hitra in so-lidna postrežba. - Zahite-vajte ponudbe! Priporoča se Franc Pirc, sodarstvo, Dravice, Ljubljana. (1)

Naši vozički so na paten-tirih krogličnih ležajih. S.Rebolj & drug Gospodstva cesta 13.

Posteljne odeje

res dobro prešite, domač izdelak, samo z belo va-to, od 70 din naprej. - Zglavnike, pernice, izgo-tovljene posteljne perile, kose in kamelhar odeje, gradi za madrace, puh in perje vedno v veliki izbiri pri A. Stubeč, spe-cialna trgovina in izde-lovanje posteljnih odej, Maribor, Stolina ulica 5. 1

Parketenaročila sprejema v Kolnikovi 14
Solidno delo. - Nizke cene.
Bokal Anton
domače-slavonske
dobavitelj in polaga
hrastove-bukove**Novosti**

perila, obleke, pumparice itd nudi ceneno Presker, Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Prodaj

Knjige vsega zdravstva (nemška), nabožno sta-rinsko sliko, žensko oble-ko itd. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12874. (1)

Brusilnih kamnov

za brušenje teraca, ka-kor tudi smirkovih plošč ima veliko zalogo trdka Feliks Toman ml., Ljubljana, Costova ul. 7. (1)

**MIZARJI
POZOR!**

Nanevo prispela pošiljka raznih vrst šelakov od 30 din dalje. - Svetovno-znana zgoščena politura

»POLINIT«

pa po 48 din. Zahite-vajte prospekte pri tvrdki

RUDOLF HAFNER

Ljubljana, Miklošičeva 36 in Celovška cesta št. 61. Telefon 35-65.

Vino

rudeče in belo, dobre kvalitete (tudi silvovko) ugodno prodaj. I. Vehovar, Koprivnica pri Raj-henburgu. (1)

Več grmov

dišečih potnikov prodaj. - Glince, Cesta I. štev. 6, Ljubljana.

Trčalnico

prodaj ali zamenjam za roje. Glince, Cesta I. št. 6, Ljubljana.

250 din nagrade

dam onemu, ki dobi kup-ca za moj gramofon. Ce-sta v Rožno dolino 9. (1)

Prodaj večjo množino

blatnatih vrč za ogelje. - Šurk Martin, Ljubljana, Zabjek 8. (1)

Govejo otavo

7 orajov travnika, pro-daj. Naprodaj tudi zem-ljišče v manjših delih. - Vprašati: Rimska 9-11, vrata 16. (1)

Trgovski inventar

za specerijo in delikateso naprodaj. Milinček Mah-l-könig za kavo, stroj za rezanje salame Berkel. - Stefan Vlač, Tyrseva 9.

Mostna tehnična

zelo dobro ohranjena, lanske leto žigosana, nov most 5000 kg nosilnosti, poceni naprodaj. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju. (1)

Specialni pletilni stroj

Noppen, ploščat (flach), orig. Jaquard št. 10100, čisto nov, zaradi selitve poceni naprodaj. Ponud-be upravi »Slovenca« pod »Praktičen« 12.749. (1)

Zelo pripravno za dame!

Prodaj zaradi preselitve v inozemstvo dobro vpe-ljano trgovino ročnih del, predstavlja itd. v centru. - Reiss, Zagreb, Mesnička ulica 2. (1)

Polpokrita kočija

in voz parizar naprodaj. Flis Alojz, Poljčane. (1)

Kmečkega konja

krepkega, starega 5 let, ki je sposoben za vsako vožnjo, prodaj. Smokuč št. 28, Zirovnica, Gor. (1)

Precizne šivalne stroje

za rokavice, krzno, triko-tažo, svilu, filc, klobuke tovarne Rimoldi. Nizka cena. Išče mo zastopnike za vse banovine. Gene-ralni zastopnik Glazkov, Zagreb, Nikoličeva 10. (1)

Velika kepalna banja

iz cikaste pločevine, do-bro ohranjena, in gasper-ček naprodaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.772. (1)

Kolesa, šivalne stroje

najboljših nemških to-varn, kupite najceneje pri tvrdki Plevel v Preski pri Medvodah. Tako poceni ne kupite nikjer drugje.

Žagarji, pozor!

Nihalno (pendel) žago prodaj ali zamenjam za les. Cibelj Ivan, Košaki, p. Pesnica pri Mariboru.

Singer šivalni stroj

pogrezljiv, nov iz tovar-ne, poceni naprodaj. Go-stilina Koritnik, Maribor, Gregorčičeva 17. (1)

Kolesa in šivalne stroje

kupite najceneje v trgo-vini »Triglav«, Resljeva cesta 16. Stara kolesa in stroje vzamem v račun.

Naprodaj

točilna miza, roletti 290x 93 in 290x145, mize 78x 78, podstavki za mize iz litiga železa, spalnice, boljše, za eno osebo, parketi, vse rabljene, a do-bro ohranjeno. - Hotel »Slone«, (1)

Modroce

peresnice (Federma-dra-ze), otomane, kauče in vse tapetistične izdelke dobite po najnižji ceni pri F. Sajovic, Ljubljana, Stari trg 6. (1)

Radio

5 cevni radio aparat dobro ohranjen, prodaj po nizki ceni, Naslov v podružnici »Slov.« v No-vem mestu. (1)

Štiricevni radio

super, prodaj globoko po ceno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 12910. (1)

Objave**Preklic**

Preklicujem večkrat izre-čene in popolnoma neutemeljene obdobjne glede Kravanja Rudolfa in Arh Minke na Blejski Dobravi. Zahvaljujem se za opustitev tožbe. Jeseni-ce, 7. avgusta 1937, - Mulej Minka, Blejska Do-brava. (1)

Zasluzek

Oddamo samoprodajo poznanih radio aparatov za Dolenjsko in Gorenjsko. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stranski za-sluzek« št. 12718. (2)

1000 dinarjev

in tudi več lahko zaslu-žite s primerno majhnim investiranjem, mesečno s delom doma. Pošljem ma-terijal, prevzamem goto-ve izdelke. - Zahite-vajte prospekte, priloge, znam-ko. - »Hemipa«, Pančevo, Braće Jovanović br. 20.

Kupimo

Mizarske stroje

kupi F. Pečnik, Koroška cesta 39, Maribor. (1)

50.000 kg slame

kupi umobolnica. Ljubljana, Studenec. (1)

Kupim

aluminij, baker, svinec, cink, medenino in cin. - »Grudnik«, Ljubljana, Dravice. (1)

Staro železo

aluminij, baker, cink, me-denino, svinec in druge kovine kupuje stalno po najvišji dnevni ceni Av-gust Stražisar, železnina, Ljubljana, Vošnjakova 4.

Vsakovrstno**zlato kupuje**

po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Dobro ohranjene modele

za cementne cevi em 20, 30, 60 - kupim. Najnižje ponudbe v upravo »Slov.« pod »Betonski izdelki« št. 12847. (1)

Knjige

slovenske predvojne do-be - tudi cele zapuščine - kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Knjige« P 12.738. (1)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

2000 m³ bukovih drv

prima, suhih, od enega ali več dobaviteljev, za suksesivno dobavo - ku-pim. Takojšnje najnižje ponudbe na mero ali teže feo, vagon nakladalna po-staja pod »Točno plačilo« v upravo »Slov.« (1)

Hrastove prage

kupim za takojšnjo do-bavo 260-15-25, 260-16-26. Plačilo pri prevzemu ali akreditiv v Ljubljani. Po-nudite takoj razpoložljivo količino franko vagon. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka 12. (1)

Srečni SOLEA- nagradni dobitniki!

Polne kolarne rešitve je prinesel pismonoša. Nagradno razsodišče je pregledalo 5.298 dospelih rešitev in našlo med njimi 3.347 pravih. To je Solea-navdušenje!

Pravila rešitev dne 19. junija razpisane nagradne naloge se glasi:

Aktivni lecitin v Solea milu na najidealnejši način dopolnjuje učinek kože krepilnega kolesterina v Solea kremi. V koži delujoče hormonske snovi se s lecitinom in kolesterinom, ki sta za to najprimernejša, presenetljivo in blagodejno poživijo.

Vsem se najlepše zahvaljujemo za izredno številno udeležbo in za naravnost občudovanja vredno trud in skrbnost pri sestavljanju pravih odgovorov. Prav posebno pa se zahvaljujemo vsem tistim, ki jih žreb to pot ni orešil z nagrado. Za plačilo naj vam bo sveža in elastična koža, ki dobro diha in je dovoljno prekrvljena, kar vse povzroča redna Solea-kožna nega. Prvih pet nagradencev je določilo razsodišče, kakor sledi:
1. nagrada: Dr. med. univ. Ana Gorodicki, Karlovac, Starčevića 15. - 2. do 5. nagrada: Aleksandar Buharović, Zagreb, Ulica Kraljice Marije 18/11, Meška Lovrič, Ljubljana, Rožna ulica 27/1, Elfrida Klar, Maribor, Delavska ul. 26/1, Cita Sodin, Celje, Spodnja Hudinja 28.

Ostalih 395 nagradencev je pismonoša obveščeno.

Tvorice Zlatozorg, oddelček Solea, Maribor

Zasebni gospodinjski tečaj

od 1. oktobra 1937 — 1. aprila 1938

v samostanu Wernberg blizu Vrbskega jezera, p. Förderlach.

Skrbna izobrazba v vseh strokah gospodinjstva po pristno meščanskim načelom. Na željo se poučuje tudi nemščina in angleščina, Poblizja pojasnila daje samostanska uprava.

**Centralni trg čehoslovaške industrije
Praški eksportni sejem**

od 3.—12. septembra 1937 - takoj za Leipzigom

50 % popust na čehoslovaških železnica. 25 % - 50 % na ino-zemskih železniških, parobrodskih in zračnih linijah. Nadaljne informacije in sejnske izkaze dobite pri zastopniku praškega vzorčnega velesejma.

ALOMA COMPANY d. z. o. z., Ljubljana, Aleksandrova c. 2/1
CEHOSLOVAŠKI KONZULAT
PUTNIK, Gajeva ulica za nebotičnikom ali direktno pri
direkciji praškega velesejma Praga VII, velesejmska palača.**JESENSKI LIPSKI SEJEM 1937**

OD 29. AVGUSTA

DO 2. SEPTEMBRA

60 % popusta na nemških železnica, znatni popusti v drugih državah.

Vsa pojasnila dajejo:

Zvanični biro lajpciškog sajma
Beograd, Knez Mihajlova 33/1.

in častni zastopniki:

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana, Tyrseva 33. - Tel. 27-62 in

Jos. Bezjak, Maribor, Gospo-ska ul. 25. - Tel. 20-97.

»SLOVENE«, podružnica: Miklošičeva cesta št. 5

Agnes Günther:

65

Dušica - Rožamarija»Prosim vas, presvetli, blagovolite izročiti prin-cesi moje pozdrave! Moje stvari so že spravljene, treba mi je le še zapreti potno torbo.«
»Nemogoče! - Jaz bi se naj vrnil brez vas?«
»Jaz sem že seveda brez vsakega dovoljenja, ob usodnem večeru videl princeso. Bilo ji je tako hudo, da si nisem mogel misliti, da bi ne ravnal po vaši želji. Vendar nisem smel pustiti princese čisto osamele med tujimi ljudmi, ko se je že sko-raj poslavljala s tega sveta!«»Prav ste ravnali, Harro! Zahvaljujem se vam za to! Zdaj vas pa prosim, da greste z menoj.«
»Toda Harro se upira na naslonjalo svojega stola ter se ne gane. Po kratkem premolu izpre-govori:

»Toda sem se pa tudi že poslovil, presvetli. In razdor bi me zdaj manj bolel... Zakaj bi se mi imela princesa zahvaliti? - Za prazen nič! - Svojo zadevo je sama najbolje vodila.«

»Razdor? - Prosim vas vendar, kako morete govoriti o razdoru? Kakor bi Rožamarija še sploh mogla kaj takega prenesti! - S čim sem vas uža-lil?«

»Z ničemer, presvetli! Ostanem vam večno hvaležen za vašo dobrotljivost in uvidenost. In prav radi tega ne bi hotel, da bi mogli nekega dne o meni misliti, da sem se predolgo tu zadrževal.«
»Toda Harro, jaz se ne emem in ne morem vrniti brez vas! Razumite me že vendar! Jaz sem pri svoji hčerki z nečim na dolgu. Ona še vedno goji do vas svoje otroško priateljstvo... Z nič-mer bi je ne mogel bolj vzradostiti.«

»Skoraj preprosti je že postal knez s svojim siljenjem. Toda Harro stiska zobe! Ako se zdaj vda, je izpuščen! Izročil bi se Braunerkerjem, postal bi njihov norec. Vdani norec v čepici s kra-guljki, katerega bi klicali in zopet devali v stran!

Moral bi biti vesel norec, ki bi se igral s knežjimi otroci ter jih spravil v dobro voljo. Izgubiti pa bi se moral vsaki čustvenosti! Zalostnega norca Braunerkerja ne morejo rabiti!

»Presvetli, dovolite, da se zdaj poslovim!«

»Ne morem vas doumeti!«

»Moram torej jasneje povedati,« si misli groi Thorstein, ter reče:

»Princesa ni več otrok in jaz nisem več tovariš v otroških igrah!«

»Njen prijatelj ste pa vendarle ostali, Harro!«

»Princesa je bila milostna ter me je še vedno nazivala s prijateljem!«

»Harro, ali hočete v tem trenutku res nekaj izsiliti?«

»Jaz nočem popolnoma nič izsiliti! Hočem le storiti, kar boste čez dan ali čez teden itak sami od mene zahtevali in morebiti ne s toliko ljube-znivostjo in toploto kot danes. Ne prisojam pa si tolike uvidenosti, da bi mogel sam pogoditi trenu-tek, ko vam bom začel postajati nadležen. Ne mislim pri tem zgolj nase, mislim tudi na princeso. Ona se v teku let ni izpremenila in se tudi v teh nekaj dneh ne bo. Dušica je sama sebi zvesta! In še nekaj, presvetli...!«

Ali si morete misliti moža, ki bi ob tolikem prijateljstvu, nežnosti in razumevanju mogel jam-čiti za svojo notranjost ter mirno in hladno zreti na cvetke, katere mu trošijo na njegovo samotno in trnjevo pot? ... Mož, ki opazuje, kako se lepa zunanost te krasne duše popravlja, moža, ki zre v sinjega metuljčka, ki zopet evoboden razprostri svoja krila v sončnem žaru, pa bi naj vse to užival le v oni primerni razdalji, ki je med njim in me mlado kraljico? - Je li tak človek mogoč? - Ste ga, presvetli, že videli?«

»Harro, ali res nameravate v tem trenutku, ko sem vam popolnoma izročena... Jaz nočem in ne smem brez vas stopiti pred svojo hčer. - Ponav-ljam, da ne preneha ničesar več! Mi hočete izsiliti kakšno obljubo?«

»Presvetli, tega prav gotovo nočem! Prepi-čan sem, da sem največji norec od tod do Pariza. - Pridem nemudoma za vami...!«

Knez odhaja... V tem trenutku so se tudi zunaj raztrgali oblaki in žarko sonce je zasijalo nad sinjim morjem! Kako se leskeče in blešči ob grebenih morskih valov! - Kako se zibljejo palme v svojem bisernem okrašu! Prijeten, osvetojuč veter je zapihal! ...

Se moko belo rožo odruga knez, ko se vrača skozi vrto... »Moja roža... moja bela roža...!«

Ko vstopi v mračno bolniško sobo, švigajo skozi zastore svetli sončni žarki. Eden izmed teh je zadel zlate lase, ki zasijejo okoli bledega obraza kakor zlato ozadje na starih slikah. - Rožamarija molči! ... Ni ji neznano, kar se je pravkar zgodilo. Da bi tega ne uganila, čemu je njen oče tako dolgo izostal, ki se sicer ne gane iz hiše! Njen pogled pove vse! Harro je ubil groznega zmaja, ki jo je držal v svojih krempljih! ...

»Dragi oče! Njene posušene roke se oklepajo knezovega vratu. »Ah, odpusti, odpusti! Nisem bila dovolj potrpežljiva. Grešila sem nad ljubeznijo. Oh, reci vendar, da mi odpuščas!«

Knez pa pritiska njeno glavo na svoje prsi ter poljublja njene lase, njeno belo čelo! »Moja roža! Moja bela roža!... Vse je odpušeno, samo glej, da okrevas in postaneš srečna! Hočeš videti svo-jega prijatelja?«

Toda Rožamarija ne želi niti tega več. Ze znova jo muči stara bol, ki jo je že pelagoma za-puščala. Mirno mora ležati, popolnoma mirno! More le se belo rožo, katero ji je prišel njen oče, pritisniti na svoje upadlo, obsoljeno lice. - Tiha mora biti. Čisto tiha!

»Preveč se je vzradostila,« je rekel Harro, ko je o tem šla.

Toplo sije sonce. Danes so Rožamarijo dobro zavili v odejo ter jo prenesli na verando, da tam uživa sončno gorkoto. Harro je obešil rdečo svi-leno zagrinjalo tako, da je le glava dušice zava-

rovana pred soncem, sicer jo pa obseva krasno sonce. Obledela je v belo volneno obleko. Na njen obraz pada rožnat odsvit od zagrinjala, v katerega se upirajo sončni žarki. Harro je zelo blagodejno uplaval! Napravil je v hiši red. Kneza je nastanil v sobi, katero je imela prej Miss Gran-ger, ter mu je poleg verande uredil čedno čitalnico. Rožamarijo je videl tu pa tam le za kratek trenutek. Knez se ni mogel dovolj načuditi, kako mirna in dostojna so bila ta srečanja, kot med prijatelji, ki se niso nikdar ločili!

Danes mora Harro sedeti poleg Rožamarije. Knez pa hoče v svoji čitalnici odgovorjati na pisma, ki so dospela v velikem številu. Toda celo najvaž-nejše stvari ga ne zanimajo! - Rožamarija ji zdaj nujno potre

PROMETNA BANKA D. D.

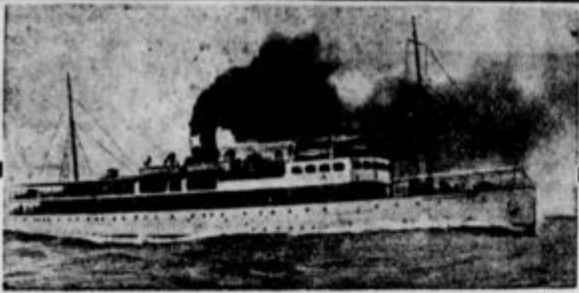
V LJUBLJANI

Štritarjeva ulica 2

Telefon štev. 21-49

se priporoča za vse
bančne posle.

→ Izplačuje brez omejitve stare in nove naložbe

SS Prestolonaslednik Peter

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. — SUSAK

Dnevna hitra paroplovna služba s Sušaka za Dalmacijo in obratno. Odhod s Sušaka ob 16. uri.
Dnevna večkratna zveza za vsa kopališča in letovišča jugoslovanske obale.
Ugodna turistična potovanja s Sušaka za Dalmacijo in Grško po nizkih pansionirnih cenah.
Ekspresne turistične proge iz Benetk za Dalmacijo.
Provostni parniki — izvrstna kuhinja.
Prospekte in pisanja daje direktor na Sušaku, vse njene agencije in vsi uradi „Putnika“ in društva „Wagon-Lite-Cook“.

Kupim parcelo

za gradnjo najmanj 4 nadstropne trgovske hiše v centru ali neposrednem centru Ljubljane. Dolgost parcele 30—50 m. Prednost imajo vogali 30/30—40/40 m. V poštev pridejo tudi stare hiše, katere bi podrli. — Ponudbe poslati na

Battelino Angelo, stavbenik

Ljubljana VII, Aljaževa cesta št. 35 Telefon št. 33-39

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

reg. zadruga z neom. zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

NOVE VLOGE vsak čas razpoložljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi po 3%.

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

5. Nočni napad

Nad ciganskim taboriščem se je zgrnila noč. Po nebu je plaval polna luna. Skušala je uiti črnim oblakom, ki so se vihravo podili za njo. Od časa do časa so jo res ujeli in zakrili s svojimi temnimi plašči. Luna pa se jim je vedno znova izmuznila iz tesnega objema in hitela dalje. Med begom pa se je svojim preganjalcem škodoželjno režala.

Vse je bilo tiho. Le pretresljiv jok mladega ciganka je vznemiril pokojno tišino noči. Pa ga je njegova mati hitro utešila in ciganka je utihnil in kmalu zaspanjal o bog ve čem.

Na širokem štoru zunaj taborišča je sedel širokopleči cigan Miško na straži. Zraven njega je slonela nabita puška. Pa ni cigan Miško to noč nič kaj vestno izpolnjeval svoje dolžnosti. Nekaj časa je še budno prisluškoval na vse strani, potem pa ga je uspavajoči nočni mir tako prevzel, da mu je glava začela počasi kinkati — čedalje niže. Kmalu je zasmrčal na ves glas, da je odneslo v noč, kakor da nekdo žaga drevesno deбло.

Kvalitetna-znamka

Gornja kvalitetna znamka v moških nogavicah. Moške nogavice in bombažaste damske nogavice se bodo dobivale od 15. oktobra t. l. v vseh boljših trgovinah.

Vsak parni kotel brez razlike lokomobile, stabilne motorje, razne mlatilnice avtomobilske ali aeroplanske hladilnice

morete očistiti kotlovca (Kesselstein) v obratu brez razkladanja in demontiranja z ameriškim preparatom »TEPALIN«-om, s katerim se tudi ovira tvorba kotlovca in usedlin. Popoln uspeh z jamčen. Preizkusili so ga in ga priporočajo najslavnejši strokovnjaki in državne oblasti. Prihranek na kurivu do 50%, instalacija in cevi pa trajajo mnogo dalje. — Vsa pojasnila in prospekte z navodili pošilja generalno zastopstvo tvrdka »HOBBY« A. R., Beograd, Uzun Mirkova 10. — Telefon 23-013.

Podzastopniki: Za DRAVSKO banovino »Velepomet«, Ljubljana, Stari trg 19/1. — Za DONAVSKO banovino Erben Drago, tehnična poslovalnica, Osijek 1, Desetičina 6. — Za DRINSKO banovino Stokan Lav, Sarajevo, poštni predal 168, telefon 21-45. — Za MORAVSKO banovino Novak Evgenij, elektro-tehnična delavnica, Kraljevo. — Za VARDARSKO banovino Lotski Stevan, Skopje, Kralja Petra 37.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrl naš oče, stari oče in tast, gospod

IVAN SEMROV

posestnik

v soboto, dne 14. avgusta, po dolgi bolezni, previden s svetimi zakramenti, v starosti 82 let.

Pogreb dragega nam pokojnika bo v ponedeljek, 16. avg. ob 9 dopoldne v Hotedršici na župno pokopališče.

Hotedršica-Kranj, dne 14. avgusta 1937.

Zalujoči:

Janez, Andrej in Frane, sinovi; Franca in Marija, hčeri; Ivana, Vilma in Jožeta, sinuhe; Karol in Frane, zeta; vnuki in vnukinje.

Zahvala

V globoki žalosti ob bridki izgubi naše dobre, blage mame, babice, prababice, tasče in tete, gospe

Cecilije Katnik roj. Konrad

se zahvaljujemo preč. duhovščini, g. sreskemu ref. dr. Haringu, ki ji je lajšal bolečine, Cecilijanskemu društvu za ganljive žalostinke. Srčna hvala za darovano cvetje, s katerim ste obsuli našo dobro mamo in jo spremili v tako častnem številu k večnemu počitku, da je draga pokojnica daleč od roba sinje Adrije, tu, ob vznemirju vinskih gorle, našla svoj mirni dom.

Se enkrat vsem skupaj in vsakemu posebej srčna hvala!

Ljutomer, Rihemberg, Wten, Zerjav, Kranj.

CILKA REPIČ roj. KATNIK, MINKA KODRČ roj. KATNIK, SLAVKO KATNIK, MELHIOR KATNIK, DR. SAVO J. KATNIK, otroci.

Kupimo prav dobro ohranjen

TOVORNI AUTO

z normalno obremenitvijo najmanj 3 tone

Ornik & Mitrovič, Meža

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1

Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila, ki spadajo v delokrog upravnništva lista.

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetneške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik, Mestni trg 13. Ugoden nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Elektromotorji

novi in razlojeni vsi vrsti in velikosti vedno v zalogi. Sprejemajo se vsa tovrstna popravila, instaliramo po konkurenčnih cenah. Velika zaloge instalacijskega materiala.

A. VERBAJS — Ljubljana
Gospodarska 10
(Poleg Slamiča) Telefon 28-67

Žage:

remseidske gaterice — vodne, tračne, kakor tudi vse vrste orodja in okovja si nabavite ugodno pri

»J E K L O«
Stari trg.

VINA

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani

TELEFON ŠTEV. 25-73

Cunje

krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke, ovčjo volno, govejo dlako (aravco) — kupi vsake množino

ARBEITER - MARIBOR
Dravska 16

BREZ VODOVODA!

Veselite in vedrost
zdravje in svežost

so prednosti higijenske kopeli.

Dobivajo se v vsaki železni trgovini ali direktno pri tovarni »FEROLIM« vinkovci

V mestih in
vaseh, kjer ni
vodovoda

odlično služi
»FEROLIM«

patentirana avtomatska peč za kopalnice, ki daje hitro (čez 25 minut) in poceni (50 para) toplo kopel.

Proizvodi:

»FEROLIM« vinkovci

Minimalna nabavna cena, nobenih stroškov za instalacijo.

Prospekte pošilja na zahtevo brezplačno »FEROLIM« vinkovci

Umrl je po daljšem trpljenju, previden z verskimi tolažili, naš dragi nečak in bratranec

BORIS AGREŽ

UCITELJ V ZABNICI

Pogreb nepozabnega se bo vršil v nedeljo, dne 15. avgusta ob pol 17 na pokopališče v Rajhenburgu.

Rajhenburg, dne 13. avgusta 1937.

Žalujoči sorodniki

Zahvala

Vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali ob težki bolezni in smrti naše ljube mame, stare mame, tasče, sestre, tete, gospe

Marije Elšnik roj. Kren

posestnice v Slatini pri Svečini

izrekamo najpristranejšo zahvalo. Posebna zahvala naj bo izrečena preč. g. domačemu župniku in duh. svetniku Času za večkratne obiske in podelitev sv. zakramentov ter zadnjo popotnico kakor tudi za vodstvo pogreba. Nadalje se zahvaljujemo č. gg. ravn. prof. Richterju, župniku Tkavcu in p. Kasijan u za spremstvo ob pogrebu, g. p. Kasijan u še posebej za daritev sv. maše. Zahvalo izrekamo vsem sošedom, znancem in sorodnikom za globoko sočustvovanje ob času težke bolezni zlate naše mame, za vso pomoč in za spremstvo na njeni zadnji poti. Prav posebej se zahvaljujemo udeležencem pogreba ob blizu in daleč, prijateljem in sorodnikom iz Avstrije, domačim pevcem, č. sestrar umiljenkam iz Gomilice, č. šolskim sestrar iz Svečine in Sv. Petra, galski četli iz Zg. Sv. Kungote, zastopstvu orožništva, finančne kontrole, pogranične čete za izkazano zadnjo čast. Prav posebej se zahvaljujemo prijateljem ob Sv. Petra, ki so se v izredno velikem številu udeležili pogreba. Obema govornikoma naj Bog plača njun trud! Vsem, ki so nam v bridkih urah stali na strani, bodisi s tolažilnimi besedami, bodisi z dejanjsko pomočjo, ki so molili za dušni blagor naše nepozabne mame, bodi Bog obilen plačnik!

Slatina pri Svečini, dne 8. avgusta 1937.

Zalujoči otroci: Jožef, Marija, Frane, Alojzij, Ivan, Lizika in Julijana; vnuki in vnukinje; bratje in sestre.

Ne pozabite na NIVEA!
Ona krepi Vašo kožo!!!

NIVEA

Češki akademiki za našega Slomška

Člana delegacije František Kolman in Josip Hodan in zastopniki Slomškove družine ter slovenskega dijaštva pri mariborskem škofu dr. Ivanu Tomažiču

Po zaključku kongresa Slavica Catholicae je delegacija čeških akademikov obiskala Slomškov grob v Mariboru in položila nanj venec v čeških državnih barvah z napisom Češke akademike lige in Zveze češkoslovaškega katoliškega dijaštva. Ob tej priliki sta spregovorila predsednik Zveze katoliškega dijaštva iz Prage František Kolman, ki je očrtal Slomškov pomen za vse slovenske narode in poudaril da narod, ki rodi takega moža, kakor je bil Slomšek, ne bo nikdar propadel, ter predsednik Češke akademike lige v Pragi Josip Hodan, ki je poudarjal, da časti delegacija čeških akademikov slovenskega Slomška iz polnega srca in ne le v svojem, marveč v imenu vsega češkega naroda. Nato je prečital manifest mariborskemu škofu prevzvišenemu g. škofu dr. Ivanu Tomažiču, ki je bil sklenjen na Slomškovem večeru v Pragi dne 17. junija in ki se glasi: »Prečastitemu škofijekemu ordinariatu lavantinskemu, Maribor. Češki katoliški

akademiki, združeni v društvu Česka Liga Akademická, skupno z vsemi udeleženci na današnjem slovesnem večeru, na katerem proslavljajo velikega moža A. M. Slomška. se slovesno priključujemo k veliki vrsti podpisov vseh Vaših katoličanov v iskreni želji, da bi služabnik božji A. M. Slomšek bil proglašen za blaženega. Obenem pa se zavežemo, da bodo molili v ta namen.

Po slovesnosti na Slomškovem grobu je oba zastopnika češke katoliške delegacije sprejel prev. g. škof dr. L. Tomažič, kateremu sta izročila krasno izdelano, v češčini in latinščini pisano spomenico. Škof je vidno ganjen sprejel ta dar čeških akademikov ter delegaciji izročil lepe spomine.

Poklonitev čeških akademikov našemu Slomšku je viden izraz vzajemnosti med češkimi in slovenskimi katoličani in obenem prepričevalno jamstvo, da vezi, ki vežejo Čeha in Slovence ne bodo nikoli pretrgane.

Savinjska Velika maša

Skrbni hmeljarji škrepe proti peronospori.

Braslovče, 13. avgusta.

Velika maša ali Veliki šmaren, kakor pravijo drugod, je tu in s tem čas za obiranje hmelja. Zato pa ima Velika maša za nas savinjske hmeljarje vse drugačen pomen kakor pa drugod. Poromali bomo k naši zaščitnici v Petrovcih in poprosili Mater božjo za marsikaj, saj je ona naša dobra zaščitnica in nas rada usliši.

S hmeljem smo imeli letos velik križ. Po veliki noči, ko je bilo treba obrezati, je zapadel sneg in je potem še deževal kar naprej. Pacati smo morali v blatu in ker je ponekod kar voda stala v hmeljiščih, se je obrezovanje zavleklo prav tja do maja. Pa tudi pozneje ni bilo vreme nič kaj ugodno za našo ročico. Vse preveč dežja je bilo in premalo toplote. Ponekod je pa še toča napravila mnogo škode. Peronospore pa smo se pridno otepali, ker smo se že do dobra prepričali, da s to nadlogo ni šale. Naša zadruga nam je v to svrhu preskrbela poceni dobre škropilnice, kar pa seveda nekaterim zopet ni hotelo v račun. Seveda, hmeljar naj dela in trpi ko živina, da si bo par izvoljenih bolje redilo svoje trebuščke!

Mnogi so se že zamislili Tenču, da se letos nič ne oglasi. I, seveda! Čakal sem avgusta, ker ta šele da ali vzame hmelj. Letos nam ga je dal, hvala Bogu! Kakor je prej slabo kazalo, se je zadnji čas hmelj lepo popravil in kar dour obeta. Sicer tam nižje za Savinjo preti nasadom rdeča nevarnost, pa ne tista iz Moskve, ki se je svet tako boji, temveč rdeči pajek, eden najnevarnejših škodljivcev hmelja. Toda na preži je treba biti in v slučaju nevarnosti takoj škropilnice v roke, pa kar z žveplenimi sredstvi ali vsaj z mrzlo vodo nad rdečo sovražno! Mater božjo Petrovsko pa bomo prosili, da nam po potrebi pošlje izdatnega dežja in par mrzlih noči, kar bo najbolj hitro in uspešno pregnalo hmeljarsko rdečo nevarnost.

Na kupčijo tudi že mislimo, saj se zadnja leta navadno že kar z obiranjem začne. Pa se ne obeta tako slabo letos, kakor smo čuli preteklo nedeljo na taboru v Zalcu. Da, hmeljarski tabor! Kar trilo se je tam hmeljarjev in mnogi so godr-

njali, ker so morali ostati zunaj ali pa oditi. Take udeležbe že zlepa ni bilo. Prihodnjič bomo morali taboriti kar na prostem, ker sicer prostorna Roblekova dvorana je bila letos mnogo premajhna. In hmeljarji so bili zopet enkrat zadovoljni, ker so čuli mnogo zanimivega in koristnega. Je pač res, da je le v slogi moč in v delu uspeh. Zato pa smo hmeljarji strnili svoje vrste, da se kot skupnost potegujemo za svoje pravice in koristi. Par godrnjačev seveda pisano gleda, ker jih jezi, da drugi tako požrtvovalno delujejo za naše hmeljarstvo, ko sami niso storili nič. Pa nič zato. Saj je vedno tako, da pametni delajo, drugi pa zabavljajo in hujskajo. Toda hmeljarji tem hujskarijam pač ne bomo več nasedali, ker hujskače že predobro poznamo.

In tako sedaj počasi obiramo našo ročico. Jutri bomo menda kar vsi od kraja začeli, nekateri pa so že. Dolina že mrgoli obiralcev, pesem odmeva iz hmeljišč in tuji ter domači kupci že prihajajo, da vidijo, kaj je letos Bog dal in so pridelaše pridne roke savinjskega hmeljarja. Drugod po svetu bo menda bolj pičlo in bo zato za naše dobro blago že treba plačati pošteno ceno. Lepo bomo obrali, tudi prebrali in posušili, zato pa tudi ne bomo dali za vsako ceno. Delavec je vreden svojega plačila, lepo blago pa lepe cene! Zaščitnico savinjskih hmeljarjev, Mater božjo Petrovsko pa bomo naprosili, da nam še par tednov obvaruje naše hmeljišča rdeče ter rjave in vsake druge nevarnosti, potem pa da nam nakloni za naš pridelek čim boljše ceno, da vsaj za silo zopet zakrpano svoje žepe, ki so se tekom leta že prav do kraja izpraznili. Tenč.

Za žejo in vzpodbudo apetit v

Rogaška Platin

Davek na poslovni promet

Pravkar je izšla knjiga z gornjim naslovom, ki jo je priredil znani pisec finančnih davčnih strokovnih knjig gosp. Sušec Stefan, načelnik finančnega oddelka banske uprave v pok. V knjigi so zbrani v sedaj veljavnem besedilu:

1. Zakon o splošnem davku na poslovni promet in njega pravilnik.

2. Zakon o skupnem davku na poslovni promet.

3. Uredba o skupnem davku na poslovni promet s tarifo.

4. Uredba o luksuznem davku s spiskom luksuznih predmetov.

5. Izpreminjalni zakoni in uredbe o davku na poslovni promet.

6. Komentar k posameznim določbam zakonov in uredb (členom, paragrafom, tarifnim številkam) obsegajoče normative veljavne razpise ministrstva za finance in ostala strokovna pojasnila kakor tudi navedbe, če in v kakšni višini so predmeti obdavčeni s trošarinami in tako imenovano kontrolno takso.

7. Abecedno blagovno kazalo, v katerem so naštetni ne samo v davčni tarifi navedeni predmeti, temveč tudi vse drugo gospodarsko blago z označbo davčne tarifne številke, po kateri se določeno blago obdavčuje s prometnim davkom. Z označbo davčne tarifne številke so posredno označene tudi številke carinske tarife, po katerih se blago carini pri uvozu iz inozemstva.

8. Kot dodatek: Uredba o skupnih banovinskih trošarinah in pravilnik o njih.

V orientacijo te obsežne snovi služijo: a) vsebinski pregled; b) splošno nadrobno kazalo; c) seznam uredb in razpisov, razvrščenih po zaporednih uradnih številkah z označbo vsebine.

S to knjigo je po dolgih letih ustvarjen priročnik, ki so ga težko pogrešali ne samo naši gospodarski krogi, temveč tudi državni in samoupravni organi in oblastva; doslej namreč nismo imeli slovenske knjige, v kateri bi bili združeni in pregledno urejeni zakoni in pravilnik o davku na poslovni promet iz leta 1922 ter novejši zakoni in uredbe o skupnem davku iz leta 1930 oziroma 1931. Ta vrzel je pridobitnim krogom zelo oteževala pravilno in točno izvrševanje zakonitih določb, državnim in samoupravnim organom in oblastvom pa je povzročala mnogo truda in dela pri pobiranju davka.

V tej knjigi so upoštewane vse izpremembe, dopolnitve in vsi predpisi, ki so izšli do 20. julija 1937.

V platno vezana knjiga, prirejena na isti način kakor Sušec »Taksec in »Neposredni davki obsega XXVI + 518 strani in stane 240 din, s poštnino 5 din več. Ta znesek lahko zanesljivi naročniki plačajo tudi v zmrznem — največ 5 — mesečnih zaporednih obrokih, če naročajo knjigo neposredno pri prireditelju Sušec Stefanu, Ljubljana, Beethovnova ulica 15. Sicer se pa dobiva tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Dr. Srečko Puhar

zobozdravnik

Gregorčičeva ulica 32 - telefon 20-70

zopet redno ordinira

80-letnica vzorne matere

Novo mesto, 15. avgusta.

Danes obhaja osemdeseti godovni dan v novomeškem kapitulju Marija Seseck roj. Vavpetič, mati g. kanonika Ivana Seseke, v krogu svojih še živih dveh sester in štirih še živih otrok. Svoje osemdeseto leto starosti je dopolnila že 7. avgusta; rojena je bila namreč 7. avgusta 1857 na Homecu št. 8 pri Kamniku. Prav je, da se je spomni tudi »Slovenec«; saj je že

blizu 25 let zvesta njegova čitateljica vsak dan kljub visoki starosti. Naj navedemo nekatere zanimivosti iz njenega življenja.

Dne 24. maja letos je minilo 62 let, kar se je kot osemnajstletno dekle omožila z Jakobom Seseck iz Homeca št. 2, ki se je udeležil leta 1878 vojne v Bosni in Hercegovini in je leta 1893 umrl po osemnajstih letih skupnega zakonskega življenja. K sreči sta leto dni prej kupila nekoliko zemljišča in postavila novo hišo, ker je hišo in posestvo, ki sta ga imela v najemu in kjer sta izvrševala gostilniško obrt, prejšnji lastnik prodal. Po moževi smrti je osemnajst let sama vodila gostilno in gospodarstvo, nakar je oboje izročila svojemu najstarejšemu sinu Jakobu, izučnemu mizarju, ki pa je že leta 1924 umrl. Drugi sin Frane se je izučil ključavničarstva in je sedaj upokojen železniški strojevodja v Novem mestu. Tretji sin Mihael se je izučil tudi mizarstva, pa je po odsluženih vojakih dobil službo pri železnici in živi sedaj že tudi kot železniški čuvaj v pokouju na Suhi pri Škofji Loki. Četrty sin Ivan je duhovnik in sicer je sedaj kanonik kolegijskega kapitulja v Novem mestu, pri katerem današnja godovnjakinja v miru preživlja svoja stara leta. Čudno je, da ni bil nobeden njen sin v svetovni vojni, čeprav so bili prej vsi vojniki in tedaj še vsi v vojaških letih.

Izmed treh hčera sta dve umrli še v nežni mladosti, ena pa gospodinja svojemu bratu kanoniku v Novem mestu.

Kljub osemdeset letom je še na oči trdna videti in bi ji nihče ne prisodil tolike starosti. Toži pa, da so noge zelo opešale; vendar pa je še vsak dan navadno še pri več mašah v kapiteljski cerkvi. Če pomislimo, koliko skrbi in truda je bilo treba, da kot vdova preskrbi svojim mladoletnim otrokom bodočnost in kruh, ko so se učili, ko so potem drug za drugim odhajali k vojakom, če pomislimo, da je bila parkrat smrtnonevarno bolna, da si je pred štirimi leti celo še roko v zapestju zlomila, potem se moramo čuditi, da je danes še toliko trdna in mladolostna, kakor jo kaže slika.

Gostilniško obrt je izvrševala blizu 40 let, zato ni čudno, da je še danes po 23 letih, kar je zapustila svoj ljubi Homec ter šla k sinu duhovniku, živa kronika ne samo za domačo vas Homec, ampak tudi za precejšnjo njegovo okolico. Če ji bo Bog naklonil starost njenih staršev, bo živela najmanj še tri leta. Bog daj in še čez!

Novi ravnatelj Marijanišča

Poročali smo, da je imenovan za novega ravnatelja Marijanišča v Ljubljani g. dr. Jože Pogačnik, znani slovenski slovstvenik, ki je bil dosedaj dodeljen trnovski župniji. G. dr. Jože Pogačnik je sam zrastle v skrbni vzgoji Marijanišča ter prevzema sedaj veliko dediščino, ki mu nalaga mnogo novih skrbi in novih dolžnosti.

Dr. Jože Pogačnik se je rodil dne 28. septembra 1902 v Kovorju pri Trzinu, kjer je sedaj župnik njegov prednik bivši trnovski kaplan in župni upravitelj g. Hostnik.

Dr. Jože Pogačnik je študiral klasično gimnazijo v Ljubljani, kjer je l. 1922 z odliko opravil maturu. Vseh osem let je bil kot dijak gojenec Marijanišča. Nekaj let je imel za prefekta sedanjega ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Pokojni prošt g. Kalan je postal na mladost, nadarjenega in pobožnega gojenca takoj pozoren. Jože Pogačnik se je pričel že v Marijanišču udeleževati v leposlovju. Prve svoje pesmi in literarne sestavke je priobčeval v marijaniškem listu »Plamen« in pozneje v »Razorih«. Oba lista je sam sourejeval. Vodil je tudi dijaško organizacijo katoliških srednješolcev. Škof dr. Jeglič ga je napotil na študij v Innsbruck, kjer je študiral teologijo. Dne 31. julija 1927 je v Kovorju daroval novo mašo, ob istem času pa sta slavila pomembna mašniška jubileja pokojni kovorski župnik Jurij Rozman in pa dr. Perne. Pridigal je novomašniku dr. Gregorju Rožman. Po novi maši je mladi Pogačnik odpotoval zopet v Innsbruck, kjer je leta 1929 napravil svoj doktorat. Ze med študijem je bil deljen kot pomožni dušni pastir nekemu župniku blizu Brennerja. Nameščen je bil nato v Kranju, kjer je takoj pričel delati v dijaškem zavodu, ki se je komaj razvijal iz začetnih težav. V Kranju je delal na vzgojnem in gospodarskem polju. V prosvetnem društvu je režiral in organiziral mnogo iger; skoraj ves pa se je posvetil vzgoji mladine in delavstva. Konec njegovega delovanja v Kranju so se pripetili znani šenčurski dogodki, ki so zaradi zlobe nasprotnikov skoraj onemogočili vsako prosvetno delo. Toda dr. Pogačnik se je izkazal tedaj za pravega moža ter je pogumno delal za krščansko prosveto v Kranju. Nato je bil premeščen v Trnovo, kjer je pričel pomagati Finžgarju pri urejanju Mohorjevih knjig in »Mladike«. V letu 1934 je prevzel uredništvo »Mladike« in Mohorjeve družbe.

Pokazal je izredno podjetnost. Mohorjeva družba je dozdaj izdala poleg svojih rednih publikacij za naročnike že 95 knjig izven tega okvira. Od teh je bilo izdanih pod uredništvom dr. Pogačnika v zadnjih treh letih 35 knjig.

Kljub temu da je dr. Pogačnik še mlad, je njegovo slovstveno delovanje že zelo pomembno. Ze kot srednješolce je objavil leta 1921 v »Dom in svet« svoje prve prispevke. Sodeloval je v »Mentorju«, pri »Križu na gor« in v »Mladiki«. Zbirko svojih pesmi »Sinje ozare« je izdal leta 1931 pri Mohorjevi družbi. Znanstvene razprave pa je pisal v »Čas«, v »Bogoslovni vestnik« in v »Vzajemnost«. »Slovenec« pa si šteje v čast, da ima dr. Pogačnika za svojega stalnega in marljivega sotrudnika, ki je večkrat razveselil naše čitatele s svojimi lepimi sestavki, poročili in krasnimi pesmimi.

Ob nastopu svoje službe ravnatelja Marijanišča nam je dr. Pogačnik izjavil naslednje: »Zavedam se, da je to silno važen zavod z eminentno tradicijo in imam samo to željo, da bi ga mogel voditi v duhu pokojnega mojega ravnatelja prošta Kalana! Iz zavoda naj bi izšli ne samo dobri katoliški inteligentje, ampak tudi neutrudni delavci za cerkev, narod in državo!«

Novemu ravnatelju Marijanišča želimo, da bi se mu te njegove želje vedno uresničevale.

Vožnja po dolenski železnici

Dolenski vlaki imajo kar vsak dan veliko zamudo. Namesto, da bi bil vlak že v Ljubljani, pa še čaka v Višnji gori na ljubljanski vlak. — Železnice pripovedujejo, da je temu kriva zamuda v Karlovcu. Ali bi se temu ne dalo odpravi s spremembo voznega reda? N. pr. da bi vlak iz Novega mesta prihajal v Višnjo goro redno ob 8.45, kjer bi se križal z ljubljanskim vlakom. Pa bi ne bilo treba potnikom skoraj vsak dan čakati debelo uro na postaji.

Nedavno smo videli velike motnje na ljubljanskem glavnem kolodvoru: Dolenski vlak je čakal na odhod tam daleč zunaj postaje. Mimo je privozil vlak od Zidanega mosta in se ustavil tik dolenskega vlaka. Nastala je silna gneča med obema vlakoma. Gnječo sta povečala še dva poštna vozčka, tako da potniki niso mogli nikamor.

Preteklo nedeljo smo naredili izlet v Višnjo goro. Ondi smo si ogledali novo kopališče, ki ga hvalijo tudi hvalski listi. Kopalcev je bilo mnogo, skoraj sami tuji. Ze se je pokazala potreba, da se postavi še ena vrsta kabin, ker sedanje število ne zadostuje, zlasti ne ob nedeljah. Tudi bi bilo prav, da se spredaj popolnoma zapre kopaljski prostor, ker kopalcem ne ugaja, da nekopalci pasejo svoj firbec.

Se nekaj smo videli na Dolenskem. Po vrtovih in zelenih polno belih metuljev, zelenki pa kažejo sama rebra. Na tisoče gosenic je obralo zelje do samih rebra. Čudno leto! Drugod uničujejo pridelke kobilice, toča, kjer pa tega ni, žre pridelek gosemica.

70 nedolžnih smrtnih žrtev

Strahote vojne na Daljnem vzhodu

Sangaj, 14. avgusta. AA. (Havas.) Neki kitajski bombnik je po pomoti bombardiral francosko koncesijo. Na nankinški cesti je eksplozija bombe terjala 70 smrtnih žrtev, 50 ljudi je po ranjenih.

Sangaj, 14. avgusta. AA. (Havas.) V pokrajini severnega Čapeja se zmerom traja letalsko obstreljevanje. Danes popoldne sta dve japonski letali bombardirali letališče Hugjao. Tri bombe so padle med hotela Kataj in Palace hotel in so zahvalele mnogo žrtev.

Sangaj, 14. avg. AA. (Havas.) Požari v okolici severne postaje in mestnega okraja Jangpo se zmerom trajajo. Topniški dvoboj na obronkih severno od Čapeja se intenzivno nadaljuje. Vse trgovske ladje so odplove iz Sangaja; v luki so vsidrane samo vojne ladje.

Sangaj, 14. avg. AA. (Reuter). Japonci nameravajo baje izseliti svoje državljane in čakajo le še, da se popravi vreme na morju in da prispe potrebni parniki, ki zaradi tajfuna ne morejo se odpeliti.

Sangaj, 14. avg. AA. (Reuter). V mednarodni

koncesiji so izkrcali čete francoskih in britanskih mornarskih strelcev. Vojne ladje plovejo z vso paro v Sangaj.

Sangaj, 14. avg. AA. (Havas.) Kitajska letala so ob 16. uri hudo obstreljevala japonske vojne ladje, vsidrane v Janfuju in japonske postojanke. Mnogo bomb je padlo v utrdbo Sečuel blizu japonske vojašnice. Nekatere bombe so padle tudi blizu japonske križarke »Idzumo«, vsidrane pred japonskim konzulatom. Na bregovih Jangfuja so opazili mnogo požarov. Protiletalski topovi in strojnice povzročajo veliko paniko po ulicah koncesij, kamor se je zateklo mnogo beguncev. Več bomb je padlo v francosko koncesijo. Prva je priletela v kraj, kjer prirejajo izlete, in je ubila mnogo ljudi. Telefonist Havasove agencije je ranjen. Druga bomba je eksplodirala blizu hotela Palace. Na Nankinški cesti so bombe terjale mnogo človeških žrtev. Niso še ugotovili, ali je bil bombnik, ki je s svojim bombardiranjem povzročil toliko žrtev, japonski ali kitajski, ker oboji lete nad mednarodno koncesijo.

Pedološki kongres v Ljubljani

Priprave za pedološki kongres od 26. do 28. avgusta so pokazale, da bo to mogočna znanstvena manifestacija slovenskih vzgojnikov ter da bo prinesla mnogo sadu.

Kongres je pod pokroviteljstvom Nj. kralja. Vis. kneza namesnika Pavla. Na kongresu bodo predavali zelo številni slovenski, hrvaški, srbski, češki, poljski, slovaški in bolgarski znanstveniki. Vsa predavanja bodo razdeljena najprej na splošni oddelek, nato v mladinoslovno, biološko in higienično sekcijo. Predavanja v tej sekciji bodo v Delavski zbornici. Predavanja psihološke sekcije bodo v frančiškanski dvorani, predavanja sociološke in socialno zaščitne sekcije v filharmonični dvorani, predavanja sekcije za uporabno pedologijo pa na magistratu. Skupno je prijavljenih okoli 50 predavateljev raznih slovenskih narodov.

Siršemu občinstvu v pojasnilo navajamo razliko med pedologijo in pedagogiko. Pedologija se peča z vzroki in proučevanjem predmeta vzgoje t. j. z otrokovo dušo in z življenjskimi pogoji, ki otroško dušo obdajajo, pedagogika pa je stvarno izvajanje vzgoje. Pedologija je torej proučevanje v najširši znanstveni obliki, pedagogika pa je praktična izvajalna znanost.

V zvezi s tem kongresom pedagogov v Ljubljani bodo tudi razne prireditve, tako kongres dne 26. avgusta dopoldne, istega dne zvečer pa koncert »Trbovelskega slavkca«. Istočasno s kongresom bo prirejenih v okviru kongresa 8 nastav. Pedološki kongres v Ljubljani bo kulturni dogodek prve vrste za vso slovensko javnost!

Dva mlada človeka v smrt

Maribor, 14. avgusta

Snoči sta odjeknila pri lesenem križu, ki stoji nad Sv. Marjeto ob Pesnici dva zaporedna strela iz puške, ki sta vzbudila veliko pozornost pri ljudeh. Več oseb je šlo h križu pogledat, kdo strelja. Tam se jim je nudil strašen prizor. Našli so dva mrljca, moškega in ženskega s popolnoma razstreljenimi glavami. Ženska je sedela nastonjena ob križ ter je imela celo naročje možganov, namesto glave pa je zijala samo strašna rana, iz katere je bila kri. Tudi možki, ki je ležal pet korakov od križa, je imel namesto glave razmesarjeno kepo kosti, mesa in krvi. Najpreje je z lovsko puško ustrelil žensko, nato pa še sam sebe. Strel pa je oddal na ta način, da je privezal na petelina vrvice, ki si jo je nato navzel na noge ter sprožil. Možki je 26-letni Emerik Čuš iz Maribora, za žensko pa se je ugotovilo, da je to delavka iz tekstilne tovarne Doctor in drug štefka Beržol iz Maribora. Čuš se je nedavno vrnil iz mariborske kaznilnice, kjer je predsedal zaradi »zbojniškega napada dvestoletno kazen. Živel je potem pri sorodnici Julijani Kranje v Vukovju. Prihajal pa je velikokrat v Maribor, kjer se je spoznal z Beržolovo. Kljub temu, da je imel za seboj burno preteklost, se je dekle zagledalo v fanta in ga pogosto obiskoval pri Sv. Marjeti, kjer sta se klatila po okolici. Njuno življenje ni bilo ravno vzgledno in je občina pozvala Čuša, naj se odstrani iz občine, kar je tudi obljubil. V torek se je celo prišel odjavil. Včeraj pa se je naenkrat pojavil v družbi Bržolove pri Sv. Marjeti, obiskal Bržolove ter vzel pri njih lovsko puško. S puško na rami se je potem podal z Beržolovo h križu nad Sv. Marjeto, kjer je ustrelil najprej njo, potem pa še sebe.

Zagrebski časnikar smrtonovarno zadel nedolžnega človeka

V petek okoli pol dveh popoldne se je pripetil v Zagrebu dogodek, ki bo po vsej verjetnosti zahteval smrtno žrtev. Znani Joe Matošič, izdajatelj zagrebske »Danice«, ki prav po polarsko napada in sramoti dr. Matka (napade na slovenski narod ignoriramo!) je nekoliko ekstempiral v svojem kulturnem delu.

Na zagrebskem okrožnem sodišču je bila v petek obravnava v procesu Penič proti Matošiču. Matošič je namreč Peniču nekaj očitil in je Penič Matošiča tožil. Obravnava je bila zelo burna in bila polna incidentov ter prepričkov. Ko je Joe Matošič prišel na stopnišče, ga je neki srednje star, dosedaj neznan človek napadel ter ga krepko udaril po glavi s topim železom. Matošič se je opotekel, toda v istem času je hitro izvlekel revolver ter oddal dva strela. Strela nista zadela napadalca, temveč je eden izmed strelcev zadel zasebnega uradnika Stefana Lisca, ki je slučajno prišel mimo. Stipa Lisec je dobil strel v trebuh ter se je takoj zgrudil. Med ljudmi je nastala velika panika, kar je izkoristil neznan napadalec na Matošiča ter se v gneči izgubil. Joe Matošič se je takoj odpeljal na kliniko, kjer mu je bila nudena prva pomoč. Ko se je Matošič z avtomobilom peljal proti kliniki, je v Draškovičevi ulici neki Matija Kovač petkrat ustrelil proti avtomobilu, ni pa rani nikogar, ker je ciljalo samo proti kolesem avtomobila. Matija Kovač je bil takoj aretiran. Takoj za tem je bil prepeljan z drugim avtomobilom na kliniko smrtnoranjeni Lisec. Njegovo stanje je smrtonovarno.

K temu dogodku bi pripomnili samo to, da je Joe Matošič v Zagrebu zelo osvoren, čeprav ljubljansko »Društvo stalno citira njegovo »Danico« in pa njegova poročila kot izraze hrvaškega javnega mnenja! Tej osvorenosti je pripisati tudi oba napada na Joe Matošiča v Zagrebu.

Vrhnika

Danes popoldne nastopijo vrhniški telovadci v slikoviti farovski dolini poleg župne cerkve. Ob ljubljajo prav lepo prireditve. Zveze iz Ljubljane s popoldanskimi vlaki so zelo ugodne. Vsi pristočno vabljeni!

Kamnik

Velik in zavirljiv uspeh je dosegla tudi druga predstava »Miklova Zalec« na prostem pred cerkvijo v Tunjicah. S presenetljivo uglednostjo so igralci pod spretno roko režiserke podali to lepo narodno igro tako naravno in neprisljano, da zaslužio vse priznanje. Vsi, prav vsi so bili na mestu. Ob lepem vremenu se je zbralo v Tunjicah izredno mnogo gledalcev z vseh strani, celo s Homea in od kranjske strani ter tudi mnogo Kamničanov, ki so bil s predstavo nadvse zadovoljni. Moralni in tudi gmotni uspeh bosta tunjski mladini nova vzpodbuda k delu v njenem prosvetnem stremljenju in uveljavljanju. Le tako naprej!

Kamniško dijaško poštinsko društvo »Bistričica« bo priredilo 5. septembra letos proslavo kulturnih delavcev, rojenih v našem okraju. Podroben program bomo pravočasno javili.

Pozvedovanja

Izgubil se je pes-čuvaj, voljeje pasme; sliši na ime »Cezar«. Kdor mi ga pripelje, dobi primerno nagrado. Črnuče št. 82.

Jesenice

Koncerti pevovodij, ki bo v Krekovem domu v torek 17. t. m., bo v prvem delu posvečen spominu Jenka, v drugem pa A. Foersterju. V prvem delu bo zbor pod vodstvom skladatelja prof. M. Tomca odpel ponarodeli Tiha luna in Lipa, ki sta preko šole prešle med narod, krepki budnici Rojakom in Što čutiš Srbije tužni; globoko občuteno Molitev in nežno, živahno ritmizirano Vabilo, ki nima še danes na para med našimi pesmimi.

Drugi del bo vodil Zvezin pevovodja prof. M. Bajuk. Na sporedu so klasične Foersterjeve skladbe za moški zbor, izmed katerih so akoro nepoznane dramatična šaljivka Spak, heroična Samo in krepka, razgibana Gorenjci iz opere Gorenjski slavček. Foersterja lirika bosta predstavili nadvse smiselno zgrajeni Razbita čaša in Njega ni, njegova narodna struna je pa nedosegljivo krepko zavzela v Resmanovi Povejte vs, planine. Neprekosljiv je Foerster v dramatik, klasičen v obliki, preprost v koncepciji, a če je treba, tudi lahкотen v poletu na gore. Njegova Planinska je panarodela in bi je danes težko pogrešali. Zbor pevovodij je tudi to privedel v svoj spored, da pokaže, kako mojstrski je znal Foerster v priprosti obliki menjati instrumentalne barve.

Jesenice ne morejo povedati, da bi bile čule tak spored od tako izvrstnega zbora. Zato naj te prilike pač nihče ne zamudi. Ura je pomaknjena na pol 9, da je vsakomur po delu mogoče obisk.

Kino Krekov dom na Jesenicah predvaja v petek, soboto in ponedeljek ob pol deveti uri in v nedeljo ob treh in pol deveti uri prvi plastični film »Audioskopik« in zabavni film: »S konja na oslar«.

Litija

Osebnost. Mesto prvega litijskega kaplana je nastopil gospod Ivan Pavlin, doslej kaplan v Kostanjevici. Novodostlemu gospodu želimo v Litiji prijetno bivanje ter božjega blagoslova v dušno-pastirski službi.

Premovanje rodovne živine selekcijskega društva Litija je bilo v petek dopoldne na banovinskem veleposvetu v Ponovičah. Najlepšo živino je imelo banovinsko veleposvet, vse montafonske pasme. Živinoreji levega brega Save, vključno občini Vače, Hotič, Konja, Save pa so prignali sicer lepo živino, ki pa po točkah ni dosegla prvih nagrad. Za premovanje je prispevala banska uprava 800 din, okrajni kmetijski odbor 700 din, občina Litija pa 600 din. Nagrajenih je bilo 10 živinorejcev, najlepše bika je imel posestnik Batia Ivan iz Konja, najlepšo kravo pa Strojman Vinko iz Save pri Litiji. Ocenjevalno komisijo je vodil referat banke uprave g. inž. Oblak, ki je ugotovil krivdo, da v našem okolišu ni lepe živine zaradi slabe krme in pa ker nekateri živinorejci rede preveč živine, nimajo pa dovolj krme. Upajamo, da bo ta nauk zalegel, da bomo po treh letih lahko pokazali boljši rezultat.

Zagorje

Nesreče. Po stopnicah je padla neka Bebrova tako nerodno, da si je zlomila roko ter dobila težke notranje poškodbe. — Na trojanskem klancu je zadel avtomobil tukajšnjega trgovca G. Miheličica v motorno kolo Klemenca Ivanca, sedlarskega pomočnika iz Šmartnega v Tuhinju tako usodno, da si je Klemen prebil lobanjo ter dobil resne notranje poškodbe. Po zdravniškovi odredbi je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Kdo je kriv nesreče, bo ugotovila komisija.

Gosenci so dozdnevno opravile svojo posel, vsaj tako pričajo zeljina rebra, ki stoje osamela po vrtovih. Sedaj beže v varna zavetja ter podstrešja in menda ni zidu, kjer ne bi našli na tako procesijo, ki hiti navzgor.

Kapelica na Veliki planini

Eno leto je poteklo, odkar smo imeli prvo sveto daritev na Veliki planini. Takrat se je porodil tudi sklep, da mora tam zrasti nova kapelica, kjer se bo vsak čas lahko opravi la sv. masa. Začeli smo nabirati in prositi. Dosej smo nabrali že čedno vasotico, vendar pa še dosti premajhno, če hočemo uresničiti načrt, kakršni je zamišljen zanj. Ljudstvo — domačini najbolj — pa je nestrpnost. Najraje bi videlo, da bi kapelica zrastle, kakor gobe po dežju. »Zakaj nečete začeti z zidanjem?« se hudejejo, »saj je dovolj denarja nabranega.« Kdor misli, da je za tako stavbo, in še na Veliki planini, že dovolj nabranega, ta še nikoli ni nobene stavbe zidal, prav gotovo pa je ni zidal ne po vojni, ne na gorah. »Denar nazaj, če ne mislite zidati!« se hudejejo drugi. Kako pa! Kdaj smo se pa tako zgovorili! Ali veste, kaj se pravi darovati?

Vemo pa eno: Kapelica je potrebna, v resnici potrebna. Potrebna zaradi turistov, še bolj pa v času naše radi pastirstva. Vsaj včasih bi bili lahko pri službi božji, tako pa od julija pa do septembra navadno niso nikjer. Zato uveljavimo nestrpnost domačinov. Zato smo tudi prišli do sklepa, da bomo postavili začasno, načrtom odgovarjajočo leseno stavbo, seveda na dobro podzidanem temelju. Obenem pa ne bomo opustili misli na zidano stavbo. Cim prej bo dosti denarja, tem prej bo zidovje nadomestilo, kar bo za hip lesenega.

Naj sledi še kratek obračun dosej nabranega in v kamniški hranilnici in posojilnici na šutni naloženega denarja.

Darovali so 1 po 1 din (1din), 3 po 5 din (15 din), 24 po 10 din (240 din), 1 po 11 din (11 din), 1 po 15 din (15 din), 30 po 20 din (600 din), 1 po 25 din (25 din), 5 po 30 din (150 din), 11 po 50 din (550 din), 1 po 60 din (60 din), 1 po 70 din (70 din), 6 po 100 din (600 din), 1 po 200 din (200 din), skupaj 2537 dinarjev.

Dalje so nabrali domačini Šlebir Andrej 352 din, Močnik Andrej 131 din, Spruk France 258 din, Dobovšek Andrej 420 in 937 din.. Skupaj so ti moze nabrali čedno vsoto 2098 din. Prejšnja zbirka pa znaša skupaj 2537 din; oboje skupaj torej 4635 dinarjev. 30 din se je od te vsote porabilo za poštne znamke in za ovitke, ostala vsota v znesku 4605 din pa je naložena v hranilnici v Kamniku. Kar se je nabralo po 1. juliju letošnjega leta, pa še ni v tem obračunu.

Ko se po preteku prvega leta obračamo na vse plemenite darovalce z izrazi zahvale, ko enako zahvalo izrekamo vsem nabiralcem, pa prav lepo prosimo še vse tiste, ki so že prejeli našo prošnjo za kapelico na Veliki planini ali jo še bodo, naj tudi oni položijo svoj, četudi le skromen, dar na oltar Kraljice naših planin. To mora vsak priznati, da se s tako vsoto, kakor je dosej izkazana, kapelice po planinah ne zidajo.

Nekateri bodo morebiti izrekli svoje pomisleke zoper leseno stavbo. Verjemite mi, jaz jih imam tudi zlasti še v dobi, ko vidimo, da padajo evharistični križi... Ne bojim se naših pastirjev. Ti nameravani kapelici ne bodo nevarni. Tudi turistov in smučarjev se ne bojim. Zakaj tudi ti ljudje so naši misli naklonjeni. Strah pa me je pred temnimi elementi... Čakati pa radi domačinov in radi tujecev res ne kaže. Zato upamo, da bomo našli umevanje za našo stvar povsed, kjer bomo še potrkali.

J. Langerholc, župnik.

Veslaške tekme v Amsterdamu

Jugoslavija: III. mesto

Amsterdam, 14. avgusta. AA. (DNB.) Nadaljni rezultati veslaških tekem:

Double skul, prva tekma: I. Madžarska 6:54.9, II. Francija 6:59.3, III. Jugoslavija 7:12.5; druga tekma: I. Švica 6:55.5, II. Belgija 7:05.4, III. Češkoslovaška 7:12.1.

Za končno tekmo so se torej kvalificirale Nemčija, Italija, Madžarska in Švica.

Osmerci, prva tekma: I. Madžarska 6:11.5,

Maribor

m Gradbeni minister dr. Kožulj si je ogledal dela modernizacije ceste Maribor-St. Ilj-državna meja. G. ministru so pri tej priliki merodajni krogi predložili važnost tlakovanja ceste od Maribora do Košakov z granitnim tlakom, ker navadna asfaltna cesta ne bi vzdržala ogromnega prometa.

m Primarij dr. Franjo Radšel, specialist za pljučne bolezni, je otvoril zdravniško prakso v Mariboru, Maistrova 15. Röntgen! Telefon 25-16. Ordinira od 11—12 in od 15—16 ure. Ob četrtkih ne ordinira.

m Zadnji odgovor »Večerniku«. SSK Maraton nam z ozirom na ponoven napad v »Večerniku« pošilja sledeče: »Niso bili vabljenci — s tako ciničnim naslovom je začel »Večernik« svojo pesem, da informira športno javnost o ekshibiciji na Mariborskem otoku, na katero so bili vabljenci le tuje: Italijani, Avstrijci in Madžari, dočim domači klub SK Maraton ni bil pozvan niti k sodelovanju. Z jugoslovanskimi reprezentanti se je pa najbrž delala menda tudi le reklama, saj se je vedelo, da je v Ljubljani državno prvenstvo v skokih. Posamezne članice Maratona pa je začel prireditelj nabirati šele v soboto zvečer na plesnem turnirju, oziroma v nedeljo četrte ure pred pričetkom ekshibicije. Najbrž se je šele takrat zvedelo, da napovedani reprezentanti ne bodo prišli. Prireditelj je prosil tudi Sokole, da sodelujejo, ki so pa tudi odklonili, vendar jih »Večernik« v svoji »kritiki« nikjer ne omenja in ne napada. Nedeljski nastop je bil prirejen le s tujimi skakalci, nastopili so pa samo 3 in ne 8, kakor je to razglasil »Večernik«. Četrte je namreč po mojstrskem skoku na trehuh odstopil. Najbrž

Tvrdka »OBNOVA« Fr. Novak

sprejema vsa naročila na novem mestu Jurčičeva ulica 6 za kompletne stanovanjske opreme.

»kritike«, ki piše v »Večerniku«, ekshibicije niti videl ni. Mariborčani pa so že razvajeni, saj so videli predlanske in lani državno prvenstvo v skokih in zato jih podpoprečni inozemski »mojstri« pač niso mogli zadovoljiti. Glede par. 7. pravil JPZ si dovoljujem istega citirati: »Istupi li koji klub iz saveza, ili ga bude savez isključio, zabranjeno je svima saveznom članovima svako takmičenje sa takvim klubom, inače bit će sami isključeni«. Da pa »Večernik« ne bo slepomislil zopet z ekshibicijoj, naj si prečita še predpise par. 9. ali vsaj par. 2., odstavek 3. Iz vsega tega je videti, da nastop verificiranih članov ni bil mogoč.

m Predzgodovinska najdba v Brezju. V Brezju pri Mariboru je izkopal železniški uslužbenec Ljotze Herceg pri delu na vrtu predzgodovinsko kamnito sekuro iz neolitike dob. Sekira je iz serpentina. G. Herceg je pokazal veliko razumevanje za važnost svoje najdbe, pa je o tem takoj obvestil prof. Baža, včeraj pa je sekuro izročil mariborskemu muzeju. Je to najstarejša najdba na ozemlju južnovzhodno od Maribora.

Celje

Blagoslovitev temeljnega kamna

Salezijanskega mladinskega doma v Celju.

Akcija za zgradbo Salezijanskega mladinskega doma v Gaberju je napredovala tako daleč, da je gradbeno podjetje že betoniralo temelje, tako da bo lahko danes že blagoslovitev temeljnega kamna. Slovenski obred bo opravil opat celjski g. Peter Jurak ob pol 6 popoldne v navzočnosti okrajnega načelnika g. dr. Zobeč, g. župana Alojzija Miheličiča in predstavnika Salezijanske družbe.

Za sedaj nameravajo Salezijanci postaviti dvonadstropen trakt, v katerem bosta med drugim časna kapela in gledališka dvorana, pozneje pa se bo postopoma dogradil ostali del zavoda s cerkvijo. Ljudstvo s toplimi simpatijami spremlja začeto delo, od katerega si obeta velikih duhovnih koristi, predvsem za svojo mladino, ki je v industrijski četrti Gaberja najbolj potrebna posebne skrbi in pozornosti.

KINO METROPOL

Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »CARDAS« (Ihre tollste Nacht), ob 10 in 14 matineja: »OTOK SMEHA« (PAT IN PATACHON)

c Na državni realni gimnaziji v Celju bodo popravni izpiti za 1. do 7. razred od 26. do 28. avgusta, popravni višji in nižji tečajni izpiti pa dne 30. in 31. avgusta. Podrobnejši razpored bo na črni deski. — Vpisovanje ob začetku šolskega leta

II. Holandska 6:16.8, III. Jugoslavija 6:16.9; druga tekma: I. Danska 6:10, II. Francija 6:16.9, III. Češkoslovaška 6:30.6.

V finale pridejo Italija, Nemčija, Madžarska in Danska.

Levanjevskega pogrešajo

Pariz, 14. avgusta. AA. Iz Moskve poročajo ob 13.30, da ni bilo še nič poročil o ruskem letaku Levanjevskemu, ki leti čez severni tečaj.

Osebnosti

Belgrad, 14. avg. AA. Vpokojen je Fr. Šetina, svetnik fin. ministrstva v 44.

bo za I. razred 1. septembra, za 2. do 8. razred 2. septembra in za učence z drugih zavodov 3. septembra, vsakokrat od 8. do 11. ure. Vpisati more ravnateljstvo samo učence, ki prinese zadnje šolsko izpricjevalo in potrdilo o davkih za odmero šolnine. — Začetna služba božja bo v torek, dne 14. septembra.

Zobozdravnik dr. Stane Vrhovec

do 7. septembra ne ordinira

c Svete gore nas vabijo tudi letos na romanje. Romanje bo iz Savinjske doline in iz Celja v nedeljo, 5. septembra zgodaj zjutraj z avtobusi kakor lansko leto. Cena vožnji 35 din. Kdor se želi romanja udeležiti, naj se čimprej javi upravi »Slovenca« v Gubčevi ulici ali pa v Prosvetnem tajništvo, Cankarjeva cesta 4.

c Izpiti vozačev motornih vozil bodo v sredo 15. septembra ob pol devetih dopoldne na okrajnem načelnstvu v Celju. Kandidati naj čimprej vložijo predpisane prošnje v omenjenem uradu.

c Mesno avtobusno podjetje nabavilo nov moderen avtobus. V soboto popoldne so pripeljali v avtobusno garažo nov avtobus znamke Krupp z Junker-Dieselnovim motorjem za mestno avtobusno podjetje. Voz je napravljen na občinstvo najboljši vris. Podjetje je voz že težko pričakovalo, ker mora z njim odpotovati na daljšo progo v inozemstvo.

Buče

V četrtek se je pripeljal v Buče ban dravske banovine g. dr. M. Natlačen, da si je na lastne oči ogledal strašno razdejano po neurju in toči v Bučah in okolici. Gospod ban je pokazal največje razumevanje in sočutje z vsemi tako težko prizadetimi. Sporučil je veselo vest o prvi pomoči banovinske uprave in obljubil še nadaljnjo očetovsko skrb za trepete. Za pomoč, za vse tolažilne in bodrilne besede iskrena zahvala! Slovenski javnosti pa še enkrat žalostno sporočilo: Tu dol ob Sotli, od prometa oddaljenem kraju, je že lažnih vsak dan in je v nevarnosti stradanja blizu 2500 oseb. Zato pa, dragi brat, sestra: »Odprti srce, odprti roke!«

Trbovlje

Mitnič ne bo. Zaradi splošn. odpora proti mitničam jih občina ne bo uvedla, dasi jih je v proračunu predvidela. Tudi sosednje občine niso zato in so posebno Hrastničani dopovedali našim marksiatom, da je uvedba mitnice zelo nesocialna, ker zadene najbolj malega človeka. Poostrila se bo pa kontrola na ta način, da bo vsak moral naprej javiti, kaj misli uvoziti.

Pet mojstrov pri hiši. Pri mizarskem mojstru Cestniku Valentinu so zadnje tedne še štirje njegovi sinovi napravili mojstrske izpite pred komisijo v Celju. Podjetje je znano po svoji solidnosti. Mladim mojstrom čestitamo!

»Ne maramo kontrole«. Te besede, ki so bile govorene na socialističnem volilnem shodu v Delavskem domu, taji jo danes vsi govorniki in pošiljajo Slovencu popravke, poslušalci pa se jih dobro spominjajo, posebno danes, ko se kažejo posledice socialističnega gospodarstva ne samo Hrušovarjevo pri fondih in rudarskih socialnih ustanovah, ampak tudi druge afere. Delavska politika bi imela bolj hvalno polje, če bi o tem pisala, kakor pa napadala, če kdo za rudarske otroke poskrbi kakšno ugodnost, da jih n. pr. pošlje na morje, da se okrepijo.

Radovljica

Koncert pevovodij, ki bo v sredo 18. t. m. v Radovljici, bo obsegal v prvem delu sledeče Jenkove pesmi: krepko Rojakom, ponarodeli Tiha luna in Lipa, ki ju je narod prevzel za svoji, dramatično pobožno Molitev, nežno, lirično Vabilo in jedrnat, od sile razgibano Što čutiš, Srbije tužni? S tem bo zbor počastil enega naših klasikov iz prvega narodnega prebujenja, katerega 100 letni spomin smo pred kratkim praznovali. Ta del bo vodil skladatelj prof. M. Tomec.

Drugi del bo posvečen velikani A. Foersterju za 100 letnico njegovega rojstva, ki jo obhajamo letos. Na vrsti bodo pesmi: ljubka Razbita čaša, globoko občutena Njega ni, dramatična Spak, izredno učinkovita Samo, ki je vobče ni slikati, ker je vsak zbor ne zmora, vesela Gorenjci iz Gorenjskega slavka in ponarodela Planinska. Zbor pevovodij poje vse pesmi v tako dovršeni obliki, da jih je težko kje slišati take. Med pevci je veliko Foersterjevih učencev, ki so peli pesmi še pod njim in so torej najboljši znanilci njegove pristne muze. Vstopnice so v predprodaji v Zadrugi v Radovljici, zvečer pa pri blagajni v Prosvetnem domu.